

iuvis

Juridisch tijdschrift uitgegeven door de Juridische Commissie
Synergrid
Revue juridique publiée par la Commission Juridique
Synergrid

Editie 2008
Edition 2008

30



**Distributie van Elektriciteit en Gas
Distribution d'Electricité et de Gaz**

Tijdschrift uitgegeven door de Juridische Commissie van Synergrid.
Verschijnt éénmaal per jaar.

Revue éditée par la Commission juridique de Synergrid.
Paraît une fois par an.

Redactiecomité / Comité de rédaction
Dirk Devroe, Advocaat te Antwerpen
Paul Bouwens
Frank Dillen
Eric Gondry
Sonja Janssens
Raphaël Lefère
Olivier Piroux
Christophe Richard de Foucaud
Ingeborg Rubben
Sophie Van De Vijvere

Administratie / Administration
Ingeborg Rubben, Anouk Snauwaert, Sophie Van De Vijvere

Hoofdredacteur / Rédacteur en chef
Frank Dillen

Verantwoordelijke uitgever / Editeur responsable
Frank Dillen, Deuzeldlaan 43, 2900 Schoten

Inhoud

Sommaire

Rechtsleer - Doctrine	1617
<i>Systematische voorstelling van de energiemarkt in Vlaanderen door de VREG (Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt) - Presentation schématique du marché de l'énergie en Flandre par le VREG (Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt, le régulateur flamand des marchés du gaz et l'électricité)</i>	
Rechtspraak - Jurisprudence	1629
HOF VAN BEROEP TE ANTWERPEN - 24 MAART 2004	1629
INTERELECTRA CVBA T/ APK INFRA NV / HOUBEN NV	
<i>Beschadiging van een onder-grondse kabel • Lokalisatieplicht • Verplichting planaanvraag • Waarde van plans • Oude plannen • Hoofdaannemer/onderaannemer • Overmacht</i>	
<i>Bris de câble souterrain • Obligation de localisation • Obligation de demande des plans • Valeur des plans • Plans anciens • Entrepreneur principal/sous-traitant • Force majeure</i>	
HOF VAN BEROEP TE ANTWERPEN - 3 NOVEMBER 2004	1634
INTERELECTRA CVBA T/ VISSER & SMIT HANAB NV	
<i>Beschadiging van optische kabel • Lokalisatieplicht • Bewijslast</i>	
<i>Bris de câble optique • Obligation de localisation • Charge de la preuve</i>	
HOF VAN BEROEP TE GENT - 28 JANUARI 2005	1637
VLAAMS GEWEST T/ IMEWO - WATERVOORZIENINGSBEDRIJF STAD GENT - VANBROECKHOVEN'S NV	
<i>Overheidsopdracht • Verplaatsing van installaties • Art. 16 A.A.V. - Schadevergoeding</i>	
<i>Marché public • Déplacement d'installation • Art. 16 C.g.cb. - Indemnisation</i>	
HOF VAN BEROEP TE GENT - 3 MAART 2005	1643
SOUBRY NV - AIG EUROPE NV T/ GASELWEST CV	
<i>Leveringscontract • Exoneratiebeding • Zware fout • Aansprakelijkheid</i>	
<i>Contrat de fourniture • Clause d'exonération • Faute lourde • Responsabilité</i>	
HOF VAN BEROEP TE ANTWERPEN - 9 MAART 2005	1645
BETONAC NV T/ SINT JORIS NV / GENERALI BELGIUM NV / INTERELECTRA CVBA	
<i>Lokalisatieplicht • Kabelbeschadiging • Mechanische werktuigen (gebruik) • Raadplegingsverplichting • Aansprakelijkheid van de aannemer</i>	
<i>Obligation de localisation • Bris de câble • Engins mécaniques (emploi) • Obligation de consultation • Responsabilité de l'entrepreneur</i>	
HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL - 23 MAART 2005	1649
IVERLEK NV T/ VAN GORP'S MODERNE WEGENBOUW	
<i>Beschadiging van ondergrondse kabel • Planaanvraag • Lokalisatieplicht • Mechanische werktuigen (gebruik) • Overeenkomst BVVO-CETS • Bijstandskosten</i>	
<i>Endommagement de câble souterrain • Demande des plans • Obligation de localisation • Engins mécaniques (emploi) • Convention UPEA-CETS • Frais d'assistance</i>	
RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG TE IEPEL - 22 APRIL 2005	1651
AXA BELGIUM NV T/ OMOB (ETHIAS)	
<i>Overspanning • Schade • Reglement (typereglement) • Exoneratiebeding • Bewijs</i>	
<i>Surtension • Dommage • Règlement (règlement-type) • Clause d'exonération • Preuve</i>	

RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG TE IEPER - 22 APRIL 2005.....	1653
AXA BELGIUM NV T/ GASELWEST CIV	
<i>Overspanning • Schade • Reglement (typereglement) • Exoneratiebeding • Bewijs Surtension • Dommage • Règlement (règlement-type) • Clause d'exonération • Preuve</i>	
RECHTBANK VAN KOOPHANDEL GENT - 2 JUNI 2005.....	1655
IMEWO CVBA T/ ACLAGRO NV	
<i>Lokalisatieplicht • Beschadiging van het elektriciteitsnet • Mechanische werktuigen (gebruik) • Planaanvraag • Planafwijking: diepte • Overeenkomst BVVO-CETS (Figas) Obligation de localisation • Endommagement du réseau d'électricité • Engins mécaniques (emp- loi) • Demande de plan • Plan non conforme: profondeur • Convention UPEA-CETS (Figaz)</i>	
VREDEGERECHT TE ANDERLECHT - 23 JUNI 2005.....	1659
ELECTRABEL NV T/ ROUTES ET CONSTRUCTIONS WEGEBO - WEG EN BOUW NV	
<i>Lokalisatieplicht • Waarde van de plans • Planafwijking Obligation de localisation • Valeur des plans • Plan non conforme à la réalité</i>	
VOORZITTER RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG TE ANTWERPEN ZETELEND IN KORTGEDING - 15 JULI 2005.....	1660
ELECTRABEL NV T/ KRAUSZ ISAAC-OSTREICHER FEIGE - ELECTRABEL CUSTOMER SOLUTIONS NV - IMEA en IGAO OPDRACHTHOUDENDE VERENIGINGEN	
<i>Kortgeding • Drop (niet huishoudelijk) • Verhuurder • Schorsing (van de terbeschikkingstelling van elektrisch vermogen) Référé • Drop (non résidentiel) • Bailleur • Suspension (de la mise à disposition de puissance électrique)</i>	
RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT - 7 SEPTEMBER 2005.....	1667
IMEWO T/ DESIRE STADSBADER-FLAMAND NV - KANT CONSTRUCTIES NV	
<i>Kabelbeschadiging • Hoofdaannemer/onderaannemer • Vrijwaringsbeding • Tegenstelbaarheid • Raadplegingsverplichting • Lokalisatieplicht • Mechanische werktuigen (gebruik) • Bijstands- kosten • Toepasselijkheid t.o.v. niet-aangeslotenen Bris de câbles • Entrepreneur principal/sous-traitant • Clause de garantie • Opposabilité • Obligation de consultation • Obligation de localisation • Engins mécaniques (emploi) • Frais d'assistance • Applicabilité aux non adhérents</i>	
COUR D'APPEL DE BRUXELLES - 26 SEPTEMBRE 2005.....	1671
ENTREPRISES PTT SA C/ SIBELGA	
<i>Obligation de localisation • Valeur des plans • Protection du branchement • Engins mécaniques (emploi) • Erreur invincible Lokalisatieplicht • Waarde van de plans • Bescherming van de aftakking • Mechanische werktui- gen (gebruik) • Onoverwinnelijke dwaling</i>	
HOF VAN BEROEP TE ANTWERPEN - 26 OKTOBER 2005.....	1673
HADIMAT BVBA T/ INTERELECTRA CVBA	
<i>Overeenkomst BVVO - CETS • Toepasselijkheid • Beperkt mandaat Convention UPEA-CETS • Applicabilité • Mandat limité</i>	
RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE KORTRIJK - 31 OKTOBER 2005.....	1675
GASELWEST CIV T/ FAMI NV - ELECTRABEL NV	
<i>Lokalisatieplicht • Ingekapselde kabel • Verplichtingen van de aannemer • Merktekens • Be- scherming van de kabel Obligation de localisation • Câble encastré • Obligations de l'entrepreneur • Repères • Protection du câble</i>	
HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL - 7 NOVEMBER 2005.....	1679
INTERGA INTERCOMMUNALE T/ DEKEMPENEER H.F.W. NV	
<i>Lokalisatieplicht • Raadplegingsverplichting • Algemene zorgvuldigheidsplicht • Waarde van de plans • Overeenkomst BVVO-CETS (FIGAS) • Toepasselijkheid t.o.v. niet-aangeslotenen Obligation de localisation • Obligation de consultation • Obligation générale de prudence • Va- leur des plans • Convention UPEA-CETS (FIGAZ) • Applicabilité aux non adhérents</i>	

HOF VAN CASSATIE - 17 NOVEMBER 2005.....	1683
IMEWO CVBA T/ VAN DER ELST JEAN en ELECTRABEL NV	
<i>Verhouding verdeler/verbruiker • Fout • Draagwijdte • Art. 1384, lid 1 B.W. • Niet toepasselijkheid</i>	
<i>Relation distributeur/abonné • Faute • Portée • Art. 1384, al. 1 C.C. • Non-applicabilité</i>	
HOF VAN BEROEP TE GENT - 16 DECEMBER 2005.....	1684
HERBOSCH-KIERE NV T/ ELECTRABEL NV	
<i>Lokalisatieplicht • Beschadiging van het elektriciteitsnet • Verplichte planaanvraag • Reglementen en technische voorschriften</i>	
<i>Obligation de localisation • Endommagement du réseau d'électricité • Obligation de demande des plans • Prescriptions réglementaires et techniques</i>	
TRIBUNAL DE COMMERCE DE CHARLEROI - 22 DECEMBRE 2005.....	1687
ELECTRABEL SA C/ MERCIER ENTREPRISES SA	
<i>Bris de câble souterrain • Obligation de localisation • Plan non conforme • Valeur des plans • Absence d'erreur invincible</i>	
<i>Beschadiging van ondergrondse kabel • Lokalisatieplicht • Planafwijking • Waarde van de plans • Geen onoverwinnelijke dwaling</i>	
COUR D'APPEL DE LIEGE - 22 DECEMBRE 2005.....	1689
VIVIUM SA C/ ETHIAS	
<i>Gardien du branchement • Court-circuit • Dommage chez l'utilisateur • Incendie • Règlement pour la mise à disposition d'électricité</i>	
<i>Bewaarder van de aftakking • Kortsluiting • Schade bij verbruiker • Brand • Règlement terbeschikking-stelling van elektriciteit</i>	
Wetgeving - Législation	1693

Systematische voorstelling van de energiemarkt in Vlaanderen door de VREG (Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt)

Sinds 1 juli 2003 is de elektriciteits- en aardgasmarkt volledig geliberaliseerd in Vlaanderen.

De liberalisering van de energiemarkt heeft tot gevolg dat de bedrijven die actief zijn op de energiemarkt, andere verantwoordelijkheden krijgen en andere rollen opnemen. Aan de fysieke situatie op de energiemarkt is door de liberalisering niet gewijzigd. Zo verloopt het proces nog steeds van de elektriciteitsproducent/aardgasinvoerder via het transmissie-/vervoernet en vervolgens de distributienetten tot bij de energieverbruiker.

De economisch-financiële 'waardeketen' ziet er als gevolg van de liberalisering echter heel anders uit.

Presentation schématique du marché de l'énergie en Flandre par le VREG (Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt, le régulateur flamand des marchés du gaz et l'électricité)

Depuis le 1er juillet 2003 les marchés de l'électricité et du gaz sont totalement libéralisés en Flandre.

Avec la libéralisation du marché de l'énergie, les entreprises actives sur le marché de l'énergie ont vu leur part de responsabilités changer et se sont vu attribuer d'autres rôles. La libéralisation n'a pas modifié la situation physique du marché de l'énergie. Ainsi, le processus se déroule toujours du producteur d'électricité/importateur gaz naturel via le réseau de transmission/transport et ensuite les réseaux de distribution jusqu'au consommateur d'énergie.

Toutefois, suite à la libéralisation, les chaînes de valeurs économique et financière sont très différentes.

De geliberaliseerde energiemarkt - zeker indien deze georganiseerd is volgens het zogenaamde 'leveranciersmodel'⁽¹⁾ - brengt ook een grote ketenverantwoordelijkheid mee. Dit houdt in dat de bedrijven die actief zijn op de energiemarkt in veel gevallen afhankelijk zijn van andere bedrijven om een adequate dienstverlening te kunnen bieden. Dit is bij uitstek het geval voor de energieleveranciers, die in feite een tussenschakel vormen tussen de producenten en de afnemers en die op de netbeheerders (zowel de beheerder van het transmissienet als de distributienetbeheerders) moeten beroep doen om de energie tot bij de klanten te brengen. De distributienetbeheerders zijn ook de bron van de meetdata, die onontbeerlijk zijn voor het correct functioneren van veel bedrijfsprocessen bij de leveranciers.

In het eerste deel van dit artikel wordt ingegaan op de verschillende rollen van de betrokken ondernemingen, op de rol van de overheden en op de fysische toestand. In het tweede deel wordt dan de economisch-financiële waardeketen toegelicht.

Le marché de l'énergie libéralisé - et certainement lorsque celui-ci est organisé selon ce qu'on appelle le 'modèle fournisseur'⁽¹⁾ entraîne également une longue chaîne de responsabilités. Ce qui veut dire que dans de nombreux cas, les entreprises, actives sur le marché de l'énergie dépendent d'autres entreprises pour pouvoir offrir des services adéquats. C'est exactement le cas pour les fournisseurs d'énergie qui forment en fait un maillon entre les producteurs et les clients et qui doivent faire appel aux gestionnaires de réseaux (aussi bien le gestionnaire du réseau de transmission que les gestionnaires de réseaux de distribution) pour livrer l'énergie jusque chez les clients. Les gestionnaires de réseaux de distribution sont aussi la source des données de mesures qui sont indispensables pour le fonctionnement correct de beaucoup de processus d'entreprise chez les fournisseurs.

La première partie de cet article traite des différents rôles des entreprises concernées, sur le rôle des gouvernements et sur l'infrastructure physique. La deuxième partie explique alors les chaînes de valeurs économique et financière.

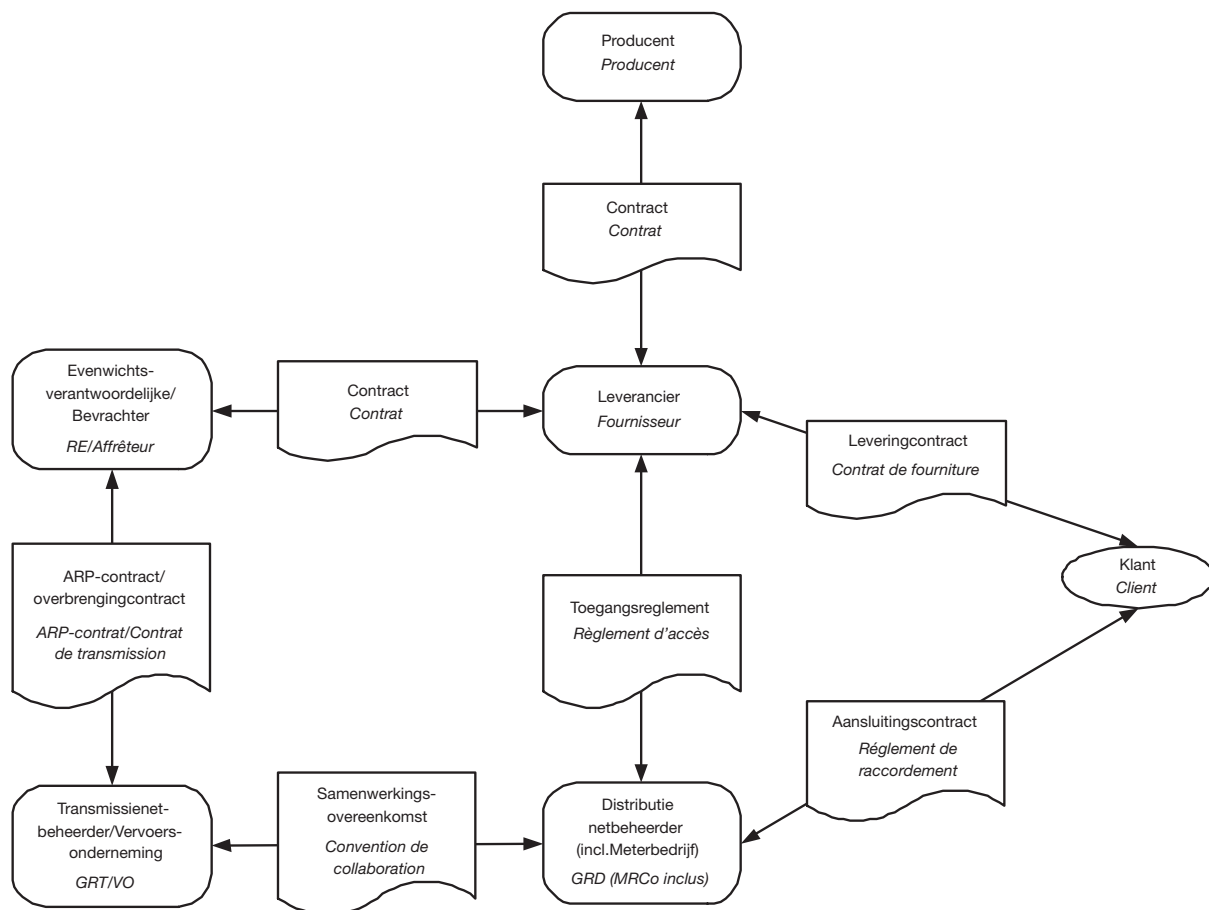
1 Met 'leveranciersmodel' wordt die organisatievorm bedoeld waarbij de energieleverancier het unieke aanspreekpunt vormt voor de klant. De netbeheerders (zowel de transmissienetbeheerder als de distributienetbeheerder) verdwijnen in dit model als het ware uit beeld voor de energieafnemers en worden ingeschakeld als dienstverleners voor de energieleverancier. In Vlaanderen gaat het echter niet om een zuiver leveranciersmodel. Voor een aansluiting op het distributienet bijvoorbeeld zijn de netbeheerders wel het aanspreekpunt.

1 Le 'modèle fournisseur' signifie que par cette modèle d'organisation, le fournisseur d'énergie est l'unique point de contact pour le client. Les gestionnaires de réseaux (tant le gestionnaire de réseaux de transmission que le gestionnaire de réseaux de distribution) disparaissent en quelque sorte dans ce modèle pour les consommateurs d'énergie et sont intégrés en tant que prestataires de services pour le fournisseur d'énergie. En Flandre il ne s'agit cependant pas d'un modèle fournisseur pur. À l'exemple, le gestionnaire de réseau est le point de contact pour une demande de raccordement.

I. Fysieke situatie en marktrollen

Afbeelding 1: Contractuele relaties tussen de marktpartijen

Er zijn verschillende marktpartijen actief op de Vlaamse en Belgische energiemarkt. Schematisch kunnen alle relaties als volgt worden samengevat:



I. Situation physique et rôle du marché

Figure 1: Relations contractuelles entre les parties du marché

Différents acteurs sont actifs sur les marchés Flamande et Belge de l'énergie. Schématiquement toutes les relations peuvent être schématisées comme suit:

Energie doorloopt een volledige keten vooraleer ze bij u thuis of in uw bedrijf wordt geleverd.

Van de productie van elektriciteit en de invoer van aardgas tot het afnemen van energie via het stopcontact.

Productie van elektriciteit en ontginning van aardgas

Productie van elektriciteit

Elektriciteit wordt onder andere geproduceerd in elektriciteitscentrales. In die centrales wordt olie, gas, steenkool of uranium als brandstof gebruikt om water te verhitten tot stoom. Die hete stoom wordt vervolgens naar de productie-eenheid geleid. Daar bevinden zich een of meerdere generators, die gekoppeld zijn aan een turbine. Dat kan een stoomturbine, een verbrandingsmotor of een water- of windkracht turbine zijn. De generator

L'énergie parcourt la chaîne complète avant d'être fournie chez vous: de la production d'électricité et de l'importation de gaz naturel jusqu'à la réception de l'énergie à la maison.

Production d'électricité et exploitation du gaz naturel

Production d'électricité

L'électricité est produite entre autres dans des centrales d'électricité. Dans ces centrales, on utilise du fioul, du gaz, du charbon ou de l'uranium comme combustibles pour chauffer de l'eau qui passe de l'état liquide à l'état de vapeur. Cette vapeur chaude est ensuite amenée à l'unité de production où elle entraîne une turbine couplée à un ou à plusieurs générateurs. Cela peut être une turbine à vapeur, un moteur à combustion ou une turbine à eau ou à air. Le générateur transforme l'énergie

zet de mechanische energie om in elektriciteit. Met andere woorden: hij zet stoom om in stroom. Daarnaast zijn er heel wat - vaak kleinschaligere - hernieuwbare energieprojecten zoals zonne-energie (via zonnepanelen), windenergie (via windturbines) en energie uit biomassa (bv. vergisting van groente-, fruit- en tuinafval, vergisting van mest of slib of verbranding van houtafval).

In België zijn de belangrijkste producenten van elektriciteit Electrabel en SPE. De productiemarkt is dus zeer geconcentreerd. Samen produceren Electrabel (de grote speler) en SPE (een kleinere speler) meer dan 90 procent van de elektriciteit in België. Daarnaast zijn er nog de zelfopwekkers, de warmtekrachtkoppeling-producenten (WKK-producenten) en de hernieuwbare energieproducenten. Steeds meer particulieren voorzien deels in hun eigen elektriciteitsbehoefte door het plaatsen van zonnepanelen (PV-installatie) op hun dak.

Ontginning van aardgas

Aardgas is een fossiele brandstof, ontstaan uit de resten van prehistorische vennen en wouden. De gasreserves zitten kilometers diep onder de grond en zijn verspreid over de hele aarde. Wanneer ergens in de wereld een aardgasveld wordt ontdekt, wordt het aanwezige gas via speciale boortorens opgehaald. Indien nodig wordt het opgehaalde gas eerst in een behandelingsfabriek gezuiverd.

In België wordt geen aardgas ontgonnen. Alle aardgas moet worden ingevoerd vanuit het buitenland.

Transport van elektriciteit en aardgas

Transmissie van elektriciteit

Vanuit de elektriciteitscentrales wordt de opgewekte elektriciteit op het transmissienet gezet, het hoogspanningsnet met een spanning van meer dan 70 kilovolt (kV). Via dit hoogspanningsnet wordt elektriciteit vervoerd naar een distributienet of naar het buitenland.

In België beheert nv Elia het transmissienet, en kreeg hiervoor een wettelijk monopolie.

>> www.elia.be

Elia is verantwoordelijk voor:

- het transport van elektriciteit binnen België: via het Belgische hoogspanningsnet vervoert Elia de elektriciteit van de elektriciteitscentrales naar industriële grote verbruikers (meer dan 70 kilovolt) of naar de distributienetten
- de overbrenging van energie tussen buurlanden via het Belgische net
- het opvolgen van de stromen op het net om over de goede werking ervan te waken en het beheer de klok

mécanique en électricité. En d'autres termes, transforme la vapeur en courant. De plus il y a une quantité de projets d'énergie renouvelable - souvent de petite échelle, comme l'énergie solaire (via des panneaux solaires), l'énergie éolienne, et l'énergie de biomasse (p.ex. fermentation de déchets de légumes, fruits et jardinage, fermentation de fumier ou de boue ou combustion de déchets de bois).

Electrabel et SPE sont les principaux producteurs d'électricité en Belgique. Le marché de la production est donc très concentré. Electrabel (le grand acteur) et SPE (un plus petit acteur) produisent plus de 90 % de l'électricité en Belgique. En outre, il y a encore des auto-producteurs, les producteurs d'installations de micro-génération et les producteurs d'énergie renouvelables. De plus en plus de particuliers placent des panneaux photovoltaïques sur leur toit et produisent partiellement l'électricité dont ils ont besoin.

Exploitation du gaz naturel

Le gaz naturel est un combustible fossile, issu des restes de marais et de forêts préhistoriques. Les réserves de gaz sont à des kilomètres de profondeur et réparties dans le monde entier. Quand un gisement de gaz naturel est découvert quelque-part dans le monde, le gaz existant est extrait au moyen de tours de forage spéciales. Si nécessaire, le gaz extrait est d'abord traité dans une raffinerie.

La Belgique ne possède pas de gisements de gaz naturel. Tout gaz naturel doit être importé de l'étranger.

Transport d'électricité et de gaz naturel

Transport d'électricité

L'électricité produite par les centrales électriques est évacuée sur le réseau de transmission, le réseau haute tension d'une tension supérieure à 70 kilovolt (kV). Via ce réseau haute tension, l'électricité est transportée vers un réseau de distribution ou à l'étranger.

Elia est l'opérateur du réseau de transport pour la Belgique et bénéficie à ce propos d'un monopole légal.

>> www.elia.be

Les missions d'Elia sont les suivantes:

- la transmission d'électricité en Belgique: via le réseau haute tension belge, Elia transporte l'électricité des centrales électriques vers les grands utilisateurs industriels (supérieurs à 70 kilovolt) ou vers les réseaux de distribution;
- le transit de l'énergie entre les pays voisins au travers du réseau de transport belge;
- le suivi des flux d'énergie sur le réseau pour veiller

rond van het evenwicht tussen verbruik en productie van elektriciteit

au bon fonctionnement et maintenir l'équilibre entre la demande et l'offre d'électricité.

Invoer van aardgas

Zodra het aardgas is opgehaald en gezuiverd, wordt het naar de afnemers vervoerd. Die bevinden zich soms duizenden kilometers verder. Het vervoer naar België gebeurt via bovengrondse of onderzeese pijpleidingen, of methaantankers. Om het gas te kunnen vervoeren in deze immens grote tankers, moet het eerst vloeibaar worden gemaakt. Dit gebeurt door het gas onder atmosferische druk op een temperatuur van -163°C te houden. Via in- en ontschepingshavens (zoals Zeebrugge) wordt het gas dan verder verdeeld.

Opslag en vervoer van aardgas

Om de continuïteit van de bevoorrading te waarborgen en transportleidingen met een overdreven grote diameter te vermijden, moet gas ondergronds kunnen worden opgeslagen in grote reservoirs.

België heeft een aantal opslagruimtes voor gas:

- in vloeibare vorm in reservoirs in Zeebrugge
- in gasvorm in diepe waterhoudende lagen in Loenhout

Het vervoer van aardgas gebeurt in België via het vervoernet van nv Fluxys.

>> www.fluxys.be

Fluxys is verantwoordelijk voor:

- het transport van gas vanuit de voedingspunten en de opslagruimtes via het Belgische vervoernet naar grote afnemers of naar de distributienetten
- systeemdiensten, zoals flexibiliteit op het net en aanverwante diensten voor transit en opslag van gas, LNG-operaties, odoriseren van gas ...

Trading van energie

Energieleveranciers die zelf geen producent zijn, moeten hun energie aankopen bij een producent of op energiebeurzen. In België zijn er zowel voor elektriciteit als voor (hoogcalorisch) aardgas zogenaamde 'Hubs'. Dit zijn virtuele bilaterale markten waar handel wordt gedreven.

Importation du gaz naturel

Dès que le gaz naturel est extrait et raffiné, il est transporté vers les lieux de consommation. Ceux-ci se trouvent parfois à des milliers de kilomètres. Le transport vers la Belgique se fait par des gazoducs en surface du sol ou sous la mer, ou par des méthaniers. Pour pouvoir transporter le gaz dans ces immenses méthaniers, celui-ci doit d'abord être transformé en liquide, ce qui s'obtient en maintenant le gaz sous une pression atmosphérique à une température de - 163°C. Le gaz est ensuite distribué via un port de déchargement (comme Zeebrugge).

Stockage et transport du gaz naturel

Afin d'assurer la continuité de l'approvisionnement et d'éviter les canalisations de transport avec un diamètre exagérément grand, le gaz doit pouvoir être stocké en sous-sol dans de grands réservoirs.

La Belgique compte un nombre d'installations de stockage pour le gaz:

- A l'état liquide dans des réservoirs à Zeebrugge,
- A l'état gazeux dans des couches aquifères à Loenhout

Le transport du gaz naturel en Belgique s'effectue par le réseau de transport de la SA Fluxys.

>> www.fluxys.be

Fluxys est responsable:

- du transport du gaz à partir des points d'alimentation et des réserves via le réseau de transport belge vers les grands consommateurs ou vers les réseaux de distribution,
- du système de services, comme la flexibilité sur le réseau et services connexes pour le transit et le stockage du gaz, les opérations LNG, l'odorisation du gaz ...

Trading de l'énergie

Les fournisseurs d'énergie qui ne sont pas eux-mêmes producteurs, doivent acheter leur énergie chez un producteur ou sur des bourses d'énergie. Il existe en Belgique tant pour l'électricité que pour le gaz naturel (à haut pouvoir calorifique) ce qu'on appelle des 'Hubs'. Ce sont des marchés bilatéraux virtuels où se font les transactions.

Op 8 juli 2005 werd de elektriciteitsbeurs BelPEX opgericht. De start van de multilaterale handel op BelPEX vond plaats op 21 november 2006. De Belgische transmissienetbeheerder Elia heeft een aandeel van 70 procent. De Nederlandse energiebeurs APX, de Nederlandse netbeheerder TenneT en de Franse energiebeurs Powernext hebben elk een aandeel van 10 procent in BelPEX.

Evenwichtsverantwoordelijke (EV) en bevrachter

Evenwichtsverantwoordelijke

Er moet steeds een evenwicht zijn tussen de elektriciteitsproductie en de afname van elektriciteit. Wanneer er geen evenwicht is, kan de netspanning variëren, de frequentie veranderen en uiteindelijk zelfs de stroom uitvallen. Een leverancier kan zelf de rol van evenwichtsverantwoordelijke opnemen of deze via een contract uitbesteden aan een andere onderneming.

De evenwichtsverantwoordelijke verzamelt alle gegevens over productie en afname om zo de vooruitzichten voor de volgende dag samen te stellen: enerzijds dus de vraag (de hoeveelheid elektriciteit die de klanten zullen afnemen) en anderzijds het aanbod (de hoeveelheid elektriciteit die de leverancier heeft gekocht op de elektriciteitsmarkt). Die vooruitzichten, of 'nominaties', geeft hij door aan de transmissienetbeheerder, die daardoor de verwachte belasting van het net kent. Op dit hebben in totaal 51 EV's een contract met Elia.

Bevrachter

Voor aardgas is de bevrachter of vervoernetgebruiker (VNG) de tegenhanger van de evenwichtsverantwoordelijke. Hij is verantwoordelijk voor het gebruik van het vervoernet en houdt het verbruik en de aanvoer van aardgas in evenwicht (de vraag en het aanbod dus). De VNG bepaalt de verbruiksprognoses en geeft ze door aan Fluxys. Ook hier worden die prognoses 'nominaties' genoemd. Voor levering in België zijn er momenteel 3 bevrachters actief op het Fluxys-net.

Distributie van energie

Elektriciteit die van het transmissienet op het distributienet wordt geplaatst, wordt voor verdere verdeling overgezet naar een lager spanningsniveau. Aardgas dat van het vervoernet op het distributienet wordt geplaatst, wordt overgezet naar een lager drukniveau.

De distributie van elektriciteit en aardgas - of beter gezegd: het beheer van de distributienetten - is een monopolieactiviteit die in de vrije energiemarkt wordt verzorgd door intercommunales. Dit zijn samenwer-

La bourse d'électricité BelPEX a été créée le 8 juillet 2005. L'ouverture des transactions multilatérales sur BelPEX a eu lieu le 21 novembre 2006. Le gestionnaire de réseaux de transmission Elia possède 70 % des actions. La bourse d'énergie hollandaise APX, le gestionnaire de réseaux hollandais TenneT et la bourse d'énergie française powernext détiennent chacun 10 % des parts de BelPEX.

Responsable d'équilibre (RE) et affréteur

Responsable d'équilibre

Il faut toujours un équilibre entre la production et la demande d'électricité. Lorsqu'il n'y a pas d'équilibre, la tension du réseau peut varier, la fréquence changer et finalement, une coupure de courant. Le fournisseur peut lui-même agir en tant que responsable d'équilibre ou désigner une autre entreprise via un contrat.

Le responsable d'équilibre rassemble toutes les données relatives à la production et à la consommation pour ainsi déterminer les prévisions pour le lendemain : donc d'une part la demande (la quantité d'électricité que les clients consommeront) et d'autre part l'offre (la quantité d'électricité que le fournisseur a achetée sur le marché de l'électricité). Celui-ci transmet ces prévisions, ou 'nominations', au gestionnaire de réseaux de transmission, qui connaît ainsi la charge nécessaire sur le réseau. 51 responsables d'équilibre ont actuellement un contrat avec Elia.

Affréteur

Pour le gaz naturel, l'affréteur ou l'utilisateur du réseau de transport (URT) est le pendant du responsable d'équilibre. Il est responsable pour l'usage du réseau de transport et maintient la consommation et l'approvisionnement en équilibre (c'est-à-dire l'offre et la demande). L'URT détermine les prévisions de consommation et les transmet à Fluxys. Ces prévisions sont ici aussi appelées 'nominations'. La Belgique compte actuellement 3 affréteurs opérationnels sur le réseau de Fluxys.

Distribution de l'énergie

L'électricité du réseau de transmission qui est acheminée vers le réseau de distribution passe pour la distribution à un niveau de tension inférieur. Le gaz naturel qui est acheminé à partir du réseau de transport vers le réseau de distribution passe à un niveau de tension inférieur.

La distribution d'électricité et de gaz naturel - ou autrement dit: la gestion des réseaux de distribution - est une activité de monopole qui est assurée dans la libéralisation du marché de l'énergie par des intercommunales.

kingsverbanden tussen verschillende gemeenten. Deze intercommunales of netbeheerders moeten hun net voor iedereen openstellen aan dezelfde voorwaarden.

Vlaanderen telt op dit moment 16 distributienetbeheerders (DNB's) voor elektriciteit en 11 DNB's voor aardgas.

Er bestaan twee groepen netbeheerders: de gemengde netbeheerders (waarin Electrabel een participatie heeft) en de zuivere netbeheerders (waar enkel de gemeenten aandeelhouder zijn). De gemengde netbeheerders hebben op 31 maart 2006 hun operationele activiteiten ondergebracht in Eandis (www.eandis.be). In de zuivere sector hebben de WVEM, Interelectra en IVEG op 7 juli 2006 hun operationele activiteiten ondergebracht in Infrax (www.infrax.be).

Een aantal netbeheerders voert hun operaties nog steeds zelfstandig uit: DNB Brussels Airport, AGEM, PBE, Elia en Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen.

Wat is een netbeheerder?

De netbeheerder beheert, bouwt en onderhoudt voor een bepaald grondgebied het distributienet voor elektriciteit en/of aardgas en vervoert op vraag van de leverancier de energie tot bij u, de eindafnemer. In bijna alle gevallen zijn de netbeheerders de oude intercommunales die vóór de vrijmaking van de energiemarkt zowel het netbeheer als de verkoop van elektriciteit en/of aardgas voor hun rekening namen. Deze netbeheerders mogen niet langer elektriciteit of aardgas verkopen, tenzij ze daartoe wettelijk verplicht zijn, in hun rol van sociale leverancier.

Wat doet een netbeheerder?

De netbeheerder heeft verschillende taken wat betreft het beheer van zijn distributienet:

- verzorgen van nieuwe aansluitingen en aanpassing van bestaande aansluitingen van klanten op zijn distributienet
- installatie van elektriciteits- en aardgasmeters
- opnemen van de meterstanden (door zijn eigen personeel of door een operationele entiteit - Eandis en Infrax)
- ter beschikking stellen van zijn distributienet aan alle leveranciers die via zijn net elektriciteit en/of aardgas willen vervoeren

Ce sont des structures de coopération entre différentes communes. Ces intercommunales ou gestionnaires de réseaux doivent mettre leur réseau à disposition de tout le monde aux mêmes conditions.

La Flandre compte actuellement 16 gestionnaires de réseaux de distribution (GRD) pour l'électricité et 11 GRD pour le gaz naturel.

Il y a deux groupes de gestionnaires de réseaux: les gestionnaires de réseaux mixtes (où Electrabel détient une participation) et les gestionnaires de réseaux purs (où seules des communes sont actionnaires).

Eandis (www.eandis.be) exécute depuis le 31 mars 2006, des activités opérationnelles pour le compte des gestionnaires de réseau de distribution mixtes. Dans le secteur pur, Infrax (www.infrax.be) exécute depuis le 7 juillet 2006 des activités opérationnelles pour le compte de WVEM, Interelectra et IVEG.

Plusieurs gestionnaires de réseaux exécutent leurs opérations encore toujours de façon indépendante: DNB Brussels Airport, AGEM, PBE, Elia et Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen.

Qu'est-ce un gestionnaire de réseaux?

Le gestionnaire de réseaux gère, construit et entretient pour un territoire délimité géographiquement le réseau de distribution pour l'électricité et/ou le gaz naturel et transporte à la demande du fournisseur l'énergie jusque chez vous, le client final. Dans presque tous les cas, les gestionnaires de réseaux sont les anciennes intercommunales qui avant la libéralisation du marché de l'énergie, prenaient en charge tant la gestion du réseau que la vente d'électricité et/ou de gaz naturel.

A moins qu'ils y soient obligés légalement dans leur rôle de fournisseur social, ces gestionnaires de réseaux ne peuvent plus vendre de l'électricité ou du gaz naturel.

Que fait un gestionnaire de réseaux?

Le gestionnaire de réseaux a plusieurs missions au niveau de la gestion de son réseau de distribution:

- pourvoir aux raccordements et adaptation des raccordements existants des clients sur son réseau de distribution,
- installation de compteurs d'électricité et de gaz naturel,
- relever les compteurs (par son propre personnel ou par une entité opérationnelle - Eandis et Infrax),
- mise à disposition de son réseau de distribution à tous les fournisseurs qui veulent transporter de l'électricité et/ou du gaz naturel via son réseau de distribution,

- zorgen dat zijn distributienet steeds efficiënt, veilig en betrouwbaar is
- een aantal door de overheid opgelegde openbare-dienstverplichtingen uitvoeren, zoals:
 - o plaatsen van budgetmeters bij klanten met betalingsmoeilijkheden
 - o bevorderen van het rationeel energiegebruik van de elektriciteitsverbruikers aangesloten op zijn netwerk
 - o bevorderen van de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen
 - o openbare verlichting voorzien en onderhouden

Levering van energie

In de vrijgemaakte markt is de levering of verkoop van elektriciteit en aardgas een concurrentiële activiteit. Om elektriciteit en aardgas te leveren hebben leveranciers een leveringsvergunning nodig van de VREG.

Wat doet een leverancier?

- Leveranciers zijn verantwoordelijk voor het voorzien van de energie die hun klanten zullen verbruiken. Ze kopen de energie rechtstreeks bij producenten of onrechtstreeks (door gebruik te maken van bilaterale contracten, trading, beursaankopen ...) of ze zijn zelf producent. Ze verkopen deze energie aan de netgebruikers, die ze individueel factureren.
- De leverancier duidt de evenwichtsverantwoordelijke aan met wie hij samenwerkt bij zijn leveringsactiviteiten.
- De leverancier communiceert met distributienetbeheerder over de toegangspunten waaraan hij energie levert, waar hij wenst te leveren of waar hij wil stoppen met leveren.
- De leverancier verwerkt de meetgegevens en andere informatie die hij krijgt van de distributienetbeheerder met het oog op de facturatie van zijn klanten.
- De leverancier factureert de klant.

Regulatoren

In België delen de federale overheid en de gewesten de bevoegdheid over de elektriciteits- en gasmarkt. In grote lijnen is de verdeling als volgt:

De federale overheid is bevoegd voor:

- De elektriciteits- en aardgasarieven
- Het hoogspanningsnet van elektriciteit met een spanning van meer dan 70 kilovolt (kV)
- De opslag en het vervoer van aardgas
- De productie van elektriciteit (met uitzondering van de productie van milieuvriendelijke energie)
- Kernenergie

- veiller que son réseau de distribution soit efficace, sûr et fiable,
- exécuter un certain nombre d'obligations de service public imposées par les autorités telles que:
 - o placement de compteurs à budget chez des clients ayant des difficultés de paiement,
 - o amélioration de l'utilisation rationnelle de l'énergie des consommateurs d'électricité raccordés sur son réseau,
 - o amélioration de la production d'électricité provenant des sources d'énergie renouvelable,
 - o prévoir l'éclairage public et l'entretenir.

Livraison d'énergie

Dans le marché libéralisé, la livraison ou la vente d'électricité et de gaz naturel est une activité concurrentielle. Pour pouvoir fournir de l'électricité et du gaz naturel, les fournisseurs doivent avoir une licence de livraison de la VREG.

Que fait un fournisseur?

- Les fournisseurs sont responsables des quantités d'énergie que leurs clients consommeront. Ils achètent l'énergie directement chez les producteurs ou indirectement (en faisant usage de contrats bilatéraux, trading, achat bourses...) ou ils qu'ils produisent eux-mêmes. Ils vendent cette énergie aux utilisateurs de réseaux, à qui ils envoient éventuellement une facture.
- Le fournisseur désigne un responsable d'équilibre avec qui il collabore au niveau de ses activités de fourniture.
- Le fournisseur communique avec le gestionnaire de réseau de distribution sur les points d'accès où il fournit de l'énergie, où il souhaite fournir de l'énergie et où il souhaite y mettre fin.
- Le fournisseur traite les données de mesure et autre information qu'il reçoit du gestionnaire de réseaux de distribution en vue de la facturation de ses clients.
- Le fournisseur facture le client.

Régulateurs

En Belgique, le Gouvernement fédéral et les Régions se partagent la compétence du marché de l'électricité et du gaz. En résumé, cette répartition est la suivante:

Le Gouvernement fédéral est compétent pour:

- les tarifs de l'électricité et du gaz naturel
- la gestion du réseau électricité haute tension d'une tension supérieure à 70 kilovolt (kV)
- le stockage et le transport du gaz naturel
- la production d'électricité (à l'exception de la production d'énergie verte)
- l'énergie nucléaire

De Gewesten zijn bevoegd voor:

- De distributie van elektriciteit via netten met een spanning van minder dan of gelijk aan 70 kilovolt (kV)
- De distributie van aardgas
- Milieuvriendelijke energie (milieuvriendelijke energie en elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling)
- Rationeel energiegebruik

In België zijn er dan ook vier regulatoren voor energie:

- De Commissie voor de Regulering van Elektriciteit en Gas, de federale regulator, www.creg.be
- La Commission Wallone pour l'énergie, de regulator voor Wallonië, www.cwape.be
- De Vlaamse Reguleringinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt, de regulator voor Vlaanderen, www.vreg.be
- Brugel, de regulator voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, www.brugel.be

2. De economisch-financiële waardeketen

Wereldwijd kan men vaststellen dat de liberalisering van de elektriciteits- en aardgasmarkten steeds een veel complexere uitdaging betekende dan initieel gedacht werd, zowel door de regelgevers als de marktpartijen. Het is dan belangrijk wat de historische achtergrond is van de betrokken markt: vrij concurrentieel (zoals het geval was in het VK), of eerder monopolistisch (zoals in Frankrijk en België), om de uitkomst van de oefening te duiden en niet de kwaliteit van de voorbereiding van de liberalisering of de regelgeving op zich.

De marktregels in de energiemarkt hebben een sterk administratief-financieel en informatietechnisch karakter. De commerciële 'markt' bestaat immers vooral in het administratieve domein, in de vorm van het inkopen en verkopen, contracteren, verrekenen en afrekenen van energiestromen tussen producenten en afnemers. De fysieke productie en levering van de commodity verlopen parallel hiermee en functioneren in vrije concurrentie naast het gereguleerde domein van transport en distributie.

Fysieke energiestromen enerzijds en de administratieve en financiële stromen anderzijds dienen waardedetechnisch uiteindelijk equivalent te zijn. In de monopolistische situatie van vóór de liberalisering was dit een relatief eenvoudige opgave. Na liberalisering ontstaan echter ingewikkelde kruisrelaties tussen producenten, DNB's, leveranciers en afnemers die de administratieve en financiële settlement tot een grote uitdaging maken. De omvang van deze uitdaging is wereldwijd vrijwel overal sterk onderschat.

Les Régions sont compétentes pour:

- la distribution d'électricité et le transport d'électricité d'une tension inférieure ou égale à 70 kilovolt (kV),
- la distribution de gaz naturel,
- l'énergie verte (énergie verte et électricité issue de cogénération)
- l'utilisation rationnelle de l'énergie (URE).

En Belgique, il y a aussi quatre régulateurs pour l'énergie:

- la Commission de Régulation de l'Electricité et du Gaz, le régulateur fédéral, www.creg.be
- la Commission Wallone pour l'énergie, le régulateur pour la Wallonie, www.cwape.be
- l'organisme régulateur compétent pour le marché du gaz et de l'électricité en Flandre, le régulateur pour la Flandre, www.vreg.be
- Brugel, le régulateur dans la Région de Bruxelles capitale, www.brugel.be

2. Les chaînes de valeur économique et financière

On peut constater qu'au niveau mondial, la libéralisation des marchés de l'électricité et du gaz naturel ont toujours signifié un défi beaucoup plus complexe que celui prévu initialement, aussi bien par les régulateurs que par les parties de marché. Il est alors important de connaître quel est le contexte historique du marché concerné: concurrence libre (comme c'est le cas au Royaume Uni), ou plutôt monopolistique (comme en France et en Belgique), pour pouvoir en analyser les résultats et pas la qualité de la préparation de la libéralisation ou la réglementation en soi.

Les règles du marché dans le marché de l'énergie ont un fonctionnement à caractère fortement administratif, financier et technique au niveau de l'information. Le 'marché' commercial existe en effet principalement dans le domaine administratif, sous la forme d'achat et de ventes, de contrats, d'imputation et de paiement des flux d'énergie entre producteurs et consommateurs. La production physique et la fourniture du produit s'effectue en parallèle et fonctionnent en concurrence libre avec des secteurs régulés du transport et de la distribution.

Les flux physiques d'énergie d'une part et les flux administratifs et financiers d'autre part doivent finalement être équivalents du point de vue technique. Dans la situation monopolistique d'avant la libéralisation, ceci était relativement simple. Après la libéralisation, des relations croisées compliquées surgissent toutefois entre les producteurs, les GRD, les fournisseurs et les clients qui font du settlement administratif et financier un grand défi. L'étendue de ce défi a été fortement sous-estimée pratiquement partout à travers le monde.

In deze markt is daarom onvermijdelijk een omvangrijke set aan marktregels noodzakelijk dat de marktprocessen van en tussen de verschillende marktactoren (eindverbruikers, leveranciers, evenwichtsverantwoordelijken, meetbedrijven, distributienetbeheerders ...) beschrijft, rollen en verantwoordelijkheden van deze actoren vastlegt, informatie- en datastromen die als input voor bepaalde processen dienen of als output van processen ontstaan definieert, datamodellen die hieraan ten grondslag liggen en standaarden voor het berichtenverkeer waarmee de informatie-uitwisseling in de markt wordt uitgevoerd uniformeert, enz...

Onderstaande afbeelding (Afbeelding 2) geeft sterk vereenvoudigd weer hoe marktpartijen tijdens het liberaliseringsproces en de daarmee verbonden ontvlechting van rollen in de energiemarkt in het Vlaams Gewest ontstaan zijn en tot welke primaire informatiestromen rond met name master data⁽²⁾ en meetdata⁽³⁾ deze ontvlechting geleid heeft. Master data en meetdata die de feitelijke energiestromen op verschillende punten in de keten registreren vormen de kern van de marktprocessen. Als deze data niet correct, volledig en tijdig beschikbaar zijn loopt het hele regelwerk in feite vast en zal van de bedoelde marktwerking geen sprake kunnen zijn. Eenvoudig gezegd, maar lastig om in de praktijk te realiseren!

C'est pour cette raison qu'une importante série de règles de marchés est inévitablement nécessaire pour définir les processus de marché des et entre les différents acteurs de marché (consommateurs finaux, fournisseurs, responsables d'équilibre, société de mesurage, gestionnaires de réseaux de distribution), pour déterminer les rôles et les responsabilités de ces acteurs de marché, pour définir les informations et les échanges de données servant comme input à certains processus ou découlant de processus, pour uniformiser des modèles de données qui en sont le fondement et des standards pour la circulation des messages par laquelle l'échange d'informations est effectuée dans le marché, etc ...

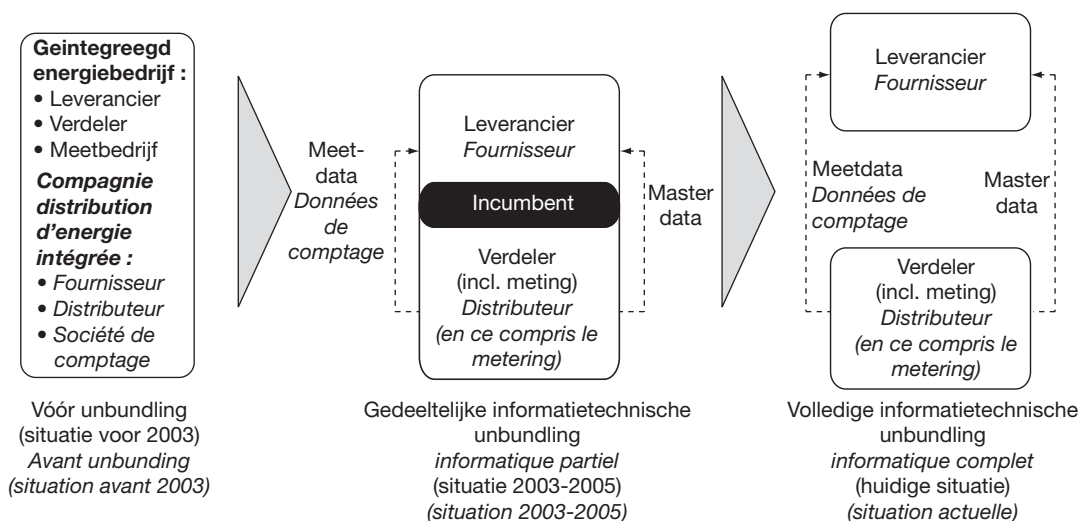
La représentation ci-dessous (Représentation 2) donne un aperçu fortement simplifié de la façon dont les parties du marché ont surgi durant le processus de libéralisation ainsi que la scission des rôles qui y est liée dans le marché de l'énergie en Région flamande et les flux d'informations primaires autour des données structurées et de mesure auxquels cette scission a conduit. Les données structurées⁽²⁾ et de mesures⁽³⁾ qui enregistrent les flux d'énergie réels sur différents points dans les chaînes forment le noyau des processus de marché. Si ces données ne sont pas correctes, complètes et disponibles rapidement, toutes les règles d'organisation sont faussées et il ne sera plus question dudit fonctionnement de marché. En d'autres termes, pénible à réaliser dans la pratique!

2 Alle relevante technische en commerciële stamgegevens van alle actoren en producten in de markt, vastgelegd in registers en contracten; beheers- verandering- en correctieprocessen ten behoeve van master data dienen exact en uitputtend beschreven te zijn, zodat de actualiteit, volledigheid en correctheid van master data voortdurend gewaarborgd zijn.

3 Gegevens die de omvang van energiestromen (input en output) op alle relevante punten in het transport- en distributienet beschrijven in daarvoor geschikte eenheden per tijdseenheid of -interval; meetdata vormen de basis van alle settlement-processen in de energiemarkt.

2 Toutes les données de base techniques et commerciales pertinentes de tous les acteurs et produits du marché, inscrites dans des registres et des contrats, des processus de gestion, de changement et de correction pour les master data doivent être exactes et décrites de façon complète, pour que la mise à jour, la totalité et l'exactitude du master data soient continuellement assurées.

3 Données qui décrivent l'étendue des courants d'énergie (input et output) sur tous les points pertinents dans les réseaux de transport et de distribution dans des unités appropriées par unité de temps ou - d'intervalles ; les données de mesure forment la base de tous processus de règlement dans le marché de l'énergie.



Afbeelding 2: Unbundling van marktrollen als gevolg van energiemarktliberalisering

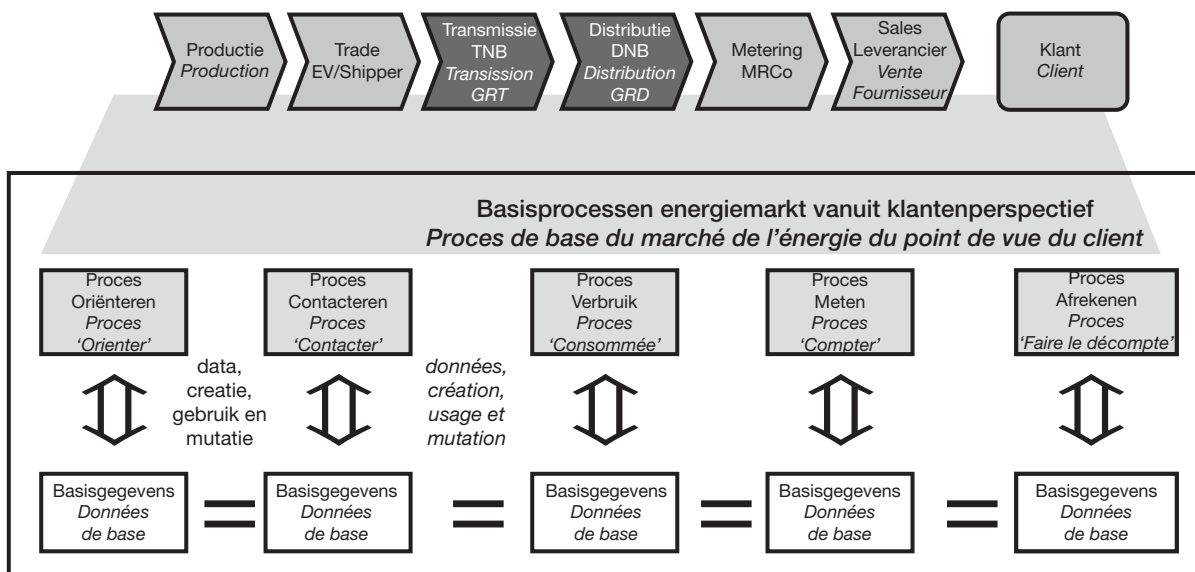
Représentation 2: Unbundling des rôles de marché suite à la libéralisation du marché de l'énergie

Het donkere gedeelte in het midden van de tweede situatie is de set van klanten die nog niet geswitched zijn. Deze set vormt een belangrijke basis voor de gevestigde energiebedrijven; ten eerste zorgt deze voor een stabiele cash flow en ten tweede is de incumbent⁽⁴⁾ gewend om deze klanten te bedienen.

La partie sombre dans le milieu de la deuxième situation est la série de clients qui n'a pas encore switché. Cette série forme une base importante pour les sociétés d'énergie établies; ceux-ci assurent premièrement un cash flow stable et deuxièmement l'incumbent⁽⁴⁾ est habitué à desservir ces clients.

De processen die uiteindelijk leiden tot de levering van energie aan de klant en het innen van geld door de energiebedrijven, kunnen op vele manieren worden vastgelegd. Teneinde een gezamenlijk kader te kunnen gebruiken, is gekozen voor de schematische procesbeschrijving zoals hieronder weergegeven:

Les processus qui mènent finalement à la livraison de l'énergie au client et à l'encaissement d'argent par les sociétés d'énergie, peuvent être déterminés de beaucoup de façons. Pour pouvoir utiliser un cadre commun, la description de processus schématique a été choisie comme reflétée ci-dessous:



Afbeelding 3: De energiewaardeketen

Représentation 3: les chaînes de valeur énergétique

⁴ Letterlijk 'zittende' (Eng.); in de energiesector zijn de incumbents de - meestal geïntegreerde - energiebedrijven die al voor de liberalisering van de markt actief waren. In België is Electrabel de incumbent.

⁴ Définition (en anglais): dans le secteur de l'énergie, les 'incumbents' sont souvent les entreprises d'énergie intégrées - qui étaient déjà actives avant la libéralisation du marché. En Belgique, Electrabel est l'incumbent

Eén van de uitgangspunten is dat er evenwicht moet zijn in de belangen tussen klant en marktpartijen, waarbij de klant centraal staat. Het (financiële) energiewaardeketenmodel voldoet aan dit uitgangspunt omdat de hoofdprocessen zijn ingedeeld naar klantwaarden:

- Oriënteren: het verzamelen en evalueren door de afnemer van informatie om te komen tot een keuze van een leverancier van energieproducten en gerelateerde diensten;
- Contracteren: het aangaan, beheren en verbreken van een contractuele relatie met een leverancier van energieproducten en gerelateerde diensten;
- Verbruiken: het plannen en (bij-)sturen van het energieverbruik (expliciet of impliciet) en het feitelijk verbruiken van energieproducten;
- Meten: het permanent meten en periodiek registreren van het feitelijke verbruik van energieproducten;
- Afrekenen: het voldoen aan financiële verplichtingen voortvloeiende uit contractuele afspraken enerzijds en gemeten energieverbruik anderzijds.

De bedrijfsprocessen (productie, trade/EV-Shipper, transmissie TNB-VO, distributie, metering en Levering, zie supra) worden van deze klantprocessen afgeleid.

Sofie Lauwaert
Sociaal-economisch toezichthouder
VREG

Un des points de départ est l'équilibre qu'il faut obtenir entre les intérêts du client et ceux des acteurs sur le marché, avec le client au point central. Le modèle (financier) de la chaîne de valeur énergétique correspond à ce point de départ parce que les principaux processus sont départagés en fonction de leur valeur pour les clients:

- orienter: la collecte et l'évaluation de l'information par le client pour aboutir à un choix d'un fournisseur d'énergies et de services y afférents;
- contracter: la conclusion, gestion et résiliation d'une relation contractuelle avec un fournisseur d'énergies et de services y afférents;
- consommer: la planification et l'adaptation de la consommation d'énergie (explicite ou implicite) et la consommation factuelle de produits énergétiques;
- compter: mesurer en permanence et périodiquement la consommation factuelle de produits énergétiques;
- faire le décompte: le respect des obligations financières résultant d'une part d'accords contractuels et d'autre part de la consommation d'énergie mesurée.

Les processus (production, trade/shipper, transmission, distribution, comptage et fourniture, voir supra) sont déduits de ces processus clients.

Sofie Lauwaert
Superviseur socio-économique
VREG

Rechtspraak Jurisprudence

Voorafgaande noot

Een aantal beslissingen uit dit nummer hebben betrekking op vorderingen waarvan de oorsprong zich situeert in de periode van voor de vrijmaking van de elektriciteits- en gasmarkt in België.

In de geliberaliseerde markt mogen de netbeheerders (de vroegere intercommunales) niet meer instaan voor de levering van energie, tenzij voor wettelijk voorziene uitzonderingen.

Daardoor treden bepaalde partijen, die in de beslissingen nominatief worden vermeld, intussen niet meer op in de hoedanigheid waarvoor zij toen als partij in een geding betrokken waren.

Voor de actuele situatie in Vlaanderen verwijzen wij naar het artikel van de VREG in dit nummer vanaf p. 1617.

Note préliminaire

Un certain nombre de décisions publiées dans le présent numéro se rapportent à des actions intentées pendant dans la période antérieure à la libéralisation des marchés de l'électricité et du gaz en Belgique.

Au sein du marché libéralisé le gestionnaire de réseau(x) (auparavant l'intercommunale) n'est plus autorisé à intervenir en qualité de fournisseur d'énergie(s) sauf dans le cadre d'exceptions légalement prévues.

C'est la raison pour laquelle certaines parties nommément désignés dans les décisions que nous publions n'interviennent plus en la qualité pour laquelle elles étaient, à l'époque, intervenues au procès.

En ce qui concerne la situation actuelle en Flandre, voyez, dans le présent numéro, l'article de la VREG en page 1617.

HOF VAN BEROEP TE ANTWERPEN - 24 MAART 2004

2de Kamer

Magistraten: Van Gelder, voorzitter, Allegaert en Van Laken

Advocaten: mr. Knaeps loco mr. Claes, mr. De Roo-Neven loco mr. Verbeek, mr. Biets loco mr. Lenaerts en mr. Nouwkens B. loco mr. Nouwkens R.

INTERELECTRA CVBA T/ APK INFRA NV / HOUBEN NV

Beschadiging van een ondergrondse kabel • Lokalisatieplicht
• **Verplichting planaanvraag** • **Waarde van plans** • **Oude plannen**
• **Hoofdaannemer/onderaannemer**
• **Overmacht**

Bris de câble souterrain •
Obligation de localisation •
Obligation de demande des plans
• **Valeur des plans** • **Plans anciens** •
Entrepreneur principal/
sous-traitant • Force majeure

Een onderaannemer die louter voortgaat op de verkeerde melding van de hoofdaannemer dat er geen kabels in de ondergrond liggen, is aansprakelijk voor de beschadiging van kabels indien hij zelf nagelaten heeft, overeenkomstig art. 192 AREI, de eigenaar van de ondergrond en de eigenaar van de kabels te raadplegen.

Een aannemer van werken die zich over een lange termijn uitstrekken, dient recente plannen of inlichtingen aan te vragen, zeker wanneer in de begeleidende brief ter mededeling van de liggingsplannen melding wordt gemaakt van "middenspanningskabels in aanvraag" én de aannemer er wordt op gewezen dat plannen een beperkte waarde hebben in de tijd.

Een stroomonderbreking die wordt veroorzaakt door de beschadiging van een kabel door een derde, maakt overmacht uit in de contractuele relatie tussen de elektriciteitsmaatschappij en haar hoogspanningsklant.

‘....

Het hoger beroep strekt, bij hervorming van het bestreden vonnis, tot: de gegrondverklaring van de hoofdvordering van appellante ten laste van de NV A.P.K. Infra, de gegrondverklaring van de tussenvordering van appellante ten laste van de NV Houben, met de solidaire veroordeling, minstens de ene bij gebrek aan de andere, van eerste en tweede geïntimeerde tot de kosten van het geding in beide aanleggen, de ongegrondverklaring van de tussenvordering van Ethias.

In ondergeschikte orde, in zoverre de tussenvordering van Ethias gegrond zou blijven, beoogt het hoger beroep van appellante de gegrondverklaring van de tussenvorderingen in vrijwaring van appellante ten laste van NV A.P.K. Infra en van de NV Houben en de veroordeling van voornoemde geïntimeerden tot de kosten van het hoger beroep.

De geïntimeerden, de NV A.P.K. Infra en de NV Houben besluiten tot de ongegrondverklaring van het hoger beroep en tot de bevestiging van het bestreden vonnis, met veroordeling van appellante tot de kosten van het hoger beroep.

Na tot de ongegrondverklaring van het hoger beroep in de mate dat het

tegen haar gericht is, te hebben besloten, stelt geïntimeerde Ethias incidenteel beroep in, strekkende tot de volledige gegrondverklaring van haar oorspronkelijke tussenvorderingen ten laste van appellante en eerste en tweede geïntimeerde.

Procedure voor de eerste rechter

De hoofdvordering werd uitgebracht door appellante en strekt tot de veroordeling van de rechtsvoorganger van de NV A.P.K. Infra tot betaling van 2 336,37 EUR (94 249 BEF), te vermeerderen met de vergoedende intresten sedert 16 maart 1998 en met de gerechtelijke intresten en de kosten van het geding.

Met deze hoofdvordering beoogt appellante de vergoeding van haar schade ten gevolge van een beschadiging van twee van haar middenspanningskabels op de werf IHGL op het terrein van het Limburgs Universitair Centrum Limburg te Diepenbeek op 16 maart 1998 omstreeks 16.15 uur. Deze beschadigingen zouden zijn toegebracht door de rechtsvoorganger van de NV A.P.K. Infra die op dat ogenblik grondwerken voor drainage aan het uitvoeren was.

Aan deze rechtsvoorganger wordt verweten voor de plaats van de be-

Un sous-traitant qui s'appuie uniquement sur les indications erronées fournies par l'entrepreneur principal, selon lesquelles il n'y a pas de câbles dans le sous-sol, est responsable en cas d'endommagement de câbles s'il a lui-même négligé de consulter, conformément à l'art. 192 RGIE, le(s) propriétaire(s) du sous-sol et des câbles.

Un entrepreneur de travaux qui s'étalent sur une longue période, doit demander des plans ou des informations récents, surtout lorsque la lettre accompagnant la communication des plans de pose fait état de câbles moyenne tension qui étaient, à l'époque, en attente de pose et que l'entrepreneur est averti que ces plans ont une valeur limitée dans le temps.

Une interruption de courant causée par l'endommagement d'un câble par un tiers, constitue un cas de force majeure dans la relation contractuelle existant entre la compagnie d'électricité et son client haute tension.

schadigingen aan appellante geen plannen te hebben opgevraagd en geen peilingen te hebben uitgevoerd om de aanwezige kabels te lokaliseren, zodat zij de bepalingen van artikel 260bis ARAB (K.B. 5 augustus 1974) en van artikel 192.02 A.R.E.I. (K.B. 10 maart 1981) zou schenden waardoor zij een fout beging in de zin van artikel 1382 en volgenden van het Burgerlijk Wetboek.

In de mate dat voornoemde hoofdvordering van de CVBA Interelectra ongegrond zou worden verklaard, stelt deze laatste een tussenvordering in ten laste van de NV Houben eveneens op buitencontractuele basis.

Door de rechtsvoorganger van NV A.P.K. Infra werd een vordering in gedwongen tussenkomst en vrijwaring uitgebracht ten laste van de NV Houben (Industriepark-Oost).

Deze tussenvordering steunt op de contractuele band tussen de rechtsvoorganger van de NV A.P.K. Infra en de Tijdelijke Vereniging 'Houben-Strukton De Meyer'. In opdracht van deze laatste diende de rechtsvoorganger van de NV A.P.K. Infra als onderaannemer grondwerken uit te voeren en een parking aan te leggen.

Hiervoor deed de rechtsvoorganger van de NV A.P.K. Infra beroep

op haar onderaannemer, de BVBA Kerkhofs Jos & Jan. Deze diende onder meer een afwateringsgracht te graven.

Bij verzoekschrift neergelegd op 15 juni 1999 komt Ethias, als verzekeraar van het Limburgs Universitair Centrum, vrijwillig tussen in het geding voor de eerste rechter. Deze vrijwillig tussenkomende partij diende aan haar verzekerde op grond van de brandpolis het bedrag van 3 532,26 EUR (142 491 BEF) uit te betalen op 1 maart 1999, daar deze verzekerde verschillende toestellen diende te vervangen, te herstellen en terug op te starten.

De vordering van Ethias tot solidaire veroordeling van de CVBA Interelectra, van de NV A.P.K. Infra en van de NV Houben tot betaling van 3 532,26 EUR (142 491 BEF), meer de vergoedende intresten vanaf 1 maart 1999 en met de kosten, werd voor het eerst uitgebracht bij conclusie neergelegd op 7 februari 2000.

In de mate dat deze tussenvordering van Ethias tegen de CVBA Interelectra is gericht, steunt deze tussenvordering zowel op de contractuele relatie van haar verzekerde, het Limburgs Universitair Centrum met de CVBA Interelectra, als op de buitencontractuele verantwoordelijkheid van deze laatste.

In de mate dat de tussenvorderingen van Ethias gericht zijn tegen de NV Houben en de NV A.P.K. Infra steunen zij eveneens op hun respectieve buitencontractuele aansprakelijkheid.

In ondergeschikte orde, in zoverre de tussenvordering van Ethias ten laste van de CVBA Interelectra gegrond zou worden verklaard, stelt deze laatste twee tussenvorderingen in vrijwaring in ten laste van de NV A.P.K. Infra en van de NV Houben, steunend op de buitencontractuele aansprakelijkheid van de NV A.P.K. Infra en de NV Houben.

De eerste rechter verklaart:

de hoofdvordering van de CVBA Interelectra ten laste van de NV A.P.K. Infra toelaatbaar doch ongegrond,

de tussenvordering van de CVBA Interelectra ten laste van de NV Houben toelaatbaar doch ongegrond,

de tussenvordering in vrijwaring uitgaande van de NV A.P.K. Infra ten laste van de NV Houben toelaatbaar doch ongegrond,

de tussenvordering van Ethias toelaatbaar en deels gegrond ten belope van 738,57 EUR (29 794 BEF) meer de intresten en de kosten, doch enkel ten laste van de CVBA Interelectra.

de tussenvorderingen van Ethias ten laste van NV A.P.K. Infra en de NV Houben toelaatbaar doch ongegrond, de tussenvorderingen in vrijwaring uitgaande van de CVBA Electrabel ten laste van de NV A.P.K. Infra en de NV Houben toelaatbaar doch ongegrond.

Beoordeling

De eerste rechter zette de feiten en de rechtsgronden die in het geding zijn, alsmede het voorwerp van de vorderingen en van het verweer, op juiste wijze uiteen en het Hof verwijst daarnaar.

Wat de contractuele aansprakelijkheid van de CVBA Interelectra ten overstaan van Ethias betreft

Deze tussenvordering steunt op de contractuele verplichting tot het leveren van elektriciteit van de CVBA Interelectra ten overstaan van het Limburgs Universitair Centrum, de verzekerde van Ethias, in wiens rechten deze laatste is getreden ten belope van de door haar uitgekeerde bedragen.

Volgens de eerste rechter beroept de CVBA Interelectra zich ten onrechte op overmacht (artikel 4 lid 2 algemene voorwaarden) daar haar plannen

duidelijk niet correct waren.

Het leveren van elektriciteit is een verbintenis om iets te doen.

Uit de samenlezing van de artikelen 1142 en 1148 Burgerlijk Wetboek blijkt impliciet maar zeker dat de vreemde oorzaak ten aanzien van de verbintenis om iets te doen tot uitdoving leidt.

De vraag in deze zaak is of het beschadigen van twee middenspanningskabels op de werf in kwestie al dan niet mede veroorzaakt werd door de CVBA Interelectra, door het mededelen van niet correcte plannen aan de hoofdaannemer NV Houben.

Daar waar de kabelbeschadigingen in kwestie gebeurden op 16 maart 1998 werden door de CVBA Interelectra, anderhalf jaar eerder, op vraag d.d. 23 oktober 1996 van hoofdaannemer NV Houben, op 28 oktober 1996 plan 127 aangaande laagspanningskabels (omgeving van de werf) overgemaakt. In de begeleidende brief wordt melding gemaakt van middenspanningskabels en teledistributiekabels met de vermelding 'in aanvraag'. Gelet op de plaats van deze vermelding duidt die met zekerheid op de plannen die werden aangevraagd.

Uit deze vermelding mocht hoofdaannemer NV Houben niet afleiden dat er geen middenspanningskabels in de omgeving van de werf aanwezig waren.

Bovendien vermeldt de begeleidende brief daterende van 28 oktober 1996 van de CVBA Interelectra uitdrukkelijk: *'Het is noodzakelijk rekening te houden met de volgende interpretatierichtlijnen waarvoor U bijzonder oplettend moet zijn: ... 5. Deze plannen hebben een beperkte waarde in de tijd. U moet bijgevolg bijkomende inlichtingen aan onze diensten vragen indien uw werken zich over een langere periode uitstrekken. ... 8. Vooraleer de werken aan te vangen, verzoeken wij U uitdrukkelijk contact op te nemen met ons sectorhoofd voor*

alle bijkomende inlichtingen. Voor laagspannings- teledistributie- en optische kabels: Ing. Dreesen Peter, Trichterheideweg 5 3500 Hasselt, Tel 011/26 66 31'.

Dat de werken zich in deze zaak over een langere periode hebben uitgestrekt blijkt uit het verloop van ongeveer anderhalf jaar tussen de datum van de brief van de CVBA Interelectra en de datum van de kabelbeschadiging.

Gelet op voorgaand voorbehoud bij de toezending van de plannen, diende het voor de hoofdaannemer NV Houben reeds eind oktober 1996 duidelijk te zijn dat de gegevens door de CVBA Interelectra aan haar medegedeeld slechts een tijdelijk karakter hadden en dat er nog plannen over de ligging van middenspanningskabels zouden volgen.

Uit geen enkel objectief element van het dossier blijkt echter dat de mededelingen in de brief van 28 oktober 1996 van de CVBA Interelectra en in de door haar medegedeelde plannen niet correct waren, zoals ten onrechte door de eerste rechter vastgesteld.

Gelet op deze laatste vaststelling, het tijdelijk en onvolledig karakter van de mededeling der plannen, het feit dat de werken van hoofdaannemer NV Houben, inclusief de werken uitbesteed aan onderaannemer NV A.P.K. Infra, zich over een lange termijn uitstrekken en het feit dat geen latere aanvragen om bijkomende plannen of inlichtingen door hoofd- of onderaannemer voorliggen, dient vastgesteld dat de CVBA Interelectra haar verbintenis tot het leveren van elektriciteit aan de verzekerde van Ethias, uitdoofde door een vreemde oorzaak, waar eveneens verwoord wordt door lid 2 van artikel 4 van de algemene voorwaarden dat bepaalt dat de in lid 1 van dat artikel voorziene forfaitaire vergoeding niet is verschuldigd wanneer de stroomonderbreking veroorzaakt wordt door overmacht, wat in deze zaak het geval is.

Gelet op het voorgaande is de tussenvordering van Ethias gericht tegen de CVBA Interelectra ongegrond en dient het bestreden vonnis in die zin te worden hervormd.

Wat de buitencontractuele aansprakelijkheid van de CVBA Interelectra ten overstaan van Ethias betreft

De eerste rechter dient te worden gevolgd waar deze de tussenvordering van Ethias ten laste van de CVBA Interelectra op grond van buitencontractuele aansprakelijkheid van deze laatste, afwees.

Deze tussenvordering werd immers uitgebracht voor het geval het Hof zou beslissen dat de CVBA Interelectra (mede) aansprakelijk zou zijn voor de veroorzaakte schade aan de kabels, wat niet het geval is aangezien hierboven werd vastgesteld dat de CVBA Interelectra correcte gegevens op 28 oktober 1996 aan de hoofdaannemer doorgaf.

Bovendien is door voornoemde vaststelling de fout in de zin van artikel 1382 Burgerlijk Wetboek die aan de CVBA Interelectra wordt verweten, met name onvolledige plannen met ligging van de nutsleidingen te hebben medegedeeld aan de NV Houben, niet bewezen.

Volledigheidshalve dient de eerste rechter te worden bijgetreden in zijn vaststelling dat Ethias de CVBA Interelectra enkel omwille van een contractuele wanprestatie kan aanspreken gelet op de principiële uitsluiting van samenloop tussen contractuele en buitencontractuele aansprakelijkheid tussen contracten, behalve indien de ten laste gelegde fout een tekortkoming uitmaakt, niet aan de contractuele verbintenis, doch aan de algemene zorgvuldigheidsverplichting en indien die fout andere dan aan de slechte uitvoering van de overeenkomst te wijten schade heeft veroorzaakt, wat volgens de eerste rechter in deze zaak niet het geval is.

Waar de eerste rechter de tussenvordering van Ethias op buitencontractuele basis ten laste van de CVBA Interelectra impliciet ongegrond verklaarde, dient het eerste vonnis te worden bevestigd.

Wat de tussenvorderingen in vrijwaring van de CVBA Interelectra ten laste van de NV Houben en van de NV A.P.K. Infra betreft

Gezien de tussenvordering van Ethias ten laste van de CVBA Interelectra ongegrond is, zijn ook de tussenvorderingen in vrijwaring uitgaande van deze laatste en gericht tegen beide aannemers inzake, zonder voorwerp.

Het bestreden vonnis dient in die zin te worden hervormd.

Wat de buitencontractuele aansprakelijkheid van de NV A.P.K. Infra ten overstaan van de CVBA Interelectra en ten overstaan van Ethias betreft

De eerste rechter kan niet worden gevolgd waar deze vaststelt dat de NV A.P.K. Infra als onderaannemer niet aansprakelijk is voor de schade aan de kabels wegens onoverkomelijke dwaling.

De NV Houben heeft haar als hoofdaannemer weliswaar laten weten dat op de werf geen kabels in de ondergrond zaten, gelet op de vermelding op de plannen 'middenspanningskabel: in aanvraag' en de plaatsgesteldheid mocht dan wel de aanwezigheid van kabels niet doen vermoeden, de dwaling van de onderaannemer NV A.P.K. Infra was echter niet onoverkomelijk.

Deze kon voorkomen worden door de naleving van haar wettelijke verplichting uit artikel 192.02 A.R.E.I. dat bepaalt dat '*Geen enkel grondwerk of ander werk mag in de omgeving van een ondergrondse elektrische kabel uitgevoerd worden zonder voorafgaand de eigenaar van de grond ..., en de eigenaar van de kabel te raadplegen*'.

Uit geen enkel objectief gegeven van het dossier blijkt dat de NV A.P.K. Infra de eigenaar van de grond of de CVBA Interelectra als eigenaar van de kabels heeft geraadpleegd. De inbreuk op voornoemde wetsbepaling maakt een fout uit in de zin van artikel 1382 Burgerlijk Wetboek.

Deze fout staat in oorzakelijk verband met de schade die de CVBA Interelectra leed, nu door de eigenaar of de CVBA Interelectra te raadplegen, de onderaannemer volledige informatie zou gekregen hebben van de ligging der middenspanningskabels op het terrein op het ogenblik van de uitvoering der werken in de loop van de maand maart 1998.

Zonder voornoemde fout had de schade van de CVBA Interelectra, met name de herstellingskosten voor de beschadigde kabels, zich niet voorgedaan zoals deze zich concreet voordeed.

De bewering van de NV A.P.K. Infra dat zij onder leiding, gezag en toezicht stond van de NV Houben zodat zij niet aansprakelijk zou zijn doch wel voornoemde hoofdaannemer, wordt echter niet aangetoond. Een contract tussen beiden in die zin wordt niet overgelegd.

Bovendien vermeldt de 'Minnelijke vaststelling zonder erkenning van aansprakelijkheid' daterende van 17 maart 1998 opgemaakt tussen de CVBA Interelectra en de NV Houben: *'veroorzaker schade: grondwerker: NV A.S.R. Wegenbouw, Gaston Eyskenslaan 7 - 3900 Overpelt. Deze firma voert als onderaannemer van de NV Houben infra-structuurwerken uit op de werf IHGL Diepenbeek. ... Houben en haar onderaannemer betwisten elke verantwoordelijkheid'*.

Ook reageert de NV A.P.K. Infra niet wanneer zij door de CVBA Interelectra ingebreke wordt gesteld om de schade te vergoeden.

Ook is het niet omdat de NV A.P.K. Infra een bijkomende incidentele opdracht voor de NV Houben uitvoerde in regie dat daardoor het feit van het werken onder leiding, gezag en toezicht zou bewezen zijn.

Volledigheidshalve wordt door partijen niet betwist dat de kabels werden beschadigd door een werknemer van een firma Vandekerhoven. De NV A.P.K. Infra betwist niet dat de arbeider van deze firma op het ogenblik van de feiten onder haar leiding, gezag en toezicht werkte.

De schadecijfers dienen te worden aanvaard nu deze tegensprekelijk, zij het tussen de CVBA Interelectra en de NV Houben, werden vastgesteld, wat ook een garantie inhoudt voor de NV A.P.K. Infra, die zich trouwens na het schadegeval steeds achter de NV Houben heeft geschaard.

Gelet op het voorgaande zijn de hoofdvordering van de CVBA Interelectra en de tussenvordering van Ethias ten laste van de NV A.P.K. Infra gegrond en dient het bestreden vonnis in die zin te worden her vormd.

Wat de buitencontractuele aansprakelijkheid van de NV Houben ten overstaan van Ethias betreft

Terecht verklaart de eerste rechter de tussenvorderingen van de CVBA Interelectra en van Ethias ten laste van de NV Houben uitgebracht, ongegrond daar deze laatste de schadeverwekkende werken zelf niet uitvoerde.

Het bewijs ligt bovendien niet voor dat deze werken zouden uitgevoerd zijn onder leiding, gezag en toezicht van de NV Houben.

Gelet op het voorgaande dient het bestreden vonnis te worden bevestigd waar het de tussenvorderingen van de CVBA Interelectra en van Ethias ten laste van de NV Houben ongegrond verklaarde.

OM DIE REDENEN

HET HOF,

Recht doende op tegenspraak;

Gelet op artikel 24 van de Wet van 15 juni 1935;

Verleent akte aan de NV A.P.K. Infra van haar gedinghervatting.

Verleent akte aan OMOB van haar naamsverandering in Ethias.

Verklaart het incidenteel beroep van de CVBA Interelectra toelaatbaar en gegrond.

Verklaart het incidenteel beroep van Ethias toelaatbaar en deels gegrond.

Hervormt het bestreden vonnis, behoudens waar het de vorderingen toelaatbaar verklaart en het de tussenvorderingen van de CVBA Interelectra en van Ethias, alsmede de tussenvordering in vrijwaring uitgaande van de NV A.P.K. Infra, allen ten laste van de NV Houben ongegrond verklaart, en opnieuw rechtsprekend, binnen de perken van het hoger beroep.

Verklaart de hoofdvordering van de CVBA Interelectra gegrond.

Veroordeelt de NV A.P.K. Infra tot betaling aan de CVBA Interelectra van het bedrag van 2 336,37 EUR vermeerderd met de vergoedende intresten sedert 16 maart 1998, met de gerechtelijke intresten en met de kosten van het geding in eerste aanleg, aan de zijde van de CVBA Interelectra begroot op 200,57 EUR dagvaarding en de helft van 319,78 EUR rechtsplegingsvergoeding.

Verklaart de tussenvordering van Ethias ten laste van de NV A.P.K. Infra gegrond.

Veroordeelt de NV A.P.K. Infra tot betaling aan Ethias van het bedrag van 3 532,26 EUR vermeerderd met de vergoedende intresten van 1 maart

1999, met de gerechtelijke intresten en met de kosten van het geding in eerste aanleg, aan de zijde van Ethias begroot op 319,78 EUR rechtsplegingsvergoeding.

Verklaart de tussenvordering van Ethias ten laste van de NV Interelectra ongegrond en veroordeelt Ethias tot de kosten van de eerste aanleg aan de zijde van Interelectra begroot op de helft van 319,78 EUR rechtsplegingsvergoeding.

Verklaart de tussenvorderingen in vrijwaring uitgaande van de CVBA Interelectra en gericht tegen de NV A.P.K. Infra en tegen de NV Houben zonder voorwerp;

....'

HOF VAN BEROEP TE ANTWERPEN - 3 NOVEMBER 2004

2de Kamer

*Magistraten: Peeters, voorzitter, Van Laken en Bleyenbergh
Advocaten: mr. Lauwers loco mr. Knaeps en mr. Steverlinck loco mr. Louwet*

INTERELECTRA CVBA T/ VISSER & SMIT HANAB NV

Beschadiging van optische kabel • Lokalisatieplicht • Bewijslast

Bris de câble optique • Obligation de localisation • Charge de la preuve

Een aannemer die over het kabeltraject slechts om de 30 meter peilingen uitvoert, begaat een fout. Peilingen zijn juist bedoeld om afwijkingen op te sporen. Een aannemer mag dus niet voortgaan op een constante loodrechte ligging van de kabel maar dient peilingen uit te voeren over de volledige lengte van de kabel.

Un entrepreneur qui réalise des sondages seulement tous les 30 mètres sur le trajet d'un câble, commet une faute. Les sondages ont précisément pour but de détecter des déviations. Un entrepreneur ne peut donc pas se baser sur le principe que le câble est posé à profondeur constante mais doit effectuer des sondages sur toute la longueur du câble.

Het niet betwisten door de schadelijder dat de aannemer peilingen zou hebben gedaan, brengt geen omkering van de bewijslast met zich mee in die zin dat de schadelijder een negatief bewijs zou moeten leveren en is op geen enkele wettelijke bepaling gesteund.

Le fait que la victime du dommage ne conteste pas que l'entrepreneur ait effectué des sondages, n'emporte aucune inversion de la charge de la preuve en ce sens que la victime devrait alors apporter une preuve négative, ce que n'appuie aucune disposition légale.

'....

streden vonnis te willen bevestigen en derhalve appelland te veroordelen tot de gedingkosten.

De schade werd door appelland geraamd op € 3 959,25.

Het hoger beroep van de CVBA INTERELECTRA strekt ertoe dit ontvankelijk en gegrond te horen verklaren, het bestreden vonnis teniet te doen, haar vordering ontvankelijk en gegrond te horen verklaren, dienvolgens geïntimeerde te horen veroordelen tot betaling van € 3 959,25 meer de vergoedende intresten sedert 6 februari 2002, meer de gerechtelijke intresten alsmede de kosten van het geding.

Feiten en voorgaanden

Appelland ging over tot dagvaarding op 17 januari 2003.

Op 6 februari 2002 werd te GINGELOM aan de Opheimstraat - Wahlenweg een buis en optische kabel, eigendom van appelland, overgetrokken door een mechanische graafmachine door een aangestelde van geïntimeerde.

Geïntimeerde werd bij verstek veroordeeld op 5 februari 2003 tot betaling van het gevorderde bedrag van € 3 959,25 meer aankleven.

Geïntimeerde, NV AQUAVIA, thans genaamd NV VISSER & SMIT HANAB, besluit tot ongegrondheid van het hoger beroep met verzoek het be-

Er werd een 'Proces verbaal van minnelijke vaststelling zonder erkenning van aansprakelijkheid' opgesteld op dezelfde datum.

Op 1 oktober 2003 werd een proces verbaal van vrijwillige verschijning opgemaakt teneinde de rechtbank te laten oordelen over het verzet van geïntimeerde tegen het voormelde vonnis bij verstek.

Met vonnis van 12 november 2003

van de rechtbank van koophandel te HASSELT werd de oorspronkelijke vordering van appelland ontvankelijk doch ongegrond verklaard.

Appelland tekende hoger beroep aan met verzoekschrift van 23 januari 2004.

Beoordeling

De eerste rechter oordeelde dat geïntimeerde in haar rechtmatig vertrouwen in de plannen en de voorhanden zijnde situatie werd verschalkt en haar fout niet was aangetoond.

Hij verklaarde de oorspronkelijke vordering van appelland dan ook ongegrond.

Appelland kan zich hiermee niet verzoenen en blijft voorhouden dat geïntimeerde een fout heeft begaan in de zin van artikel 1382 BW evenals artikel 260 bis van het ARAB, door als uitvoerder van de grondwerken niet de nodige lokalisatie van de kabels te hebben verricht, minstens door de overeengekomen werken niet op een normaal zorgvuldige en voorzichtige wijze te hebben uitgevoerd.

Appelland beklemtoont nog dat de aannemer, zijnde geïntimeerde, een intellectuele én manuele lokalisatieplicht heeft.

Geïntimeerde blijft voorhouden dat zij gehandeld heeft zoals een voorzichtig aannemer zou hebben gedaan in dezelfde omstandigheden en dat zij werd verschalkt in haar rechtmatig vertrouwen door de afwijking van de optische buis, die werd veroorzaakt door een steen van een ongekende omvang.

a)

Appelland houdt voor dat in hoofde van geïntimeerde er een lokalisatieplicht bestond. De nakoming van die verplichting diende te gebeuren aan de hand van liggingsplannen en peilingen (artikel 192.02 AREI, 260 bis ARAB en 1382 BW)

Uit de door partijen voorgebrachte 'minnelijke vaststelling' van 6 februari 2002 blijkt dat de liggingsplannen aanwezig waren op de werf.

Appelland beweert dat geïntimeerde tekortgeschoten is aan haar verplichting peilingen uit te voeren. Zij haalt aan dat geïntimeerde zulks niet bewijst. Zelfs indien zou bewezen zijn, volgens appelland, dat geïntimeerde om de 30 meter effectief peilingen zou hebben gedaan, blijkt hieruit dat zij niet over de volledige lengte heeft gecontroleerd.

Geïntimeerde haalt aan dat appelland nooit heeft betwist dat eerstgenoemde de peilingen heeft uitgevoerd.

Zij vervolgt: *'Daarenboven is het appelland door wie, voor het eerst in graad van beroep, gesteld wordt dat door concludante geen peilingen zouden uitgevoerd zijn en dat een inbreuk zou uitmaken op artikel 260 bis ARAB zodat het aan appelland toekomt de beweerdte schending van artikel 260 bis ARAB aan te tonen en niet omgekeerd!'*

Het is niet voor betwisting vatbaar dat er in hoofde van de aannemer een wettelijke verplichting tot lokalisatie bestond.

Gaan beweren, zoals geïntimeerde doet, dat wanneer aanvankelijk niet wordt betwist dat er peilingen zouden zijn gedaan, dit een omkering van de bewijslast met zich zou meebrengen waardoor het aan appelland is om een negatief bewijs te gaan leveren, kan niet afgeleid worden uit de wettelijke bepalingen.

Volledigheidshalve kan verwezen worden naar stuk 1 bundel appelland, zijnde een e-mail bericht van haar aan ANTONY BVBA van 11/12/2002 waaruit niet zo maar valt af te leiden dat de peilingen nooit werden betwist, en wel integendeel.

De verdere briefwisseling tussen voornoemden illustreert duidelijk de betwisting.

Het is geïntimeerde die het bewijs dient te leveren van de door haar uitgevoerde peilingen.

Maar met appelland moet gezegd worden dat zelfs in de veronderstelling dat door geïntimeerde effectief peilingen werden gedaan om de 30 meter dit inhoudt dat er niet overgans de lengte werd gepeild, wat ten deze een fout uitmaakt.

Terecht benadrukt appelland dat peilingen juist bedoeld zijn om euvels zoals ten deze (plotse aanwezigheid van een steen van ongekende omvang) op te sporen.

Geïntimeerde was immers op de hoogte van de aanwezigheid van de kabel zodat zij als een voorzichtig aannemer in deze concrete omstandigheden over de volledige lengte van de kabel op een voorzichtige wijze de kabel op een meer precieze wijze had dienen te lokaliseren.

Indien geïntimeerde dit had gedaan, had zij de afwijking van de optische buis en kabel vastgesteld en had zij deze niet overgetrokken en zou de schade zijn uitgebleven.

Terecht wijst appelland erop dat alhoewel de diepte van een kabel relementair bepaald is, de betrokken kabel als gevolg van een verschuiving toch op een andere diepte kan liggen dan aangegeven op het plan.

Geïntimeerde mocht niet voortgaan op een constante loodrechte ligging van de betrokken kabel. Zij diende peilingen uit te voeren en dit over de ganse lengte.

Terecht werpt appelland op dat geïntimeerde ten onrechte verwijst naar een omzendbrief van DATASSUR, die voorhoudt dat om de 50 meter peilingen moeten worden uitgevoerd.

Verplichtingen van geïntimeerde kunnen niet afgeleid worden uit niet-bindende richtlijnen, eventueel opgesteld door de verzekeringsmaatschappijen.

Verder doet appellant terecht opmerken dat, gelet op het feit dat het in casu ging om glasvezelbuizen die quasi onplooibaar zijn, deze niet zomaar ineens 30 cm kunnen stijgen. Deze stijging moet lichtjes gebeuren zodat appellant er terecht aan twijfelt of wel effectief om de 30 meter peilingen werden uitgevoerd door geïntimeerde.

Een fout in hoofde van geïntimeerde is ten deze dan ook aangetoond, fout die in causaal verband staat met de schade.

b)

Ten overvloede moet met appellant worden gezegd dat geïntimeerde evenzeer een fout beging door in de nabijheid van kabels met een mechanisch werktuig te hebben gewerkt. Uit de 'minnelijke vaststelling' van 6 februari 2002 blijkt dat de schade werd veroorzaakt door een graafmachine.

Appellant haalt het KB van 5 augustus 1974 aan dat bepaalt dat:

'Geen mechanische machines of werktuigen mogen worden gebruikt, in de **veiligheidsruimte** die begrensd is door **twee verticale vlakken op 50 cm** afstand aan weerskanten van de kabel, zonder dat de aannemer en

de eigenaar van de kabel vooraf zijn overeengekomen over de na te leven voorwaarden'

In casu heeft appellant van bij de aanvang erop gewezen dat geïntimeerde deze wettelijke verplichting niet was nagekomen.

Geïntimeerde beweert dat zij wel met een graafmachine mocht werken gelet op de 'economische werkelijkheid'.

Nochtans laat geïntimeerde na aan te duiden of dit inderdaad het geval is en - zelfs in die veronderstelling - of dit een rechtvaardiging kan uitmaken om een wettelijke verplichting naast zich neer te leggen.

Het door geïntimeerde voorgelegde arrest van het hof van beroep te Gent is ten deze niet ter zake dienend daar de omstandigheden verschillend waren met huidige casus.

c)

Gelet op voorgaande moet dan ook besloten worden dat een fout wel degelijk is aangetoond in hoofde van geïntimeerde.

Door deze fout werd schade veroorzaakt zodat geïntimeerde gehouden is deze te vergoeden.

Geïntimeerde kan zich dan ook niet beroepen op het feit dat zij in haar rechtmatig vertrouwen werd verschalkt.

Zij was op de hoogte van de aanwezigheid van de kabel.

Indien zij peilingen had uitgevoerd zoals een voorzichtig aannemer in die omstandigheden had gedaan, had zij de afwijking kunnen vaststellen.

Wat de cijfers betreft bemerkt het hof geen betwisting tussen partijen.

OM DIE REDENEN,

HET HOF,

Recht doende op tegenspraak;
Gelet op artikel 24 van de Wet van 15 juni 1935;

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en gegrond als volgt:

Hervormt het bestreden vonnis.

Verklaart de oorspronkelijke eis van appellant ontvankelijk en gegrond.

....'

HOF VAN BEROEP TE GENT - 28 JANUARI 2005

9de Kamer

Magistraten: mevr. De Cooman, voorzitter, dbr. Petitat, mevr. Beerens

Advocaten: mrs. Van Hoorebeke, Geukens en Van Burm

**VLAAMS GEWEST T/ IMEWO - WATERVOORZIENINGSBEDRIJF
STAD GENT - VANBROECKHOVEN'S NV**

**Overheidsopdracht • Verplaatsing
van installaties • Art. 16 A.A.V. -
Schadevergoeding**

**Marché public • Déplacement
d'installation • Art. 16 C.g.ch. -
Indemnisation**

Om na te gaan of een vordering tot schadevergoeding o.a. naar aanleiding van een verplaatsing van nutsleidingen substantieel genoeg is in de zin van artikel 16 § 2 A.A.V. wordt het nadeel best afgewogen in verhouding tot de totaliteit van de openbare aanneming. Een gevorderde schade die slechts iets meer dan 3% uitmaakt van de totale aannemingsom is niet substantieel genoeg om van een 'belangrijk nadeel' te kunnen spreken.

Pour évaluer si une demande d'indemnisation, introduite, e.a. à l'occasion d'un déplacement d'installation correspond à un montant substantiel au sens de l'article 16 C. g.ch., le préjudice doit idéalement être estimé au regard du montant total du marché public. Un dommage allégué de seulement 3% du montant total du marché ne constitue pas une somme suffisamment substantielle pour être considérée comme un « dommage important ».

'...

Velt het hof het volgend arrest:

Partijen hebben de debatten en conclusies hernomen voor de thans anders samengestelde zetel van het Hof, bij monde van hun respectieve raadslieden en in het Nederlands;

Zowel de neergelegde conclusies als de overgelegde stukken werden in-gezien;

De nv Van Broeckhoven's Algemene Onderneming, oorspronkelijke eiseres in de hoofdvordering, zet uiteen en legt de relevante stukken over dat zij op 25 juni 2004 bij fusie werd opgeslorpt door de vroegere nv Van Gorp's Moderne Wegenbouw;

De fusievennootschap heeft de vorm van een N.V. en kreeg de naam VGB, met maatschappelijke zetel te 2200 Herentals, Welvaartstraat 14/1 bus 8;

In appelconclusies neergelegd ter griffie op 2 september 2004 stelt de *nv VGB* het geding te hervatten en aangezien geen der andere partijen

zich daar heeft tegen verzet wordt haar alhier *akte gegeven van haar hervatting van geding.*

Gezien het tussenarrest van 26 maart 2004; betreffende de erin vervatte verwijzingen naar het vonnis a quo d.d. 24 oktober 2001 van de 15de kamer van de rechtbank van eerste aanleg te Gent wordt hier, herhalend en verduidelikend, onderstreept:

Dat de eerste rechter *het eerste onderdeel* van de vordering van de nv Van Broeckhoven's Algemene Onderneming, thans nv VBG, in betaling van 1 142 110 BEF, thans € 28 312,17, te vermeerderen met de vergoedende intrest, in zoverre gericht tegen het Vlaamse Gewest, wegens schade door laattijdig verplaatsen door de nutmaatschappijen (CVBA Imewo, CVBA TMVW en het Watervoorzieningsbedrijf der Stad Gent) van hun leidingen, ontvankelijk en principieel gegrond heeft verklaard - vooraleer over de mate van gegrondheid te beslissen werd bedrijfsrevisor Peter Weyers uit Aalst als gerechtsdeskundige aangesteld met als opdracht na te gaan of de gevorderde schadepos-

ten aan de werkelijkheid beantwoorden;

Dat de eerste rechter de vrijwaringvordering - betreffende het eerste luik van de oorspronkelijke vordering - ingesteld door het Vlaamse Gewest tegen de CVBA TMVW (niet het Watervoorzieningsbedrijf der Stad Gent) heeft aangewezen als ongegrond en TMVW buiten zake heeft gesteld, om vervolgens de tussenvordering van de CVBA TMVW tegen CVBA Imewo zonder voorwerp te verklaren;

Dat de eerste rechter de vrijwaringvordering van het Vlaamse Gewest, niet enkel tegen de CVBA Imewo, maar evenzeer tegen het Watervoorzieningsbedrijf der Stad Gent, heeft ontvankelijk verklaard en eveneens principieel gegrond;

Dat de eerste rechter *het tweede onderdeel, na aanpassing* van de vordering van Van Broeckhoven, thans VBG, enkel gericht tegen het Vlaamse Gewest, in betaling van 5 498 689 BEF, thans € 136 308,94, te vermeerderen met de vergoedende intrest aan het wettelijk tarief vanaf 6 mei

1999, ontvankelijk en gegrond heeft verklaard.

Het tussenarrest van 26 maart 2004 heeft de debatten ambtshalve heropend betrekkelijk de ontvankelijkheid van de incidentele beroepen en ter zitting van 03.12.2004 drukten de partijen hun consensus uit om de incidentele beroepen, in zoverre nodig, als hoofdberoepen (ingesteld bij conclusies) te herkwalficeren.

Aanvankelijk werd door CVBA Imewo en het Watervoorzieningsbedrijf der Stad Gent incidenteel beroep ingesteld in de mate dat de vrijwaringvordering van het Vlaamse Gewest tegen hen gericht, ontvankelijk en principieel gegrond werd bevonden en alvorens verder over de omvang te oordelen een deskundigenonderzoek werd bevolen;

Krachtens art 1054 Ger.W. is het instellen van incidenteel beroep voorbehouden aan de gedaagden in hoger beroep, zijnde de partijen tegen dewelke het hoofdberoep is gericht, d.w.z. lastens dewelke ingevolge het hoofdberoep de hervorming van het bestreden vonnis wordt gevraagd;

Nalezing van de appèlakte wijst uit dat het hoofdberoep van het Vlaamse Gewest - ook al liet het de CVBA Imewo en het Watervoorzieningsbedrijf der Stad Gent mee oproepen - enkel gericht is tegen de aannemer openbare werken Van Broeckhoven, tegen het ontvankelijk en gegrond verklaren van diens vorderingen;

Het Vlaamse Gewest had sowieso geen belang om hoger beroep in te stellen tegen het ontvankelijk en principieel gegrond verklaren van haar vrijwaringvorderingen tegen CVBA Imewo en het Watervoorzieningsbedrijf der Stad Gent, *voor het geval dat de hoofdvordering van de aannemer tegen haar ontvankelijk en gegrond werd bevonden*, zoals is gebeurd in het bestreden vonnis.

Aangezien het bestreden vonnis niet werd betekend, noch aan de CVBA

Imewo, noch aan het Watervoorzieningsbedrijf der Stad Gent, hebben dezen met reden na heropening der debatten hun incidenteel beroep heromschreven als een principaal hoger beroep ingesteld bij conclusies in toepassing van art. 1056, 4° Ger.W., wat tijdig en regelmatig naar de vorm, meteen toelaatbaar kan worden verklaard;

Het incidenteel hoger beroep, ingesteld door de aannemer Van Broeckhoven, tegen wie het hoofdberoep van het Vlaamse Gewest duidelijk wél is gericht en die derhalve als gedaagde in hoger beroep is te aanzien, is - zelfs al liet hij het bestreden vonnis betekenen aan het Vlaamse Gewest en al werd zijn incidenteel beroep ingesteld bij conclusies na het verstrijken van de beroepstermijn - ingevolge de bewoordingen van art. 1056, 4° Ger.W. wél toelaatbaar en dit tegen alle partijen die in het geding zijn in hoger beroep; dus zowel tegen het Vlaamse Gewest als tegen de CVBA Imewo en het Watervoorzieningsbedrijf der Stad Gent.

Het incidenteel hoger beroep van de aannemer richt zich tegen de aanstelling van de gerechtsdeskundige door de eerste rechter; verder herneemt de aannemer in hoger beroep zijn reeds in eerste aanleg gestelde tussenvorderingen tegen de CVBA Imewo en tegen het Watervoorzieningsbedrijf der Stad Gent;

Het principaal hoger beroep van het Vlaamse Gewest, ingesteld bij beroepsverzoekschrift neergelegd ter griffie van het Hof op 10 januari 2002, hetzij binnen de maand nadat de aannemer haar op 11 dec 2001 het bestreden vonnis liet betekenen, is tijdig en regelmatig naar de vorm en komt toelaatbaar voor.

Wat de problematiek van de nutsleidingen betreft nam de eerste rechter grosso modo aan dat het opdrachtgevend bestuur, bedoeld wordt het Vlaamse Gewest, gelet op de laattijdige verplaatsing van diverse nutsleidingen de aannemer niet in de

mogelijkheid heeft gesteld de werken uit te voeren in de voorwaarden vastgesteld in het bijzonder bestek, hierbij aannemend dat dit kaderde in de contractuele verplichting van het opdrachtgevend bestuur om de werf in gereedheid te brengen (die door de eerste rechter, zonder het uitdrukkelijk te zeggen, als een resultaatverbintenis werd aangezien);

Daarenboven werd aangenomen dat het Vlaamse Gewest in de op 5 november 1998 met de aannemer overeengekomen bijakte nr. 1 bij het inschrijvingsbiljet, haar aansprakelijkheid zou hebben erkend.

De aannemer steunt zijn vorderingen tegen het Vlaamse Gewest:

Op de artikelen 3 § 3, 16 §§ 1 en 2 van het MB d.d. 10.08.1977 AAV (houdende vaststelling van de algemene aannemingsvoorwaarden van de overheidsopdrachten van werken, leveringen en diensten - het gunnen van de openbare werken in kwestie werd aan de aannemer gemeld bij schrijven van 23 juli 1996 uitgaande van het Vlaamse Gewest), Op de artikelen 1142, 1147 en 1149 B.W.

In geen enkele van de voormelde bepalingen leest het Hof dat de omstandigheden die de aannemer hier aankaart en waaruit voor hem schade is voortgevloeid, met name dat de leidingen van de nutsmaatschappijen in zake, in zijn stelling, niet tijdig verlegd geraakten en dat er vanaf medio september 1998 tot en met februari 1999 uitzonderlijke regenval is opgetreden, automatisch tot geschonden resultaatverbintenissen in hoofde van het Vlaamse Gewest doen besluiten.

De terminologie gebezigd:

In art. 16 § 1 AAV, met name dat de aannemer ... *het bestuur of zijn personeel ten laste legt ... die voor hem oorzaak zouden zijn van een verdraging en (of) een nadeel ...*;

In art. 16 § 2 AVV, met name *dat de aannemer geen recht heeft op enige*

wijziging van de contractuele voorwaarden wegens onverschillig welke omstandigheden *waaraan het bestuur vreemd is ...*

Duidt op klassieke foutaansprakelijkheid, zonder daarbij gehoudenheid tot resultaat in hoofde van het bestuur te impliceren.

Het Hof bemerkt in de overgelegde stukken dat:

Het Vlaamse Gewest bij schrijven van 3 juli 1996 Electrabel, waarvan de thans inzake zijnde nutmaatschappijen toegeven dat dit hun uitvoerend vennoot is, evenals de aannemer heeft uitgenodigd op de *aan de werken voorafgaande coördinatievergadering* van 14 augustus 1996 om 10 uur in de burelen van de afdeling Wegen Oost-Vlaanderen te Zwijnaarde, *waarin de eventuele verplaatsing - en/of aanpassingswerken aan haar installaties i.f.v. de in rubriek vermelde wegen - en collectorwerken zullen besproken worden;*

In dit schrijven van 3 juli 1996 wordt tevens melding gemaakt van het feit dat de *grondplannen reeds werden overgemaakt bij schrijven van 23 februari 1996;*

Bij brief van 30 augustus 1996 van het Vlaamse Gewest aan Electrabel het verslag van de coördinatievergadering werd medegedeeld;

Eveneens bij brief van 30 augustus 1996 van het Vlaamse Gewest aan Electrabel bevel werd gegeven tot verplaatsing van de leidingen (in overeenstemming met de besprekingen tussen het bestuur en de aannemer - voor aanvullende inlichtingen wordt doorverwezen naar de irs. B. Zwaenepoel en W. Van Damme, met de mededeling van hun respectievelijk telefoonnummer. Er wordt aan het bevel tot verplaatsen toegevoegd dat de verplaatsingswerken ten laatste op 02.09.1996 dienen beëindigd te zijn (d.i. de datum waarop de aannemer het bevel kreeg om een aanvang te maken met de werken), doch

aan laatste datum wordt door geen enkele partij in het dossier verder vastgehouden, temeer uit het verder verloop is gebleken dat de verplaatsingen van de nutsleidingen die in deze betwisting aan de orde zijn slechts konden en dienen uitgevoerd te worden in fase twee van de werkzaamheden.

Uit het aanbestedingsdossier, meer in het bijzonder het Bijzonder Bestek, is art 30 par.

1.3 ALGEMENE MAATREGELEN, NUTLEIDINGEN te vermelden:

'De aanneming wordt gekruist door verschillende leidingen, kabels en andere installaties van openbaar nut. Bij de aanbestedingsbescheiden zijn plannen gevoegd met aanduiding van de vermoedelijke ligging van de nutsleidingen. Deze informatie is afgeleid van de gegevens verstrekt door de concessiehoudende diensten en is louter informatief en zonder waarborg.

Van zodra de aannemer het bericht ontvangen heeft dat het werk hem is toegewezen, vraagt hij aan de concessiehoudende diensten welke boven - of ondergrondse leidingen, kabels of andere installaties zij bezitten langs het tracé der werken en vraagt hij de meest recente plannen van hun installaties aan.

Teneinde deze plannen te controleren en eventueel aan te passen zal de aannemer op alle nodige plaatsen overgaan tot het uitvoeren van sonderingen om de juiste ligging van de leidingen te bepalen. Hij zal hiertoe de leidende ingenieur tijdig verwittigen en zijn resultaten op plan brengen. Ten behoeve van deze sonderingen werd in de samenvattende opmetingstaat een afzonderlijke post voorzien.

Van zodra deze werken beëindigd zijn, en in elk geval voor de aanvang der werken, belegt het Bestuur een coördinatievergadering waarop de leidende ingenieur, een afgevaar-

digde van gemeente of Stad, de exploitanten van de nutsleidingen en de aannemer uitgenodigd worden. Op deze vergadering wordt door de aannemer een planning voorgelegd die toelaat de voorziene vooruitgang van de werken te kennen.

Tevens zal de aannemer de bouwheer per aangetekend schrijven op de hoogte brengen van alle te verplaatsen nutsinstallaties, welke contractueel niet ten zijne laste vallen, teneinde de nodige schikkingen te kunnen treffen met de concessiehoudende diensten.

De coördinatie van de te verplaatsen nutinstallaties is een last van de aanneming, daartoe zal de aannemer tijdens de uitvoering van het werk de concessiehoudende diensten op de hoogte houden van het verloop van zijn uitvoering en hij zal met de exploitanten de nodige schikkingen treffen om de aanwezige installaties in goede staat te houden of te laten verplaatsen. De uitvoeringsmoeilijkheden, veroorzaakt door de aanwezige kabels, leidingen of andere installaties, kunnen in geen geval door de aannemer ingeroepen worden om een prijsberziening of termijnverlenging te bedingen, ook niet indien de door de aannemer geplande uitvoeringsmethode hierdoor onmogelijk wordt ... (aangedikt en gecursiveerd door het Hof).

Na de coördinatievergadering georganiseerd door het Vlaamse Gewest en het door deze laatste gegeven bevel tot verplaatsing van de nutvoorzieningen is het aan de aannemer, nadat hij bij voorkeur op voorhand de noodzakelijke plannen heeft opgevraagd aan de concessiehouders en middels het (laten) uitvoeren op voorhand van de nodige sonderingen, om in zijn werkplanning rekening te houden met de te verplaatsen nutinstallaties in de verplaatsing ervan effectief te coördineren waarbij hij afziet (= afstand doet) van het vragen van prijsberziening en termijnverlenging aan het bestuur wegens de moeilijkheden die daarbij ondervonden worden.

Deze clausule van het bijzonder bestek komt geldig voor en geen enkele partij houdt ten andere de nietigheid voor van het aldus tussen aannemer en bestuur overeengekomene.

Als gevolg aan het klagen van de aannemer bij het bestuur over de laattijdige verplaatsing der leidingen door de nutmaatschappijen werd tussen dezen een bijakte opgesteld op 16 september 1998 die, na ondertekening door de aannemer, op 5 november 1998 eveneens voor goedkeuring werd ondertekend door de Minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening en waarin werd overeengekomen (tussen het bestuur en de aannemer):

'... aangezien om reden van billijkheid termijnverlenging kan toegestaan worden voor hinder veroorzaakt door het laattijdig verplaatsen van nutleidingen (art. 2);

Gelet op de brief d.d. 10.4.98 van de aannemer met het verzoek om termijnverlenging, wordt overeengekomen wat volgt:

ARTIKEL 1:

Een termijnverlenging met 20 (tweintig) werkdagen wordt toegekend, om reden van late goedkeuring door het bestuur van de wapeningsplannen voor het bouwen van de brug over de kas-teelshuis met bijhorende keermuren.

ARTIKEL 2:

Een termijnverlenging met 30 (dertig) werkdagen wordt toegekend ingevolge vertraging en stilstand in de werkzaamheden wegens het niet tijdig verplaatsen van nutsleidingen - Electrabel - BELGACOM - T.M.V.W.).

ARTIKEL 3:

Een termijnverlenging met 11 (elf) werkdagen wordt toegekend ingevolge de beslissing van minister EDDY BALDEWIJNS d.d. 06.05.1997 om de afbraakwerken van de Fly-Over, initieel voorzien in de nacht van 12 op 13 mei 1997, wegens de week van de zachte weggebruiker en het openbaar vervoerspel, te verdagen tot na

16 mei 1997. Om organisatorische redenen dienden de afbraakwerken verschoven naar de nacht van 27 op 28 mei 1997.

ARTIKEL 4:

Een termijnverlenging met 25 werkdagen (vijfentwintig) wordt toegekend ingevolge de verdere opsplitsing der werkzaamheden in fasen en deelfasen dit hoofdzakelijk om verkeerstechnische redenen.

De juiste inschatting van de problematiek van het doorgaand verkeer en de bijhorende fasering der werken kon pas gebeuren tijdens de uitvoering op het terrein.

ARTIKEL 5:

Behoudens voor termijnverlengingen zoals bepaald onder de artikels 2 en 3 (resp. onkosten ten laste van de maatschappijen voor leidingen van openbaar nut en ten laste van het Vlaamse Gewest ziet de aannemer af van elke eis tot prijsberziening of schadevergoeding uit hoofde van de bepalingen van deze bijakte.

De totale toegestane termijnverlenging zoals vermeld onder de artikels 1 t.e.m. 4 bedraagt 86 werkdagen.' (aangedikt en recursieerd door het Hof)

Volgens de aannemer vraagt hij schadevergoeding precies voor de 30 werkdagen termijnverlenging vastgelegd in artikel 2 van voornoemde bijakte nr. 1, meer precies voor de periode tussen 1 en 11.07.1997 en de periode tussen 11.8.97 en 1.9.97.

Terecht stelt het bestuur (Vlaams Gewest) dat uit de bijakte geen duidelijke en ondubbelzinnige aansprakelijkheidserkenning in haren hoofde valt af te leiden.

Het is uit billijkheidsoverwegingen en geenszins omdat het zich aansprakelijk voelde dat het Vlaamse Gewest op diverse vlakken verschillende termijnverlengingen heeft toegestaan aan de aannemer.

De overeenkomst is dat de aannemer afziet van elke op de termijnverlenging betrekking hebbende eis tot schadevergoeding.

Slechts voor de termijnverlenging voorzien in de artikels 2 (hier aan de orde) en 3 werd overeengekomen dat de resp. 'onkosten' (de term is niet automatisch en per se gelijk te stellen met schadevergoeding) ten laste van de maatschappijen voor de leidingen van openbaar nut en ten laste van het Vlaamse Gewest zouden vallen.

In artikel 5 van de bijakte - hiervoor geciteerd - werd, zoals het Vlaamse Gewest voorhoudt, duidelijk de term 'resp.' - d.i. respectief of respectievelijk - ingevoegd na de vermelding van 'de artikels 2 en 3' en dit voor de vermelding van 'onkosten ten laste van de maatschappijen voor leidingen van openbaar nut en ten laste van het Vlaamse Gewest'.

Volgens het Groot Woordenboek der Nederlandse Taal Van Dale betekent 'respectief' 'betrekking hebbend op of bepaald door de betrekking tot ieder der afzonderlijke zaken of personen waarvan sprake is' en betekent 'respectievelijk' 'elk voor zich'.

Rekening houdend met de voormelde letterlijke betekenis van het afgekorte woord 'resp.' ziet het Vlaamse Gewest in de clausule art 5 dat de partijen van de bijakte (aannemer en Vlaams Gewest) zijn overeengekomen dat de onkosten verbonden aan de termijnverlenging van artikel 2, die hier aan de orde is, te dragen zijn door de maatschappijen voor leidingen van openbaar nut en de onkosten verbonden aan de termijnverlenging van artikel 3 (hier niet aan de orde) ten laste van het Vlaamse Gewest vallen.

Deze zienswijze strookt met de houding die partijen voordien hebben aangenomen en die blijkt uit het supra onder 1.a.4 geciteerde artikel 30 par. 13 van het bijzonder bestek waar werd overeengekomen dat er geen enkele tegemoetkoming zou zijn van

het Vlaamse Gewest, niet door termijnverlenging en zeker niet onder vorm van schadevergoeding.

Hiervan afwijkend werd toch een termijnverlenging door het Vlaamse Gewest toegestaan en dat was ook het enige wat, blijkens de overgelegde stukken, de aannemer op dat ogenblik vroeg.

Er kan, in tegenstelling tot de eerste rechter, niet aangenomen worden dat het Vlaamse Gewest in de bijakte duidelijk en ondubbelzinnig aansprakelijkheid wou opnemen of effectief heeft opgenomen onder vorm van het betalen van schadevergoeding voor de termijnverlenging van artikel 2;

Indien het Vlaamse Gewest dat had willen doen en vermits de door de aannemer thans ingevorderde schadevergoeding al was geleden op het ogenblik dat de bijakte werd opgemaakt en eerst meer dan een jaar later werd ondertekend, waren de beide partijen vermoedelijk anderszins wel over een bepaald bedrag overeengekomen; niets stond daaraan immers alsdan in de weg gezien de aannemer sinds begin oktober 1997 in staat bleek om zijn schade te berekenen, zonder dat hij alsdan ooit om betaling ervan door het Vlaamse Gewest vroeg.

Ook na de hiervoor geciteerde bijakte heeft het Vlaamse Gewest steeds de houding aangenomen dat het niet aansprakelijk was; dat indien er aansprakelijkheid was voor de laattijdigheid, deze ten laste kwam van de nutmaatschappijen;

Verwezen wordt naar de brief d.d. 23 februari 1999 van het Vlaamse Gewest aan de aannemer, waarin uitdrukkelijk wordt gesteld: *'Gezien uw verzoek echter een oorzaak heeft in de fout van een gekende derde, geldt het principe dat art. 16 AAV niet toepasselijk is en wijst de opdrachtgevende overheid elke aansprakelijkheid af. Eventueel kan wel een passende termijnverlenging worden toegestaan om de schade aldus te beperken, wat*

ondertussen reeds gebeurde in de bijakte nr. 1, artikel 2 (30 werkdagen).' (aangedikt en gecursiveerd door het Hof)

De conclusie is dan ook dat het Vlaamse Gewest geen aansprakelijkheid heeft opgenomen noch erkend en dat dienvolgens geldt wat overeengekomen werd in art. 30, par. 1.3, meer bepaald dat de aannemer hiervoor lastens het bestuur geen aanspraken op schadevergoeding kan laten gelden, temeer de aannemer ook niet bewijst dat het Vlaamse Gewest zou zijn tekort gekomen in de op hem wegende verbintenissen, meer bepaald tot het houden van een coördinatievergadering voorafgaandelijk aan de werken, het geven van het bevel tot verplaatsen van de leidingen aan de nutsmaatschappijen en het steeds tijdig alle noodzakelijke informatie en aanspraken van de aannemer betreffende het verplaatsen van de leidingen aan de betrokken nutsmaatschappijen overmaken en alzo - in de mate van zijn mogelijkheden - mee bij te dragen aan de effectieve realisatie van de verplaatsing der nutleidingen.

De nutsmaatschappijen in zake laten verder gelden dat:

Zij, dan nog door hun uitvoerend vennoot Electrabel, eerst kennis kregen van de stukken desbetreffend gewisseld tussen bouwheer en aannemer op 25 september 1997, op een ogenblik dat al haar leidingen die moesten en konden verplaatst worden reeds verplaatst waren;

De briefwisseling tussen de bouwheer en de aannemer, waar zij niet bij betrokken werd, evenals de als gevolg daaraan tussen de bouwheer en de aannemer opgestelde bijakte d.d. 5 november 1998, hen niet tegenstelbaar zijn;

Er ten aanzien van hen slechts twee kennisgevingen werden gedaan, met name het bevel tot verplaatsen d.d. 30.08.1996 en het aanschrijven voormeld d.d. 25.09.1997;

Het op 30.08.1997 gegeven bevel te verplaatsen tegen de aanvang van de werken op 2.09.1996, zoals reeds gezegd, materialiter niet te realiseren was, temeer op 2.09.1996 de eigenlijke werken nog niet begonnen, maar enkel de afbraak op plan stond van de "fly-over" waarvoor de verplaatsing van de leidingen niet nodig was; alvast kan hieruit moeilijk aansprakelijkheid zijn opgelopen voor een vertraging van 30 dagen, door de aannemer gesitueerd in de periode juli en augustus 1997, bijna een vol jaar later;

Het aanschrijven op 25.09.1997 er kwam nadat al de leidingen die konden, reeds verplaatst waren en tevoren waren er geen ingebrekestellingen, noch van het Vlaamse Gewest, noch van de aannemer, die nochtans volgens het bijzonder bestek (art; 30 par. 1 3) instond voor de last van de coördinatie van de te verplaatsen nutinstallaties;

Er bij hun weten nooit echte stilstand van werkzaamheden op de werf in kwestie is geweest;

De werfverslagen waarop de aannemer zich baseert allemaal zijn opgesteld zonder dat de nutmaatschappijen of Electrabel daarbij betrokken zijn geweest of tijdig kennis hebben gekregen van de er aan bod gekomen problematiek; dat enkel in het werfverslag van 07.08.1997 er sprake is van een 'mogelijke' vertraging van 1 à 2 weken, maar ook hier om eenzijdige, aan hen niet tegenstelbare beweringen van de aannemer gaat, waaruit alvast niet het bewijs spruit dat de nutsmaatschappijen ter zake enige aansprakelijkheid zouden dragen;

Naar hun oordeel het de aannemer zelf is die tekortgeschoten is in de coördinatie van de verplaatsing van de leidingen; dat in de aanvankelijke planning van de aannemer er nergens enige ruimte was voorzien voor de nutmaatschappijen;

Hen alvast nooit een uiterste datum voor de verplaatsing van de leidingen werd opgelegd;

Tijdens de uitvoering van de werken er tal van bijkomende verplaatsingen noodzakelijk zijn geworden; een gedeelte van de verplaatsingen slechts kon worden aangevangen nadat de aannemer zelf al (een deel van) zijn werk ter plaatse had beëindigd (vermits een waterleiding om evidente redenen steeds boven de riolen (uit te voeren door de aannemer) moeten geplaatst worden... zeker wanneer beslist werd dat beiden in dezelfde sleuf moeten komen;

Er ook moeilijkheden kwamen wanneer een 2de doorgang bleek afgesloten (niet door de nutsmaatschappijen ...).

Het voormelde verweer van de nutsmaatschappijen wordt door de aannemer alvast onvoldoende weerlegd, terwijl de aannemer anderzijds het bewijs niet levert van de fouten en tekortkomingen die hij de nutsmaatschappijen ten laste legt;

Er zijn geen relevante ingebrekestellingen, evenmin relevante, objectief en tegenstelbaar aan de nutsmaatschappijen tot stand gekomen werfverslagen of andere stukken die vermogen het bewijs te leveren dat zij in gebreke zijn gebleven bij het verplaatsen van de nutleidingen ...);

De aannemer weigert verder deskundigenonderzoek naar de werkelijke oorzaken van de opgetreden vertraging (in eerste aanleg ging hij slechts subsidiair akkoord met een expertise over de schade, terwijl hij daarna incidenteel beroep instelde

juist tegen de aanstelling van de gerechtsdeskundige nopens de omvang der schade ... maar hij dan toch de expertise over de schadeomvang liet uitvoeren ...)

Het eerste luik van de vordering van de aannemer is derhalve ontvanke-lijk maar ongegrond, zo gericht tegen het Vlaamse Gewest als tegen de nutsmaatschappijen.

Met betrekking tot het tweede luik, de uitgebreide vordering van de aannemer tegen het Vlaamse Gewest wegens schade uit abnormale weersomstandigheden:

De uitbreiding van de vordering is, mede in acht genomen de toepasselijke wetgeving inzake openbare werken, toelaatbaar.

Deze uitgebreide vordering wordt door de aannemer gesteund op art. 16 § 2 AVV - MB 10.08.1977, dat slechts recht geeft op vergoeding, ook in geval van slechte weersomstandigheden *'wanneer de aannemer hierdoor een 'belangrijk nadeel' heeft geleden'*.

De eerste rechter was van oordeel dat het totaal ter zake door de aannemer gevorderde bedrag van 5 498 689 BEF, thans € 136 308,94, dat zij cijfermatig niet betwist achtte, objectief op zich als een zeer belangrijk nadeel dient te worden beschouwd, zodat het *'dan ook kon worden toegekend'*.

Het Vlaamse Gewest geeft gemotiveerd aan dat het wel degelijk de door de aannemer ter zaken gevor-

derde som op diverse punten betwist en vraagt, zo nodig, om deskundigenonderzoek nopens de omvang van de uit de slechte weersomstandigheden aan de aannemer berokkende schade.

Het Hof is het evenwel met het Vlaamse Gewest eens dat het al dan niet voorhanden zijn van een ernstig nadeel het best wordt afgemeten in verhouding tot de totaliteit van de openbare aanneming, die werd gegund voor een bedrag van 171 926 480 BEF, thans € 4 261 946,11, waarop het door de aannemer gevorderde nadeel amper 3,198 % uitmaakt, indien de vordering als gevolg aan het verweer van het Vlaamse Gewest al niet moet verminderd worden ...

Het Hof is van oordeel dat een schade die amper goed 3% uitmaakt van de totale aannemingsom nog niet substantieel genoeg is om van een 'belangrijk nadeel' te kunnen spreken in hoofde van de aannemer en wijst ook dit luik van de vordering af als ongegrond.

Aangezien de vordering van de aannemer het Vlaamse Gewest ertoe heeft genoopt om initieel ook de thans nog betrokken nutsmaatschappijen in gedwongen tussenkomst en vrijwaring te dagvaarden, waarvan de aannemer heeft gebruik gemaakt om ook tegen deze nutsmaatschappijen een vordering te stellen, alle ongegrond, worden al de kosten van de beide instanties waarover nog recht moet worden gedaan ten laste gelegd van de aannemer.

OM DEZE REDENEN,

HET HOF,

Recht doende op tegenspraak;

Alle anders luidende en/of met de motieven van onderhavig arrest strijdige conclusies afwijzend als ongegrond, niet ter zake of overbodig, daarbij toepassing makend van art. 24 van de wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken;

Geeft akte aan de nv VBG van haar hervatting van geding;

Verklaart het hoger beroep van het Vlaamse Gewest, het als principaal heromschreven beroep van de in zake zijnde nutsmaatschappijen, alsmede het incidenteel beroep van de aannemer toelaatbaar;

Wijst het incidenteel beroep van de aannemer af als ongegrond;

Verklaart de beroepen van het Vlaamse Gewest en van de nutsmaatschappijen gegrond;

Doet het bestreden vonnis, in zoverre bestreden, teniet en opnieuw recht doende,

Verklaart het door de aannemer gevorderde tegen de partijen in zake toelaatbaar, maar wijst het af als ongegrond;

Verklaart dienvolgens de vrijwaringvordering van het Vlaamse Gewest tegen de nutsmaatschappijen CVBA Imewo en het Watervoorzieningsbedrijf der Stad Gent toelaatbaar, doch ongegrond want zonder voorwerp;

...'

HOF VAN BEROEP TE GENT - 3 MAART 2005

9de B Kamer

Magistraat: dbr. Vercrusse

Advocaten: . mrs. Blomme, Van Dorpe en Casier

SOUBRY NV - AIG EUROPE NV T/ GASELWEST CV

Leveringscontract • Exoneratiebeding • Zware fout • Aansprakelijkheid

Contrat de fourniture • Clause d'exonération • Faute lourde • Responsabilité

Het exoneratiebeding dat de aansprakelijkheid van de netbeheerder beperkt tot zware fout, is geldig. Het exoneratiebeding dekt zowel de contractuele als de buitencontractuele aansprakelijkheid. Het niet verbinderen van het binnendringen van een rat in een HS cabine maakt op zich geen zware fout uit.

Noot:

Het betreft een uitspraak mbt een contract van voor de liberalisering van de energiemarkt toen de netbeheerder nog instond voor de levering van energie. Zie n.v.d.r. p 1629 (zie voorafgaande noot)

La clause d'exonération qui limite la responsabilité du gestionnaire de réseau à la faute lourde est valable. La clause d'exonération couvre tant la responsabilité contractuelle que la responsabilité extra-contractuelle. Le fait de n'avoir pu empêcher qu'un rat pénètre dans une cabine HT n'est pas, en soi, constitutif d'une faute lourde.

Note:

Cette décision est relative à une situation antérieure à la libéralisation du marché de l'énergie. A ce moment le gestionnaire de réseau intervenait encore en qualité de fournisseur d'énergie. Voir p. 19629.

‘...'

Velt het hof het volgend arrest:

Bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van het Hof van 5 november 1999 stellen de N.V. Soubry en de N.V. A.I.G. Europe hoger beroep in tegen het vonnis van 21 mei 1999 van de derde kamer van de rechtbank van

koophandel te Kortrijk dat hun vordering gesteld bij dagvaarding betekend op 18 september 1997 en waarvan het voorwerp juist is omschreven onder randnummer 1 van het bestreden vonnis, toelaatbaar doch ongegrond verklaart en hen veroordeelt in de kosten van het geding.

Het bestreden vonnis werd aan de

N.V. Soubry betekend op 29 september 1999 en aan de N.V. A.I.G. Europe op 7 oktober 1999. Het hoger beroep van de N.V. Soubry blijkt aldus laattijdig te zijn ingesteld en is onontvankelijk.

Het hoger beroep van de N.V. A.I.G. Europe is ontvankelijk.

Het Hof onderschrijft het voorbehoud niet dat de eerste rechter onder randnummer 3 van het bestreden vonnis maakt omtrent de materiële gegevens vermeld in het verslag van ITS betreffende de toestand van het verluchttingsrooster in metalen toegangsdeur van de cabine van Gaselwest en verwerpt het oordeel dat niet vaststaat dat de rat via dit verluchttingsrooster uiteindelijk terechtkwam in de onmiddellijk aanpalende cabine van de N.V. Soubry waar door het maken van een verbinding tussen twee hoogspanningsfasen een kortsluiting veroorzaakte.

Uit het geheel van de overgelegde stukken blijkt met een aan de zekerheid grenzende waarschijnlijkheid dat de rat langs dit verluchttingsrooster binnendrong, vermits, enerzijds, uit materiële vaststellingen blijkt dat dit rooster een geknaagde opening vertoonde waarlangs de rat zich toegang kon verschaffen en, anderzijds, elke andere toegang tot de cabine in redelijkheid moet worden uitgesloten.

Toegang via ondergrondse leidingkoker naar de productiegebouwen van Soubry is uitgesloten omdat die koker was dichtgemaakt en volledig vol stak met kabels die onbeschadigd waren.

Dat de rat was binnengedrongen langs de toegangsdeur van de HS-cabine van Soubry is uitgesloten vermits het een gave deur betreft steeds met de sleutel vergrendeld is en niet kan aangenomen worden dat een rat zomaar mee kon binnenglippen op de zeldzame momenten waarop de deur werd geopend. Dat zich in die cabine naast een paar rollen 'Flexal'

enkele zakken bevonden - volgens de geïntimeerde, vermoedelijk cement - mag niet doen veronderstellen dat het lokaal regelmatig werd betreden voor het in en uitsleuren van goederen en nog minder dat de deur gewoon werd open gelaten.

Dat er bovenaan de scheidingsmuur tussen beide cabines een opening was van 1 m x 0,5 m berust op de technische noodzaak van voedingslijnen te laten passeren en kan niet worden bestempeld als een tekortkoming van de N.V. Soubry bij het afichten van haar cabine.

De geïntimeerde beroept zich in deze evenwel terecht op de bepalingen van art. 9.1 en 9.2 van de leveringsvoorwaarden van het leveringscontract voor elektrische energie aan hoogspanningsverbruikers van 31 mei 1986.

Door in de gegeven omstandigheden niet te verhinderen dat een rat binnendrong in haar HS-cabine heeft de geïntimeerde geen 'zware fout' begaan zoals bedoeld in art. 9.1, al. 2 van de leveringsvoorwaarden en de N.V. A.I.G. Europe toont evenmin aan dat de voorwaarden vervuld zijn om de geïntimeerde aan te spreken op extra-contractuele grond, weze het op basis van art. 1384 B.W. dan wel op grond van een beweerde miskenning van art. 5.02 c of van art. 227 van het AREI.

Wat de extracontractuele aanspraak betreft volstaat het overigens alhier vast te stellen dat het exoneratiebeding onder art. 9.2 zowel de contractuele als de buitencontractuele aansprakelijkheid dekt.

OM DEZE REDENEN,

HET HOF,

Gelet op art. 24 van de wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtzaken

Verklaart het hoger beroep van de N.V. Soubry onontvankelijk.

Verklaart het hoger beroep van de N.V. A.I.G. Europe onontvankelijk doch ongegrond.

Bevestigt het bestreden vonnis doch op andere gronden.

...'

HOF VAN BEROEP TE ANTWERPEN - 9 MAART 2005

2de Kamer

Magistraten: F. Peeters, voorzitter, Allegaert en A. Peeters

*Advocaten: mr. Coch, mr. Wouters loco mr. Geelen, mr. Koninckx loco mr. Broekmans
en mr. Nelen loco mr. Knaeps*

**BETONAC NV T/ SINT JORIS NV / GENERALI BELGIUM NV
/ INTERELECTRA CVBA**

Lokalisatieplicht • Kabelbeschadiging • Mechanische werktuigen (gebruik) • Raadplegingsverplichting • Aansprakelijkheid van de aannemer

Obligation de localisation • Bris de câble • Engins mécaniques (emploi) • Obligation de consultation • Responsabilité de l'entrepreneur

De netbeheerder begaat geen fout wanneer hij een plan overmaakt met aanduiding van de kabels, maar waarvan de plangegevens niet volstaan om de ligging van de kabels juist te bepalen.

Indien de aannemer bij de eigenaar van de kabel geen bijkomende informatie vraagt of deze niet verzoekt de ligging van de kabel te komen aanwijzen en de graafwerken aanvangt met een mechanisch werktuig zonder voorafgaandelijk de kabels te lokaliseren, begaat hij een inbreuk op art. 192,02 AREI.

Le gestionnaire de réseau ne commet pas de faute lorsqu'il transmet un plan avec mention des câbles, dont les données ne suffisent pas à déterminer précisément l'emplacement de ces derniers.

Si l'entrepreneur ne demande pas d'information complémentaire au propriétaire du câble, ou ne lui demande pas de venir en indiquer l'emplacement et commence des travaux de terrassement au moyen d'un engin mécanique sans localisation préalable des câbles, il viole l'art. 192,02 RGIE.

'....

I. Wat voorafgaat

1.1. De n.v. Sint-Joris houdt voor dat haar bedrijf te Gingelom, Emile Beauduinstraat 11 op 2 mei 2001 getroffen werd door een stroomonderbreking die duurde van 14u10 tot 19u35. Zij beweert dat de beschadiging van een middenspanningsdraad tijdens werken, die de n.v. Betonac uitvoerde, daarvan de oorzaak was.

1.2. In een dagvaarding van 12 juni 2002 vorderde de n.v. Sint-Joris ten laste van de n.v. Betonac een schadevergoeding van € 11 960,90, vermeerderd met de vergoedende interesten en de gerechtelijke interesten.

De eis werd gesteund op art. 1382 van het Burgerlijk Wetboek en art. 192 A.R.E.I.

1.3. Op 21 augustus 2002 is de n.v. Generali Belgium vrijwillig in het geding tussengekomen. Zij is de verzekeraar van de burgerlijke aansprakelijkheid - uitbating van de n.v. Betonac. De n.v. Sint-Joris heeft haar eis dan uitgebreid tegen deze verzekeraar met toepassing van art. 86 W.L.V.O.

Op 18 september 2002 is de c.v. Interelectra vrijwillig tussengekomen. Zij was de eigenaar van de beschadigde kabel en diende een eis in tegen de n.v. Betonac tot betaling van een schadevergoeding van (aanvankelijk) € 622,21 en later van € 1 547,25 vermeerderd met de vergoedende interesten en gerechtelijke interesten.

De n.v. Sint-Joris heeft daarop haar oorspronkelijke eis, in ondergeschikte orde, ook tegen de c.v. Interelectra gericht.

De n.v. Betonac heeft, in ondergeschikte orde, een tusseneis in vrijwaring tegen de c.v. Interelectra ingediend.

1.4. Het beroepen vonnis van de rechtbank van koophandel te Hasselt van 20 juni 2003 heeft de oorspronkelijke hoofdeis van de n.v. Sint-Joris gegrond verklaard door de n.v. Betonac te veroordelen tot de betaling van een som van € 11 960,90, vermeerderd met de rente, zoals gevorderd.

De tusseneis van de c.v. Interelectra werd eveneens gegrond verklaard door de n.v. Betonac te veroordelen tot de betaling van een som van € 1 547,25, vermeerderd met de gevorderde rente.

De overige tusseneisen en eisen in vrijwaring werden als ongegrond afgewezen.

De n.v. Betonac werd verwezen in de gedingkosten.

1.5. De n.v. Betonac, hierna appellante genoemd, stelde een naar vorm en termijn regelmatig hoger beroep in bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van het Hof op 5 september 2003.

De zaak werd behandeld ter terechtzitting van 8 februari 2005.

2. De eisen in hoger beroep

2.1. Appellante vordert dat de oorspronkelijke eisen van de n.v. Sint-Joris en van de c.v. Interelectra bij hervorming van het beroepen vonnis volledig ongegrond zouden worden verklaard.

Ondergeschikt, verzoekt appellante te zeggen voor recht dat de c.v. Interelectra haar moet vrijwaren tegen iedere veroordeling.

Meer ondergeschikt vraagt appellante alleszins de n.v. Generali Belgium te veroordelen tot het verstrekken van de verzekeringswaarborg.

2.2. De n.v. Sint-Joris, hierna eerste geïntimeerde genoemd, concludeert tot de bevestiging van het vonnis a quo.

Ondergeschikt verzoekt eerste geïntimeerde, bij wijze van incidenteel beroep, haar oorspronkelijke tusseneisen tegen de n.v. Generali Belgium en tegen de c.v. Interelectra gegrond te verklaren en te veroordelen zoals gevorderd.

2.3. De n.v. Generali Belgium, hierna tweede geïntimeerde genoemd, concludeert tot de integrale bevestiging van het vonnis a quo.

2.4. De c.v. Interelectra, hierna derde geïntimeerde genoemd, concludeert tot de afwijzing van het hoger beroep

en van alle tegen haar in hoger beroep ingediende eisen.

3 De beoordeling

3.1. De oorspronkelijke hoofdeis van eerste geïntimeerde tegen appellante

3.1.1. Eerste geïntimeerde heeft haar eis laten steunen op de aquiliaanse aansprakelijkheid van appellante. Zij wrijft appellante aan een inbreuk te hebben gepleegd op art. 192 A.R.E.I. en op art. 1382-1383 van het Burgerlijk Wetboek.

Appellante betwist haar beweerde fout.

3.1.2. Het staat buiten betwisting dat appellante op 2 mei 2001 te Jeuk (Gingelom), op de hoek van de E. Beauduinstraat en de Kleine Jeukstraat wegenis-en rioleringswerken uitvoerde.

Bij mechanische graafwerken werd een middenspanningskabel van derde geïntimeerde beschadigd. Daardoor ontstond er een stroomuitval, waardoor in de wasserij van eerste geïntimeerde te Jeuk aan de E. Beauduinstraat 11 een stroomonderbreking is opgetreden van 14u10 tot 19u35.

Het is evenmin betwist dat appellante kabelplannen heeft opgevraagd bij derde geïntimeerde, die haar werden bezorgd bij brief van 5 maart 2001.

Het plan, dat te dezen van toepassing was, gaf aan dat er ter plaatse een middenspanningskabel lag samen met andere kabels (o.a. TV distributie) zonder dat duidelijk kon worden afgelezen dat de kabels op dezelfde plaats lagen.

Overeenkomstig art. 192.02 A.R.E.I is appellante vervolgens overgegaan tot de lokalisatie van de kabels. Zij houdt voor dat zij de TV-distributiekabel had gevonden. De middenspanningskabel kon zij klaarblijkelijk niet onmiddellijk vinden.

Haar verklaring voor haar daaropvolgend optreden is enigszins tegenstrijdig. Zij zegt, enerzijds, het graven te hebben aangevat in de veronderstelling dat de middenspanningskabel onder of in de onmiddellijke nabijheid van de TV-kabel lag, en anderzijds gegraven te hebben om de middenspanningskabel te vinden op een afstand van ongeveer 1 m van de TV-kabel. Hoe dan ook, bij dit mechanisch graven werd de middenspanningskabel beschadigd.

Appellante pleegde aldus een inbreuk op voormeld art. 192.02 A.R.E.I. door haar mechanisch grondwerk uit te voeren zonder voorafgaandelijk de op het plan aangeduide kabel te lokaliseren.

Appellante geeft toe dat de plannen van derde geïntimeerde slechts indicatief zijn en dat de kabel in kwestie op het plan was vermeld. Appellante was zich van de aanwezigheid van de kabel bewust, of moest dat ten gevolge van de aanwijzingen op het plan alleszins zijn. Ook al was de juiste plaats van de kabel daarop niet exact af te lezen dan heeft dit feit haar niet kunnen bevrijden van de verplichting tot lokalisatie van de kabel vóór aanvang van de graafwerken.

De fout van appellante komt dan ook bewezen voor. Zonder deze fout zou de schade van eerste geïntimeerde zich in concreto niet hebben voorgedaan zoals dit thans het geval is geweest.

3.1.3. Wat de omvang van de schade van eerste geïntimeerde betreft, gedraagt appellante zich naar de wijsheid van het Hof.

Deze principiële betwisting geeft geen aanleiding tot verwerping van de schadebegroting, die in der minne door onderlinge akkoord van de experts van betrokkenen is vastgesteld.

Het hoger beroep van appellante is in dit onderdeel ongegrond.

3.2. De oorspronkelijke eis van derde geïntimeerde tegen appellante en de oorspronkelijke tusseneis in vrijwaring van appellante tegen derde geïntimeerde.

3.2.1. Het staat vast dat de voormelde middenspanningskabel van derde geïntimeerde beschadigd werd door graafwerken van appellante.

Derde geïntimeerde heeft vergoeding van haar schade gevorderd.

Appellante meent niet alleen deze schadevergoeding niet verschuldigd te zijn, zij vordert ook de veroordeling van derde geïntimeerde tot haar vrijwaring tegen de aanspraak van eerste geïntimeerde.

3.2.2. Op vraag van appellante heeft derde geïntimeerde een kabelplan overhandigd. Op dat plan stond de kabel in kwestie vermeld doch de desbetreffende gegevens volstonden niet om de ligging van de kabel juist te bepalen. Op zichzelf is de mededeling van dit plan niet foutief.

Appellante heeft geen bijkomende informatie bij derde geïntimeerde gevraagd noch haar verzocht de ligging van haar kabel ter plaatse te komen aanwijzen. Appellante heeft verkozen, klaarblijkelijk op grond van de door hem zelf aangehaalde veronderstellingen, te beginnen graven.

Zelfs indien zou aangenomen worden dat appellante volgens de aanwijzingen op het plan mocht veronderstellen dat alle kabels bij elkaar lagen, dan heeft zij vastgesteld, toen zij de TV-kabel aantrof, dat de middenspanningskabel daar niet te bespeuren was. Zij diende deze kabel dan te lokaliseren in de plaats van te beginnen graven met een machine.

In die omstandigheden is er geen fout bewezen aan de zijde van derde geïntimeerde. De beweerde grond voor de vrijwaringseis komt dan ook niet bewezen voor.

3.2.3 Derde geïntimeerde bewijst op een afdoende wijze de door haar geleden schade.

Appellante betwist enkel de aangerekende overuren en de bijstandskosten.

Rekening gehouden met het feit dat de stroomvoorziening pas hersteld was om 19u35 en dat de herstelling van de kabelschade ongetwijfeld de inzet van meerdere werklieden heeft vereist, is de aanrekening van 14 overuren niet overdreven. Ook de aanrekening van forfaitaire bijstandskosten komt gerechtvaardigd voor vermits de inzet van middelen bij urgentie, zoals te dezen, niet juist berekenbare algemene kosten veroorzaakt.

Het hoger beroep van appellante komt ook in dit onderdeel ongegrond voor.

3.3. De eis in vrijwaring van appellante tegen tweede geïntimeerde en de rechtstreekse eis van eerste geïntimeerde tegen tweede geïntimeerde (incidenteel beroep).

3.3.1. Appellante maakt aanspraak op de waarborg van haar verzekeringsovereenkomst met tweede geïntimeerde, zijnde de A.B.R.-polis nr. GG044355 van 28 mei 2001. Zij vordert dat zij door haar verzekeraar zou gevrijwaard worden van alle veroordelingen die zij op vordering van de schadelijders zou oplopen.

Tweede geïntimeerde heeft evenwel, enerzijds ten aanzien van de schadevergoeding, die aan derde geïntimeerde is toegewezen, de contractuele vrijstelling van € 2 478,94 (100 000,- : 40,3399) per schadegeval tegengeworpen, en anderzijds, ten aanzien van de schadevergoeding, die eerste geïntimeerde toekomt, aangevoerd dat die schade uit de dekking van de polis is uitgesloten.

In eerste aanleg werd het verweer van tweede geïntimeerde aangenomen.

3.3.2. Uit de bijzondere voorwaarden (GG44355/001) van de polis blijkt dat per schadegeval een vrijstelling werd bedongen van € 2 478,94 (100 000,- : 40,3399)

Hiertegen draagt appellante geen verweer meer voor.

3.3.3. De schade die eerste geïntimeerde geleden heeft, is, volgens tweede geïntimeerde uitgesloten van de verzekeringswaarborg krachtens art. 3 en art. 7.A.1 van de algemene polisvoorwaarden.

Volgens art. 3 c van de algemene polisvoorwaarden (afdeling zaakschadeverzekering) verstrekt de verzekering geen waarborg voor o.m.: ‘... alle niet stoffelijke schade van om het even welke aard’.

Volgens art. 7.A.1 van de algemene polisvoorwaarden (afdeling aansprakelijkheidsverzekering) is van de verzekering uitgesloten:

‘... immateriële schade als gevolg van alle schade aan de leidingen en kabels’.

Er bestaat tussen partijen geen betwisting dat de schade, zoals door eerste geïntimeerde gevorderd, immateriële schade is in de zin die zij aan dit begrip in de polis hebben willen geven.

Appellante voert evenwel aan dat de schade van eerste geïntimeerde wel onder de polisdekking valt ten gevolge van art. 3.2.2.3. van de bijzondere voorwaarden, waarin de dekkingsuitbreidingen o.m. als volgt worden omschreven: ‘Schade aan leidingen, kabels’

Volgens appellante was de bedoeling van deze uitbreiding van dekking te verlenen voor wat in precies de door art. 7.A.1 van de algemene voorwaarden was uitgesloten. Zij leidt daaruit af dat deze dekkingsuitbreiding ook slaat op alle schade en op alle gevolgschade i.v.m. kabelbeschadiging.

Appellante meent steun te vinden voor haar standpunt in de onderhandelingen die de contractsluiting voorafgingen. Met betrekking tot deze onderhandelingen brengt appellante evenwel geen enkel element met bewijswaarde voor, zodat wat zij poneert niet meer is dan een bewering die door de tegenpartij wordt betwist.

Appellante verwijst ook nog naar een faxbericht van tweede geïntimeerde van 6 februari 2002 aan makelaar Gravermi waarin laatst genoemde met betrekking tot de polis in kwestie heeft geschreven: ‘... *De schade aan en de gevolgschade aan kabels en leidingen is gedekt, in abstractie van het begrip ondergrondse systemen dat om een verduidelijking vergt*’ Deze toelichting laat evenwel niet toe aan te nemen dat ook ‘*immateriële*’ gevolgschade van kabelbeschadiging, die derden lijden, gedekt is door de aansprakelijkheidsverzekering.

Appellante beweert nog dat de vermelding van de dekking van schade aan kabels en leidingen bij de dekkingsuitbreidingen in de bijzondere voorwaarden, geen zin heeft indien deze niet begrepen wordt als een werking van de uitsluitingsgrond van art. 7.A.1, vermits de schade aan kabels en leidingen in de algemene voorwaarden toch niet uitgesloten was.

De omschrijving van de waarborg van de aansprakelijkheidsverzekering in art. 6 van de algemene voorwaarden verwees evenwel niet ex-

plicit naar kabelschade, zodat de vermelding daarvan in de bijzondere voorwaarden onder de dekkingsuitbreiding wel degelijk zin had. Deze vermelding doet niet af aan de gelding van art. 7.A.1 van de algemene voorwaarden als uitsluitingsgrond.

Het hoger beroep van appellante is ook in dit onderdeel ongegrond.

3.3.4. De rechtstreekse eis van eerste geïntimeerde tegen tweede geïntimeerde wordt thans bij wijze van incidenteel beroep hernomen.

Er is evenwel reeds komen vast te staan dat tweede geïntimeerde ten aanzien van haar verzekerde een uitsluitingsgrond kan tegenwerpen. Vermits de A.B.R.-verzekering geen wettelijk verplichte verzekering is, vermag tweede geïntimeerde deze exceptie ook tegen de derden tegen te werpen. Eerste geïntimeerde kan in dit geval geen gebruik maken van art. 87 W.L.V.O.

3.4. De tusseneis van eerste geïntimeerde tegen derde geïntimeerde (incidenteel beroep)

Deze oorspronkelijke tusseneis wordt aan het hof voorgedragen in het kader van een ondergeschikt incidenteel beroep.

Vermits het hoger beroep van appellante ten aanzien van eerste geïntimeerde ongegrond is bevonden, komt het ondergeschikt incidenteel beroep van laatst genoemde niet meer ter beoordeling.

OM DIE REDENEN

HET HOF,

Recht doende op tegenspraak;

Gelet op artikel 24 van de Wet van 15 juni 1935;

Verklaart het hoger beroep van appellante n.v. Betonac toelaatbaar doch ongegrond.

Verklaart het incidenteel beroep van eerste geïntimeerde, n.v. Sint-Joris, toelaatbaar doch eveneens ongegrond.

Bevestigt het beroepen vonnis in alle beschikkingen.

....’

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL - 23 MAART 2005

Aanvullende Kamer 21S

Magistraten: mevr. De Preester, dbr. Craenen en mevr. De Backer

Advocaten: mr. Defrancq loco mr. Van Landuyt en mr. Van Den Berghe loco mr. Vekemans

IVERLEK NV T/ VAN GORP'S MODERNE WEGENBOUW

Beschadiging van ondergrondse kabel • Planaanvraag • Lokalisatieplicht • Mechanische werktuigen (gebruik) • Overeenkomst BVVO-CETS • Bijstandskosten

Endommagement de câble souterrain • Demande des plans • Obligation de localisation • Engins mécaniques (emploi) • Convention UPEA-CETS • Frais d'assistance

Beboudens de wettelijke vereiste tot planaanvraag behoort de aannemer voor de aanvang van de werken voldoende grondpeilingen uit te voeren. Tevens is het in toepassing van art. 192.02 AREI verboden met een mechanische graafmachine te werken binnen de wettelijk voorziene veiligheidsruimte van 50 cm aan weerskanten van de kabel.

Outre son obligation légale de demande des plans, l'entrepreneur est tenu de réaliser les sondages utiles avant de débiter ses travaux. De même, en application de l'art. 192.2 du RGIE, il lui est interdit de faire usage d'engins mécaniques dans un gabarit de sécurité de 50 cm de part et d'autre du câble.

De factuur opgesteld conform de BVVO - CETS overeenkomst biedt alle waarborgen van objectiviteit en billijkheid zelfs ten opzichte van partijen die niet toegetreden zijn tot deze overeenkomst, ook wat betreft de post van de aangerekende forfaitaire beheerskosten (bijstandskosten).

Une facture établie conformément aux termes de la convention UPEA-CETS offre toutes les garanties d'objectivité et d'équité même à l'endroit de tiers qui ne sont pas parties à cette convention et cela aussi en ce qui concerne le poste relatif aux frais de gestion forfaitairement arrêtés (frais d'assistance).

“....

Gelet op de procedurestukken:

- het voor eensluidend verklaard afschrift van het vonnis uitgesproken door de rechtbank van koophandel te Brussel op 25 april 2001, beslissing waarvan geen akte van betekening wordt overgelegd;
- het verzoekschrift tot hoger beroep neergelegd ter griffie van het hof op 22 juni 2001;
- de conclusie van geïntimeerde neergelegd ter griffie op 29 augustus 2001;
- de tweede conclusie van geïntimeerde neergelegd ter griffie op 4 december 2001;
- de conclusie van appellante neergelegd ter zitting van 2 februari 2005;

Gehoord de advocaten in hun pleidooien van 2 februari 2005, datum waarop de zaak in beraad werd genomen;

Het hoger beroep werd regelmatig naar vorm en termijn ingesteld en is bijgevolg ontvankelijk.

I. Voorwerp van de vordering

De oorspronkelijke eis van Iverlek (appellante) strekte ertoe de N.V. Van Gorp (geïntimeerde) te horen veroordelen tot betaling van een bedrag van 80 943 BEF vermeerderd met de interesten wegens het beschadigen van een elektrische hoogspanningskabel. De eerste rechter heeft deze vordering ontvankelijk doch ongegrond verklaard.

Het hoger beroep van appellante be-

oogt toekenning te horen bekomen van haar aanvankelijke eis.

Geïntimeerde vraagt de bevestiging van het bestreden vonnis.

II. De Feiten

De eerste rechter heeft de feiten die aanleiding hebben gegeven tot huidig geschil precies en volledig omschreven zodat het hof desbetreffend verwijst naar het betreden vonnis.

Samengevat komt het hierop neer dat de N.V. Van Gorp op 20 augustus 1997 grondwerken uitvoerde te Zaventem, in de Vilvoordelaan, en tijdens deze werken een hoogspanningskabel ter hoogte van het huisnummer 117, eigendom van Iverlek, beschadigd werd.

III. Ten gronde

Er wordt niet betwist dat de bewuste kabel beschadigd werd door de N.V. Van Gorp. Desbetreffend werd overigens een P.V. van minnelijke schikking opgesteld de dag van de feiten die ondertekend werd door de beide betrokken partijen.

Iverlek verwijt de N.V. Van Gorp vóór aanvang van de werken haar niet te hebben geraadpleegd en niet het nodige te hebben gedaan om de exacte ligging van de leidingen te localiseren zoals o.m. voorgeschreven door artikel 260 bis par; 1 van het A.R.A.B., zoals gewijzigd, en artikel 192 van het K.B. van 10 maart 1981.

Iverlek verwijt de N.V. Van Gorp tevens gebruik te hebben gemaakt van een mechanische graafmachine in de onmiddellijke nabijheid van een leiding terwijl artikel 260 bis par. 2 van het A.R.A.B. zulks verbiedt in een veiligheidsruimte van 50 cm boven en aan weerskanten van een kabel.

Hiertegen brengt de N.V. Van Gorp in dat met Iverlek was overeengekomen dat alle bestaande leidingen buiten gebruik zouden gesteld worden vóór de aanvang van de werken zodat ze in die gegeven omstandigheden niet eens plannen diende op te vragen en peilingen uit te voeren. De N.V. Van Gorp meent dan ook door Iverlek in haar redelijke verwachtingen te zijn verschalkt wat overmacht in haren hoofde zou moeten uitmaken.

Uit het P.V. van minnelijke vaststelling van het ongeval van 20 augustus 1997 blijkt dat de beschadigde kabel op die plaats afweek over een afstand van ca. 30 cm, dat net vóór die afwijking door de N.V. Van Gorp een sondering werd uitgevoerd, dat deze kabel zich bevond op een diepte van ca. 80 cm en dat er een stroomonderbreking is geweest van een half uur;

Uit de verslagen van de coördinatievergaderingen die plaatsvonden vóór de aanvang van de werken en waarnaar de N.V. Van Gorp verwijst ten-

einde overmacht aan te tonen blijkt het volgende:

- verslag van 17 januari 1997:

'Vilvoordelaan: kabels buiten de rijbaan blijven in principe behouden. Aan de kant van de pare huisnummers wordt de kabel, gelegen in de rijbaan verplaatst. ...'

- verslag van 27 juni 1997:

'Leidingen der nutsmaatschappijen: ... De werken van Iverlek zullen tegen vrijdag 4 juli 1997 voltooid zijn.'

- verslag van 28 augustus 1997:

'Nutsleidingen der maatschappijen: Door de aannemer (= de N.V. Van Gorp) werd in de vergadering de vraag gesteld, in hoeverre alle leidingen van alle maatschappijen die in de weg lagen, buiten dienst waren; hierop werden geen opmerkingen geformuleerd; de maatschappijen werden tevens verzocht de buiten dienst zijnde leidingen te ontkoppelen en los te maken. Het verslag zal in die zin aangepast worden.'

Er werd er reeds op gewezen dat het schadegeval zich situeert in de Vilvoordelaan ter hoogte van het huisnummer 117, dus aan de kant van de onpare nummers.

Uit het verslag van 17 januari 1997 blijkt dat enkel de kabels aan de kant van de pare huisnummers verplaatst zou worden. Nergens is in dit verslag sprake van enige wijziging van de situatie aan de kant van de onpare nummers. Het feit dat in het verslag van 28 augustus 1997 vermeld werd dat geen opmerkingen geformuleerd werden door de betrokken maatschappijen, kan bijgevolg enkel betrekking hebben op de situatie aan de kant van de pare huisnummers van de Vilvoordelaan, wat in casu niet dienend is.

Derhalve behoorde het wel degelijk aan de N.V. Van Gorp, vóór de aanvang van de werken, Iverlek te raadplegen en voldoende grondpeilingen uit te voeren. De N.V. Van Gorp be-

wijst niet aan deze verplichtingen te hebben voldaan. Dat de N.V. Van Gorp de plannen heeft gevraagd, zoals tevens wettelijk vereist, wordt door geen van de partijen betwist.

Gezien de kabel op de plaats van het ongeval ca 30 cm afweek ten opzichte van de laatst uitgevoerde sondering houdt dit tevens in dat de N.V. Van Gorp met een mechanische graafmachine gewerkt heeft binnen de veiligheidsruimte van 50 cm boven en aan weerskanten van de kabel, wat eveneens wettelijk verboden is.

Tijdens de uitvoering van de werken, moet de N.V. Van Gorp er zich trouwens bewust van zijn geweest dat er aan de zijde van de Vilvoordelaan wel degelijk nog leidingen lagen, zoniet zou zij geen plannen hebben aangevraagd en peilingen hebben uitgevoerd. Voor dat de leiding een afwijking had van ca 30 cm werd overigens door een sondering vastgesteld dat er een leiding aanwezig was.

In ondergeschikte orde betwist de N.V. Van Gorp de omvang van de gevorderde schadevergoeding. Zij houdt voor dat Iverlek haar schade niet ten genoegen van recht bewijst, dat forfaitaire verhogingen dienen afgewezen te worden en dat uit het P.V. van minnelijke vaststelling blijkt dat een stroomonderbreking is geweest van een half uur terwijl thans door Iverlek een vergoeding wordt gevraagd voor een onderbreking van 1,5 uur.

De herstellingsfactuur van 14 oktober 1997 werd opgesteld conform de overeenkomst afgesloten tussen B.V.V.O. en C.E.T.S. die gelet op de veelvuldige voorafgaande besprekingen, alle waarborgen biedt van objectiviteit en billijkheid zelfs ten opzichte van partijen die niet toegetreden zijn tot deze overeenkomst.

Wat de stroomonderbreking betreft vermeldt de ongevalsaangifte voor eerst plus/minus 30 minuten. Uit deze aangifte, opgesteld op 20 au-

gustus 1997, de dag van het ongeval, staat tevens vermeld dat een voorlopige herstelling uitgevoerd werd de dag zelf van het ongeval en dat de definitieve herstelling plaatsvond op 21 augustus 1997, de dag nadien, wat tevens een stroomonderbreking tot gevolg zal hebben gehad en niet vermeld kan staan in de aangifte van 20 augustus 1997.

Dat de opgestelde factuur bijgevolg voldoende bewijskrachtig is en in zijn geheel vergoed dient te worden, ook wat de post betreft van de aangerekende forfaitaire beheerskosten (15 % van de totale herstellingskost conform artikel 16 van de overeenkomst B.V.V.O. - C.E.T.S.).

Alle overige door partijen aangevoerde middelen zijn niet ter zake dienend en niet van aard hier voren uiteengezette argumentatie te ontcrachten.

De vordering van Iverlek is dan ook niet alleen ontvankelijk doch ook gegrond. Het betreden vonnis dient hervormd te worden.

OM DEZE REDENEN,

HET HOF,

Rechtdoende op tegenspraak;

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935 betreffende het gebruik der talen in gerechtszaken;

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en gegrond.

Doet het bestreden vonnis teniet en opnieuw rechtsprekend,

Veroordeelt de N.V. Van Gorp's Moderne Wegenbouw om te betalen aan de Intercommunale Iverlek het bedrag van 2 006,52 € (80 943 BEF), vermeerderd met de vergoedende intresten vanaf 14 oktober 1997 tot op heden, waarna vermeerderd met de gerechtelijke intresten, telkens aan de wettelijke intrestvoet.

...

RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG TE IEPER - 22 APRIL 2005

4de Kamer

Magistraat: dbr. Vulsteke

Advocaten: mrs. Dumolein, Dumolein, Van Haesebrouck, Deleu, Van Dorpe en Casier

AXA BELGIUM NV T/ OMOB (ETHIAS)

**Overspanning • Schade •
Reglement (typereglement) •
Exoneratiebeding • Bewijs**

Indien het reglement van de verdeler stipuleert dat de verdeler enkel aansprakelijk is voor variaties in spanningen in zoverre de abonnee het bewijs levert van een fout, van schade en het oorzakelijk verband, dan volstaat de loutere bewering van de abonnee dat het net slecht onderhouden was gezien er zich reeds meerdere breuken voordeden in het verleden, derhalve niet als bewijs van de aansprakelijkheid van de verdeler.

De omstandigheid dat het laagspanningsnet een ouderdom van 30 jaar had, maakt het niet gebrekkig.

**Surtension • Dommage •
Règlement (règlement-type) •
Clause d'exonération • Preuve**

Si le règlement du distributeur prévoit que ce dernier n'est responsable, en cas de variations de la tension, que dans la mesure où l'abonné apporte la preuve d'une faute, d'un dommage et d'un lien de causalité, la simple affirmation du client qui soutient que le réseau était mal entretenu étant entendu que de nombreux incidents se seraient déjà produits par le passé, ne suffit pas à apporter la preuve de la responsabilité du distributeur.

La circonstance que le réseau basse tension soit installé depuis 30 ans n'implique pas qu'il soit défectueux.

'....

FEITELIJKE UITEENZETTING EN VOORWERP VAN DE VORDERING:

Op 09.09.2002 werden diverse elektrische toestellen binnen de woning van de heer Yvan Deceuninck, Dik-kebusseweg 634, 8900 Ieper, totaal vernield door een overspanning op het openbare elektriciteitsnet. Eiseres betreft de brandverzekeraar terzake van de woning en inboedel van voormelde persoon en heeft na minnelijke expertise hem een bedrag van € 2 677,80 als schadevergoeding uitbetaald.

Thans vordert zij, gesubrogeerd in de rechten van haar verzekerde, dit bedrag, meer rente en kosten terug van verweerster, zijnde de verzekeringsmaatschappij burgerlijke aansprakelijkheid van de elektriciteitsdistributeur Gaselwest.

BEOORDELING:

In casu is 'het algemeen reglement voor de aftakking, de terbeschikkingstelling en de afname van elektriciteit in laagspanning' van toepassing. Dit reglement is tegenstelbaar aan de eigenaar van de op het distributienet aangesloten gebouw en bijgevolg aan eiseres gezien de subrogatoire vordering. Dat dit reglement éézijdig werd opgesteld, doet daaraan geen afbreuk (Cass., 04.12.2000, Arr. Cass., 2000, p. 1904).

Overeenkomstig artikel V.2.a van dat reglement kunnen variaties in spanningen en frequenties binnen de perken gedefinieerd in artikel V.1.a. niet worden vermeden en kan de verdeler niet instaan voor de schade die deze verschijnselen zouden kunnen veroorzaken. Onverminderd deze bepaling, is de verdeler op grond van artikel V.2.b. wel aansprakelijk voor onderbrekingen en variaties in spanningen en frequentie, in zoverre de abonnee het bewijs levert van een fout, van schade en het oorzakelijk verband.

Thans is het aan eiseres om deze fout, schade en oorzakelijk verband aan te tonen.

Het staat vast dat de overspanning op het net veroorzaakt werd door het afbreken van de koperdraad van de nulgeleider van de aansluiting ter hoogte van de woning van de verzekerde van eiseres. Dit kan volgens verweerster gebeurd zijn hetzij rechtstreeks door de stormwind of onrechtstreeks door zwiepende of afgebroken takken of door andere voorwerpen die door de storm in het rond vlogen. Dergelijke breuk kan overspanning veroorzaken met mogelijke schade aan toestellen die op dat ogenblik elektrisch in werking zijn.

Verweerster argumenteert vervolgens dat, vermits het afbreken van de koperdraad van de nulgeleider geen gevolg is van een menselijk handelen, doch veroorzaakt werd door een externe oorzaak, er geen sprake kan zijn van enige fout in haren hoofde.

Er moet effectief worden vastgesteld dat de initiële aangifte van het schadegeval bij de verzekerde van eiseres, via de verzekeringsmakelaar, tot tweemaal aan toe melding maakt van hevige waaien en derhalve stormweer als oorzaak van de breuk (stuk 2 eiseres - stuk 1 verweerster), zijnde een externe oorzaak.

Eiseres repliceert dan dat er sprake is van een slecht onderhouden elektriciteitsnet waarvan Gaselwest op de hoogte was gezien er zich reeds meerdere breuken in het verleden voordeden;

Eiseres levert het bewijs van dit gegeven evenwel niet.

De omstandigheid dat het laagspanningsnet in de omgeving van de verzekerde van eiseres niet het meest recente luchtnet was en een ouderdom van 30 jaar had - hetgeen verweerster in haar besluiten erkent - maakt dat net niet per definitie gebrekkig. Ook heden ten dage zullen er nog analoge

laagspanningen her en der voorhanden zijn dewelke probleemloos werken.

Eiseres bewijst ook geenszins dat de breuk te wijten is aan sleet of ouderdom van het laagspanningsnet.

Het formulier 'tussenkomenst individueel defect Electrabel' (stuk 1 eiseres) opgesteld door een aangestelde - technicus van verweerster, beschrijft enkel de breuk op zich zonder nader te specificeren wie of wat deze breuk heeft veroorzaakt. Dat voor het overige in dit verslag aangedrongen wordt op een dringende vervanging van de afgebroken koperdraadaansluiting door een 'bundel 16' zegt niets over de ware oorzaak van de breuk. Het is evident dat dergelijke breuk binnen de kortst mogelijke tijd moet hersteld worden en dat die herstelling gebeurt volgens de huidige stand van techniek. De stelling van eiseres dat deze bemerking bewijst dat we hier te maken hebben met een gebrekkig laagspanningsnet kan de rechtbank geenszins voor waar aannemen.

Gezien men er van uit mag gaan dat voormelde breuk effectief hersteld werd door Gaselwest, is de gevraagde aanstelling van een gerechtsdeskundige - thans 2,5 jaar na datum van het schadegeval - dan ook zinloos (besluiten bladzijde 4 eiseres).

In die omstandigheden dient geoordeeld te worden dat de vordering ongegrond is.

OM DEZE REDENEN,

DE RECHTBANK,

Rechtdoende op tegenspraak en in eerste aanleg,

Alle strijdige en meeromvattende besluiten afwijzende als niet dienend, overbodig of ongegrond.

Verklaart de vordering van eiseres ontvankelijk doch ongegrond.

....'

RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG TE IEPER - 22 APRIL 2005

4de Kamer

Magistraat: dbr. Vulsteke

Advocaten: mrs. Dumolein, Dumolein, Van Haesebrouck, Deleu, Van Dorpe en Casier

AXA BELGIUM NV T/ GASELWEST CIV

Overspanning • Schade •
Reglement (typereglement) •
Exoneratiebeding • Bewijs

Surtension • Dommage •
Règlement (règlement-type) •
Clause d'exonération • Preuve

Indien het reglement van de verdeler stipuleert dat de verdeler enkel aansprakelijk is voor variaties in spanningen in zoverre de abonnee het bewijs levert van een fout, van schade en het oorzakelijk verband, dan volstaat de loutere bewering van de abonnee dat voorafgaand aan de overspanning aan het net gewerkt werd, derhalve niet als bewijs van de aansprakelijkheid van de verdeler.

Si le règlement du distributeur prévoit que ce dernier n'est responsable, en cas de variations de la tension, que dans la mesure où l'abonné apporte la preuve d'une faute, d'un dommage et d'un lien de causalité, la simple affirmation du client relative au fait que, préalablement à la surtension, des travaux ont été réalisés sur le réseau ne suffit pas à apporter la preuve de la responsabilité du distributeur.

'....

**FEITELIJKE UITEENZETTING EN
VOORWERP VAN DE VORDE-
RING:**

Op 20.06.2002 werden diverse elektrische toestellen binnen de woning van de heer en mevrouw Vermeeren Rik - Verbeke Rita, Oude Kortrijkstraat 108, te Zonnebeke, totaal vernield door een overspanning op het openbare elektriciteitsnet. Eiseres betreft de brandverzekeraar terzaken van de woning en inboedel van voormeld echtpaar en heeft na éénzijdige minnelijke expertise hen een bedrag van € 5 754,54 (werkelijke waarde € 4 028,00) als schadevergoeding uitbetaald.

Thans vordert zij, gesubrogeerd in de rechter van haar verzekerde, het bedrag van € 4 028,00, meer rente en kosten terug van verweerster, zijnde de elektriciteitsdistributeur.

BEOORDELING:

Klaarblijkelijk wordt door eiseres niet betwist dat in casu 'het algemeen reglement voor de aftakking, de terbe-

schikkingstelling en de afname van elektriciteit in laagspanning' van toepassing is. Dit reglement is tegenstelbaar aan de eigenaar van de op het distributienet aangesloten gebouw, en bijgevolg aan eiseres, gezien de subrogatoire vordering.

Overeenkomstig artikel V.2.a van dat reglement kunnen variaties in spanningen en frequenties binnen de perken gedefinieerd in artikel V.1.a. niet worden vermeden en kan de verdeler niet instaan voor de schade die deze verschijnselen zouden kunnen veroorzaken. Onverminderd deze bepaling, is de verdeler op grond van artikel V.2.b. wel aansprakelijk voor onderbrekingen en variaties in spanningen en frequentie, in zoverre de abonnee het bewijs levert van een fout, van schade en het oorzakelijk verband.

Thans is het aan eiseres om deze fout, schade en oorzakelijk verband aan te tonen.

Volgens verweerster is de overspanning op het net veroorzaakt door het loskomen van een nulgeleider in zijn aansluitingsklem. Dit kan volgens

verweerster gebeuren wanneer er een trekkracht op die kabel wordt uitgeoefend door b.v. inwerking door dieren, stormwind, rondvliegende of afhanginge takken ... Dergelijke inwerking kan overspanning veroorzaken met mogelijke schade aan toestellen die op dat ogenblik elektrisch in werking zijn.

Verweerster argumenteert vervolgens dat, vermits het loskomen van een nulgeleider geen gevolg is van een menselijk handelen doch veroorzaakt werd door een externe oorzaak, er geen sprake kan zijn van enige fout in haren hoofde.

Eiseres levert het bewijs van het tegendeel niet. Zij beweert weliswaar dat in opdracht van verweerster werken werden uitgevoerd aan een hoogspanningscabine en aan een bovengronds laagspanningsnet in de omgeving van de woning van de verzekerden van eiseres, en dat deze werken de oorzaak zouden geweest zijn van de overspanning met alle schadelijke gevolgen van dien. Enig bewijs daarvan wordt niet voorgesteld terwijl verweerster formeel de uitvoering van dergelijke werken

voorafgaand aan het schadegeval betwist.

Het formulier 'tussenkomst individueel defect Electrabel' (stuk 1 beide partijen) opgesteld door de heer Kurt Staelend, aangestelde technicus van verweerster, maakt ook nergens melding van dergelijke voorafgaande werken die de overspanning zouden hebben veroorzaakt doch meldt bij de omschrijving van de oorzaak dat de overspanning tot tweemaal aan toe: nulgeleider of kabel losgekomen in klem.

Het minnelijk éénzijdig expertiseverslag, opgesteld op vraag van eiseres, baseert zich eveneens louter op de gezegdes van de verzekerden van eiseres om te stellen dat de overspanning veroorzaakt werd door de door verweerster vermeende uitgevoerde werken aan een hoogspanningscabine en aan het bovengronds gebundeld laagspanningsnet (stuk 10 eiseres). Hieruit kunnen evenmin bewijselementen gepuurd worden. Deze minnelijke expertise werd overigens ook maar laattijdig georganiseerd gezien het plaatsbezoek maar plaatsvond op 19.02.2003, zijnde 8 maanden na het schadegeval terwijl bovendien niet eens de optie van een gerechtelijk deskundigenonderzoek, te bekomen via kortgeding procedure, overwogen werd.

Gezien verweerster betwist dat zij voorafgaandelijk aan het schadegeval werken liet uitvoeren aan een hoogspanningscabine en aan een bovengronds laagspanningsnet in de omgeving van de woning van de verzekerden van eiseres, is het dan ook zinloos om haar overeenkomstig artikel 877 van het Gerechtelijk Wetboek bevel op te leggen de stukken neer te leggen in verband met dergelijke vermeende werken (besluiten bladzijde 4 eiseres).

Ook het horen van de heer Kurt Staelens als getuige (besluiten bladzijde 4 eiseres) acht de rechtbank niet zinvol, vermits deze technicus, aangestelde van verweerster, slechts ter plaatse kwam nadat het schadegeval zich reeds had voorgedaan (zie stuk 1 beide partijen) terwijl diens werkgever betwist dat er sprake was van voorafgaandelijk aan het schadegeval op haar instructies uitgevoerde werken aan een hoogspanningscabine en aan een bovengronds laagspanningsnet in de omgeving van de woning van de verzekerden van eiseres.

Om die omstandigheden dient geoordeeld te worden dat de vordering ongegrond is.

OM DEZE REDENEN,

DE RECHTBANK,

Rechtdoende op tegenspraak en in eerste aanleg,

Alle strijdige en meeromvattende besluiten afwijzende als niet dienend, overbodig of ongegrond.

Verklaart de vordering van eiseres ontvankelijk doch ongegrond.

....'

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL GENT - 2 JUNI 2005

5de Kamer

Magistraten: mevr. Gassée voorzitter, hb. Bulté en Tuypens

Advocaten: mrs. Van Parys, Boelens en Moerman

IMEWO CVBA T/ ACLAGRO NV

Lokalisatieplicht • Beschadiging van het elektriciteitsnet • Mechanische werktuigen (gebruik) • Planaanvraag • Planafwijking: diepte • Overeenkomst BVVO-CETS (Figas)

Obligation de localisation • Endommagement du réseau d'électricité • Engins mécaniques (emploi) • Demande de plan • Plan non conforme: profondeur • Convention UPEA-CETS (Figaz)

De gebeurlijke afwijking van de kabel die is ingemetseld in een collector, bevrijdt de aannemer niet van zijn aansprakelijkheid aangezien bij dergelijke afwijking door middel van peilingen en voorafgaande lokalisatie kan vaststellen.

La déviation soudaine d'un câble qui est encastré dans un collecteur ne libère pas l'entrepreneur de sa responsabilité étant entendu qu'il est en mesure de constater une telle situation en réalisant les sondages requis et en procédant à une localisation préalable.

Het gebruik van een mechanisch werktuig zonder zich vooraf vergewist te hebben van het juiste tracé van de kabel maakt een inbreuk uit op artikel 192.02 AREI en op de algemene zorgvuldigheidsplicht.

L'emploi d'un engin mécanique sans avoir préalablement relevé le tracé exact du câble constitue une infraction à l'article 192.02 du RGIE et au devoir général de prudence.

Het gebruik van dergelijk toestel verhindert dat er voldoende nauwkeurig kan gewerkt worden, zodat beschadiging onvermijdbaar wordt en het feit of de kabel nu op 60 dan wel op 20 cm diepte ligt, irrelevant is.

L'usage d'un tel engin empêche une précision suffisante dans l'exécution des travaux de sorte qu'un endommagement est inévitable, le fait que le câble se trouve à une profondeur de 60 ou 20 cm étant irrelevant.

Wanneer er een aantal maanden verstreken zijn tussen de planaanvraag en de effectieve uitvoering van de werken, dient een zorgzaam en voorzichtig aannemer vóór de aanvang der werken zich opnieuw te vergewissen van de actuele toestand, zeker wanneer de plans geen indicatie geven van de aanwezigheid van kabels, ondanks het aantreffen van een hoogspanningscabine ter plaatse.

Quand un certain nombre de mois se sont écoulés entre la demande des plans et la réalisation effective des travaux, un entrepreneur attentif et prudent s'informerait de la situation actualisée des installations avant le début de ses travaux et ce, certainement, quand les plans ne portent pas d'indications quant à la présence de câbles malgré la présence d'une cabine haute-tension sur les lieux.

De schadeberekening overeenkomstig de conventie BVVO-CETS biedt voldoende waarborgen van onpartijdigheid en deskundigheid en leidt tot een juiste begroting van de schade.

Le décompte du dommage réalisé suivant les principes de la convention UPEA-CETS offre suffisamment de garanties d'objectivité et de précision et mène à une estimation correcte du dommage.

‘...

De inleidende dagvaarding van 16 juli 2002, de besluiten voor partijen en de overige stukken werden ingezien.

Partijen werden gehoord in hun mid-

delen en besluiten op de gewone en openbare terechtzitting van donderdag 31 maart 2005.

De vordering strekt ertoe verweester te horen veroordelen tot betaling van:

de som van 2 226,90 EUR te vermeerderen met de vergoedende intresten vanaf 10 mei 2001,

de som van 889,99 EUR te vermeerderen met de vergoedende intresten vanaf 26 juni 2001,

dit alles te vermeerderen met de gerechtelijke intresten vanaf 16 juli 2002 tot de dag der effectieve betaling.

Eiseres vordert tevens dat verweerster in de gedingkosten zou worden verwezen en dat het tussen te komen vonnis uitvoerbaar bij voorraad zou worden verklaard, niettegenstaande welkdanig verhaal, zonder borgstelling en met uitsluiting van het vermogen tot kantonnement.

Verweerster die tot de ongegrondheid van voormelde vordering besluit vordert op haar beurt dat eiseres in de gedingkosten zou worden verwezen.

Eiseres zet in de inleidende dagvaarding uiteen dat haar ondergrondse leidingen door het personeel van verweerster tweemaal werden beschadigd bij het uitvoeren van werken.

De eerste beschadiging - waarvan de vergoeding blijkens debetnota d.d. 21 augustus 2001 op een bedrag van 2 226,90 EUR werd vastgesteld - deed zich voor op 10 mei 2001 bij het uitvoeren van graaf- en rioleringswerken te Gent aan het kruispunt Ham en Blekersdijk.

Volgens eiseres waren de liggingplannen van de beschadigde kabel op de werf aanwezig en kon verweerster de juiste ligging ervan lokaliseren vooraleer haar werkzaamheden aan te vatten.

Verweerster werd bij aangetekend schrijven van 24 augustus 2001 in gebreke gesteld en betwistte bij schrijven van 29 augustus 2001 haar aansprakelijkheid erop wijzend dat de beschadigde kabel zat ingemetseld in de collector.

Bij het tweede schadegeval dat zich op 26 juni 2001 voordeed werd de ondergrondse hoogspanningskabel geperforeerd bij het uitvoeren van graafwerken te Gent, Hulsdonk, in het kader van wegenis- en rioleringswerken met het oog op de bouw van

een 'milieupark' in de Gentse Kanaalzone.

Volgens debetnota van 5 juli 2001 bedraagt de schade 889,99 EUR.

Verweerster die bij aangetekend schrijven van 10 juli 2001 in gebreke werd gesteld, betwistte bij antwoordschrijven van 11 juli 2001 haar aansprakelijkheid omdat zij ondanks haar daartoe op 17 november 2000 geformuleerde verzoek, niet in het bezit werd gesteld van een liggingplan waarop de beschadigde kabel was aangeduid.

Eiseres die opmerkt dat alsdan nog geen liggingplan voorhanden was, vermits het een nieuwe hoogspanningskabel betrof, is van oordeel dat verweerster die geruime tijd nadien graafwerken uitvoert een nieuwe aanvraag had moeten indienen.

Minstens, aldus nog eiseres, diende verweerster haar te contacteren om zich, op het ogenblik van het uitvoeren van de graafwerken, van de actuele toestand van de ondergrondse leidingen te vergewissen.

Vermits met betrekking tot de beide voormelde schadegevallen geen vergelijk tussen partijen mogelijk bleek, nam eiseres het initiatief tot onderhavige procedure.

Met betrekking tot het eerste schadegeval argumenteert verweerster dat eiseres - die geen liggingplannen van de beschadigde kabel voorlegt - niet bewijst dat verweerster aansprakelijk zou zijn voor de beschadiging.

Uit het enkele feit dat de liggingplannen op de werf aanwezig waren kan naar het oordeel van verweerster niet worden afgeleid dat de beschadigde kabel wel degelijk op deze plans was aangeduid en/of dat de schade werd veroorzaakt door graafwerken die door verweerster op de betrokken werf werden uitgevoerd.

Deze argumentatie kan naar het oordeel van de rechtbank niet worden

bijgetreden.

Vooreerst blijkt uit het door verweerster ondertekende en op 10 mei 2001 tegensprekelijk opgestelde proces verbaal van minnelijke vaststelling dat de betrokken kabel door een mechanisch werktuig werd geperforeerd bij het uitvoeren van graafwerken voor de aanleg van een riolering door verweerster.

Verder bevestigt dit proces verbaal dat de liggingplannen op de werf aanwezig waren en uit niets blijkt dat verweerster vòòr onderhavige procedure op enig ogenblik heeft betwist dat de beschadigde kabel op deze plannen was aangeduid.

In haar antwoordschrijven van 29 augustus 2001 heeft zij haar aansprakelijkheid betwist enkel en alleen omwille van het feit dat, zoals ook uit het voormelde proces verbaal van vaststelling blijkt, de kabel ingemetseld zat in de collector.

Verweerster die alsdan niet heeft betwist dat de beschadigde kabel op de haar ter beschikking gestelde liggingplannen was aangeduid, kan thans bezwaarlijk ernstig het tegendeel voorhouden of insinueren.

Ook de door verweerster aangehaalde redenen om haar aansprakelijkheid te betwisten, namelijk dat de beschadigde kabel zat ingemetseld in de collector, kan niet worden bijgetreden.

Verweerster die als gespecialiseerde aannemer gehouden is door de algemene voorzichtigheids- en zorgvuldigheidsplicht zoals deze in de artikelen 192.20 A.R.E.I. en 260bis ARAB zijn geconcretiseerd, dient immers alle voorzorgsmaatregelen te nemen teneinde een duidelijk voorzienbare beschadiging te vermijden.

Gelet op voormelde bepalingen dient de aannemer die werken uitvoert in de omgeving of de nabijheid van ondergrondse elektrische kabels aldus: de eigenaar van de kabel te raadplegen vooraleer de werken uit te voe-

ren, hetgeen impliceert dat de aannemer minstens de liggingsplannen van de kabels dient op te vragen, de kabels vooraf te lokaliseren.

In casu werd aan de eerste voorwaarde kennelijk voldaan nu uit het voormeld proces verbaal van vaststelling blijkt dat de liggingsplannen op de werf aanwezig waren.

De mededeling van de plannen en de aanwezigheid ervan op de werf ontslaat de aannemer niet van bijkomende verplichting om de ligging van de kabel voorafgaand aan de werken nauwkeurig te controleren en te lokaliseren door het uitvoeren van peilingen vermits hij slechts dan zeker kan zijn van de reële ligging.

De juiste ligging van de kabel en het feit dat hij in de collector was ingemetseld, had verweerster door het uitvoeren van peilingen en een voorafgaandelijke lokalisatie van de kabel kunnen en dienen vast te stellen.

Indien zij daarbij moeilijkheden zou hebben ondervonden, had zij overigens de werken dienen stil te leggen en eiseres te contacteren om vooralsnog uitsluitel te bekomen.

Gelet op wat voorafgaat dringt zich dan ook de vaststelling op dat verweerster op grond van art. 1382 - 1384 B.W. wel degelijk aansprakelijk is voor het schadegeval van 10 mei 2001, waar zij een mechanische graafmachine heeft ingezet zonder zich vooraf degelijk te vergewissen van het precieze tracé en ligging van de kabel, hetgeen haar zou hebben toegelaten de werken zonder beschadiging van de kabel uit te voeren.

Zij heeft een inbreuk gepleegd op de op haar rustende algemene voorzichtigheids- en zorgvuldigheidsplicht en op de voorschriften van de artikelen 260bis ARAB en 192.02 AREI die het gebruik verbieden van mechanische werktuigen in de veiligheidsruimte gevormd door twee verticale vlakken op 50 cm afstand aan weerskanten van de kabel.

Voor wat het schadegeval van 26 juni 2001 betreft is verweerster van oordeel dat haar geen enkele schuld treft.

Vooreerst wijst zij erop dat de getroffen kabel slechts op een diepte van 20 cm lag, hetgeen naar haar oordeel een miskenning van art. 187 AREI oplevert die onder de uitsluitende verantwoordelijkheid valt van eiseres.

Verder argumenteert verweerster dat eiseres is tekort gekomen aan haar informatieplicht door haar niet de nodige informatie te verstrekken met betrekking tot de nieuw gelegde kabel.

Zoals eiseres naar het oordeel van de rechtbank terecht opmerkt staat een eventuele niet reglementaire diepte van de kabel in casu niet in noodzakelijk verband met de beschadiging ervan.

Uit het proces verbaal van de op 26 juni 2001 verrichte minnelijke vaststelling van het schadegeval blijkt immers dat de schade werd veroorzaakt toen gebruik gemaakt werd van een mechanisch graafwerktuig.

Wanneer met een dergelijk toestel wordt gegraven en aldus niet voldoende nauwkeurig kan worden gewerkt in tegenstelling tot een manuele uitgraving/opsporing in de nabijheid van de kabel, wordt de beschadiging onvermijdbaar en is het feit of de kabel nu op 60 dan wel op 20 cm diepte ligt niet verder relevant.

Zelfs indien in hoofde van eiseres een inbreuk op artikel 187 AREI zou kunnen weerhouden worden, dan nog staat deze in casu niet in noodzakelijk verband met de beschadiging van de kabel.

Uit de voorliggende stukken blijkt dat verweerster die de werken op 20 november 2000 wenste aan te vatten, bij brief van 17 november 2000 aan eiseres de liggings- en aanduidingsplannen heeft opgevraagd.

Bij schrijven van 29 november 2000 werden deze plannen samen met een aantal algemene opmerkingen aan verweerster overgemaakt.

Daarbij wees eiseres er uitdrukkelijk op dat de aan verweerster meegeerde plannen slechts een beperkte waarde in de tijd hadden en dat, indien de werken vertraging opliepen of zich over een langere periode uitstrekten, verweerster noodzakelijk bijkomende inlichtingen diende te vragen.

Verweerster die haar werken pas veel later dan oorspronkelijk voorzien uitvoerde, heeft zich blijkbaar zonder meer gesteund op de aanvankelijk ter beschikking gestelde plannen zonder, vooraleer zij haar graafwerken daadwerkelijk aanvatte, bij eiseres te informeren om na te gaan of deze plans nog konden worden gehanteerd of om minstens bijkomende inlichtingen in te winnen.

Door aldus te handelen is verweerster tekort gekomen aan de voormelde voorzichtigheids- en zorgvuldigheidsplicht.

Zulks geldt des te meer nu verweerster haar graafwerken uitvoerde in de onmiddellijke nabijheid van een hoogspanningskabine en derhalve kon vermoeden dat zich aldaar kabels bevonden, hetgeen overigens uit de door de aangestelde van verweerster op het proces verbaal van minnelijke vaststelling aangebrachte vermeldingen blijkt.

Indien de hoogspanningskabel zich niet op de destijds ter beschikking gestelde plans bevonden diende verweerster zich in de gegeven omstandigheden tot eiseres te wenden om de bijkomende noodzakelijke informatie in te winnen die tot een juiste lokalisatie van de kabel hadden kunnen leiden.

Verweerster die niet bewijst dat zij peilingen heeft uitgevoerd kan zich dan ook niet verschuilen achter het feit dat op de plannen, die zij meer-

dere maanden voor de aanvang van de werken had opgevraagd, de kwestieuze hoogspanningskabel niet was aangeduid.

Rekening houdend met de op haar rustende voorzichtigheids- en zorgvuldigheidsplicht diende verweerster zich bij eiseres te informeren en mocht zij er niet zonder meer van uitgaan dat de haar destijds verstrekte informatie volledig en accuraat was.

Van verweerster kan inderdaad redelijkerwijze niet worden verwacht dat zij maandelijks of wekelijks een nieuwe aanvraag uitstuurt teneinde gewijzigde liggingsplannen te bekomen.

Maar wanneer de uitvoering van haar werken vertraging oplopen zodat deze pas maanden later dan aanvankelijk voorzien kunnen worden aangevat, behoort het aan een zorgzaam en voorzichtig aannemer zich vòòr de aanvang van de werken opnieuw te vergewissen van de actuele toestand.

Gelet op wat voorafgaat dringt zich ook met betrekking tot het schadegeval van 26 juni 2001 de vaststelling op dat verweerster op grond van art. 1382 - 1384 B.W. aansprakelijk is, waar zij in onmiddellijke nabijheid van een hoogspanningskabine een mechanisch werktuig heeft ingezet zonder zich vooraf degelijk te vergewissen van de aanwezigheid en de ligging van hoogspanningskabels en dienaangaande actuele informatie bij eiseres in te winnen.

Zij heeft ook hier een inbreuk gepleegd op de op haar rustende algemene voorzichtigheids- en zorgvuldigheidsplicht en op de voorschriften van de artikelen 260bis ARAB en 192.02 AREI.

In ondergeschikte orde betwist verweerster de door eiseres gevorderde bedragen die zij als volstrekt eenzijdige begroting van de herstellingskosten van de hand poogt te wijzen. Deze betwisting kan niet worden aangenomen.

Verweerster die aanvankelijk geen opmerkingen heeft gemaakt met betrekking tot de omvang van de herstellingskosten en zich tot een ontkenning van haar aansprakelijkheid heeft beperkt, betwist blijkbaar evenmin dat - zoals door eiseres in conclusies verduidelijkt - de aanrekening van de herstellingskosten gebeurde overeenkomstig de regels van de conventie BVVO-CETS.

De rechtbank is van oordeel dat deze wijze van schadeberekening voldoende waarborgen van onpartijdigheid en deskundigheid biedt en tot een juiste begroting van de omvang van de schade leidt.

Uit niets blijkt daarenboven dat door eiseres niet verantwoorde bedragen worden aangerekend. Derhalve komt de vordering van eiseres ook cijfermatig toewijsbaar voor.

OM DEZE REDENEN,

DE RECHTBANK,

Rechtdoende op tegenspraak,

Melding makende dat de bepalingen van de artikelen 2 en 30 tot 42 van de wet op het taalgebruik in gerechtzaken werden nageleefd,

Alle meeromvattende of strijdige conclusies verwerpend als niet terzake dienend,

Verklaart de vordering ontvankelijk en gegrond,

Veroordeelt verweerster om aan eiseres te betalen:

de som van TWEEDUIZEND TWEEHONDERD ZESENTWINTIG euro NEGENTIG cent (2 226,90 EUR) te vermeerderen met de vergoedende intresten aan de wettelijke rentevoet vanaf 10 mei 2001,

de som van ACHTHONDERD NEGENENTACHTIG euro NEGENENNEGENTIG cent (889,99 EUR) te vermeerderen met de vergoedende intresten aan de wettelijke rentevoet vanaf 26 juni 2001,

Dit alles te vermeerderen met de gerechtelijke intresten aan de wettelijke rentevoet vanaf 16 juli 2002 tot de dag der effectieve betaling,

....'

VREDEGERECHT TE ANDERLECHT - 23 JUNI 2005

2de Kanton

Magistraat: dbr. Lambert

Advocaten: mr. Defrancq loco mr. Van Melkebeke en mr. Bergmans loco mr. Marechal

**ELECTRABEL NV T/
ROUTES ET CONSTRUCTIONS WEGEBO - WEG EN BOUW NV**

**Lokalisatieplicht • Waarde van de
plans • Planafwijking**

**Obligation de localisation • Valeur
des plans • Plan non conforme à la
réalité**

De liggingsplannen hebben enkel een indicatieve waarde. De lokalisatieplicht opgenomen in artikel 260 bis, § 1 ARAB laat de aannemer toe om eventuele afwijkingen vast te stellen tussen de werkelijke ligging van de ondergrondse kabel en het liggingsplan. Wanneer hij zijn lokalisatieplicht niet nakomt en een kabel beschadigt die een afwijking van 65 cm vertoont ten aanzien van het plan, kan de aannemer geen onvoorzienbare bindernis inroepen

Les plans de pose ont seulement une valeur indicative. L'obligation de localisation reprise à l'article 260bis, § 1er RGPT, permet à l'entrepreneur de constater d'éventuelles divergences entre la position réelle du câble souterrain et le plan de pose. Lorsqu'il ne respecte pas son obligation de localisation et qu'il endommage un câble présentant un écart de 65 cm. par rapport au plan, l'entrepreneur ne peut invoquer un obstacle imprévisible.

‘...'

Gezien de besluiten van de partijen;
Gelet op de artikelen 2, 3, 4, 30,
34, 37 en 41 van de wet van 15 juni
1935;

Gehoord de partijen in hun middelen
en gezegden;

I. De feiten

De feiten kunnen als volgt samengevat worden:

- Op 25 september 2001, heeft verweerster grondwerken uitgevoerd ter hoogte van de Onze-Lieve-Vrouw van Fatimalaan te Ganshoren.
- Voor het plaatsen van boordstenen op 2,65 meter van de gevellijn dienden de werklieden van verweerster piketten te plaatsen.
- Bij het in de grond slaan van zulk een piket werd de kabel van eiseres geraakt en geperforeerd

- Naar aanleiding van dit schadegeval hield eiseres voor dat verweerster aansprakelijk is en maakte haar een debetnota over voor een bedrag van 1 342,63 €.

II. Voorwerp van de vordering

De vordering strekt tot de veroordeling van verweerster tot betaling van een bedrag van 1 342,63 €, te vermeerderen met de vergoedende intresten vanaf 25 september 2001.

III. In rechte

Eiseres stelt dat verweerster voor het schadegeval aansprakelijk is.

Ze geeft immers toe dat verweerster, alvorens de werken uit te voeren, haar wel raadpleegde en de plannen van de kabels opvroeg maar dat ze naliet grondpeilingen te doen om de localisatie van de exacte ligging van de kabels te bepalen, zoals opgelegd door art. 260 bis par.1 van het Algemeen reglement voor de Arbeidsbescherming met betrekking tot ondergrondse elektrische leidingen.

Verweerster beweert dat ze haar verplichtingen heeft nageleefd, terwijl het schadegeval te wijten is aan de onjuiste en foutieve informatie die haar door eiseres verstrekt werd.

De Rechtbank stelt vast dat de litigieuze kabel zich in feite 65 cm verwijderd bevond van de plaats, waar hij volgens de plannen, opgesteld door eiseres had moeten liggen.

Zelfs in geval van slechte ligging van de kabel, bestond een verplichting tot localisatie in hoofde van verweerster, om mogelijke afwijkingen der ondergrondse kabel ten opzichte van het liggingsplan te kunnen vaststellen.

Volgens de heersende rechtspraak, hebben immers de liggingsplannen slechts een indicatieve waarde.

Indien de aannemer aan de verplichting tot localisatie niet voldoet, kan hij nadien zich niet beroepen op het bestaan van een onvoorzienbaar hindernis.

Het feit dat de werklieden van verweerster de kabel hebben geperforeerd toont aan dat ze niet precies wisten waar die kabel lag, hetgeen bewijst dat de exacte lokalisatie niet werd bepaald, alvorens de grafwerken uit te voeren.

De aansprakelijkheid van verweerster staat derhalve vast, en dit op grond van artikelen 1382 en 1383 B.W.

De door eiseres geleden schade wordt door verweerster bovendien niet betwist.

In deze omstandigheid moet de vordering gegrond verklaard worden.

OM DEZE REDENEN,

Uitspraak doende op tegenspraak en in eerste aanleg, Verklaren de vordering ontvankelijk en gegrond.

Veroordelen verweerster bijgevolg tot betaling van de som van DUIZEND DRIEHONDERD TWEENVEERTIG EURO DRIENZESTIG CENT, vermeerderd met de vergoedende intresten vanaf 25 september 2001, de gerechtelijke intresten en de kosten, deze laatsten tot heden begroot op driehonderd twintig euro twaalf cent.

...'

Noot:

Inzake de beperkingen van het toepassingsveld van artikel 260 bis van het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming (A.R.A.B.) verwijzen wij naar de noot van P. Bouwens, Iuvis 21, september 1999, blz. 1016-1018, onder vonnis Kb. Brussel, 11 december 1993.

Note:

En ce qui concerne les restrictions du champ d'application de l'article 260 bis du Règlement Général pour la Protection du Travail (R.G.P.T.), nous nous référons à la note de P. Bouwens, Iuvis 21, septembre 1999, pp. 1016-1018, sous jugement Comm. Bruxelles, 11 décembre 1993.

**VOORZITTER RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG TE ANTWERPEN
ZETELEND IN KORTGEDING - 15 JULI 2005**

Magistraten: dbr. Van de Merckt, wnd. voorzitter

Advocaten: mrs. Lecoutre, Herman en Devroe

**ELECTRABEL NV T/ KRAUSZ ISAAC-OSTREICHER FEIGE -
ELECTRABEL CUSTOMER SOLUTIONS NV -
IMEA en IGAO OPDRACHTHOUDENDE VERENIGINGEN**

Kortgeding • Drop (niet huishoudelijk) • Verhuurder • Schorsing (van de terbeschikkingstelling van elektrisch vermogen)

Wanneer de energieleverancier het leveringscontract met de verhuurder van een appartementsgebouw beëindigt om reden van wanbetaling (drop), en de verhuurder geen contract heeft afgesloten met een andere energieleverancier, dan zijn de distributienetbeheerders van gas en elektriciteit gerechtigd om over te gaan tot schorsing zonder het doorlopen van een procedure voor de Lokale Adviescommissie, omdat een verhuurder als distributienetgebruiker niet de hoedanigheid bezit van huishoudelijke afnemer.

Een tussenkomst op verzet ingesteld door de betreffende distributienetbeheerders om hen te machtigen de energietoever te schorsen, na een bevel tot heraansluiting op éénzijdig verzoekschrift vanwege de verhuurder lastens de energieleverancier, is dan ook gegrond.

Référé • Drop (non résidentiel) • Bailleur • Suspension (de la mise à disposition de puissance électrique)

Lorsqu'un fournisseur d'énergie résilie le contrat de fourniture qu'il a conclu avec le bailleur d'un immeuble à appartements en raison du non paiement des consommations (drop) et que ce dernier ne dispose pas d'un nouveau contrat avec un autre fournisseur, les gestionnaires de réseaux de gaz et d'électricité sont en droit de procéder à la suspension de l'alimentation sans entamer une procédure préalable devant la Commission locale d'avis de coupure, étant donné qu'un bailleur, en tant qu'utilisateur du réseau, n'a pas la qualité de client résidentiel.

Faisant suite à une ordonnance de rétablissement obtenue sur requête unilatérale par le bailleur à charge du fournisseur d'énergie, l'opposition introduite par les gestionnaires de réseaux concernés afin de les autoriser à suspendre la mise à disposition d'énergie est fondée.

‘...’

BESCHIKKING

Wij, F. Van de Merckt, Ondervoorzitter dd. Voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, zitting houdende te Antwerpen, bijgestaan door C. Croon, Griffier.

Gezien het hieraangehecht verzoekschrift, ingediend op 20 april 2005 door Mr. T. Hermans, advocaat te 2000 Antwerpen, en er kantoor houdende Amerikalei 122 bus 4.

Gelet op de artikelen 2 en 41 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtzaken.

Uit de voorgelegde elementen blijkt ten genoegen van recht dat de volstreekte noodzaak aanwezig is om wegens hoogdringendheid de hiernabepaalde maatregelen te bevelen op verzoekschrift.

OM DEZE REDENEN

Recht sprekend na behandeling en beraad in raadkamer.

Gelet op artikel 584 van het Gerechtelijk Wetboek.

Veroordelen de N.V. Electrabel, met zetel te Brussel, Regentlaan 8, ingeschreven in het handelsregister te Brussel onder nummer 267.922, met ondernemingsnummer 0403.170.701, en met uitbatingsetel te 2018 Antwerpen, Mechelsesteenweg 271, de nutsvoorzieningen in zake elektriciteit en gas terug aan te sluiten in het pand Consciencestraat 19 te 2018 Antwerpen, en te voorzien in de normale levering van energie en zulks voor de periode ingaande op datum van betekening van deze beschikking en eindigend op 10 mei 2005.

Wijzen het meer en of andersgevoerde af als ongegrond.

Gelet op de hoogdringendheid verklaren onze beschikking uitvoerbaar op minuut en vertrouwen deze toe,

voor de duur van 2 dagen, aan Meester T. Hermans.

Gegeven te Antwerpen, in raadkamer, op twintig april tweeduizend en vijf.

VERZOEKSCRIFT OVEREENKOMSTIG ART. 584 GER.W.

Aan de Voorzitter van Rechtbank van eerste aanleg in Antwerpen
Gerechtshof Britselei
2000 Antwerpen

Weledele Voorzitter,

Op grond van art. 584 Ger.W. en overeenkomstig art. 1025 en 1026 Ger.W., wendt zich hiermede met eerbied tot u de hiernavolgende partij, in deze akte verzoekende partij genoemd en hierin alzo verder aangeduid:

De heer Isaac KRAUSZ, bediende, geboren te Stoke Newington (G.B.) op 7 juli 1968, wonende te 2018 Antwerpen, Van Leriesstraat 35, van Belgische nationaliteit, en zijn echtgenote, mevrouw Feige OSTREICHER, zonder beroep, geboren te Londen (G.B.) op 22 oktober 1968, wonende te Londen (G.B.) E5 PHU, 38 Warwick Grove, van Amerikaanse nationaliteit,

Alhier ingevolge algemene lastgeving verleden voor notaris Fernand De Baecker op 15 oktober 1997 vertegenwoordigd door:

Pinchas KRAUSZ, zonder beroep, geboren te Stoke Newington (G.B.) op 6 april 1973, wonende te Antwerpen, Consciencestraat 19 in 2018 Antwerpen, keuze van woonst doende bij zijn raadsman, advocaat Tom Hermans, met kantoor te 2000 Antwerpen, Amerikalei 122/bus 14.

Dat dit verzoekschrift door laatstgenoemde ondertekend is en neergelegd wordt in tweevoud, conform art. 1027 Ger. W.

Dat dit verzoek gericht is tegen:

N.V. ELECTRABEL, met maatschappelijke zetel te 1000 Brussel, Regentlaan 8, H.R. Brussel 267.922, ondernemingsnummer 0403.170.701 en met uitbatingsetel te 2018 Antwerpen aan de Mechelsesteenweg 271.

N.V. ELECTRABEL COSTUMERS SOLUTIONS, met maatschappelijke zetel te 1000 Brussel, Regentlaan 8, ondernemingsnummer 0476.306.127.

Dat overeenkomstig art. 854 Ger.W. de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, in gevallen die hij spoedeisend acht, bij voorraad uitspraak doet in alle zaken, behalve die welke de wet aan de rechterlijke macht onttrekt.

Dat mijn verzoeker zich tot uw rechtbank wendt bij deze weg omwille van de volstreekte noodzakelijkheid.

Dat bovendien de aangelegenheid tot de bevoegdheid van uw rechtbank behoort.

Dat mijn verzoeker eigenaar is van het pand gelegen aan de Consciencestraat 19 in 2018 Antwerpen.

Dat dit pand opgedeeld is in een zestal appartementen dewelke alle worden bewoond.

Dat mijn verzoeker medio 2004 van Electrabel plots een correctiefactuur mocht ontvangen over een periode van maar liefst vier jaar ten belope van 15 155,80 EUR, dewelke supplementair verschuldigd zou zijn bovenop de periodieke afrekeningen die reeds werden betaald.

Deze hoge elektriciteitsrekening is te wijten aan het feit dat er voor gans het pand slechts één aansluiting is voorzien, zodat alle appartementen afhangen van deze ene aansluiting.

Aangezien verzoeker dit bedrag onmogelijk in zijn totaliteit kon voldoen, werd met gerechtsdeurwaarder De Proost een afbetalingsregeling à rato van 750,00 EUR per maand overeengekomen, dewelke tot op heden correct wordt geleefd.

Het feit dat Electrabel nalaat gedurende vier jaar om een correctiefactuur over te maken kan bezwaarlijk aan verzoeker worden verweten.

Ondanks de naleving van het overeengekomen afbetalingsplan heeft Electrabel klaarblijkelijk het lopende contract opgezegd en zou het dossier zijn overgemaakt aan Gedis met het oog op de plaatsing van een budgetmeter.

Verzoeker heeft reeds van in den beginne te kennen gegeven niet akkoord te kunnen gaan met de plaatsing van een budgetmeter en dat om reden dat de openstaande facturatie enkel en alleen te wijten is aan de nalatigheid van Electrabel zelf en dat het bovendien praktisch onmogelijk is voor verzoeker om met een budgetmeter te werken gelet op de constructie van het gebouw en het feit dat slechts één aansluiting is voorzien voor de totaliteit van de zes appartementen.

Dat verzoeker geen reactie meer mocht ontvangen op het schrijven van zijn raadsman van 23 maart 2005 gericht aan de N.V. Electrabel Customer Solutions, doch thans dient vast te stellen dat Electrabel op datum van 19 april 2005 is overgegaan tot de afsluiting van de elektriciteit- en gastoevoer voor het pand gelegen aan de Consciencestraat 19 in 2018 Antwerpen.

Rechtbank van eerste aanleg van het gerechtelijk arrondissement Antwerpen - 15 juli 2005

Zetelend:
N.V. ELECTRABEL T/ KRAUSZ
ISAAC en OSTREICHER FEIGE

In aanwezigheid van:
N.V. ELECTRABEL COSTUMER SOLUTIONS, I.M.E.A. en I.G.A.O.

‘...

Gezien de stukken van het dossier van de rechtspleging zoals zij voorkomen op de inventaris ervan, ondermeer de dagvaarding in derdenverzet dd 2 mei 2005, het verzoekschrift in vrijwillige tussenkomst neergelegd ter griffie op 1 juni 2005 door N.V. Electrabel Customer Solutions en het verzoekschrift in vrijwillige tussenkomst neergelegd ter zitting op 16 juni 2005 namens I.M.E.A. en I.G.A.O. houdende een tussenvordering.

Gelet op de artikelen 2, 34, 35, 36, 37 en 41 der wet van 15 juni 1935.

Gehoord de partijen in hun middelen en besluiten, ontwikkeld in de Nederlandse taal.

Gelet op Onze beschikking dd. 20 april 2005, op eenzijdig verzoekschrift verleend (ARV 05/2093/B) en de akte van betekening dd. 20 april 2005 van plv gerechtshoofdwaaarder M.Brouwers loco E.Scharpe.

Met betrekking tot het derdenverzet

Overwegende dat het derdenverzet, tijdig en regelmatig naar de vorm, ontvankelijk is.

Overwegende dat de oorspronkelijke vordering niet de volstreekte noodzakelijkheid voorzien in art. 584 lid 3 van het Gerechtelijk Wetboek vertoont.

Overwegende dat de N.V. Electrabel een producent van energie is.

Dat deze geen bevoegdheid heeft over de netten van I.M.E.A. en I.G.A.O.

Dat een bevel tot heraansluiting niet aan de N.V. Electrabel kon worden gegeven.

Dat het derdenverzet gegrond is.

Dat eiseres op derdenverzet tevens vraagt haar akte te verlenen van haar voorbehoud voor alle kosten, met inbegrip van deze haar aangerekend of

aan te rekenen door de sociale leverancier Gedis en de invordering van alle onbetaalde energiefacturen.

Dat aan eiseres op derdenverzet akte kan worden verleend van dit voorbehoud.

Met betrekking tot de vrijwillige tussenkomst van de N.V. Electrabel Customer Solutions.

Overwegende dat de oorspronkelijk lastens deze partij gestelde vordering door onze beschikking dd. 20 april 2005 werd afgewezen.

Dat lastens deze partij geen vordering wordt gesteld in het kader van het derdenverzet en zijzelf ook geen vordering instelt.

Dat zij niet in de betaling van enige gerechtskost werd verwezen.

Dat de vrijwillige tussenkomst derhalve niet ontvankelijk is bij gebrek aan belang (art. 17 en 18 van het Gerechtelijk Wetboek).

Met betrekking tot de vrijwillige tussenkomst van I.M.E.A. en I.G.A.O. en de tussenvorderingen

Overwegend dat de vrijwillige tussenvorderingen en de tussenvorderingen ontvankelijk zijn.

Overwegende dat de tussenvorderingen ertoe strekken:

- te zeggen voor recht dat I.M.E.A. en I.G.A.O. gerechtigd waren om tot de afsluiting over te gaan en de oorspronkelijke vordering af te wijzen.
- I.M.E.A. te machtigen over te gaan tot de afsluiting van de elektriciteitsaansluiting op het adres Consciencestraat 19 te Antwerpen.
- I.G.A.O. te machtigen over te gaan tot de afsluiting van de gasaansluiting op het adres Consciencestraat 19 te Antwerpen.
- verweerders op tussenvordering te bevelen om binnen de drie dagen na betekening van deze

- beschikking aan eiseres op tussenvordering toegang te verlenen tot de woning Consciencestraat 19 te Antwerpen, tot opname van de meterstanden en tot schorsing en wegname van de meters over te gaan.
- bij gebreke aan het vrijwillig verschaffen van toegang eiseres op tussenvordering te machtigen zich toegang te verschaffen tot voormeld pand, door de eerste bijgeroepen gerechtsdeurwaarder, desnoods met bijstand van de openbare macht.
 - verweerders op tussenvordering te veroordelen tot de kosten van de tussenvordering.

Overwegende dat de tussenvorderingen de bij wet vereiste urgentie vertonen.

Overwegende dat de heer Isaac Krausz bij vonnis dd. 23 juni 2004 van de 10 B kamer dezer rechtbank veroordeeld werd in betaling van o.a. 15 155,80 euro in hoofdsom hoofdens achterstallige facturen.

Dat hij blijkens de termen van dit vonnis de vordering niet betwist heeft.

Dat het feit dat de zes appartementen waarin het pand is onderverdeeld niet beschikken over een eigen teller enkel aan verweerders op derdenverzet te wijten is.

Dat de bewering van verweerders op tussenvordering dat zij van geen enkel schrijven kennis dragen is dit geval niet ernstig is.

Dat na voormeld vonnis de nieuwe facturen blijkbaar evenmin betaald werden en in elk geval geen bewijs van betaling voorligt.

Dat er tussen juni en december 2004 ongetwijfeld nieuwe facturen zijn geweest.

Dat de leverancier op 13 december 2004 meegedeeld heeft de overeenkomst te zullen stopzetten op 14 januari 2005.

Overwegende dat het eisers op tussenvordering buiten de openbare dienstverplichting niet toegelaten is energie te leveren.

Dat ingeval van opzegging van de overeenkomst de klant gehouden is een nieuwe leverancier te zoeken.

Dat de aanduiding van de nieuwe leverancier dient te geschieden uiterlijk 10 dagen voor het einde van de overeenkomst.

Dat bij gebreke aan aanduiding van een nieuwe leverancier de distributienetbeheerder dient over te gaan tot de schorsing van de energietoevoer.

Dat verweerders op tussenvordering niet de hoedanigheid van huishoudelijke afnemer bezitten.

Dat de tussenvorderingen gegrond zijn.

OM DEZE REDENEN,

Wij, F. Van de Merckt, Ondervoorzitter d.d. Voorzitter der Rechtbank van eerste aanleg, zitting houdende te Antwerpen, zetelend in Kort Geding, bijgestaan door M. Schoeters, Griffier, uitspraak doende op tegenspraak.

Verklaren het derdenverzet ontvankelijk en gegrond.

Vernietigen onze beschikking van 20 april 2005.

Wijzen de oorspronkelijke vordering af.

Verlenen akte aan eiseres op derdenverzet van haar voorbehoud voor alle kosten, met inbegrip van deze aangerekende of aan te rekenen door de sociale leverancier Gedis en de invordering van alle onbetaalde energiefacturen.

Veroordelen verweerders op derdenverzet tot alle kosten van het geding zowel deze ontstaan in het kader van de procedure op eenzijdig verzoek-

schrift als in het kader van het derdenverzet, in hoofde van eiseres op derdenverzet niet begroot bij gebrek aan opgave.

Verklaren de vrijwillige tussenkomst van de NV Electrabel Costumer Solutions niet ontvankelijk.

Veroordelen haar tot de kosten van haar vrijwillige tussenkomst, begroot op nihil.

Verlenen akte aan I.M.E.A. en I.G.A.O. van hun vrijwillige tussenkomst en hun tussenvordering.

Verklaren de tussenvorderingen ontvankelijk en gegrond.

Zeggen voor recht dat I.M.E.A. en I.G.A.O. gerechtigd waren om tot de afsluiting over te gaan.

Machtigen I.M.E.A. over te gaan tot de afsluiting van de electriciteitsaansluiting op het adres Consciencestraat 19 te Antwerpen.

Machtigen I.G.A.O. over te gaan tot de afsluiting van de gasaansluiting op het adres Consciencestraat 19 te Antwerpen.

Bevelen verweerders op tussenvordering om binnen de drie dagen na betekening van deze beschikking aan eisers op tussenvordering toegang te verlenen tot de woning Consciencestraat 19 te Antwerpen met het oog op de opname van de meterstanden en ten einde tot schorsing en wegname van de meters over te gaan.

Bij gebreke aan de vrijwillig verschaffen van toegang machtigen eisers op tussenvordering zich toegang te verschaffen tot voormeld pand, door de eerste bijgeroepen gerechtsdeurwaarder, desnoods met bijstand van de openbare macht.

...'

Noot:

De voorgaande beslissing heeft betrekking op een netgebruiker die door de leverancier werd 'gedropt'. Dit betekent dat het contract met de netgebruiker door de energieleverancier werd opgezegd wegens wanbetaling. Wanneer deze 'gedropte' klant geen contract kan sluiten met een andere energieleverancier, dan moet de distributienetbeheerder optreden om, overeenkomstig de geldende regelgeving, deze klant over te nemen of het aansluitingspunt buiten dienst te stellen naargelang het gaat om een huishoudelijke klant of niet.

In concreto ging het om één aansluitingspunt voor de energievoorziening van een gans gebouw. Het aansluitingspunt was geregistreerd op naam van de eigenaar, die van zijn huurders een huursom ontving waarin ook een forfaitair gedeelte was voorzien ter dekking van de energiekost. De eigenaar bleef echter in gebreke om het energieverbruik aan de leverancier te betalen. Daarop werd deze door de energieleverancier gedropt, en werden de aansluitingspunten gas en elektriciteit afgesloten door de betreffende distributienetbeheerders, gezien de eigenaar - die zelf woonachtig was op een ander adres - niet kon worden beschouwd als huishoudelijke klant.

Om te worden heraangeschlossen stelde de eigenaar een kortgedingprocedure in op eenzijdig verzoekschrift, waarop noch de energieleverancier(s), noch de distributienetbeheerders werden uitgenodigd. Dit verzoek werd ingewilligd, doch tegenover een producent van energie, die op het ogenblik van de beschikking geen hoedanigheid bezat om op te treden voor de distributienetbeheerders en aldus te kunnen zorgen voor heraan-sluiting, zodat de beschikking de facto ook nooit door deze partij kon worden uitgevoerd door de partij. De betreffende producent ging daarop in verzet en verzocht de distributienetbeheerders voor gas en elektriciteit om vrijwillig tussen te komen, gelet op hun belang in dit geding. Deze laatsten eisten bij hun vrijwil-

lige tussenkomst machtiging om de netgebruiker af te sluiten gezien deze laatste niet de hoedanigheid van huishoudelijke klant bezat en zij derhalve overeenkomstig de geldende regelgeving niet mochten optreden als energieleverancier, maar moesten overgaan tot afsluiting.

Deze machtiging werd ingewilligd, waarbij uitdrukkelijk werd bevestigd dat de eigenaar van een gebouw van zes appartementen, dat niet is uitgerust met individuele tellers per appartement, niet de hoedanigheid van huishoudelijke klant bezit en de distributienetbeheerders, bij gebreke aan aanduiding van een nieuwe energieleverancier voor de concrete aansluitingspunten, aldus moesten overgaan tot schorsing van de energietoevoer.

F. Dillen, redactiecomité

Note:

La décision qui précède concerne un utilisateur de réseau «dropé» par son fournisseur.

Cela signifie que le contrat de l'utilisateur du réseau a été résilié par le fournisseur pour cause de non paiement.

Quant ce client «dropé» n'est pas en mesure de conclure un nouveau contrat avec un autre fournisseur d'énergie, le gestionnaire du réseau doit intervenir pour, conformément à la réglementation applicable, reprendre la fourniture de ce client ou mettre le point de raccordement hors service suivant qu'il s'agit d'un client résidentiel ou non.

En l'espèce un seul point de raccordement servait à l'alimentation de l'ensemble de l'immeuble. Ce point de raccordement était enregistré au nom du propriétaire qui recevait de ses locataires un loyer dont une partie forfaitaire était destinée à couvrir les coûts énergétiques.

Restant en défaut de paiement de l'énergie consommée, le propriétaire a été «dropé» par le fournisseur et les points de raccordement en gaz

et électricité ont été fermés par les gestionnaires des réseaux concernés étant donné que ce propriétaire - par ailleurs domicilié à une autre adresse - ne pouvait être considéré comme un client résidentiel.

Afin de bénéficier d'un rétablissement de la mise à disposition des énergies, le propriétaire a introduit une procédure en référé sur requête unilatérale à laquelle ni le(s) fournisseur(s) d'énergie(s), ni les gestionnaires de réseaux n'ont été invités à comparaître.

La requête a été introduite à l'encontre d'un producteur d'énergie qui, au moment de l'ordonnance ne disposait toutefois pas de la qualité pour intervenir au nom et pour compte des gestionnaires de réseau(x) et, partant, ne pouvait procéder au rétablissement de sorte que cette ordonnance ne pouvait en fait être exécutée par cette partie.

Le producteur concerné a fait opposition et, vu leur intérêt en cette procédure, a appelé les gestionnaires de réseaux en intervention volontaire. Dans le cadre de leur intervention volontaire, ces derniers ont requis la possibilité de procéder à la coupure de l'utilisateur du réseau vu que celui-ci ne disposait pas de la qualité de client résidentiel et que, suivant la réglementation en vigueur, ils ne pouvaient dès lors intervenir en qualité de fournisseurs d'énergie mais devaient procéder à la coupure requise.

Cette demande a été reçue et il a été précisé que le propriétaire d'un immeuble de six appartements qui ne bénéficiant pas de compteurs individuels ne dispose pas de la qualité de client résidentiel et que les gestionnaires de réseaux, à défaut de désignation d'un nouveau fournisseur d'énergie(s) pour les points de raccordement concernés, se doivent de procéder à la suspension de la mise à disposition d'énergie(s).

F. Dillen, comité de rédaction

Voor een goed begrip van het vonnis wordt hieronder de volledige tekst van de beschikking op eenzijdig verzoekschrift weergegeven.

Pour une bonne compréhension du jugement le texte complet de l'ordonnance rendu sur requêt unilatérale est reproduit ci-dessous.

Beschikking Voorzitter Rechtbank van eerste aanleg Antwerpen op eenzijdig verzoekschrift - 15 juli 2005

Magistraten: dhr. Van de Merckt wnd. voorzitter

N.V. ELECTRABEL T/ KRAUSZ ISAAC en OSTREICHER FEIGE
N.V. ELECTRABEL COSTUMER SOLUTIONS, I.M.E.A. en I.G.A.O.

‘...’

Gezien de stukken van het dossier van de rechtspleging zoals zij voorkomen op de inventaris ervan, ondermeer de dagvaarding in derdenverzet dd 2 mei 2005, het verzoekschrift in vrijwillige tussenkomst neergelegd ter griffie op 1 juni 2005 door N.V. Electrabel Costumer Solutions en het verzoekschrift in vrijwillige tussenkomst neergelegd ter zitting op 16 juni 2005 namens I.M.E.A. en I.G.A.O. houdende een tussenvordering.

Gelet op de artikelen 2, 34, 35, 36, 37 en 41 der wet van 15 juni 1935.

Gehoord de partijen in hun middelen en besluiten, ontwikkeld in de Nederlandse taal.

Gelet op Onze beschikking dd. 20 april 2005, op eenzijdig verzoekschrift verleend (ARV 05/2093/B) en de akte van betekening dd. 20 april 2005 van plvv gerechtsdeurwaarder M.Brouwers loco E.Scharpe.

Met betrekking tot het derdenverzet

Overwegende dat het derdenverzet, tijdig en regelmatig naar de vorm, ontvankelijk is.

Overwegende dat de oorspronkelijke vordering niet de volstreekte noodzakelijkheid voorzien in art. 584 lid 3 van het Gerechtelijk Wetboek vertoont.

Overwegende dat de N.V. Electrabel een producent van energie is.

Dat deze geen bevoegdheid heeft over de netten van I.M.E.A. en I.G.A.O.

Dat een bevel tot heraansluiting niet aan de N.V. Electrabel kon worden gegeven.

Dat het derdenverzet gegrond is.

Dat eiseres op derdenverzet tevens vraagt haar akte te verlenen van haar voorbehoud voor alle kosten, met inbegrip van deze haar aangerekend of aan te rekenen door de sociale leverancier Gediss en de invordering van alle onbetaalde energiefacturen.

Dat aan eiseres op derdenverzet akte kan worden verleend van dit voorbehoud.

Met betrekking tot de vrijwillige tussenkomst van de N.V. Electrabel Costumer Solutions.

Overwegende dat de oorspronkelijk lastens deze partij gestelde vordering door onze beschikking dd. 20 april 2005 werd afgewezen.

Dat lastens deze partij geen vordering wordt gesteld in het kader van het derdenverzet en zijzelf ook geen vordering instelt.

Dat zij niet in de betaling van enige gerechtskost werd verwezen.

Dat de vrijwillige tussenkomst derhalve niet ontvankelijk is bij gebrek aan belang (art. 17 en 18 van het Gerechtelijk Wetboek).

Met betrekking tot de vrijwillige tussenkomst van I.M.E.A. en I.G.A.O. en de tussenvorderingen

Overwegend dat de vrijwillige tus-

senkomsten en de tussenvorderingen ontvankelijk zijn.

Overwegende dat de tussenvorderingen ertoe strekken:

- te zeggen voor recht dat I.M.E.A. en I.G.A.O. gerechtigd waren om tot de afsluiting over te gaan en de oorspronkelijke vordering af te wijzen.
- I.M.E.A. te machtigen over te gaan tot de afsluiting van de electriciteitsaansluiting op het adres Consciencestraat 19 te Antwerpen.
- I.G.A.O. te machtigen over te gaan tot de afsluiting van de gasaansluiting op het adres Consciencestraat 19 te Antwerpen.
- verweerders op tussenvordering te bevelen om binnen de drie dagen na betekening van deze beschikking aan eiseres op tussenvordering toegang te verlenen tot de woning Consciencestraat 19 te Antwerpen, tot opname van de meterstanden en tot schorsing en wegname van de meters over te gaan.
- bij gebreke aan het vrijwillig verschaffen van toegang eiseres op tussenvordering te machtigen zich toegang te verschaffen tot voormeld pand, door de eerste bijgeroepen gerechtsdeurwaarder, desnoods met bijstand van de openbare macht.
- verweerders op tussenvordering te veroordelen tot de kosten van de tussenvordering.

Overwegende dat de tussenvorderingen de bij wet vereiste urgentie vertonen.

Overwegende dat de heer Isaac Krausz bij vonnis dd. 23 juni 2004 van de 10 B kamer dezer rechtbank veroordeeld werd in betaling van o.a. 15 155,80 euro in hoofdsom hoofdens achterstallige facturen.

Dat hij blijkens de termen van dit vonnis de vordering niet betwist heeft.

Dat het feit dat de zes appartementen waarin het pand is onderverdeeld

niet beschikken over een eigen teller enkel aan verweerders op derdenverzet te wijten is.

Dat de bewering van verweerders op tussenvordering dat zij van geen enkel schrijven kennis dragen is dit geval niet ernstig is.

Dat na voormeld vonnis de nieuwe facturen blijkbaar evenmin betaald werden en in elk geval geen bewijs van betaling voorligt.

Dat er tussen juni en december 2004 ongetwijfeld nieuwe facturen zijn geweest.

Dat de leverancier op 13 december 2004 meegedeeld heeft de overeenkomst te zullen stopzetten op 14 januari 2005.

Overwegende dat het eisers op tussenvordering buiten de openbare dienstverplichting niet toegelaten is energie te leveren.

Dat ingeval van opzegging van de overeenkomst de klant gehouden is een nieuwe leverancier te zoeken.

Dat de aanduiding van de nieuwe leverancier dient te geschieden uiterlijk 10 dagen voor het einde van de overeenkomst.

Dat bij gebreke aan aanduiding van een nieuwe leverancier de distributienetbeheerder dient over te gaan tot de schorsing van de energietoevoer. Dat verweerders op tussenvordering niet de hoedanigheid van huishoudelijke afnemer bezitten.

Dat de tussenvorderingen gegrond zijn.

OM DEZE REDENEN,

Wij, F. Van de Merckt, Ondervoorzitter d.d. Voorzitter der Rechtbank van eerste aanleg, zitting houdende te Antwerpen, zetelend in Kort Geding, bijgestaan door M. Schoeters, Griffier, uitspraak doende op tegenspraak.

Verklaren het derdenverzet ontvankelijk en gegrond.

Vernietigen onze beschikking van 20 april 2005.

Wijzen de oorspronkelijke vordering af.

Verlenen akte aan eiseres op derdenverzet van haar voorbehoud voor alle kosten, met inbegrip van deze aangerekende of aan te rekenen door de sociale leverancier Gedis en de invordering van alle onbetaalde energiefacturen.

Veroordelen verweerders op derdenverzet tot alle kosten van het geding zowel deze ontstaan in het kader van de procedure op eenzijdig verzoekschrift als in het kader van het derdenverzet, in hoofde van eiseres op derdenverzet niet begroot bij gebrek aan opgave.

Verklaren de vrijwillige tussenkomst van de NV Electrabel Costumer Solutions niet ontvankelijk.

Veroordelen haar tot de kosten van haar vrijwillige tussenkomst, begroot op nihil.

Verlenen akte aan I.M.E.A. en I.G.A.O. van hun vrijwillige tussenkomst en hun tussenvordering.

Verklaren de tussenvorderingen ontvankelijk en gegrond.

Zeggen voor recht dat I.M.E.A. en I.G.A.O. gerechtigd waren om tot de afsluiting over te gaan.

Machtigen I.M.E.A. over te gaan tot de afsluiting van de electriciteitsaansluiting op het adres Consciencestraat 19 te Antwerpen.

Machtigen I.G.A.O. over te gaan tot de afsluiting van de gasaansluiting op het adres Consciencestraat 19 te Antwerpen.

Bevelen verweerders op tussenvordering om binnen de drie dagen na betekening van deze beschikking aan eisers op tussenvordering toegang te verlenen tot de woning Consciencestraat 19 te Antwerpen met het oog op de opname van de meterstanden en ten einde tot schorsing en wegname van de meters over te gaan.

Bij gebreke aan de vrijwillig verschaffen van toegang machtigen eisers op tussenvordering zich toegang te verschaffen tot voormeld pand, door de eerste bijgeroepen gerechtsdeurwaarder, desnoods met bijstand van de openbare macht.

...'

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT - 7 SEPTEMBER 2005

4de Kamer

Magistraten: mevr. Gassée, voorzitter, bb. Dielman en De Vuyst
Advocaten: mrs. Abbeloos en Van Parys, mr. Smits loco mrs. De Wit en Maeyaert

IMEWO T/
DESIRE STADSBADER-FLAMAND NV - KANT CONSTRUCTIES NV

Kabelbeschadiging • Hoofdaannemer/onderaannemer • Vrijwaringsbeding • Tegenstelbaarheid • Raadplegingsverplichting • Lokalisatieplicht • Mechanische werktuigen (gebruik) • Bijstandskosten • Toepasselijkheid t.o.v. niet-aangesloten

Bris de câbles • Entrepreneur principal/sous-traitant • Clause de garantie • Opposabilité • Obligation de consultation • Obligation de localisation • Engins mécaniques (emploi) • Frais d'assistance • Applicabilité aux non adhérents

Een contractueel vrijwaringsbeding tussen de hoofd- en de onderaannemer kan de schadelijder die vreemd is aan de overeenkomst, niet worden tegengeworpen. Bij werken in de nabijheid van elektriciteitsleidingen rust de raadplegings- en lokalisatieplicht op de aannemer die de werken uitvoert. Het gebruik van mechanische werktuigen boven elektrische leidingen in strijd met art. 192.02 AREI is een fout in hoofde van die aannemer waarvoor hij aansprakelijk is.

Une clause de garantie contractuellement prévue entre un entrepreneur principal et un sous-traitant ne peut être opposée à la partie préjudiciée, tierce au contrat en question. A l'occasion de travaux à proximité de câbles électriques, les obligations de consultation et de localisation s'imposent à l'entrepreneur qui réalise les travaux. L'emploi, en contradiction avec l'article 192.02 RGIE, d'engins mécaniques au-dessus de câbles électriques constitue une faute de l'entrepreneur et implique la mise en cause de la responsabilité de ce dernier.

De overeenkomst BVVO-CETS biedt de meest billijke en adequate waarborg inzake objectiviteit van de vaststelling der geleden schade. Omdat deze overeenkomst waarborg biedt van onpartijdigheid en deskundigheid om de omvang van de schade juist te begroten, mag zij ook per analogie worden toegepast t.o.v. partijen die hiertoe niet zijn toetreden.

La convention UPEA-CETS offre la garantie la plus équitable et adéquate quant à l'objectivité requise en matière de constatation des dommages allégués. Du fait que cette convention offre une garantie d'impartialité et d'expertise en vue de la juste estimation du montant des dommages, elle peut être appliquée par analogie aux parties qui n'y ont pas adhéré.

‘...'

Voorwerp van het geschil

Eiseres beoogt met deze vordering vergoeding te bekomen voor de schade die luidens de dagvaarding werd vastgesteld aan een ondergrondse hoogspanningskabel, gelegen aan de autosnelweg E40 richting Oostende ter hoogte van afrit 'Merelbeke' en waarvoor zij de eerste verweerster op hoofdeis in haar hoedanigheid van hoofdaannemer aansprakelijk acht op grond van de artikelen 1382 - 1383 B.W. of artikel 1797 B.W. en de tweede verweerster op hoofdeis in haar hoedanigheid van onderaan-

Melding makend dat de artikelen 2 en 30 tot 42 der taalwet van 15 juli 1935 werden nageleefd.

De vordering van eiseres strekt ertoe de beide verweersters solidair, zoniet in solidum of de ene bij gebreke aan de ander, te doen veroordelen tot betaling van een bedrag van 14 385,93 euro, te vermeerderen met de vergoedende rente vanaf 31 augustus 2001 tot 30 juni 2002, meer de gerechtelijke rente vanaf 1 juli 2002 tot de dag der effectieve betaling en de gedingkosten.

Gezien het geboekt exploit van rechtsingang dd. 1 en 4 juli 2002 en de andere stukken.

Partijen werden gehoord in hun middelen en conclusies voorgedragen op de openbare terechtzitting van woensdag 8 juni 2005.

nemer op grond van de artikelen 1382 - 1383 B.W. en 190.02 en 192.02 A.R.E.I.

De eerste verweerster op hoofdeis die de vordering betwist, haalt aan dat de schadeverwekkende werken bestaande uit de plaatsing van vangrails door de tweede verweerster op hoofdeis werden uitgevoerd, die zich contractueel verbonden zou hebben tot:

Het verzamelen van de nodige inlichtingen bij de bevoegde besturen en instanties;

Vrijwaring van de eerste verweerster op hoofdeis voor elk verhaal wegens berokkende schade ten gevolge van de uitgevoerde werken en/of leveringen;

Gehoudenheid voor beschadigingen aan leidingen, (elektrische) kabels, draad- of buizennetten

Ondergeschikt acht zij de tweede verweerster op hoofdeis als uitvoerende aannemer in eerste instantie gehouden door de algemene voorzichtigheids- en onderzoeksverplichting.

Ondergeschikt vordert zij dan ook dat de tweede verweerster op hoofdeis haar zou vrijwaren voor elke eventuele veroordeling ten haren laste uitgesproken, in hoofdsom, intresten en kosten.

Indien de rechtbank van oordeel zou zijn dat een solidaire veroordeling moet worden uitgesproken, vordert de eerste verweerster op hoofdeis bij tusseneis dat de tweede verweerster op hoofdeis haar zou vrijwaren voor alle sommen waartoe zij zou worden veroordeeld, in hoofdsom, intresten en kosten, voor dat deel dat haar aandeel in de aansprakelijkheid overschrijdt.

De tweede verweerster op hoofdeis, die haar gehoudenheid evenzeer betwist zet daar tegenover dat de overeenkomst van onderaanneming voorziet in een exonerationbeding, dat

door de eerste verweerster op hoofdeis zou zijn aanvaard.

Zij houdt tevens voor dat haar aangestelden de werken hebben uitgevoerd onder leiding en toezicht van de eerste verweersters werfverantwoordelijke, de Heer CRUYCKE.

Deze laatste zou, na kennisname van de uitsluitend aan de verweerster op hoofdeis ter beschikking gestelde liggingsplannen, uitdrukkelijk hebben bevestigd dat er zich geen leidingen in de ondergrond bevonden.

Eén en ander zou volgens de tweede verweerster op hoofdeis worden bevestigd door het stilzwijgen van de eerste verweerster op hoofdeis na ontvangst van haar aangetekend schrijven van 3 april 2002 waarin de tweede verweerster op hoofdeis elke aansprakelijkheid heeft afgewezen.

Ondergeschikt vordert zij dat de persoonlijke verschijning zou worden bevolen van eerste verweersters werfverantwoordelijke en van haar werfleider (KANT Wilfred) en bureelverantwoordelijke (D'HOOGE Dirk) met betrekking tot de precieze inhoud van de tussen hen gemaakte afspraken omtrent de leiding en het toezicht op de betrokken werf, de detectie van ondergrondse kabels en/of de ter beschikkingstelling van de liggingsplannen.

Zij vordert bij toepassing van artikel 877 e.v. Ger.W. dat de eiseres op hoofdeis zou worden bevolen de liggingsplannen alsnog bij het dossier van rechtspleging te voegen.

Uiterst ondergeschikt is zij van oordeel dat de hoofdeis dient te worden herleid tot de eigenlijke herstellingskosten ten bedrage van 13 319,39 euro, vermits de bijstandskosten, forfaitair bepaald op 15 % geenszins worden bewezen.

Feiten en retroakten

De eerste verweerster op hoofdeis was belast met de herinrichting van

het aansluitingscomplex aan de autosnelweg E 40 richting Oostende, ter hoogte van de afrit Merelbeke.

Het plaatsen van de vangrail werd door de eerste verweerster op hoofdeis in onderaanneming toevertrouwd aan de tweede verweerster op hoofdeis.

Op 31 augustus 2001 werden door de diensten van de eiseres op hoofdeis schade vastgesteld aan twee hoogspanningskabels naar aanleiding van het plaatsen van de vangrails.

Op 29 oktober 2001 stelde de eiseres op hoofdeis de eerste verweerster op hoofdeis hiervoor in gebreke.

In een schrijven van 30 november 2001 heeft de BA - verzekeraar van de eerste verweerster op hoofdeis, verwijzend naar het contract van onderaanneming, de aansprakelijkheid van haar cliënte echter afgewezen, waarop de eiseres op hoofdeis in datum van 11 maart 2002 de tweede verweerster op hoofdeis heeft aangeklaagd.

Deze laatste heeft haar aansprakelijkheid evenzeer afgewezen, op grond van een in haar offerte opgenomen exonerationbeding.

Waar alle pogingen om vergoeding van de schade te bekomen mislukten, is eiseres op hoofdeis op 1 juli 2002 overgegaan tot dagvaarding.

Beoordeling

De hoofdeis

Ten aanzien van de tweede verweerster op hoofdeis

De tweede verweerster op hoofdeis beroept zich in antwoord op de hoofdeis geheel ten onrechte op een in de overeenkomst van onderaanneming opgenomen exonerationbeding. Zoals eiseres op hoofdeis immers terecht opmerkt, strekt dit beding gebeurlijk enkel de beide contractpartijen tot wet.

Het bedoeld beding kan evenwel geenszins worden tegengeworpen aan de eisende partij die derde is aan deze overeenkomst en er derhalve niet door kan gebonden zijn, noch enig nadeel kan van ondervinden.

De tweede verweerster op hoofdeis betwist geenszins dat zij in de loop van de door haar uitgevoerde werken de hoogspanningskabels, eigendom van eiseres op hoofdeis, beschadigde.

Zij betwist evenmin dat zij, voorafgaandelijk aan de haar toevertrouwde werken, niet is overgegaan tot raadpleging van de plannen noch tot lokalisatie van de kabel.

Zij steunt zich op het feit dat haar aangestelden zich feitelijk onder leiding en toezicht van de werfleider van de eerste verweerster op hoofdeis bevonden.

Zij zou zich naar eigen zeggen geheel hebben verlaten op de vaststellingen van Heer CRUYCKE, die - op basis van de *'uitsluitend aan eerste verweersters op hoofdeis ter beschikking gestelde'* liggingsplannen - zou hebben bevestigd dat er zich geen kabels in de ondergrond bevonden.

Deze zienswijze impliceert derhalve dat de tweede verweerster op hoofdeis zich ontheven acht van haar lokalisatieplicht.

Het wordt niet betwist dat de tweede verweerster op hoofdeis verbonden is door een overeenkomst van onderaanneming.

De aannemingsovereenkomst sluit niet uit dat de opdrachtgever bepaalde instructies geeft met betrekking tot het uit te voeren werk.

Indien reeds zou worden bewezen dat de werfleider van de eerste verweerster op hoofdeis bepaalde uitlatingen in verband met de afwezigheid van ondergrondse kabels zou hebben verricht, dan ontslaat dit de tweede verweerster op hoofdeis, als gespe-

cialiseerde aannemer, geenszins van haar verplichting tot raadpleging van de plannen en tot daadwerkelijke lokalisering van de kabel.

De raadgevings- en lokalisatieverplichting vervat in de artikelen 260bis A.R.A.B. en 190.02 A.R.E.I., die de voorzorgverplichting uit hoofde van artikel 1382 B.W. concretiseren, rusten immers niet op de opdrachtgever maar op de aannemer die de werken uitvoert.

Het hoort bijgevolg aan de uitvoerder van de werken om inlichtingen nopens de ligging van de ondergrondse kabels te nemen.

Anders dan zij poogt te doen aannemen is de tweede verweerster op hoofdeis derhalve gehouden door de algemene voorzichtigheids- en zorgvuldigheidsplicht die op een aannemer rust en die hem verplicht tot het nemen van voorzorgsmaatregelen, teneinde een duidelijk voorzienbare beschadiging te vermijden.

Zoals reeds werd vastgesteld wordt deze algemene zorgvuldigheidsplicht geconcretiseerd in de artikelen 192.02 A.R.E.I. en 260 bis A.R.A.B.

Artikel 192.02 A. A.R.E.I., vestigt een verbod tot het uitvoeren van grondwerken, bestratingen of andere werken in de omgeving van ondergrondse elektrische kabels, zonder voorafgaand de eigenaar van de grond, de overheid die de gebruikte openbare weg beheert en de eigenaar van de kabel te raadplegen.

Dit houdt in dat de er overleg moet worden gepleegd; louter inzage van de plannen volstaat niet.

Een soortgelijke dwingende verplichting wordt opgelegd door artikel 260 bis A.R.A.B.

Alwaar de tweede verweerster op hoofdeis tijdens het uitvoeren van de werken, schade heeft veroorzaakt aan de ondergrondse hoogspanningskabel van eiseres op hoofdeis,

dient haar handelwijze dan ook te worden getoetst aan de vermelde bepalingen.

In casu heeft de tweede verweerster op hoofdeis niet voldaan aan haar dwingende informatieverplichting, aangezien zij niet betwist dat zij de plannen niet raadpleegde.

Dat deze plannen 'uitsluitend ter beschikking van de eerste verweerster op hoofdeis zouden zijn overgemaakt' wordt beweerd doch nergens bewezen.

De aannemer die voor de aanvang der werken de verdeler of eigenaar van de kabel niet raadpleegt en derhalve het verbod negeert om binnen de veiligheidszone met mechanische werktuigen te werken, schiet tekort aan zijn normale voorzichtigheidsplicht en kan zich niet beroepen op een onoverwinnelijke onwetendheid. (Turnhout, 3.3.1997, Iuvis, 1998, 903; Brussel, 21.3.1996, Iuvis, 1997, 660; Kh. Brugge, 19.4.1994, Iuvis, 1999, 1020; Kh. Brugge, 19.1.1993, Iuvis, 1999, 1011;

Meteen is ook vastgesteld dat de inhoud van de liggingsplannen niet terzake dienend is: enkel indien de tweede verweerster op hoofdeis deze liggingsplannen vooraf zou hebben geconsulteerd, zou zij gerechtigd zijn de correctheid ervan in vraag te stellen en zich gebeurlijk te beroepen op haar onoverwinnelijke onwetendheid.

Aan de vraag tot overlegging van deze plannen kan dan ook geheel worden voorbijgegaan.

Gelet op hetgeen hierboven reeds werd vastgesteld dient evenmin te worden ingegaan op de vraag tot het houden van een getuigenverhoor van de werfleiders van beide verwerende partijen.

Eiseres op hoofdeis dient evenzeer te worden bijgetreden waar zij in haar berekening van de schade vasthoudt aan de bijstandkosten zoals vastgesteld in de B.V.V.O. - overeenkomst.

Immers een schadevergoeding, gebaseerd op de criteria voorzien in de overeenkomst BVVO-CETS, biedt de meest billijke en adequate waarborg inzake objectiviteit van de vaststelling der geleden schade.

Zelfs wanneer de schadeveroorzaker niet is toetreden tot de BVVO-CETS overeenkomst, mag deze overeenkomst per analogie worden toegepast, omdat zij waarborgen biedt van onpartijdigheid en deskundigheid die toelaten de omvang van de schade juist te begroten. (Rb. Brugge 22 december 1995, Iuvis 1997, 651; Vred. Beveren 30 juni 1998, Iuvis 1999, 938).

De vordering van eiseres op hoofdeis ten aanzien van de tweede verweerster op hoofdeis, is derhalve integraal toewijsbaar.

Ten aanzien van de eerste verweerster op hoofdeis

Aansprakelijkheid op grond van artikel 1797 B.W.

De eiseres op hoofdeis kan niet worden bijgetreden waar zij de eerste verweerster op hoofdeis aanspreekt op grond van artikel 1797 B.W.

Dit voorziet in een contractuele gehoudenheid van de hoofdaannemer jegens zijn opdrachtgever voor de fouten en tekortkomingen van zijn onderaannemer.

De rechtsbetrekking tussen de eiseres op hoofdeis en de eerste verweerster op hoofdeis is evenwel niet van contractuele aard; de eiseres op hoofdeis is geen opdrachtgever van het werk, maar een schadelijde

derde, zodat zij zich in haar aanspraken geenszins succesvol kan beroepen op artikel 1797 B.W.

Op grond van de artikelen 1382-1383 B.W.

De eiseres op hoofdeis overtuigt evenmin waar zij uit de gehoudenheid van de tweede verwerende partij, de aansprakelijkheid van de eerste verweerster op hoofdeis poogt af te leiden.

Als derde aan de overeenkomst tussen de eerste en de tweede verweerster kan zij immers evenmin succesvol beroepen op het gegeven dat de eerste verweerster de raadgevingsverplichting van de tweede verweerster op hoofdeis contractueel zou hebben overgenomen.

Vreemd zijnde dit contract van onderaanneming kan zij er evenmin rechten uit putten.

Nu de eerste verweerster op hoofdeis slechts opdrachtgever was van de door de tweede verweerster op hoofdeis uitgevoerde werken en enige concrete fout in haren hoofdeis evenmin werd bewezen, acht de rechtbank de tweede verweerster als enige gehouden tot vergoeding van de schade.

De vrijwarings- en tussenvordering

Gelet op hetgeen hierboven werd beslist, kan enkel worden vastgesteld dat de vrijwarings- en tussenvordering door de eerste verweerster op hoofdeis ingesteld tegen de tweede verweerster op hoofdeis zonder voorwerp zijn.

OP DIE GRONDEN, DE RECHTBANK,

Rechtdoende op tegenspraak,

Verwerpt alle meeromvattende en strijdige conclusies;

Verklaart de hoofdeis lastens de eerste verweerster op hoofdeis ontvankelijk, doch wijst deze af als ongegrond

Verklaart de hoofdeis lastens de tweede verweerster op hoofdeis ontvankelijk en gegrond;

Veroordeelt de tweede verweerster op hoofdeis om te betalen aan eiseres op hoofdeis de som van VEERTIENDUIZEND DRIEHONDERD VIJFENTACHTIG euro DRIEENNEGENTIG cent (14 385,93 euro), te vermeerderen met de vergoedende rente aan de wettelijke rentevoet vanaf 31 augustus 2001 tot 30 juni 2002, vanaf de dagvaarding van 1 juli 2002 te aanzien als gerechtelijke rente.

Stelt vast dat de vrijwarings- en tussenvordering zonder voorwerp zijn.

...'

COUR D'APPEL DE BRUXELLES - 26 SEPTEMBRE 2005

4ⁱème Chambre

Siégeant: M. Wezel

Avocats: Me Willaert loco Me Dohet, Me van Rijckevorsel loco Me Dath

ENTREPRISES PTT SA C/ SIBELGA

Obligation de localisation • Valeur des plans • Protection du branchement • Engins mécaniques (emploi) • Erreur invincible

Lokalisatieplicht • Waarde van de plans • Bescherming van de aftakking • Mechanische werktuigen (gebruik) • Onoverwinnelijke dwaling

Les obligations de consultation des plans et de localisation des installations sont cumulatives. Les plans, destinés aux besoins propres des services qui les ont établis, indiquent plus la présence de la canalisation que sa position exacte et constituent un moyen d'information parmi d'autres. Il est de notoriété publique que le tracé de chaque branchement dépend des circonstances de lieu et il est dès lors prévisible qu'il ne présente pas un trajet rectiligne. La circonstance que le câble n'ait pas été protégé est sans relation aucune avec son arrachement dès lors que les couvres-câbles ne sont pas de nature à résister aux engins de terrassement. Dans ces circonstances, l'entrepreneur ne peut invoquer une erreur invincible.

De verplichtingen tot raadpleging van de plannen en tot lokalisatie van de installaties zijn cumulatief. De plannen, bestemd voor de diensten die ze hebben opgesteld, geven eerder de aanwezigheid dan de precieze ligging van de leidingen aan en vormen een informatiemiddel naast anderen. Het is algemeen bekend dat het traject van elke aftakking afhankelijk is van de plaatselijke gesteldheid en het is derhalve voorzienbaar dat dit traject niet rechtlijnig is. Het feit dat de kabel niet beschermd is, staat niet in oorzakelijk verband met de beschadiging ervan, gezien dekpannen niet bestand zijn tegen grondwerktuigen. In die omstandigheden kan de aannemer zich niet beroepen op onoverwinnelijke dwaling.

‘...
Vu les pièces de la procédure, notamment:
le jugement attaqué, prononcé contradictoirement le 8 septembre 2003 par le tribunal de première instance de Bruxelles, décision dont il n'est pas produit d'acte de signification;
la requête d'appel, déposée au greffe de la cour le 1er décembre 2003;

tion, par l'appelante, d'un égout en maçonnerie;

Attendu que le sinistre est survenu le 18 janvier 1999 à hauteur de l'immeuble n° 39 de la rue Paul Lauters à Ixelles;

Attendu que, par des motifs pertinents que la cour fait siens, le premier juge a estimé que l'appelante était responsable du sinistre;

Attendu que l'appelante postule la mise à néant du jugement a quo parce qu'en substance, elle considère qu'elle a été confrontée à une situation imprévisible au motif que le câble arraché n'était pas protégé, que son trajet était en zigzag et que le raccordement formait une boucle supérieure à 50 cm de sa trajectoire rectiligne perpendiculaire à la façade

de l'immeuble susvisé;

Attendu que l'intimée conclut à la confirmation du jugement entrepris;

Attendu que la circonstance que le câble n'ait pas été protégé avant le moment de l'accident est sans relation aucune avec son arrachement dès lors que les couvres-câbles ne sont pas de nature à résister aux puissants engins de terrassement utilisés par l'appelante;

qu'il faut souligner que les plans sont essentiellement destinés aux services qui les ont établis et pour leurs besoins propres et que les entrepreneurs de travaux doivent en tenir compte avec des réserves; que ces plans ne sauraient d'ailleurs techniquement être dressés de façon parfaitement correcte; qu'ils indiquent plus

la présence de la canalisation que sa position exacte et constituent un moyen d'information parmi d'autres;

qu'en l'espèce, on ne peut perdre de vue que c'est l'arrachement d'un branchement qui s'est produit;

qu'à tort, en faisant état d'un écartement de 50 cm par rapport au trajet supposé du câble et de l'existence d'une boucle, l'appelante tente de s'exonérer; que ces circonstances ne peuvent, en l'espèce, être considérées comme justifiant une erreur invincible dans son chef;

qu'il est de notoriété que chaque branchement est en réalité placé différemment suivant un tracé dépendant de multiples circonstances de lieu ainsi que du souci d'endommager le moins possible le revêtement de la voirie en cas de modifications ultérieures de parcours;

Attendu qu'il s'impose de rappeler que les obligations de consultations du plan et de location sont cumulatives;

qu'à bon droit l'intimée se fonde sur les obligations imposées par les articles 192 et 260 bis du R.G.P.T.;

qu'utilisant un engin mécanique, le préposé de l'appelante devait tenir compte d'un écart du câble de 50 cm par rapport à sa position supposée dès lors, surtout, que chaque branchement est placé différemment ainsi qu'il est précisé ci-avant;

qu'il était en effet prévisible pour l'appelante que le câble ne présente pas sur tout son parcours un trajet parfaitement rectiligne; que la variation dont elle se plaint doit entrer dans le champ des prévisions d'un entrepreneur normalement prudent et diligent; qu'il lui incombe de respecter une zone de sécurité dans le voisinage du tracé du câble;

qu'il est essentiel de souligner que l'appelante connaissait l'existence du câble de sorte que l'écart et la boucle invoqués ne peuvent être considérés comme des éléments imprévisibles pour l'appelante et son préposé;

que ces éléments ne justifient pas davantage le reproche articulé à l'encontre de l'appelante, d'avoir adopté un comportement fautif qui serait en relation causale avec le sinistre et plus particulièrement, un manque de collaboration;

PAR CES MOTIFS,

LA COUR, statuant contradictoirement,

Vu l'article 24 de la loi du 15 juin 1935;

reçoit l'appel,

le dit non fondé; en déboute l'appelante;

....'

HOF VAN BEROEP TE ANTWERPEN - 26 OKTOBER 2005

2de Bis Kamer

Magistraat : Allegaert

Advocaten : mr. Franssen loco mr. Geukens en mr. Knaeps

HADIMAT BVBA T/ INTERELECTRA CVBA

**Overeenkomst BVVO - CETS •
Toepasselijkheid • Beperkt
mandaat**

Een schadevergoeding gebaseerd op de criteria voorzien in de overeenkomst BVVO-CETS biedt de meest billijke en adequate waarborg inzake objectiviteit van de vaststelling van de geleden schade. Door deze waarborgen inzake onpartijdigheid en deskundigheid mag de overeenkomst BVVO-CETS zelfs worden toegepast naar analogie ten aanzien van niet-aangeslotenen.

Het feit dat een aangeslotene tot deze overeenkomst BVVO-CETS slechts is toegetreten met een beperkt mandaat belet niet dat de begrotingscriteria uit deze overeenkomst mogen gehanteerd worden voor de schadebepaling.

‘...'

Gelet op de door de wet vereiste processtukken in behoorlijke vorm overgelegd, waaronder het bestreden vonnis, gewezen door de rechtbank van Koophandel te Tongeren op 17 april 2002 (*partijen zijn het erover eens dat de vermelding in het verzoekschrift tot hoger beroep dat beroep wordt aangetekend tegen een vonnis van de burgerlijke rechtbank van eerste aanleg te Tongeren, een materiële vergissing betreft*), betekend op 17 oktober 2002, alsmede het verzoekschrift tot hoger beroep neergelegd ter griffie van het Hof d.d. 15 november 2002, waarmee een naar vorm en termijn regelmatig en ontvankelijk hoger beroep werd ingesteld.

Appellante streeft, bij hervorming van het bestreden vonnis, na dat de initiële vordering van geïntimeerde als ongegrond zou worden afgewezen, in ondergeschikte orde dat voor

recht zou worden gezegd dat, alvorens over de grond van de zaak uitspraak te doen, een deskundige dient te worden aangesteld.

In de meest ondergeschikte orde streeft zij na dat voor recht zou worden gezegd dat de oorspronkelijke vordering van geïntimeerde slechts gegrond kan worden verklaard ten belope van 2 484,39 EUR.

Geïntimeerde concludeert tot de ongrondigheid van het hoger beroep en tot de bevestiging van het bestreden vonnis.

De doelstellingen van de door geïntimeerde ingestelde vordering en de toedracht van de feiten die er aan ten grondslag liggen, werden voldoende toegelicht in het bestreden vonnis, zodat het Hof ernaar verwijst.

Overigens betreft de betwisting enkel nog de omvang van de schade, geleden door geïntimeerde n.a.v. het

**Convention UPEA-CETS •
Applicabilité • Mandat limité**

Une indemnité basée sur les critères prévus par la convention UPEA-CETS, garantit l'objectivité en vue de la détermination du dommage subi, de la manière la plus équitable et adéquate. En raison de ces garanties d'impartialité et d'expertise, la convention UPEA-CETS peut être appliquée par analogie à des non-adhérents.

Le fait qu'un adhérent à la convention UPEA-CETS se soit seulement affilié avec un mandat limité n'empêche pas que les critères d'évaluation de cette convention peuvent être utilisés pour la détermination du dommage.

schadegeval op 6 september 2000. Samen met de eerste rechter stelt het Hof vast dat het bedrag dat door geïntimeerde wordt gevorderd, het bedrag is voor de schade zoals geraamd door het B.C.E. van het B.V.V.O.

De eerste rechter oordeelde dat, aangezien het merendeel van de verzekeringsmaatschappijen tot deze conventie zijn toegetreten, de door het B.C.E. van het B.V.V.O. opgestelde schaderaming een juiste, billijke en adequate waarborg inzake objectiviteit biedt bij de vaststelling van de geleden schade.

De vordering werd dan ook integraal gegrond verklaard.

Appellante steunt zich bij de betwisting omtrent de schadebepaling in hoger beroep, zoals voor de eerste rechter, op een schrijven van de heer APPELTANS, die de mening is toegedaan dat het bedrag zoals gefactureerd door de N.V. KERKHOFS

voor de uitgevoerde werkzaamheden te hoog is (stuk 13 bundel geïntimeerde).

Geïntimeerde van haar kant steunt zich bij de begroting van haar schade op de tarieven die in de BVVO-CETS overeenkomst d.d. 1 januari 1986 zijn bepaald, waarvan de eerste rechter stelde dat de schaderaming op basis van deze Conventie, voldoende waarborgen biedt.

Appellante stelt in haar beroepsconclusies dat zij weliswaar is toegetreden tot de Conventie doch dat zij aan het B.C.E. slechts een beperkt mandaat verleende, en dat de eerste rechter ten onrechte hiermee geen rekening zou hebben gehouden.

Het Hof sluit zich evenwel aan bij de gevestigde rechtspraak terzake dat een schadevergoeding gebaseerd op de criteria voorzien in de overeenkomst BVVO-CETS, de meest billijke en adequate waarborg inzake objectiviteit van de vaststelling der geleden schade biedt.

Immers dient, gezien het BVVO als beroepsvereniging van de verzekeraars akkoord ging de vaste kosten op forfaitaire wijze te ramen, er vanuit gegaan te worden dat dit een realistische wijze van begroting van de schade is.

Gelet op de waarborgen inzake onpartijdigheid en deskundigheid mag de overeenkomst BVVO-CETS zelfs worden toegepast naar analogie ten aanzien van niet-aangeslotenen.

Derhalve mocht geïntimeerde, zelfs indien appellante slechts in beperkte mate zou zijn toegetreden tot de Conventie, hetgeen door haar overigens niet wordt aangetoond, conform

voormelde rechtspraak zich wel dergelijk baseren op de tarieven gehanteerd in de Conventie, hetgeen zij in casu heeft gedaan.

Overigens is de verwijzing van appellante naar het schrijven van ingenieur APPELTANS, waar deze zich baseert op een 'navraag bij een aannemer', weinig overtuigend en kan deze moeilijk ernstig worden genomen nu dergelijke verwijzing op geen objectief en controleerbaar stuk wordt gesteund.

Tenslotte merkt appellante op dat geïntimeerde geen recht zou hebben op vergoeding nu de herstellingen werden uitgevoerd zonder voorafgaandelijke tegensprekelijke vaststelling. Het is evenwel aanvaardbaar, zoals geïntimeerde voorhoudt, dat, waar zij de plicht heeft te voorzien in een permanente stroomvoorziening, zij niet steeds de mogelijkheid/tijd heeft om een tegensprekelijke vaststelling te organiseren.

Overigens bepaalt artikel 5.1 van de BVVO-CETS overeenkomst uitdrukkelijk dat elke elektriciteitsonderneming ten allen tijde het recht heeft om, zelfs vóór enige tussenkomst van een deskundige, herstellingen uit te voeren, hetgeen begrijpelijk is, gelet op de schadebeperkingsplicht van eenieder en de dringende aard van iedere herstelling van de (elektrische) installaties.

Terecht wijst geïntimeerde er evenwel op dat in casu alvast wél een tegensprekelijke vaststelling heeft plaatsgehad van de schade, hetgeen inderdaad blijkt uit stuk 2 van haar bundel.

Gelet op dit alles, dient het bestreden vonnis dan ook te worden bevestigd en is het hoger beroep ongegrond.

OM DIE REDENEN,

HET HOF,

Rechtdoende op tegenspraak,

Gelet op artikel 24 van de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk doch ongegrond.

Bevestigt het bestreden vonnis in al zijn beschikkingen.

....'

Noot:

De toetreding van een verzekeraar tot de overeenkomst BVVO-CETS (FIGAS) gebeurt ofwel met uitgebreid mandaat (lees de gewone toetreding) ofwel met beperkt mandaat. Deze laatste toetredingsmogelijkheid werd destijds ingevoerd teneinde de overeenkomst ook aantrekkelijk te maken zelfs voor de verzekeraars die het onderzoek in eigen handen willen houden of zelf willen beslissen over de aanstelling van de deskundige. Bij een beperkt mandaat zal het BCE (Bureau voor de Coördinatie van Expertises) dat nu Datassur noemt, geen BCE-expert aanstellen, tenzij de verzekeraar er zelf om vraagt. De verzekeraar houdt dus het onderzoek in eigen handen met de aanstelling van een eigen deskundige. Het BCE beperkt er zich enkel toe een bericht van schadegeval uit te geven en dit te versturen naar het nutsbedrijf met de

melding dat het dossier rechtstreeks dient afgehandeld te worden met de verzekeraar.

Er is dus bij het beperkt mandaat enkel een verschil in de procedure, maar de bepalingen van de overeenkomst inzake de schadebegroting blijven bij het beperkt mandaat dezelfde als bij het uitgebreid mandaat.

P.Bouwens, redactiecomité

Note:

L'adhésion d'un assureur à la convention UPEA-CETS (FIGAS) a lieu sur base soit d'un mandat étendu (lisez l'adhésion normale), soit d'un mandat limité. Cette dernière possibilité d'adhésion fut mise en place, à l'époque, afin de la rendre également intéressante pour les assureurs souhaitant conserver en leurs mains l'enquête ou voulant désigner eux-mêmes leur expert. Dans le cadre de

ce mandat limité, le BCE (Bureau pour la Coordination des Expertises), dorénavant dénommé Datassur, ne désigne pas d'expert, sauf si l'assureur lui-même le requiert. L'assureur conserve donc l'enquête en mains propres avec, par exemple, la désignation de son expert. Le BCE se limite uniquement à l'émission d'un message d'endommagement, envoyé à l'entreprise d'utilité publique avec la mention que le dossier doit être traité directement avec l'assureur.

Il n'y a donc, dans le cadre du mandat limité, qu'une différence de procédure, mais les dispositions de la convention concernant l'évaluation du dommage subsistent tant dans le mandat limité que dans le mandat étendu.

P.Bouwens, comité de rédaction

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE KORTRIJK - 31 OKTOBER 2005

4de Kamer

Magistraten: Danneels, ondervoorzitter, Knockaert en Bral

Advocaten: mrs. Van Haesebrouck, Deleu, Van Dorpe, Casier, Maesele en Busschaert

GASELWEST CIV T/ FAMI NV - ELECTRABEL NV

Lokalisatieplicht • Ingekapselde kabel • Verplichtingen van de aannemer • Merktekens • Bescherming van de kabel

Het artikel 192.02 AREI legt verplichtingen op t.a.v. de uitvoerder van grondwerken en niet t.a.v. de opdrachtgever. De hoogdringendheid van de werken stelt de aannemer niet vrij van zijn plicht informatie te vragen en voorafgaand te lokaliseren. Wanneer hij door de aanwezigheid van een betonlaag dient gebruik te maken van een pneumatische breekbamer, dient hij meer voorzichtigheid aan de dag te leggen en meer informatie in te winnen. Het ontbreken van een merkteken en/of een bescherming ontslaat de aannemer niet van bovenvernoemde verplichtingen.

Noot:

Ter verduidelijking dient opgemerkt te worden dat Electrabel voor de vrijmaking van de energiemarkt ook optrad als exploitant voor de distributienetbeheerder, in casu Gaselwest.

Obligation de localisation • Câble encastré • Obligations de l'entrepreneur • Repères • Protection du câble

L'article 192.2 du RGIE impose des obligations à l'endroit de celui qui réalise les travaux et non à l'endroit du maître de l'ouvrage. L'urgence des travaux ne dispense pas l'entrepreneur de son obligation de recueillir les informations utiles et de procéder à une localisation préalable. Quand, en présence d'une dalle de béton, l'entrepreneur doit faire usage d'un marteau pneumatique, il doit faire preuve d'une prudence redoublée et recueillir toutes les informations utiles (auprès du GRD). L'absence d'un repère et/ou d'une protection n'exonère pas l'entrepreneur des obligations sus-mentionnées.

Note:

En vue d'apporter certains éclaircissements il convient de noter qu'Electrabel, avant la libéralisation du marché de l'énergie, intervenait aussi en qualité d'exploitant du gestionnaire du réseau, en l'espèce, Gaselwest.

'....

De rechtbank heeft de partijen gehoord in openbare zitting en heeft kennis genomen van de stukken en besluiten.

Toepassing werd gemaakt van art. 2, 37 en 41 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

VORDERINGEN

Met dagvaarding dd. 10.11.1999 vordert Gaselwest de veroordeling van de nv Fami tot betaling van 92 583 BEF (in besluiten omgezet in 2 295,07 EUR), meer de vergoedende rente sinds 14.3.1997 tot de dagvaarding, en de gerechtelijke rente vanaf de dagvaarding tot de datum van volledige betaling, en meer de gerechtskosten, dit alles bij vonnis, uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande elk verhaal en zonder kantonnement.

De vordering strekt de vergoeding van de schade, die Gaselwest geleden heeft ingevolge de beschadiging van een ondergrondse elektrische hoogspanningskabel in de Tieltstraat te Pittem, ter hoogte van huisnummer 112, op 14.3.1997. Gaselwest verwijt de nv Fami een inbreuk op art. 192.02a & c A.R.E.I., en art. 260bis ARAB.

Met dagvaarding dd. 07.3.2003 vordert de nv Fami de veroordeling van Electrabel tot volledige vrijwaring en tot de gerechtskosten. Fami verwijt Electrabel geen liggingsplannen ter beschikking te hebben gesteld en evenmin inlichtingen te hebben verschaft omtrent de ligging van de kabels.

FEITEN

Op 14.3.1997 kreeg de nv Fami van Electrabel de opdracht tot het plaatsen van verlichtingspalen in de Tieltstraat te Pittem.

Diezelfde dag ving de nv Fami de werken aan. Bij het maken van een

put voor de verlichtingspaal, ter hoogte van een bloembak, stootten de werknemers van de nv Fami op een betonlaag.

Dhr. Tjigtat, werknemer van de nv Fami, gebruikte een pneumatische breekhamer om de betonlaag te breken. Tijdens het boren door de betonlaag (zie zijn verklaring van 9.6.1997 tegenover de verbalisanten), raakte hij een elektrische hoogspanningskabel, eigendom van Gaselwest; er onstond een kortsluiting met steekvlam, waarbij dhr. Tjigtat ernstig gekwetst werd. De kabel werd uiteraard beschadigd en diende hersteld te worden.

De kabel lag op een diepte van 70 à 80 cm onder het straatniveau.

De herstelkosten bedroegen 92 583 BEF.

De plannen betreffende de ondergrondse kabels bevonden zich niet op de werf. Ze waren ook niet aangevraagd door de nv Fami.

BEOORDELING

De juridische grondslag van de aansprakelijkheid

Fami beweert dat er geen enkele rechtsband is tussen haar en Gaselwest en dat zij niet kan aangesproken worden op grond van art. 1382 e.v. B.W., dit *'krachtens het Ebes- en het nalatig-stuwadoorsarrest.'* (geciteerd uit de besluiten van Fami).

Met andere woorden, Fami steunt zich op de theorie van de quasi-immuniteit van de uitvoeringsagent.

Dit verweer kan niet worden aangenomen.

In de eerste plaats blijkt niet dat Gaselwest de opdrachtgeefster van de werken was. Weliswaar verklaarde een gevolmachtigde van Gaselwest in een brief van 13.4.1998, dat de werken gebeurden in opdracht van Electrabel, *'die handelt in naam en*

voor rekening van Gaselwest' (stuk 18 van Gaselwest), doch van de opdracht wordt geen enkel stuk voorgelegd, zodat deze verklaring niet kan gecontroleerd worden.

Hoe dan ook, zelfs indien Electrabel de werken toevertrouwd *'In naam en voor rekening'* van Gaselwest, dan betekent dit dat Electrabel optrad als lasthebber van Gaselwest, zodat dan wel Gaselwest de opdrachtgeefster was, doch in dit geval is Gaselwest te beschouwen als medecontractant van Fami. In dit geval beschikt Gaselwest over een contractuele vordering tegen Fami.

Ten slotte, indien Gaselwest toch opdrachtgeefster was, zonder dat er een rechtstreekse contractuele band bestond tussen haar en Fami, dan nog kan zij zich op art. 1382 E.V. B.W. steunen, omdat het samenloopverbod niet geldt indien de verweten fout ook een inbreuk op een strafrechtelijk gesanctioneerde bepaling is (Cass., 26.10.1990, Arr. Cass., 1990-91, nr. 110; Gent, 26.4.1995, R.W., 1996-97, 1299). Art. 27 van de wet van 10.3.1925 op de elektriciteitsvoorziening (thans voor de Vlaamse gewest: art. 36 van het Decreet van Vlaamse Raad van 17.7.2000, houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt) legt strafsancities op ten aanzien van degene, die bij gebrek aan voorzorg en zonder opzet elektriciteitsvoorzieningen beschadigt.

Aansprakelijkheid van Fami

Fami heeft duidelijk inbreuk gepleegd op art. 260bis ARAB en 192.02 AREI.

Overeenkomstig deze bepalingen:

moet de uitvoerder van grondwerken, alvorens deze werken uit te voeren, de eigenaar van de grond, de beheerder van de openbare weg en de eigenaar van de kabel raadplegen en kabels lokaliseren;

mag de uitvoerder van grondwerken geen gebruik maken van machines of

mechanisch gereedschap in een zone tussen twee verticale vlakken op een afstand van 50 cm aan weerszijden van de kabel, zonder dat hij en de eigenaar van de kabel voorafgaand zijn overeengekomen over de in acht te nemen voorwaarden.

Deze artikelen leggen deze verplichtingen op ten aanzien van de uitvoerder van de werken, en niet ten aanzien van de opdrachtgever (Neut, M., 'Beschadiging van ondergrondse kabels en leidingen: raadplegingsplicht van de aannemer versus informatieplicht van de kabeleigenaar', R.W., 1999-2000, p. 52-53, nr. 5). Wanneer de aannemer, die de werken uitvoert, vermoedt of redelijkerwijze kan vermoeden dat er zich ondergrondse kabels bevinden in de nabijheid van de werken, dan moet hij de eigenaar raadplegen en de kabels lokaliseren. Eveneens is het verboden gebruik te maken van machines of mechanisch gereedschap in een zone tussen twee verticale vlakken op een afstand van 50 cm aan weerszijden van de kabel, zonder vooraf met de eigenaar van de kabel te zijn overeengekomen over de in acht te nemen voorwaarden.

Het staat vast dat Fami noch het ene noch het andere gedaan heeft.

Ten onrechte argumenteert Fami dat het niet doenbaar zou zijn de plannen op te vragen, omdat het steeds minstens drie weken duurt alvorens zij deze kan bekomen en omdat zij we werken in het kader van een dagopdracht uitvoerde.

Indien het niet mogelijk is de plannen tijdig te bekomen, dan moet:

de aannemer minstens de eigenaar, al was het maar mondeling, raadplegen, daarbij aandringend op informatie ingevolge de dringendheid van de werken; het opvragen van de plannen is slechts één van de mogelijkheden om de eigenaar te raadplegen;

de aannemer de opdrachtgever daarvoor op de hoogte te stellen en de werken schorsen, tot wanneer hij in-

formatie bekomt omtrent de kabels.

De hoogdringendheid van de werken stelt de aannemer niet vrij van zijn plicht informatie te vragen. Trouwens is het niet bewezen dat de werken zo dringend waren, dat deze nog op de dag van de opdracht zelf dienden aangevangen en uitgevoerd te worden. Indien dit toch de opdracht was, dan blijkt alleszins niet dat Electrabel zich zou verzet hebben tegen een uitstel tot wanneer Fami de nodige informatie kreeg omtrent de ligging van de kabels.

Fami kan er zich evenmin op beroepen dat zij voor gelijkaardige opdrachten nooit de plannen aanvraagt, o.a. omdat dit niet doenbaar is en omdat zij de werken steeds met de schop kan uitvoeren, wat hier echter niet mogelijk was, gezien de onvoorziene aanwezigheid van de betonlaag, zodat zij hier met een pneumatische breekhamer diende te werken.

Indien nog zou aanvaard worden dat het 'in principe' niet doenbaar zou zijn voor elk werk, voorwerp van een dagopdracht, de eigenaar te raadplegen, dan was er alleszins reden genoeg om hiervan in dit geval af te wijken, nu Fami hier volgens haar eigen bewering anders diende te werk te gaan ingevolge de volgens haar onvoorziene aanwezigheid van de betonlaag.

Juist omdat zij, anders dan in normale gevallen, door de aanwezigheid van de betonlaag, diende gebruik te maken van een pneumatische breekhamer, waarbij zij tot een diepte van meer dan 60 cm diende te gaan, diende zij meer voorzichtigheid aan de dag te leggen dan 'normale gevallen' en meer informatie in te winnen omtrent de ligging van de kabel.

Overigens is de discussie omtrent de mogelijkheid de plannen op te vragen, weinig of niet relevant, omdat zelfs zonder de aanwezigheid van de plannen, Fami de aanwezigheid van de kabel kon vermoeden en derhalve de kabel precies diende te lokalise-

ren, alvorens zonder enige voorzorgsmaatregelen in het beton te boren.

Zelf verklaarde dhr. Tijtgat aan de verbalisanten op 9.6.1997:

'Wij waren op de hoogte dat er onder die beton gas en elektriciteit voorzien was.'

Op 1.7.1997 verklaarde hij:

'De elektriciteitsleidingen, die in de betonlaag zaten verwerkt, waren op reglementaire wijze afgedekt, dit net buiten de bloembak zelf, en dit aan beide zijden van de bloembak.'

Aangezien de betonstrook op een diepte lag, waar reglementair elektriciteitsleidingen kunnen voorkomen (60 cm of meer), had het personeel van Fami moeten rekening houden met de mogelijkheid dat de elektriciteitsleidingen verwerkt waren in de betonlaag. Dit was des te meer het geval, daar het volgens Fami om een betonrestant ging.

Om zekerheid te bekomen over de ligging van de kabel, volstond het de bloembak met de schop rondom vrij te maken, waar Fami dan had kunnen vaststellen dat de leiding in de betonlaag, zelfs zonder enige afdekking, doorliep.

Dat daardoor het werk meer tijd in beslag zou nemen, dan vooraf voorzien, ontslaat Fami niet van haar aansprakelijkheid. Wordt zij geconfronteerd met omstandigheden, die vóór de uitvoering van de werken, niet waren voorzien, dan moet zij haar houding aanpassen.

Ook kan Fami er zich niet achter verschuilen dat de betonlaag voor haar onvoorzienbaar was. De kabel werd immers pas beschadigd nadat zij reeds ruimschoots voldoende vooraf op de hoogte van de betonlaag was. Toen zij op de hoogte was van het bestaan van de betonlaag, had zij nog voldoende mogelijkheden om de kabel te lokaliseren, alvorens met de breekhamer in de betonlaag te boren.

Indien Fami het nodige had gedaan om de kabel te lokaliseren, dan zou zij geweten hebben waar deze precies lag, dus ook dat de kabel ingebetonneerd was. Indien zij vervolgens opnieuw met de nodige zorgvuldigheid was tewerk gegaan, had zij deze kabel, in de mate dat dit nodig was om haar opdracht uit te voeren, kunnen vrijmaken. Dat daardoor het werk langer zou duren, ontsloeg haar evenmin van haar verantwoordelijkheid.

Ten onrecht argumenteert Fami dat er geen merktekens waren.

Volgens artikel 233 § 1 ARAB moeten er merktekens om de 200 meter en aan de bochten geplaatst worden.

Vooreerst blijkt niet dat deze er niet waren. De verbalisanten hebben dit niet onderzocht.

Vervolgens, zelfs indien er geen merktekens waren, dan blijkt niet dat er een causaal verband is tussen het ontbreken van merktekens en het ongeval:

Aangezien het personeel van Fami op de hoogte was van de aanwezigheid van ondergrondse kabels; het ongeval is het gevolg van het feit dat het personeel er verkeerd van uitging dat er in de betonlaag geen elektriciteitskabel kon verwerkt zijn;

Aangezien zelfs niet blijkt dat het personeel van Fami vooraf gezocht heeft naar merktekens.

Trouwens ontslaat het ontbreken van een merkteken de aannemer niet van zijn verplichtingen, voortvloeiend uit art. 260bis ARAB en 192.02 AREI., indien hij de aanwezigheid van de kabels kan vermoeden.

Hetzelfde geldt voor het ontbreken van een bescherming. Ook dit ontslaat de uitvoerende aannemer niet van voormelde plichten. Bovendien staat ook niet vast dat, indien de kabels nog met afdekpannetjes zouden beschermd geweest zijn, het ongeval

dan niet zou gebeurd zijn: het is immers niet uitgesloten dat dhr. Tjigtat deze bij het doorboren van de betonlaag niet tijdig zou opgemerkt hebben.

Geen fouten in hoofde van Gaselwest of Electrabel, in causaal verband met het ongeval

Noch Gaselwest, noch Electrabel heeft enige fout begaan.

In de eerste plaats is het onjuist de fout van de ene ook toe te rekenen aan de andere, aangezien Gaselwest en Electrabel onderscheiden rechtspersonen zijn.

Het is bovendien niet aan Gaselwest of Electrabel om op eigen initiatief kabelplannen te beschikking te stellen, wanneer zij een opdracht geven. Het is aan de uitvoerende aannemer het nodige initiatief te nemen om de noodzakelijke informatie te bekomen, teneinde de kabels te kunnen lokaliseren.

Indien Fami meende dat Electrabel bij het geven van de opdracht meteen ook verplicht was de plannen ter beschikking te stellen, dan had zij dit reeds eerder kunnen en moeten vragen.

Bovendien is niet bewezen dat, indien Fami over de plannen had beschikt, het schadegeval zich niet had voorgedaan.

Fami wist minstens dat er leidingen in de omgeving van de werken waren. Zelfs ging dhr. Tjigtat ervan uit dat er kabels onder de betonlaag lagen.

Indien er plannen zouden aanwezig geweest zijn, dan zouden deze niet vermeld hebben dat de leiding in de betonlaag was ingewerkt. Het is trouwens niet bewezen dat Gaselwest of Electrabel wisten of moesten weten dat dit het geval was.

Indien Fami over de plannen had beschikt, dan is het redelijkerwijze

niet uitgesloten dat het ongeval zich ook had voorgedaan, omdat Fami er ten onrechte van uitging dat er geen kabel in de betonlaag kon verwerkt zijn. Mochten Electrabel of Gaselwest een fout begaan hebben door de plannen niet samen met de opdracht te hebben bezorgd, dan is het causaal verband tussen deze fout en de schade alleszins niet bewezen.

Daarenboven verklaarde de afgevaardigd bestuurder van Fami aan de verbalisanten dat, zelfs met de plannen op de werf, de exacte ligging van de kabels toch zeer moeilijk kon bepaald worden, gezien de werken aan de nieuwe bedding van de weg. Dus, zelfs met plannen op de werf, zou Fami vermoedelijk geen bijkomende inspanningen hebben gedaan om de kabel te lokaliseren.

Er is in verband met het ontbreken van een bescherming boven de leiding evenmin een fout te verwijten aan Gaselwest of Electrabel. De bescherming is immers vermoedelijk verwijderd door een andere aannemer, die de betonlaag op die plaats heeft gestort, aangezien de leiding daarbuiten wel voldoende beschermd was.

Wat het beweerde ontbreken van merktekens betreft, verwijst de rechtbank naar haar motivering inzake de aansprakelijkheid van Fami.

Schadebedrag

Er bestaat geen betwisting over het bedrag van de schade.

Geen uitvoerbaarheid bij voorraad

Er is geen reden om het vonnis uitvoerbaar bij voorraad te verklaren.

Gaselwest vordert dat het vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande elk verhaal, zonder borgstelling en met uitsluiting van het vermogen tot kantonnement, zou verklaard worden. De voorlopige tenuitvoerlegging houdt een afwijking in van het algemeen beginsel van de schorsende

werking van de gewone rechtsmiddelen (art. 1397 Ger. W.). De rechter moet bij het toekennen van de uitvoerbaarheid bij voorraad de nodige omzichtigheid aan de dag leggen (Antwerpen, 11.2.1987, R.W., 1986-87, 2640). Gaselwest motiveert het verzoek niet en toont niet aan dat haar een ernstig nadeel wordt berokkend indien niet op haar verzoek wordt ingegaan (Antwerpen, 13.3.2000, A.J.T., 2000-2001, p. 259). Er zijn dan ook geen redenen voorhanden om af te wijken van het principe dat de tenuitvoerlegging van eindvonnissen geschorst wordt door verzet en hoger beroep.

OP DEZE GRONDEN,
DE RECHTBANK,
Rechtsprekend op tegenspraak,
Verklaart de hoofdvordering ontvanke-
lijk en gegrond,

Veroordeelt de nv Fami om aan Gaselwest TWEEHONDERD VIJFENNEGENTIG EURO EN ZEVEN CENT (2 295,07 EUR) te betalen, meer de vergoedende rente aan de wettelijke rentevoet vanaf 14.3.1997 tot heden en de gerechtelijke rente aan de wettelijke rentevoet vanaf heden tot de datum van betaling;

.....'

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL - 7 NOVEMBER 2005

2de Kamer

*Magistraten: dbr. Vermeylen, mevr. Diercxens en dbr. Bosmans
Advocaten: mrs. Van Landuyt en Duyck*

INTERGA INTERCOMMUNALE T/ DEKEMPENEER H.F.W. NV

Lokalisatieplicht • Raadplegingsverplichting • Algemene zorgvuldigheidsplicht • Waarde van de plans • Overeenkomst BVVO-CETS (FIGAS) • Toepasselijkheid t.o.v. niet aangeslotenen

Obligation de localisation • Obligation de consultation • Obligation générale de prudence • Valeur des plans • Convention UPEA-CETS (FIGAZ) • Applicabilité aux non adhérents

Wanneer een aannemer grondwerken uitvoert zonder voorafgaande raadpleging en lokalisatie dan komt hij tekort aan zijn algemene zorgvuldigheidsplicht. De planaanvraag, die slechts een indicatieve waarde heeft, stelt de aannemer niet vrij van lokalisatie van de leidingen om zich te vergewissen van hun werkelijke ligging.

Lorsqu'un entrepreneur réalise des travaux de terrassement sans consultation et localisation préalables, il manque à son obligation générale de prudence. La demande des plans, qui n'ont qu'une valeur indicative, n'exonère pas l'entrepreneur de localiser les canalisations pour s'informer de leur emplacement réel.

Zelfs indien de verzekeraar niet aangesloten is bij de overeenkomst BVVO-CETS (FIGAS), kan men aannemen dat de hierbij vastgestelde tarieven redelijk zijn en overeenkomen met de werkelijke kosten.

Même lorsque l'assureur n'a pas adhéré à la convention UPEA-CETS (FIGAZ), on peut considérer que les tarifs fixés dans cette dernière sont raisonnables et correspondent aux coûts réels.

‘.....

waarvan geen akte van betekening wordt voorgelegd.

ingeleid door de Intercommunale INTERGA bij dagvaarding die op 30 augustus 1999 werd betekend aan de NV DEKEMPENEER H.F.W. (hierna DE KEMPENEER).

Het hof is gevat door een verzoekschrift tot hoger beroep neergelegd op 14 mei 2003 en gericht tegen het vonnis van 4 april 2003 van de rechtbank van koophandel te Brussel,

Het hoger beroep werd tijdig en in regelmatige vorm ingesteld.

1. De oorspronkelijke vordering werd

De vordering strekte ertoe DEKEM-

PENEER te horen veroordelen tot betaling van de som van 3 917,26 euro (of 158 022 BEF), te vermeerderen met de vergoedende intresten vanaf 17 november 1998, als schadevergoeding voor de beschadiging op 29 mei 1998 van een gasleiding te Etterbeek.

DEKEMPENEER concludeerde tot de ongegrondheid van de tegen haar ingestelde vordering.

Bij vonnis van 8 maart 2002 oordeelde de eerste rechter dat DEKEMPENEER uitsluitend verantwoordelijk was voor de beschadiging van de gasleiding, daar zij bij de uitvoering van haar werkzaamheden een fout beging in de zin van artikel 1382 B.W. alsmede de algemene zorgvuldigheidsplicht, zoals bepaald in artikel 1383 B.W. miskende. De eerste rechter oordeelde hierbij dat de schade, zoals deze zich in concreto voordeed, zich niet zou hebben voorgedaan zonder de fout en de nalatigheid in hoofde van DEKEMPENEER, en aanvaardde alzo het oorzakelijk verband tussen fout en schade.

Verder werd een heropening der debatten bevolen ten einde INTERGA toe te laten de door haar geleden schade te bewijzen en nader toe te lichten.

Bij vonnis van 4 april 2003 werd de vordering van INTERGA, bij gebrek aan een objectief stuk en tegensprekelijk opgestelde raming van de schade, ex aequo et bono gegrond verklaard voor een bedrag van 1.800,00 euro, meer de vergoedende intresten aan de wettelijke rentevoet vanaf 17 november 1998.

DEKEMPENEER werd veroordeeld tot de kosten van het geding, die groot werden.

Het hoger beroep van INTERGA strekt tot de hervorming van het bestreden vonnis van 4 april 2003 en tot de toekenning van de door haar gevorderde schadevergoeding.

DEKEMPENEER besluit tot de ongegrondheid van het hoger beroep en tot de veroordeling van INTERGA tot de kosten van het geding. Zij stelt incidenteel beroep in tegen het vonnis van 4 april 2003. Zij vordert de hervorming van dit vonnis en de ongegrondverklaring van de tegen haar ingestelde vordering.

INTERGA concludeert tot de onontvankelijkheid, dan wel tot de ongegrondheid van het door DEKEMPENEER ingesteld incidenteel hoger beroep.

2. Op 29 mei 1998 beschadigde DEKEMPENEER bij de uitvoering van grond- en wegeniswerken te Etterbeek een aftakking van het gasnet in de Graystraat ter hoogte van huisnummer 178.

Ingevolge deze beschadiging ondertekenden partijen op 29 mei 1998 een proces-verbaal van minnelijke vaststelling, waarbij onder meer de volgende gegevens werden opgenomen:

- diepte van het onderzoek: 30 cm 0,3 m
- eigenaar van de beschadigde installatie: Electrabel Gaz Woluwe
- aard van beschadiging: uitgeroken - verpletterd
- oorzaak van beschadiging: mechanische graafmachine
- bescherming van de leiding: beton + beschermingsplaat
- aanwezigheid van de plannen op werf: ja

Bij brief van 16 juni 1998 stelde INTERGA DEKEMPENEER aansprakelijk voor de beschadiging van de gasleiding en deelde zij mede de kosten van herstelling in rekening te zullen brengen. Bij brief van dezelfde datum stelde INTERGA de verzekeraar van DEKEMPENEER, de N.V. Royale Belge, in kennis van haar aanspraken.

DEKEMPENEER deed aangifte van het schadegeval bij brief van 11 juni 1998, waarbij de volgende verklaring werd gevoegd:

'De beschadigde gasbuis bevindt zich op een diepte van 15 cm. onder het afgewerkte peil van de asfaltverharding. De buis was op geen enkel plan vermeld en was ter hoogte van CIBE leiding op geen enkele manier beschermd: geen ijzeren plaat, geen ombullingsmassief in beton of zandcement ... niets. Bij het uitvoeren van grondwerken voor het heraanleggen van de wegenis (grondwerk uitgevoerd tot het niveau -0,47 m) was beschadiging dan ook quasi onvermijdelijk. Mede omdat op die diepte -0,15 m onder afgewerkt peil geen enkele buis verwacht wordt.'

Op 17 november 1998 maakte INTERGA uit hoofde van de uitgevoerde herstellingswerken aan het gasnet een debetnota ten bedrage van 158 022 BEF aan DEKEMPENEER over, dewelke, zoals blijkt uit de bijlagen, werd opgemaakt volgens de overeenkomst BVVO-CETS-FIGAZ.

Bij schrijven van 3 december 1998 betwistte de N.V. Royale Belge de aansprakelijkheid van haar verzekerde op grond van het feit dat DEKEMPENEER de liggingsplannen zou hebben opgevraagd doch dat deze enorme verschillen vertoonden met de werkelijkheid, terwijl de leiding niet beschermd zou zijn geweest.

INTERGA betwistte voornoemde stellingname bij schrijven van 7 december 1998, waarbij zij stelde dat:

- DEKEMPENEER de werken zou hebben aangevat zonder in het bezit te zijn van de plannen (zij zou geen schriftelijke aanvraag ontvangen hebben);
- de aansluitingen van de gebouwen gelegen aan weerskanten van de openbare weg in het algemeen niet vermeld zijn en voorafgaandelijk door de aannemer dienen gelokaliseerd te worden. De inlichtingen die deze lokalisatie mogelijk maken, kunnen bij de verdeler van het gasnet worden aangevraagd.

INTERGA ging vervolgens over tot dagvaarding.

Beoordeling

(...)

4. Het K.B. van 28 juni 1971 betreffende de te nemen veiligheidsmaatregelen bij de oprichting en de exploitatie van installaties voor gasdistributies door middel van leidingen bepaalt in haar artikel 51:

‘Wanneer derden werken in de omgeving der gasleidingen en dienstleidingen uitvoeren dan moeten zij, bij aangetekend schrijven, de betrokken gasverdelers daarvan tenminste achtenveertig uur van tevoren kennis geven en de nodige maatregelen treffen teneinde de veiligheid en de goede staat der gasinstallaties te verzekeren.

- De werken worden na overleg met de betrokken overheden en gasverdelers begonnen. Bescheiden met de verschillende tussenkomsten worden opgemaakt’.

Uit de door DEKEMPENEER bijgebrachte stukken, zijnde een verklaring van de heer Coppens, aangestelde van DEKEMPENEER, een schets en het proces-verbaal van vaststelling van 29 mei 1998, blijkt niet dat DEKEMPENEER voornoemde verplichtingen naleefde door hetzij bij aangetekend schrijven de betrokken gasverdelers te waarschuwen, hetzij door voorafgaandelijk aan de werken overleg te plegen met de betrokken instanties en zodoende de nodige veiligheidsmaatregelen te treffen.

De eerste rechter oordeelde dan ook terecht dat de niet-naleving door DEKEMPENEER van de verplichtingen zoals bepaald door artikel 51 K.B. 28 juni 1971 een fout inhield, terwijl het uitvoeren van de grondwerken zonder voorafgaande raadpleging en lokalisatie eveneens een miskennis was van de algemene zorgvuldigheidsplicht.

5. DEKEMPENEER stelt dat zij zich geconfronteerd zag met de onvoorzienbare aanwezigheid van een niet-aangegeven en niet-reglementair geplaatste gasleiding, zodat haar geen fout dan wel miskennis van de alge-

mene zorgvuldigheidsplicht ten laste kan gelegd worden.

In dit verband doet DEKEMPENEER gelden dat de beschadigde gasleiding zich bevond op een diepte van 30 cm, hetzij slechts 15 cm onder het afgewerkte peil van de asfaltverharding, en zulks in strijd met artikel 16 van het K.B. van 28 juni 1971 dat bepaalt dat gasleidingen dienen geplaatst op een minimumdiepte van 60 cm.

Verder zou zij wel degelijk peilingen hebben uitgevoerd en de op haar rustende lokalisatieverplichting in acht hebben genomen, doch de buis zou op geen enkel plan vermeld zijn geweest en, bovendien, ter hoogte van de CIBE-leiding niet beschermd.

6. De stelling dat zij haar lokalisatieverplichting zou hebben nageleefd en peilingen zou hebben uitgevoerd wordt niet bewezen door DEKEMPENEER. Het loutere feit dat zij in het bezit was van de liggingsplannen is alleszins niet van aard om dit bewijs te leveren.

Zoals door de eerste rechter op oordeelkundige wijze gemotiveerd, en waarbij het hof zich aansluit, ontslaat het opvragen van de plannen de aannemer niet van de verplichting de ligging van de leidingen te lokaliseren om zich alzo te vergewissen van hun effectieve en reële ligging. De plannen hebben immers een indicatieve waarde.

INTERGA stelt dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen de hoofdleidingen die op de plannen worden aangeduid en de aansluitingsleidingen voor de gebouwen gelegen langs de openbare weg die niet wettelijk verplichtend op de liggingsplannen moeten worden vermeld. Dit wordt door DE KEMPENEER niet tegengesproken. Dit legt ook uit waarom de verplichting tot voorafgaande lokalisatie en, minstens, tot voorafgaande overleg met de betrokken instanties eens zo belangrijk was in hoofde van DEKEMPENEER.

Hieruit volgt dat niet bewezen is dat INTERGA artikel 16 van K.B. van 28 juni 1971 heeft miskend.

DEKEMPENEER stelt eveneens dat de aansluitingsleiding onbeschermd was.

Het proces-verbaal van vaststelling van 29 mei 1998 maakt melding van beton en van een beschermingsplaat ter bescherming van de leidingen. Uit niets blijkt dat dit onvoldoende was en dat de schade zich niet zou hebben voorgedaan indien de aansluitingsleidingen van een andere bescherming voorzien zouden geweest zijn.

Het bestreden vonnis van 8 maart 2002 dient dan ook bevestigd te worden.

7. INTERGA vordert een bedrag van 3 917,26 euro zijnde de kosten van de herstelling van de beschadigde kabel.

DEKEMPENEER betwist de gevorderde schadevergoeding stellende dat de schade nooit tegensprekelijk werd geraamd en dat de éénzijdig opgestelde schaderaming met in bijlage een factuur van Iveka haar niet tegenstelbaar is.

INTERGA vordert ten titel van arbeidsloon een bedrag van 2 793,76 euro (of 112 700 BEF), zijnde 57,50 werkuren aan 1 960 BEF. Het gevorderde uurtarief stemt overeen met het uurtarief zoals bepaald in de overeenkomst BVVO/FIGAZ die afgesloten werd tussen enerzijds de aangesloten gasondernemingen en anderzijds de aangesloten verzekeraars, vertegenwoordigd door de Beroepsverenigingen van de in België werkzame Belgische en buitenlandse verzekeringsondernemingen.

Ten titel van vervoer vordert INTERGA 11,90 euro (of 480 BEF) voor 10 km zware vrachtwagen. Deze post werd eveneens berekend conform artikel 12 van de overeenkomst.

Het is niet geweten of de verzekeraar van DEKEMPENEER, de, toen nog, N.V. Royale Belge toetreden is tot de overeenkomst.

Zelfs al zou de N.V. Royale Belge niet toetreden zijn tot de overeenkomst BVVO/FIGAZ, toch kunnen de tarieven zoals bepaald in de overeenkomst per analogie aan huidig schadegeval worden toegepast omdat ze bepaald werden na discussie tussen de gasondernemingen en bepaalde verzekeraars zodat mag aangenomen worden dat deze tarieven redelijk zijn en met de werkelijke kosten overeenstemmen.

Uit de stukken blijkt dat de N.V. Royale Belge aan wie de debetnota van INTERGA werd overgemaakt bij schrijven van 12 januari 1999, in haar antwoord van 11 februari 1999 de gevorderde schadevergoeding niet betwist heeft, enkel de aansprakelijkheid van haar verzekerde werd betwist.

Ook DEKEMPENEER heeft het bedrag van de debetnota na de ontvangst ervan bij brief van 17 november 1998 niet betwist.

In conclusie beperkt zij zich ertoe te stellen dat de schade nooit tegensprekelijk werd beraamd zonder de herstellingskosten zelf te betwisten.

Gelet op de aard van de beschadiging aan een aansluitingsleiding van het gasnet diende INTERGA onmiddellijk tot herstelling over te gaan zonder dat de schade tegensprekelijk kon worden vastgesteld.

Vermits noch de N.V. Royale Belge, noch DEKEMPENEER, ook niet in haar conclusie, enig bezwaar uitten over de omvang van de schade met uitzondering van de factuur Ivaka, en de basistarieven conform zijn aan de tarieven opgenomen in de overeenkomst BVVO/FIGAZ kunnen de gevorderde herstellingskosten aanvaard worden.

Voor wat betreft de factuur voor de onderaanneming toevertrouwd aan IVAKA ten bedrage van 501,69 euro (20 238 BEF), die vooreerst betaald werd door Electrabel, mandataris en privé-vennoot van INTERGA, merkte de eerste rechter op dat geen detail van de voorgehouden compensatie werd voorgelegd en zodoende niet bewezen werd dat de gevorderde factuur 980940 effectief ten laste werd genomen door INTERGA.

In graad van hoger beroep brengt INTERGA nieuwe stukken bij waaruit blijkt dat de betaling aan IVAKA door Electrabel gedaan op 30 juli 1998 door INTERGA aan Electrabel werd terugbetaald volgens factuur dd. 31 juli 1998.

De vordering van INTERGA is bijgevolg gegrond.

OM DEZE REDENEN,

HET HOF,

Rechtdoende na tegenspraak;

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935 betreffende het gebruik der talen in rechtszaken;

Verklaart het hoger beroep tegen het vonnis van 8 maart 2002 ontvanke-lijk doch ongegrond;

Verklaart het hoger beroep en het incidenteel beroep tegen het vonnis van 4 april 2003 ontvanke-lijk, het hoger beroep gegrond en het incidenteel beroep ongegrond;

Doet het bestreden vonnis teniet behalve in zoverre het de kosten begroot en de N.V. DEKEMPENEER H.F.W. tot betaling van deze kosten veroordeelt:

Opnieuw rechtsprekend:

Veroordeelt de N.V. DEKEMPENEER H.F.W. tot betaling aan de intercommunale INTERGA van de som van 3 917,26 euro te vermeerderen met de vergoedende intresten vanaf 17 november 1998 en tot de verwijlintersten vanaf 30 augustus 1999.

...'

Noot:

De beroepsfederaties BVVO-CETS/BFE en FIGAS zijn intussen gewijzigd in respectievelijk Assuralia voor de verzekeringssector en Synergrid voor de sectoren gas en elektriciteit.

Note:

Les fédérations professionnelles UP-EA-CETS/FPE et FIGAZ sont dorénavant dénommées respectivement Assuralia pour le secteur des assurances et Synergrid pour les secteurs du gaz et de l'électricité.

HOF VAN CASSATIE - 17 NOVEMBER 2005

1ste Kamer

*Magistraten: mevr. Bourgeois, wvd voorzitter, hb. Londers, Dirix en Cornelis, advocaat-generaal
Advocaten: mr. De Gryse*

IMEWO CVBA T/ VAN DER ELST JEAN en ELECTRABEL NV

**Verhouding verdeler/verbruiker •
Fout • Draagwijdte • Art. 1384, lid
1 B.W. • Niet toepasselijkheid**

**Relation distributeur/abonné •
Faute • Portée • Art. 1384,
al. 1 C.C. • Non-applicabilité**

Doordat het reglement van de verdeler bepaalt dat diens aansprakelijkheid enkel weerhouden kan worden indien zijn fout en het oorzakelijk verband ervan met de schade kunnen worden aangetoond, kan men zich niet beroepen op art. 1384, lid 1 B.W.⁽¹⁾

Etant entendu que le règlement du distributeur précise que la responsabilité de ce dernier n'est engagée que si sa faute et le lien de causalité de celle-ci avec le dommage peuvent être démontrés, il ne peut être fait usage de l'article 1384, al.1 C.C.⁽¹⁾..

'...

Bestreden beslissing

Het cassatieberoep is gericht tegen een arrest, op 4 juni 2002 gewezen door het Hof van Beroep te Gent.

Rechtspleging voor het Hof.

Raadsheer Ghislain Londers heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal met opdracht Pierre Cornelis heeft geconcludeerd. Middel

Eiseres voert in haar verzoekschrift een middel aan.

Het verzoekschrift is aan dit arrest gehecht en maakt er deel van uit.

Beslissing van het Hof

Eerste middel

Overwegend dat de appèlrechter vaststelt dat het reglement van eiseres in artikel V, 2, b, bepaalt: 'Onverminderd het bepaalde onder V, 1, a en b, en V, 2, a, zal de verdeler aansprake-

lijk zijn voor onderbrekingen en variaties in spanningen en frequentie, in zoverre de abonnee het bewijs levert van een fout, van schade en van het oorzakelijk verband tussen beide';

Dat de appèlrechter vervolgens oordeelt: 'De redactie van dit beding (fout - schade - oorzakelijk verband) wijst er volgens het hof (van beroep) onmiskenbaar op dat het in hoofde van (eiseres) gaat om bevrijding vanuit het oogpunt van de artikels 1382-1383 van het Burgerlijk Wetboek' en: 'Niets staat er derhalve (verweerder) in de weg om zich te beroepen op artikel 1384, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek';

Dat de appèlrechter door aldus te oordelen van voormeld beding van het reglement van eiseres een uitlegging geeft die met de bewoordingen ervan onverenigbaar is en mitsdien de bewijskracht ervan miskent;

Dat het middel gegrond is;

OM DIE REDENEN,

HET HOF

Eenparig beslissend,

Vernietigt het bestreden arrest;

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van het vernietigde arrest;

Houdt de kosten aan en laat de uitspraak hieromtrent aan de feitenrechter over;

Verklaart het arrest bindend voor de tot bindendverklaring opgeroepen partij;

Verwijst de zaak naar het Hof van Beroep te Brussel.

....'

¹ Mbt de begrippen verwijzen wij naar de algemene noot omtrent de verhoudingen in de geliberaliseerde markt.

¹ En ce qui concerne ces notions, voir la note générale relative aux relations dans le marché libéralisé.

HOF VAN BEROEP TE GENT - 16 DECEMBER 2005

16de N Kamer

Magistraat: dbr. Verbaest, wnd voorzitter
Advocaten: mrs. Vandeveldde en Van Parys

HERBOSCH-KIERE NV T/ ELECTRABEL NV

Lokalisatieplicht • Beschadiging van het elektriciteitsnet • Verplichte planaanvraag • Reglementen en technische voorschriften

Obligation de localisation • Endommagement du réseau d'électricité • Obligation de demande des plans • Prescriptions réglementaires et techniques

Het niet naleven van de verplichting tot voorafgaande planaanvraag en lokalisatie en het vervolgens uitvoeren van graafwerken met een mechanisch werktuig, maken een inbreuk uit op het artikel 192.02 AREI en op de algemene zorgvuldigheidsplicht.

Het feit dat de kabel slechts op geringe diepte (15 cm) lag, vormt geen onoverwinnelijke dwaling nu de aannemer - gelet op zijn vakbekwaamheid - diende te voorzien dat de afdaling van een kabel bij het verlaten van de brug naar reglementaire diepte, enkel geleidelijk gebeurt omwille van de relatieve stijfheid van de kabel.

De afwezigheid van dekpannen ter bescherming van de kabel is geen fout die in oorzakelijk verband kan staan tot de schade: de door art. 187 AREI voorgeschreven beschermingsmaatregelen hebben betrekking op het risico voor elektrocutie. Dekpannen zouden evenmin bestand geweest zijn tegen het gebruikte mechanisch werktuig, m.n. een compressor.

Le non respect préalablement à la réalisation de travaux tant de l'obligation de demande de plans que de l'obligation de localisation des installations suivi de l'exécution de travaux avec un engin mécanique constitue une infraction à l'article 192.02 du RGIE et au devoir général de prudence.

Le fait que le câble se trouve à une profondeur de seulement 15 cm ne constitue pas une erreur invincible pour l'entrepreneur qui, tenant compte de son expertise professionnelle, doit prévoir que la profondeur d'enfouissement d'un câble au départ d'un pont ne peut atteindre que progressivement le niveau réglementaire en fonction de la rigidité de ce dernier.

L'absence de protections du câble est sans relation causale avec le dommage: les mesures de protections prescrites par l'art. 187 du RGIE ne se réfèrent qu'au risque d'électrocution. Des protections de câbles n'auraient, en outre, pas pu résister à l'utilisation de l'engin mécanique utilisé (un compresseur).

“....

Procesrechtelijk

Partijen werden gehoord in hun middelen en conclusies in openbare terechtzitting.

De stukken werden ingezien, o.a. het eensluidend verklaard afschrift van het vonnis gewezen op 26 maart 2003 door de Rechtbank van Koophandel te Gent, vierde kamer, waartegen tijdig en regelmatig beroep werd ingesteld bij beroepsakte, neergelegd ter griffie op 1 augustus 2003.

De rechtspleging in eerste aanleg

Bij dagvaardingsexploot, betekend op 1 februari 1999, vorderde de geïntimeerde de betaling van 572 014 oude BEF (thans € 14 179,86), als vergoeding voor de schade aan haar hoogspanningskabel 36 kV, die ten gevolge van werken, uitgevoerd door de appellante in de loop van de maanden oktober en november 1991 aan het voetpad ter hoogte van de brug over de Ringvaart te Gent - Zwijnaarde, uiteindelijk op 10 december 1991 is doorgeslagen.

De appellante concludeerde tot on-

ontvankelijkheid, minstens ongegrondheid van de vordering.

De eerste rechter verklaarde de vordering ontvankelijk en in de hierna bepaalde mate gegrond, en veroordeelde de appellante tot de betaling van € 14 179,86, meer de vergoeden de intrest aan de wettelijke rentevoet vanaf 10 december 1991 tot 4 maart 1993, meer de gerechtelijke intrest aan de wettelijke rentevoet vanaf 1 februari 1999 en meer de kosten van het geding, zoals in het vonnis begroot.

De vordering in hoger beroep

De appellante vordert dat het hof het bestreden vonnis zou teniet doen en, opnieuw wijzend, de vordering van de geïntimeerde in de kosten van het geding.

Bij op tegenspraak genomen conclusies, neergelegd ter griffie op 18 oktober 2004, volhardt de appellante in haar hoger beroep.

Bij op tegenspraak genomen syntheseconclusies, neergelegd ter griffie op 27 juni 2005, volhardt de appellante in hoofdorde in haar hoger beroep; in ondergeschikte orde vordert zij de herleiding van de door de geïntimeerde gevorderde cijfers.

Bij op tegenspraak genomen conclusies, neergelegd ter griffie op 30 april 2004 en op 20 mei 2005, vordert de geïntimeerde de afwijzing van het hoger beroep als ongegrond.

Beoordeling

Er is geen betwisting dat het hoger beroep ontvankelijk is.

De geïntimeerde heeft geen hoger beroep aangetekend tegen de gedeeltelijke afwijzing van de door haar gevorderde intresten.

De grond

Het Hof treedt de uiteenzetting door de eerste rechter van feiten en vorderingen bij en beschouwt deze als hier volledig hernomen.

Het Hof beaamt integraal het bestreden vonnis en maakt de overwegingen, op grond van dewelke de eerste rechter zijn oordeelkundige beslissing genomen heeft en die in hoger beroep niet worden ontzenuwd, tot de zijne. De partijen worden kortheidshalve daar naar verwezen.

Aanvullend laat het Hof nog de volgende overwegingen gelden.

Over de verjaring.

De appellante stelt dat de rechtsvordering van de geïntimeerde reeds voor de inwerkingtreding op 27 juli 1998 van de wet van 10 juni 1998 verjaard was, gelet op de bepalingen van het oude artikel 26 VT Sv. Deze oude bepaling stelde dat de burgerlijke rechtsvordering volgend uit een misdrijf door verloop van vijf jaren verjaard, te rekenen van de dag waarop het misdrijf is gepleegd. Ter zake zou de verjaringstermijn aangevangen zijn op 11 december 1991. Deze termijn werd weliswaar gestuit door de aangetekende ingebrekestelling op 19 december 1991, maar dit is onvoldoende.

De stelling van de appellante moet verworpen worden. Uit de rechtspraak, zowel van het Arbitragehof als van het Hof van Cassatie, is gebleken dat de in artikel 26 VT Sv niet van toepassing is op de burgerlijke rechtsvordering volgend uit een misdrijf, daar deze bepaling een bij de artikelen 10 en 11 van de Grondwet verboden discriminatie invoert.

Bovendien bepaalt artikel 11 van de overgangsbepalingen in de wet van 10 juni 1998 dat rechtsvorderingen, die bij een in kracht van gewijsde gegane beslissing verjaard zijn verklaard vóór de inwerkingtreding van deze wet, de inwerkingtreding van deze wet niet tot gevolg heeft dat een nieuwe verjaringstermijn begint te lopen. Ter zake ligt geen dergelijke beslissing voor.

Over de rechtsverwerking

Het Hof van Cassatie heeft reeds bij meerdere arresten erop gewezen dat rechtsverwerking geen algemeen rechtsbeginsel is. Het Hof heeft onderstreept dat de rechtsregels met betrekking tot de bevrijdende verjaring impliceren dat een partij de mogelijkheid heeft de vorderingsrechten waarover zij beschikt, niet onmiddellijk uit te oefenen (L. Cornelis, 'Algemene theorie van de verbintenis', nr. 737, p. 954).

Ook is er terzake geen sprake van af-

stand van rechtsvordering; noch uitdrukkelijk, noch stilzwijgend. De appellante haalt geen akten aan, noch bewijst zij met elkaar overeenstemmende feiten, waaruit met zekerheid blijkt dat de geïntimeerde afstand van haar rechtsvordering heeft willen doen.

De appellante geeft ten andere in haar conclusies toe dat zij in onderzekerheid heeft geleefd.

Wel heeft de eerste rechter er terecht op gewezen dat het lange stilzitten door de geïntimeerde niet objectief kan worden gerechtvaardigd en dat zij daardoor geen aanspraak kan maken op de vergoedende intresten met betrekking tot de in het bestreden vonnis weerhouden periode; hetgeen de geïntimeerde niet meer betwist.

Over de grond van de zaak.

De appellante is aannemer en heeft werken uitgevoerd aan een betonnen watergoot, vlak naast de brug over de Ringvaart. Op de brug bevindt de kabel zich op 15 cm diepte en is beschermd door U-vormige ijzers. De beschadiging vond plaats juist op de overgang, waar de kabel de brug verlaat om dan geleidelijk te zakken naar de reglementaire diepte van 60 cm.

De appellante heeft de bestaande greppel afgebroken, gebruik makend van een compressor. Zij heeft geen liggingsplannen opgevraagd.

Ter zake zijn, naast de algemene aansprakelijkheidsbepalingen van artikel 1382 e.v. BW, volgende bepalingen van toepassing:

- art. 260bis A.R.A.B.: *'Geen enkel grond-, bestratings-, of ander werk mag worden uitgevoerd in de nabijheid van een ondergrondse elektrische kabel zonder dat de eigenaar van de ondergrond, de overheid die de eventueel gebruikte openbare weg beheert en de eigenaar van de kabel vooraf zijn geraadpleegd. Het feit dat de in art. 233 bedoelde merktekens al*

dan niet aanwezig zijn ontleent niet van deze raadpleging.

Het bepaalde in het eerste lid is niet toepasselijk wanneer dringend werken moeten worden uitgevoerd om de onderbreking van de dienst te vermijden.

Als de raadpleging niet heeft kunnen plaatsgrijpen, mag het werk niet uitgevoerd worden zonder voorafgaande lokalisering van de kabels';

- art. 192.02 A.R.E.I.: *'Geen enkel grondwerk, bestrating of ander werk mag in de omgeving van een ondergrondse elektrische kabel uitgevoerd worden zonder voorafgaand de eigenaar van de grond, de overheid die de eventueel gebruikte openbare weg beheert en de eigenaar van de kabel te raadplegen. Het al dan niet aanwezig zijn van merktekens, voorzien in art. 188 geeft geen vrijstelling van deze raadpleging. Afgezien van deze raadpleging mag de uitvoering van een werk slechts begonnen worden na lokalisatie van de kabels'.*

De appellante heeft ongetwijfeld deze specifieke rechtsnormen overtreden; hetgeen ook een inbreuk op artikel 1382 - 1383 BW inhoudt.

De appellante houdt voor dat zij dringende werken diende uit te voeren, zodat er geen tijd was om de liggingsplannen op te vragen. Zij zet evenwel niet uiteen waaruit die dringende omstandigheden wel bestonden. Zij bewijst niet dat zij voor een geval van overmacht werd geplaatst.

De appellante voerde de graafwerken uit door middel van een compressor, welke een mechanisch werktuig is, en dit zonder op voorhand zich te vergewissen van de aanwezigheid van kabels; laat staan van de exacte ligging ervan. Zelfs al is er geen positieve wetsbepaling die een verplichting inhouden tot het uitvoeren van eigen peilingen, dan nog ontslaat dit haar niet van het naleven van de algemene zorgvuldigheidsplicht.

De appellante stelt dat de schade zich ook na raadpleging van de liggingsplannen zou hebben voorgedaan, nu de plannen geen diepteligging aanduiden, zij niet hoefde te vermoeden dat de kabel slechts 15 cm diep lag, en de geïntimeerde faalde de bijkomende beschermingsmaatregelen te nemen.

Het Hof kan deze stelling niet bijtrekken. De schade deed zich voor juist naast de brug. Gelet op haar vakbekwaamheid had de appellante moeten en kunnen voorzien dat de kabel, bij het verlaten van de brug, zich nog steeds op een geringe diepte bevond en dat de afdaling naar de reglementaire diepte enkel geleidelijk kan gebeuren, gelet op de relatieve stijfheid van de kabel. Dit kan overigens duidelijk uit de liggingsplannen worden afgeleid; en de plannen zijn volgens deskundige Ir. Geerts conform met de realiteit.

De appellante kan derhalve geen onoverwinnelijke dwaling voorhouden. Dat de kabel geen extra bescherming had, is geen fout die enig oorzake-lijk verband met het schadegeval kan hebben: de door artikel 187 AREI voorgeschreven beschermingsmaatregelen moeten worden genomen met betrekking tot het risico voor de mens (gevaar voor elektrocutie). Het is bovendien onwaarschijnlijk dat eventuele dekpannen voldoende weerstand aan een compressor hadden kunnen bieden.

Ook deskundige Ir. Geerts, aangesteld door de BVVO, ziet geen argumenten tegen de geïntimeerde.

Over de schadecijfers.

De geïntimeerde heeft haar gevorderde schadevergoeding duidelijk gedetailleerd. Deskundige Ir. Geerts aanvaardt deze afrekening.

Er zijn derhalve geen redenen om deze te verwerpen.

De kosten

Nu de appellante in het ongelijk blijft gesteld, dient zij in de kosten van deze instantie te worden verwezen.

De eerste rechter heeft over de in eerste aanleg gevallen kosten oordeelkundig beslist.

Bij de beoordeling van de zaak zijn de door de partijen nog in Belgische frank uitgedrukte bedragen wetsshalve omgezet in Euro, tevens rekening houdend met de afrondingsbepalingen.

Wanneer de Belgische franken nog zijn vermeld, is dit louter ten informatieve titel.

Alle andere luidende conclusies worden door het Hof verworpen als ongegrond, niet dienend en/of irrelevant.

OP DEZE GRONDEN,

HET HOF, RECHTSPREKENDE OP TEGENSPRAAK;

In acht genomen het artikel 24 van de Wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken;

Verklaart het hoger beroep ontvanke-lijk, doch wijst het af als ongegrond;

Bevestigt het bestreden vonnis in al zijn beschikkingen;

....'

TRIBUNAL DE COMMERCE DE CHARLEROI - 22 DECEMBRE 2005

2^{ème} Chambre

Magistrats: Mme Gerin, Mm Degesves et Dewolf

Advocats: Me. Frerejean loco Me. Delvaux et Me. André loco Me. Tassin

ELECTRABEL SA C/ MERCIER ENTREPRISES SA

Bris de câble souterrain • Obligation de localisation • Plan non conforme • Valeur des plans • Absence d'erreur invincible

Les plans fournis n'ayant qu'une valeur indicative, l'obligation de localisation qui s'impose à l'entrepreneur est une obligation de résultat. Ce dernier ne peut invoquer l'erreur invincible s'il a négligé de mettre en œuvre tous les moyens qui étaient à sa disposition pour éviter un accident prévisible.

'....

Attendu que l'action tend à la condamnation de la défenderesse, la SA Mercier, à payer à la demanderesse, la SA Electrabel, la somme de 2 464,22 euros représentant le montant de dégâts à ses installations provoqués par deux sinistres survenus le 10 octobre 2001, outre les intérêts depuis cette date et les dépens.

Attendu que la demande est recevable, sa recevabilité n'ayant du reste pas été contestée.

Les Faits

Le 10 octobre 2001, la défenderesse effectuait des travaux de terrassement à la rue Williame à Nivelles.

A deux reprises, elle a endommagé les installations de la demanderesse, la première fois devant le n° 9 de cette rue, la deuxième fois, en face du n° 6

Selon le premier constat, son grutier a accroché un câble électrique dont la localisation variait de 50 cm par rapport au plan.

Les dégâts se sont élevés à 1 645,33 euros.

Selon le deuxième constat, en effectuant des travaux de terrassements avec une grue, le préposé de la défenderesse a endommagé un câble haute tension; il est précisé que la grue n'a pas touché le câble; celui-ci a été endommagé lors d'un dégagement manuel; le câble se situe à une distance de 1,2 m par rapport au plan et n'est pas recouvert d'une protection.

Discussion

Attendu que la défenderesse conteste sa responsabilité.

Qu'elle expose que:

Elle était en possession des plans communiqués par la demanderesse.

Ces plans se trouvaient sur le chantier

Le câble a été endommagé par des outils manuels utilisés pour son repérage

Pour le premier sinistre, il y avait une

Beschadiging van ondergrondse kabel • Lokalisatieplicht • Planafwijking • Waarde van de plans • Geen onoverwinnelijke dwaling

De lokalisatieplicht die op de aannemer rust is een resultatenverbintenis gezien de medegedeelde plans slechts een indicatieve waarde hebben. De aannemer kan geen onoverwinnelijke dwaling inroepen indien hij niet alle mogelijke middelen heeft aangewend om een voorzienbare schade te vermijden.

différence de 50 cm par rapport au plan

pour le second, il y avait une différence de 1,20 m et juste après, un coude à 90° de sorte que ces ouvriers ne l'attendaient légitimement pas là.

Le câble a été endommagé à deux endroits différents avec des outils manuels en raison de l'absence de protection et de l'imprécision des plans ses ouvriers n'ont commis aucune faute.

Attendu qu'elle souligne encore les difficultés à obtenir des informations claires et précises sur les réseaux électriques, l'absence de mise à jour des plans, et des dangers qui en résultent

Attendu qu'à titre subsidiaire, elle conteste devoir supporter deux fois les frais de déplacements.

Discussion

Premier sinistre

Attendu que pour le premier sinistre, la demanderesse soutient à juste titre que, selon le constat, les préposés de

la défenderesse ont travaillé dans le périmètre de sécurité de 50 cm du câble alors qu'en vertu de l'article 260 bis a) 2 du RGPT: *«il ne peut être fait usage de machines ou engins mécaniques dans un gabarit limité par deux surfaces verticales encadrant le câble à 50 cm de distance, sans que l'entrepreneur et le propriétaire du câble s'accordent au préalable sur les conditions observées.»*

Que la responsabilité de la défenderesse est évidente.

Attendu, quant au deuxième sinistre que la défenderesse avait une obligation, qualifiée de résultat, de localiser le câble.

Que l'entrepreneur ne peut invoquer l'erreur invincible s'il a négligé de mettre en œuvre tous les moyens qui étaient à sa disposition pour éviter un accident prévisible.

Que les plans fournis par les distributeurs n'ont qu'une valeur indicative.

Que la demanderesse souligne à juste titre le caractère ambigu de la déclaration de la défenderesse; que, d'une part, ses préposés travaillaient avec une grue; que d'autre part, le câble aurait été endommagé lors d'un dégagement manuel; que le constat renseigne que ce câble a été croqué, ce qui laisse supposer l'utilisation d'un moyen mécanique

Qu'à suivre la thèse de la défenderesse, les dégâts seraient survenus lors des opérations de dégagement nor-

mal du câble; que cependant, si elle se doutait de sa présence, elle devait opérer avec la prudence nécessaire pour ne pas l'endommager.

Qu'elle ne peut invoquer l'existence d'une erreur invincible; que si la différence d'emplacement du câble était importante, elle n'ignorait pas, du fait du premier sinistre, que le câble déviait par rapport aux plans; qu'elle devait dès lors procéder à des sondages suffisants.

Qu'elle ne précise pas de quelle manière elle a procédé à ces sondages et la raison pour laquelle elle n'a pu se rendre compte de l'emplacement du câble.

Attendu que la défenderesse ne démontre pas que l'absence de couverture soit imputable à la demanderesse et à l'origine du dommage.

Que la demande est dès lors fondée.

Attendu que la défenderesse conteste la facturation de frais de déplacement d'un second camion; qu'à titre subsidiaire, la demanderesse admet à juste titre la déduction de la somme de 62,69 euros pour ces frais; qu'en effet, elle n'explique pas la raison pour laquelle elle n'aurait pu procéder en une seule intervention aux réparations des deux sinistres survenus le même jour.

Que la demande est dès lors fondée à concurrence de la somme de 2 464,22 euros - 62,69 euros = 2 401,53 euros.

PAR CES MOTIFS,

Le Tribunal de Commerce,

Statuant contradictoirement,

Reçoit la demande

La dit fondée dans la mesure ci-après.

Condamne la défenderesse, la SA Mercier, à payer à la demanderesse, la SA Electrabel, la somme de 2 401,53 euros avec les intérêts depuis le 10 octobre 2001 jusqu'à parfait paiement.

....'

COUR D'APPEL DE LIEGE - 22 DECEMBRE 2005

20ième Chambre

Magistrats: Mme. Vieujean, président, Mme. Dumortier et Mme. Debant

Advocats: Mes Franchimont, Franchimont, Aarts, Rigaux et Rigaux

VIVIUM SA C/ ETHIAS

**Gardien du branchement •
Court-circuit • Dommage chez
l'utilisateur • Incendie •
Règlement pour la mise à disposi-
tion d'électricité**

**Bewaarder van de aftakking •
Kortsluiting • Schade bij
verbruiker • Brand • Reglement
terbeschikkingstelling van
elektriciteit**

Le gardien d'une chose est celui qui en use pour son propre compte, en jouit ou la conserve avec pouvoir de surveillance, de direction et de contrôle. Si le distributeur, aux termes du règlement pour la distribution d'énergie, demeure propriétaire du câble de raccordement, la localisation de la partie défectueuse du câble à l'origine d'un incendie (à l'intérieur d'un bâtiment et reliant le tableau de distribution) fait perdre au distributeur une partie de son pouvoir d'action ou de direction sur la chose vicieuse. Il est par ailleurs prévu que le branchement doit rester accessible au distributeur, ne doit pas être encastré et que sa surveillance doit toujours rester possible. En l'espèce, au moment de la survenance du dommage, c'est l'abonné qui exerçait le plus de prérogatives concrètes sur la chose et qui doit être considéré comme gardien.

De bewaarder van de zaak is diegene die er gebruik van maakt voor eigen rekening, er het genot van heeft of ze bewaart met macht van toezicht, leiding en controle. Indien de netbeheerder krachtens het reglement voor de distributie van elektriciteit, eigenaar is van de aansluitingskabel, doet de plaats van het defecte deel van de kabel waardoor de brand is ontstaan (binnen in een gebouw en die in verbinding staat met het verdeelbord) een deel van de handelingsbevoegdheid of leiding van de netbeheerder over de gebrekkige zaak verliezen. Het is bovendien voorzien dat de aftakking toegankelijk moet blijven voor de netbeheerder, niet ingebouwd mag zijn en dat het toezicht ten allen tijde moet mogelijk blijven. In casu is het de abonnee die, op het ogenblik van het plotseling ontstaan van de schade, de meeste concrete voorrechten op de zaak uitoefende en die beschouwd moet worden als bewaarder.

‘...

Vu les jugements rendus les 14 octobre 1997, 20 janvier 1998, 18 mars 2003 et 13 janvier 2004 par le tribunal de première instance de Liège;

Vu la requête d'appel déposée au greffe de la Cour le 23 février 2004 par la sa Zurich actuellement dénommée sa Vivium à l'encontre du jugement du 13 janvier 2004;

Vu l'appel principal formé par conclusions du 6 janvier 2005 de la sa Ethias à l'encontre des jugements rendus les 14 octobre 1997, 20 janvier 1998 et 18 mars 2003, lesquels n'ont pas été signifiés (voir p v d'audience);

Vu les conclusions et dossiers des parties

Antécédents et objet des appels

Le 11 mars 1994, un incendie s'est déclaré dans le centre sportif Alain Bellaire, sis Rempart des Jésuites, 60, à Marche-en-Famenne.

L'expert Myslinski désigné par le Parquet conclut à un incendie accidentel dû à un défaut du câble électrique alimentant le tableau principal de l'immeuble.

La sa Vivium, anciennement sa Zurich, est l'assureur incendie du propriétaire des locaux endommagés. Elle réclame à la sa Ethias, assureur

de la responsabilité civile exploitation de la société Electrabel, remboursement des décaissements opérés en faveur de son assuré à concurrence de 285. 353,21 €.

La sa Ethias contestant la validité probatoire du rapport de l'expert Myslinski, une nouvelle expertise est ordonnée par jugement du 14 octobre 1997 et confiée au même expert. Celui-ci ayant refusé la mission, l'expert Defechereux est désigné pour le remplacer par jugement du 20 janvier 1998.

Par jugement du 18 mars 2003, le premier juge entérine les conclusions de l'expert Defechereux quant à l'origine du sinistre. La sa Ethias

soutenant que son assurée Electrabel n'était pas la gardienne du câble à l'origine de l'incendie, le premier juge l'invite à déposer le document établissant les conditions juridiques et administratives de la fourniture de courant par Electrabel.

Par un nouveau jugement de réouverture des débats du 28 octobre 2003, le seul qui n'est pas frappé d'appel, le premier juge invite les parties à s'expliquer sur l'article 3 du règlement type d'Electrabel.

Le dernier jugement du 13 janvier 2004 attribuée à l'assuré de la sa Zurich la garde du branchement électrique litigieux et déboute en conséquence la sa Zurich de son action, ce qu'elle critique par son appel.

La sa Ethias a interjeté appel incident des jugements précédents, s'opposant tant à la désignation d'un expert judiciaire qu'à la possibilité de déduire du rapport déposé que l'origine de l'incendie serait déterminée à suffisance.

Discussion

Origine du sinistre

Les critiques actuellement formulées à l'encontre du rapport de l'expert Defechereux par l'intimée quant à l'origine du sinistre ne résistent pas à l'analyse. L'expert judiciaire a en effet rédigé un rapport parfaitement motivé d'un point de vue technique, répondant avec minutie aux notes de faits directrices, notamment celles du conseil technique de l'intimée, Monsieur Foulon, qui tendait à situer l'origine du sinistre au niveau d'une chaîne Hifi et écartant toutes les autres causes possibles de l'incendie. Ses conclusions rejoignent en outre celles de l'expert Myslinski désigné par le Parquet.

Il convient dès lors de retenir que ce rapport démontre, de façon certaine et scientifique, que l'incendie trouve son origine dans un défaut affectant le câble électrique reliant

la cloche de distribution placée à l'extérieur de l'immeuble aux bornes d'entrée du tableau de distribution de l'installation.

L'expert Myslinski a dressé un plan des lieux qui permet de visualiser le trajet du câble depuis la cloche de raccordement jusqu'au tableau divisionnaire (rapport Defechereux, annexe 6).

On s'aperçoit que de la cloche située sous la corniche du toit, le câble entre dans l'immeuble au niveau du dortoir du premier étage, qu'il traverse celui-ci attaché au mur à une hauteur d'1,2 m, qu'il pénètre dans le faux-plafond de la salle de judo, séparée du dortoir par une cloison au niveau d'une ferme de la toiture, qu'il traverse la salle de judo de ferme en ferme sous le faux-plafond pour rejoindre le tableau principal installé dans le bureau de l'exploitant au rez-de-chaussée.

C'est à l'endroit où le câble passe sous la ferme de la toiture et s'engouffre dans le faux-plafond de la salle de judo qu'un défaut du câble, à l'origine du sinistre, est constaté par les deux experts (voir photos annexe 24 rapport d'expertise et croquis du rapport Farcy, annexe 7 rapport d'expertise).

A cet endroit en effet, dans la zone de passage du câble sous la cornière, le câble est un peu écrasé et courbé de manière trop peu progressive et aidé par les mouvements imperceptibles de la charpente, un des feuillards arrive en contact avec un conducteur de phase, il se met sous tension, le processus se poursuit et à un moment donné, la gaine extérieure en PVC est percée, il en résulte un échauffement et une augmentation du courant produisant un arc qui érode la cornière (photo 26 de l'annexe 10). La production de la chaleur dégrade de plus en plus l'isolant et le défaut se transforme en court circuit qui, avant de provoquer la rupture du câble, disperse des escarbilles incandescentes dans l'environnement du défaut, un début d'incendie en résulte, au dessus du

faux-plafond de la salle de judo (voyez rapport, p. 36 et 37).

Garde de la chose

Au départ de la procédure (voir citation introductive d'instance), l'appelante reprochait à la sa Electrabel d'avoir effectué l'installation du câble litigieux sans respect des règles de l'art, ayant fait subir au câble une courbure en S considérée par l'expert Myslinski comme étant à l'origine de l'incendie.

Cette argumentation est abandonnée, l'expertise judiciaire ayant fait apparaître que ce n'était pas la société Electrabel qui avait procédé au placement de cette section du câble mais bien le propriétaire de l'immeuble.

L'appelante fonde dès lors sa réclamation sur l'article 1384 al 1 du Code civil qui met à charge du gardien d'une chose atteinte d'un vice, la responsabilité des dommages qui pourraient en résulter.

Le défaut affectant le câble électrique a en l'espèce été décrit à suffisance par l'expert judiciaire dont le rapport permet d'affirmer que le câble à l'endroit où le feu a pris naissance, était bien affecté d'une caractéristique anormale, susceptible de causer un dommage.

Les parties s'opposent sur la question de la garde. Le gardien d'une chose au sens de l'article 1384 al 1 du Code civil est celui qui use de la chose pour son propre compte, en jouit ou la conserve avec pouvoir de surveillance, de direction et de contrôle.

La garde ne se confond ni avec la qualité de propriétaire, ni avec la seule détention matérielle. L'essentiel est le pouvoir de direction, de contrôle et de surveillance, c'est à dire le pouvoir de diriger intellectuellement la chose, d'en contrôler l'usage ou l'emploi.

En l'espèce, le câble affecté d'un vice est la propriété d'Electrabel, et ce de-

puis l'extérieur jusqu'au tableau de distribution situé au rez-de-chaussée de l'immeuble.

La partie défectueuse du câble est cependant située, non pas à l'extérieur de l'immeuble, mais bien à l'intérieur, dans le début du faux-plafond de la salle de judo.

L'appelante estime que cet élément de fait n'empêchait pas la société distributrice d'électricité d'exercer son pouvoir de surveillance et de contrôle de son câble. Le branchement était, selon l'appelante, tout à fait accessible au distributeur qui pouvait à tout moment vérifier par l'extérieur du bâtiment, via la cloche extérieure, la continuité des phases et leur isolement.

Quoi qu'en dise l'appelante, cet élément n'est pas confirmé par l'expert judiciaire qui se contente d'énoncer prudemment, en page 27 de son rapport, et sans précision aucune, que *«bien que cela ne soit pas simple, des mesures électriques réalisables par le distributeur pourraient mettre en évidence certaines conditions de détérioration des propriétés du câble»*.

Il n'est dès lors pas démontré en l'espèce que le vice du câble était décelable de l'extérieur. La société Electrabel a perdu son pouvoir de contrôle et de surveillance de son câble situé à l'intérieur du bâtiment et reliant le tableau de distribution.

La localisation de la partie défectueuse du câble a également pour effet de faire perdre à la société d'électricité

une partie de son pouvoir d'action ou de direction sur la chose vicieuse.

Même si le propriétaire ou l'abonné ne dispose pas des moyens de remédier à un défaut qu'il constaterait, il serait néanmoins le seul à pouvoir faire appel à la société d'électricité et à l'autoriser à intervenir à l'intérieur de l'immeuble.

Ces constatations de fait sont relayées par l'article 3 du règlement type d'Electrabel (dossier intimée pièce IX) concernant notamment les conditions de branchement imposées à l'abonné, branchement qui doit rester accessible aux distributeurs, ne doit pas être encastré et sur lequel une surveillance doit toujours rester possible.

Il apparaît dès lors que, sur base des éléments propres à la cause, c'est l'abonné qui, au moment de la survenance du dommage, exerçait le plus de prérogatives concrètes sur la chose et qui doit être considéré comme gardien, à l'exclusion de l'assurée de l'intimée.

Il importe peu que l'assurée de l'appelante ait respecté les conditions de branchement et que son installation ait été agréée par AIB Vinçotte. La responsabilité est en effet présumée de façon irréfragable dans le chef du gardien qui ne sera pas libéré en prouvant qu'il n'a commis aucune faute.

Son action originaire demeure non fondée.

PAR CES MOTIFS

Vu l'article 24 de la loi du 15 juin 1935 sur l'emploi des langues en matière judiciaire,

La Cour, statuant contradictoirement, Reçoit les appels,

Confirme les jugements entrepris dans toutes leurs dispositions;

...'

Belgische wetgeving 2006/Législation belge 2006

ELEKTRICITEIT / ELECTRICITE

Federale Wetgeving / Législation fédérale

Wetten / Lois

Wet van 20 juli 2006 houdende diverse bepalingen houdende wijzigingen van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de gasmarkt en het fiscaal statuut van de elektriciteitsproducenten / **Loi** du 20 juillet 2006 portant des dispositions diverses modifiant la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations, la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché du gaz et au statut fiscal des producteurs d'électricité, BS-MB, 28.07.2006 - Ed. 2, p. 36966

Wet van 8 december 2006 tot vaststelling van een heffing ter bestrijding van het niet benutten van een site voor de productie van elektriciteit door een producent / **Loi** du 8 décembre 2006 établissant un prélèvement visant à lutter contre la non-utilisation d'un site de production d'électricité par un producteur, BS-MB, 13.12.2006, p. 69257

Wet van 8 december 2006 tot inrichting van een beroep tegen de administratieve boete opgelegd in het raam van de toepassing van de wet van 8 december 2006 tot vaststelling van een heffing ter bestrijding van het niet benutten van een site voor de productie van elektriciteit door een producent / **Loi** du 8 décembre 2006 organisant une voie de recours contre l'amende administrative infligée dans le cadre de l'application de la loi du 8 décembre 2006 établissant un prélèvement visant à lutter contre la non-utilisation d'un site de production d'électricité par un producteur, BS-MB, 13.12.2006, p. 69257

Koninklijke Besluiten / Arrêtés Royaux

KB van 7 maart 2006 tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van sommige bepalingen van de wet van 1 juni 2005 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt / **AR** du 7 mars 2006 fixant la date d'entrée en vigueur de certaines dispositions de la loi du 1er juin 2005 portant modification de la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité, BS-MB, 23.03.2006, p. 16669

KB van 2 mei 2006 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 30 juni 2005, gesloten in het Paritair Comité voor het gas-en elektriciteitsbedrijf, betreffende de sociale programmatie voor de personeelsleden voor wie de collectieve arbeidsovereenkomst van 2 december 2004 betreffende de waarborg van de rechten van werknemers van de bedrijfstak gas en elektriciteit in dienst op 31 december 2001 van toepassing is /

AR rendant obligatoire la convention collective de travail du 30 juin 2005, conclue au sein de la Commission paritaire de l'industrie du gaz et de l'électricité, relative à la programmation sociale pour les membres du personnel auxquels s'applique la convention collective de travail du 2 décembre 2004 relative à la garantie des droits des travailleurs de la branche d'activité gaz et électricité en service au 31 décembre 2001, BS-MB, 18.09.2006 - Ed. 2,

KB van 8 mei 2006 tot vaststelling van de bedragen voor 2006 van de fondsen die bestemd zijn voor de financiering van de werkelijke kostprijs ingevolge de toepassing van maximumprijzen voor de levering van elektriciteit en aardgas aan beschermde residentiële afnemers / **AR** du 8 mai 2006 déterminant les montants pour 2006 des fonds destinés au financement du coût réel résultant de l'application de prix maximaux pour la fourniture d'électricité et de gaz naturel aux clients protégés résidentiels, BS-MB, 18.05.2006, p. 25442

KB van 23 oktober 2006 waarbij de Minister die bevoegd is voor Energie, gemachtigd wordt om de bezoldiging te bepalen van de voorzitter en de leden van het directiecomité van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas / **AR** du 23 octobre 2006 déléguant au Ministre qui a l'Energie dans ses attributions la compétence de fixer la rémunération du président et des membres du comité de direction de la Commission de Régulation de l'Electricité et du Gaz, BS-MB, 11.12.2006, p. 68855

KB van 3 december 2006 tot wijziging van artikel 274 van het Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties / **AR** du 3 décembre 2006 modifiant l'article 274 du Règlement général sur les Installations électriques, BS-MB, 22.12.2006 - Ed. 2, p. 73827

KB van 3 december 2006 tot inlassing van een artikel 271 bis in het Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties / **AR** du 3 décembre 2006 insérant un article 271 bis dans le Règlement général sur les Installations électriques, BS-MB, 22.12.2006 - Ed. 2, p. 73828

KB van 21 december 2006 tot wijziging van de datum van inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 1 april 2006 tot wijziging van het koninklijk besluit van 10 maart 1981 waarbij het Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties voor de huishoudelijke installaties en sommige lijnen van transport en verdeling van elektrische energie bindend wordt verklaard en tot wijziging van artikel 276 van het Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties / **AR** du 21 décembre 2006 modifiant la date d'entrée en vigueur de l'arrêté royal du 1er avril 2006 modifiant l'arrêté royal du 10 mars 1981 rendant obligatoire le Règlement général sur les Installations électriques pour les installations domestiques et certaines lignes de transport et de distribution d'énergie électrique et modifiant l'article 276 du Règlement général sur les Installations électriques, BS-MB, 28.12.2006 - Ed. 4, p. 75430

Ministeriële Besluiten / Arrêtés Ministériels

MB van 11 januari 2006 betreffende de erkenning van de n.v. Belpex als marktbeheerder voor de uitwisseling van energieblokken / **AM** du 11 janvier 2006 portant agrément de la s.a.Belpex en qualité de gestionnaire d'un marché d'échange de blocs d'énergie, BS-MB, 20.02.2006 - Ed. 2, p. 8828

MB van 10 mei 2006 tot wijziging van het ministerieel besluit van 14 april 2004 houdende verlening aan de naamloze vennootschap C-Power van de machtiging voor de bouw en een vergunning voor de exploitatie van een windturbinepark van 60 windturbines, met een nominaal vermogen van 3,6 MW per windturbine, inclusief de kabels, voor de productie van elektriciteit uit wind op de Thorntonbank in de Belgische zeegebieden / **AM** du 10 mai 2006 modifiant l'arrêté ministériel du 14 avril 2004 accordant un permis de construction et une licence d'exploitation à la société anonyme C-Power pour un parc à éoliennes de 60 éoliennes, ayant une puissance nominale de 3,6 MW par éoliennes, câbles y compris, pour la production d'électricité grâce au vent sur le Thorntonbank dans les territoires maritimes belges, BS-MB, 22.05.2006, p. 26036

MB van 4 december 2006 tot bepaling van het proces-verbaal van het controlebezoek van huishoudelijke elektrische laagspanningsinstallaties, genomen in uitvoering van artikel 273 van het Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties goedgekeurd bij het koninklijk besluit van 10 maart 1981 waarbij bedoeld Algemeen Reglement bindend wordt verklaard voor de huishoudelijke installaties en sommige lijnen van transport en verdeling van elektrische energie / **AM** du 4 décembre 2006 définissant le procès-verbal de visite de contrôle des installations électriques domestiques en basse tension, pris en exécution de l'article 273 du Règlement général sur les Installations électriques approuvé par l'arrêté royal du 10 mars 1981 rendant obligatoire ledit Règlement général pour les installations électriques domestiques et certaines lignes de transport et de distribution d'énergie électrique, BS-MB, 22.12.2006 - Ed. 2, p. 73838

MB van 18 december 2006 tot aanduiding van de ambtenaar die belast is met de uitvoering van de wet van 8 december 2006 tot vaststelling van een heffing ter bestrijding van het niet benutten van een site voor de productie van elektriciteit door een producent / **AM** du 18 décembre 2006 portant désignation du fonctionnaire chargé de l'application de la loi du 8 décembre 2006 établissant un prélèvement visant à lutter contre la non-utilisation d'un site de production d'électricité par un producteur, BS-MB, 21.12.2006, p. 73575

Brussels Hoofdstedelijk Gewest / Région de Bruxelles-Capitale

Ordonnanties / Ordonnances

Ordonnantie van 14 december 2006 tot wijziging van de ordonnanties van 19 juli 2001 en van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en tot opheffing van de ordonnantie van 11 juli 1991 met betrekking tot het recht op een minimumlevering van elektriciteit en de ordonnantie van 11 maart 1999 tot vaststelling van de maatregelen ter voorkoming van de schorsingen van de gaslevering voor huishoudelijk gebruik / **Ordonnance** du 14 décembre modifiant les ordonnances du 19 juillet 2001 et du 1er avril 2004 relatives à l'organisation du marché de l'électricité et du gaz en Région de Bruxelles-Capitale et abrogeant l'ordonnance du 11 juillet 1991 relative au droit à la fourniture minimale d'électricité et l'ordonnance du 11 mars 1999 établissant des mesures de prévention des coupures de gaz à usage domestique, BS-MB, 09.01.2007, p. 537

Besluiten / Arrêtés

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 4 mei 2006 houdende toekenning van een leveringsvergunning voor elektriciteit aan de vennootschap E.ON Sales & Trading GmbH / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 4 mai 2006 octroyant une autorisation de fourniture d'électricité à la société E.ON Sales & Trading GmbH, BS-MB, 12.06.2006, p. 29966

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 11 mei 2006 tot aanduiding van de agenten die belast zijn met het indienen van aanmaningen en het bevel tot tenuitvoerleggingen ervan in toepassing van artikel 32, §4, derde lid van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in toepassing van artikel 24, §4, derde lid, van de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende wegenisretributies inzake gas en elektriciteit en houdende wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 11 mai 2006 portant désignation des agents qui sont chargés de procéder aux sommations et de les déclarer exécutoires en application de l'article 32, § 4, troisième alinéa, de l'ordonnance du 19 juillet 2001 relative à l'organisation du marché de l'électricité en Région de Bruxelles-Capitale et en application de l'article 24, § 4, troisième alinéa, de l'ordonnance du 1er avril 2004 relative à l'organisation du marché du gaz en Région de Bruxelles-Capitale, concernant des redevances de voiries en matière de gaz et d'électricité et portant modification de l'ordonnance du 19 juillet 2001 relative à l'organisation du marché de l'électricité en Région de Bruxelles-Capitale, BS-MB, 02.06.2006, p. 28889

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 18 mei 2006 houdende hernieuwing van de leveringsvergunningen voor elektriciteit en gas van de naamloze vennootschappen S.P.E., Luminus, ALG Négoce en City Power / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 18 mai 2006 concernant le renouvellement des autorisations de fourniture d'électricité et de gaz détenues par les sociétés anonymes S.P.E., Luminus, ALG Négoce et City Power, BS-MB, 28.06.2006, p. 32683

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 6 juli 2006 bepalende de datum waarop de huishoudelijke afnemers in aanmerking komen inzake elektriciteit / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 6 juillet 2006 fixant la date à laquelle les clients résidentiels sont éligibles pour l'électricité, BS-MB, 21.08.2006, p. 41443

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 13 juli 2006 houdende goedkeuring van het technisch reglement voor het beheer van het gewestelijk transmissie voor elektriciteit / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 13 juillet 2006 approuvant le règlement technique pour la gestion du réseau de transport régional d'électricité, BS-MB, 28.09.2006, p. 50309

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 13 juli 2006 houdende goedkeuring van het technisch reglement voor het beheer van het elektriciteitsdistributienet in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en van de toegang ertoe / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 13 juillet 2006 approuvant le règlement technique pour la gestion du réseau de distribution d'électricité en Région de Bruxelles-Capitale et l'accès à celui-ci, BS-MB, 29.11.2006, p. 66046

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 13 juli 2006 houdende goedkeuring van de investeringsplannen van de NV Elia System Operator, beheerder van het gewestelijk transmissienet voor elektriciteit, respectievelijk voor de periode 2005-2012 en 2006-2013 / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 13 juillet 2006 portant approbation des plans d'investissements proposés par la SA Elia System Operator, gestionnaire du réseau de transport régional d'électricité, respectivement pour la période 2005-2012 et 2006-2013, BS-MB, 01.09.2006, p. 43888

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 13 juli 2006 houdende goedkeuring van de investeringsplannen van de CVBA Sibelga, distributienetbeheerder voor elektriciteit, respectievelijk voor de periode 2005-2009 en 2006-2010 / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 13 juillet 2006 portant approbation des plans d'investissements proposés par la SCRL Sibelga, gestionnaire du réseau de distribution d'électricité, pour la période 2005-2009 et 2006-2010, BS-MB, 01.09.2006, p. 43887

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 13 juli 2006 houdende aanwijzing van de CVBA Sibelga als distributienetbeheerder voor elektriciteit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor een termijn van twintig jaar / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 13 juillet 2006 désignant la SCRL Sibelga comme gestionnaire du réseau de distribution d'électricité en Région de Bruxelles-Capitale pour une durée de vingt ans, BS-MB, 01.09.2006, p. 43890

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 30 november 2006 houdende goedkeuring van het investeringsplan van de NV Elia System Operator, beheerder van het gewestelijk transmissienet voor elektriciteit, voor de periode 2007-2014 / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 30 novembre 2006 portant approbation du plan d'investissements proposé par la SA Elia System Operator, gestionnaire du réseau de transport régional d'électricité pour la période 2007-2014, BS-MB, 22.12.2006 - Ed. 2, p. 73888

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 30 november 2006 houdende goedkeuring van het investeringsplan van de CVBA Sibelga, distributienetbeheerder voor elektriciteit, voor de periode 2007-2011 / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 30 novembre 2006 portant approbation du plan d'investissements proposé par la SCRL Sibelga, gestionnaire du réseau de distribution d'électricité, pour la période 2007-2011, BS-MB, 22.12.2006 - Ed. 2, p. 73889

Vlaams Gewest / Région flamande

Decreten / Décrets

Decreet van 19 mei 2006 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en energie houdende wijzigingen aan het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en aan het decreet van 6 juli 2001 houdende de organisatie van de gasmarkt / **Décret** du 19 mai 2006 portant diverses mesures en matière d'environnement et d'énergie modifiant le décret du 17 juillet 2000 relatif à l'organisation du marché de l'électricité et le décret du 6 juillet 2001 relatif à l'organisation du marché du gaz, BS-MB, 20.06.2006, Ed. 2, p. 31217

Decreet van 30 juni 2006 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2006 houdende wijzigingen aan het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, aan het decreet van 6 juli 2001 houdende de organisatie van de gasmarkt en aan het decreet van 2 april 2004 tot vermindering van de uitstoot van broeikasgassen in het Vlaamse Gewest door het bevorderen van het rationeel energieverbruik, het gebruik van hernieuwbare energiebronnen en de toepassing van flexibiliteitsmechanismen uit het Protocol van Kyoto / **Décret** du 30 juin 2006 contenant diverses mesures d'accompagnement de l'ajustement du budget 2006 modifiant le décret du 17 juillet 2000 relatif à l'organisation du marché de l'électricité, le décret du 6 juillet 2001 relatif à l'organisation du marché du gaz et le décret du 2 avril 2004 portant réduction des émissions de gaz à effet de serre en Région flamande par la promotion de l'utilisation rationnelle de l'énergie, l'utilisation de sources d'énergie renouvelables et l'application des mécanismes de flexibilité prévus par le Protocole de Kyoto, BS-MB, 13.12.2006, p. 69308

Besluiten / Arrêtés

Besluit van de Vlaamse regering van 8 juli 2005 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 maart 2004 inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen en van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 maart 2002 inzake de openbaredienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik / **Arrêté** du Gouvernement flamand du 8 juillet 2005 modifiant l'arrêté du Gouvernement flamand du 5 mars 2004 favorisant la production d'électricité à partir des sources d'énergie renouvelables et de l'arrêté du Gouvernement flamand du 29 mars 2002 relatif aux obligations de service public en vue de promouvoir l'utilisation rationnelle de l'énergie, BS-MB, 17.02.2006 - Ed. 2 p; 8515

Besluit van de Vlaamse regering van 18 november 2005 tot vaststelling van de openbaredienstverplichting, opgelegd aan de netbeheerders met betrekking tot het ter beschikking stellen van de mogelijkheid voor eindafnemers op laagspanning om te kunnen genieten van een elektriciteitsstarief op basis van een dag- en een nachtmeter / **Arrêté** du Gouvernement flamand du 18 novembre 2005 fixant l'obligation de service public, imposée aux gestionnaires de réseau relative à la mise à la disposition des consommateurs finaux de basse tension la possibilité de bénéficier d'un tarif d'électricité sur la base d'un compteur de jour et de nuit, BS-MB, 18.09.2006 - Ed. 2, p. 47408

Région wallonne / Waals Gewest

Arrêtés / Besluiten

Arrêté du Gouvernement wallon du 27 avril 2006 approuvant le plan d'adaptation 2006-2013 du réseau de transport local d'électricité d'ELIA / **Besluit** van de Waalse Regering tot goedkeuring van het aanpassingsplan 2006-2013 van het plaatselijke elektriciteitsvervoersnet van ELIA, MB-BS, 15.05.2006, p. 24805

Arrêté du Gouvernement wallon du 11 mai 2006 relatif aux clients éligibles au 1er janvier 2007 dans les marchés de l'électricité et du gaz / **Besluit** van de Waalse Regering van 11 mei 2006 betreffende de afnemers die op 1 januari 2007 in aanmerking komen op de elektriciteits- en gasmarkt, MB-BS, 22.05.2006, p. 26018

Arrêté du Gouvernement wallon du 13 juillet 2006 modifiant les arrêtés du Gouvernement wallon du 21 mars 2002 relatif à la licence de fourniture d'électricité et du 16 octobre 2003 relatif à la licence de fourniture de gaz / **Besluit** van de Waalse Regering van 13 juli 2006 tot wijziging van de besluiten van de Waalse Regering van 21 maart 2002 betreffende de vergunning voor de levering van elektriciteit en van 16 oktober 2003 betreffende de vergunning voor gaslevering, MB-BS, 06.09.2006 - Ed. 3, p. 45377

Arrêté du Gouvernement wallon du 31 août 2006 modifiant l'arrêté du Gouvernement wallon du 30 mars 2006 relatif aux obligations de service public dans le marché de l'électricité et visant à comptabiliser les heures de consommation d'électricité du week-end et heures de nuit / **Besluit** van de Waalse Regering van 31 augustus 2006 tot wijziging van het besluit van de Waalse Regering van 30 maart 2006 betreffende de openbare dienstverplichtingen op de elektriciteitsmarkt en waarbij het elektriciteitsverbruik tijdens de weekenduren in nachturen geboekt wordt, MB-BS, 18.09.2006 - Ed.2, p. 47449

Arrêté du Gouvernement wallon du 6 décembre 2006 modifiant les arrêtés du Gouvernement wallon du 30 mars 2006 relatif aux obligations de service public dans le marché du gaz et de l'électricité et du 17 juillet 2003 relatif à la commission locale d'avis de coupure / **Besluit** van de Waalse Regering van 6 december 2006 tot wijziging van de besluiten van de Waalse Regering van 30 maart 2006 betreffende de openbare dienstverplichtingen op de gasmarkt en op de elektriciteitsmarkt en van 17 juli 2003 betreffende de plaatselijke commissie inzake bericht van onderbreking, MB-BS, 20.12.2006 - Ed.2, p. 73300

AM du 23 juin 2006 définissant le modèle de formulaires à fournir au fournisseur d'électricité ou de gaz par le client protégé / **MB** van 23 juni 2006 tot bepaling van het model van de formulieren die de beschermde afnemer aan de gas- of elektriciteitsleverancier moet overmaken, MB-BS, 07.08.2006, p. 38633

AM du 23 juin 2006 déterminant les procédures de placement d'un compteur à budget électricité et d'activation de la fonction à prépaiement / **MB** van 23 juni 2006 tot bepaling van de procedures tot plaatsing van een budgetmeter (elektriciteit) en tot activering van de voorafbetalingsfunctie, MB-BS, 07.08.2006, p. 38646

AM du 22 novembre 2006 déterminant le contenu des prestations relatives au remplacement d'un compteur mono-horaire par un compteur bi-horaire / **MB** van 22 november 2006 tot bepaling van de inhoud van de prestaties betreffende de vervanging van een eenvoudige meter door een tweevoudige meter, MB-BS, 13.12.2006, p. 69424

AM du 22 novembre 2006 déterminant la durée et les modalités du plan de paiement lors du placement d'un compteur à budget électrique chez le client résidentiel raccordé en basse tension qui en fait la demande / **MB** van 22 november 2006 tot bepaling van de duur en de modaliteiten van het afbetalingsplan voorzien bij de plaatsing van een elektriciteitsbudgetmeter bij de op laagspanning aangesloten residentiële afnemer die erom verzoekt, MB-BS, 13.12.2006, p. 69425

AM du 13 décembre 2006 établissant la méthode de détermination des sources d'énergie primaire utilisées pour produire de l'électricité / **MB** van 13 december 2006 tot vastlegging van de methode voor de bepaling van de primaire energiebronnen die gebruikt worden om elektriciteit te produceren, MB-BS, 22.12.2006, P. 73884

Gas / Gaz

Federale wetgeving / Législation fédérale

Wetten / Lois

Wet van 20 juli 2006 houdende diverse bepalingen houdende wijzigingen van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de gasmarkt en het fiscaal statuut van de elektriciteitsproducenten / **Loi** du 20 juillet 2006 portant des dispositions diverses modifiant la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations, la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et la loi du 29 avril 1999 relative à l'organistaion du marché du gaz et au statut fiscal des producteurs d'électricité, BS-MB, 28.07.2006 - Ed. 2, p. 36966

Koninklijke Besluiten / Arrêtés Royaux

KB van 7 maart 2006 tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van sommige bepalingen van de wet van 1 juni 2005 tot wijziging van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen / **AR** du 7 mars 2006 fixant la date d'entrée en vigueur de certaines dispositions de la loi du 1er juin 2005 portant modification de la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations, BS-MB, 23.03.2006, p. 16670

KB van 8 mei 2006 tot vaststelling van de bedragen voor 2006 van de fondsen die bestemd zijn voor de financiering van de werkelijke kostprijs ingevolge de toepassing van maximumprijzen voor de levering van elektriciteit en aardgas aan beschermde residentiële afnemers / **AR** du 8 mai 2006 déterminant les montants pour 2006 des fonds destinés au financement du coût réel résultant de l'application de prix maximaux pour la fourniture d'électricité et de gaz naturel aux clients protégés résidentiels, BS-MB, 18.05.2006, p. 25442

KB van 3 december 2006 tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 mei 2002 betreffende de vervoersvergunning voor gasachtige producten en andere door middel van leidingen / **AR** du 3 décembre 2006 portant modification de l'arrêté royal du 14 mai 2002 relatif à l'autorisation de transport de produits gazeux et autres par canalisations, BS-MB, 11.12.2006, p. 68856

Ministeriële Besluiten / Arrêtés Ministériels**Brussels Hoofdstedelijk Gewest / Région de Bruxelles-Capitale****Ordonnanties / Ordonnances**

Ordonnantie van 14 december 2006 tot wijziging van de ordonnanties van 19 juli 2001 en van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en tot opheffing van de ordonnantie van 11 juli 1991 met betrekking tot het recht op een minimumlevering van elektriciteit en de ordonnantie van 11 maart 1999 tot vaststelling van de maatregelen ter voorkoming van de schorsingen van de gaslevering voor huishoudelijk gebruik / **Ordonnance** du 14 décembre modifiant les ordonnances du 19 juillet 2001 et du 1er avril 2004 relatives à l'organisation du marché de l'électricité et du gaz en Région de Bruxelles-Capitale et abrogeant l'ordonnance du 11 juillet 1991 relative au droit à la fourniture minimale d'électricité et l'ordonnance du 11 mars 1999 établissant des mesures de prévention des coupures de gaz à usage domestique, BS-MB, 09.01.2007, p. 537

Besluiten / Arrêtés

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 11 mei 2006 tot aanduiding van de agenten die belast zijn met het indienen van aanmaningen en het bevel tot tenuitvoerleggingen ervan in toepassing van artikel 32, §4, derde lid van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in toepassing van artikel 24, §4, derde lid, van de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende wegenisretributies inzake gas en elektriciteit en houdende wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 11 mai 2006 portant désignation des agents qui sont chargés de procéder aux sommations et de les déclarer exécutoires en application de l'article 32, § 4, troisième alinéa, de l'ordonnance du 19 juillet 2001 relative à l'organisation du marché de l'électricité en Région de Bruxelles-Capitale et en application de l'article 24, § 4, troisième alinéa, de l'ordonnance du 1er avril 2004 relative à l'organisation du marché du gaz en Région de Bruxelles-Capitale, concernant des redevances de voiries en matière de gaz et d'électricité et portant modification de l'ordonnance du 19 juillet 2001 relative à l'organisation du marché de l'électricité en Région de Bruxelles-Capitale, BS-MB, 02.06.2006, p. 28889

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 18 mei 2006 houdende hernieuwing van de leveringsvergunningen voor elektriciteit en gas van de naamloze vennootschappen S.P.E., Luminus, ALG Négoce en City Power / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 18 mai 2006 concernant le renouvellement des autorisations de fourniture d'électricité et de gaz détenues par les sociétés anonymes S.P.E., Luminus, ALG Négoce et City Power, BS-MB, 28.06.2006, p. 32683

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 6 juli 2006 bepalende de datum waarop de huishoudelijke afnemers in aanmerking komen inzake gas / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 6 juillet 2006 fixant la date à laquelle les clients résidentiels sont éligibles pour le gaz, BS-MB, 21.08.2006, p. 41443

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 6 juli 2006 bepalende de datum waarop de huishoudelijke afnemers in aanmerking komen inzake elektriciteit / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 6 juillet 2006 fixant la date à laquelle les clients résidentiels sont éligibles pour l'électricité, BS-MB, 21.08.2006, p. 41443

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 13 juli 2006 houdende goedkeuring van het technisch reglement voor het beheer van het gasdistributienet in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en van de toegang ertoe / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 13 juillet 2006 approuvant le règlement technique pour la gestion du réseau de distribution de gaz en Région de Bruxelles-Capitale et l'accès à celui-ci, BS-MB, 18.09.2006 - Ed. 2, p. 47452

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 13 juli 2006 houdende aanwijzing van de CVBA Sibelga als distributienetbeheerder voor gas in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor een termijn van twintig jaar / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 13 juillet 2006 désignant la SCRL Sibelga, comme gestionnaire du réseau de distribution de gaz en Région de Bruxelles-Capitale pour une durée de vingt ans, BS-MB, 01.09.2006, p. 43889

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 28 september 2006 houdende toekenning van een leveringsvergunning voor gas aan de naamloze vennootschap Lampiris / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 28 septembre 2006 octroyant une autorisation de fourniture de gaz à la société anonyme Lampiris, BS-MB, 12.10.2006, p. 54527

Vlaams Gewest / Région flamande

Decreet van 19 mei 2006 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en energie houdende wijzigingen aan het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en aan het decreet van 6 juli 2001 houdende de organisatie van de gasmarkt / **Décret** du 19 mai 2006 portant diverses mesures en matière d'environnement et d'énergie modifiant le décret du 17 juillet 2000 relatif à l'organisation du marché de l'électricité et le décret du 6 juillet 2001 relatif à l'organisation du marché du gaz, BS-MB, 20.06.2006, Ed. 2. p. 31217

Decreet van 30 juni 2006 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2006 houdende wijzigingen in het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, in het decreet van 6 juli 2001 houdende de organisatie van de gasmarkt en in het decreet van 2 april 2004 tot vermindering van de uitstoot van broeikasgassen in het Vlaamse Gewest door het bevorderen van het rationeel energieverbruik, het gebruik van hernieuwbare energiebronnen en de toepassing van flexibiliteitsmechanismen uit het Protocol van Kyoto / **Décret** du 30 juin 2006 contenant diverses mesures d'accompagnement de l'ajustement du budget 2006 modifiant le décret du 17 juillet 2000 relatif à l'organisation du marché de l'électricité, le décret du 6 juillet 2001 relatif à l'organisation du marché du gaz et le décret du 2 avril 2004 portant réduction des émissions de gaz à effet de serre en Région flamande par la promotion de l'utilisation rationnelle de l'énergie, l'utilisation de sources d'énergie renouvelables et l'application des mécanismes de flexibilité prévus par le Protocole de Kyoto, BS-MB, 13.12.2006, p. 69308

Besluiten / Arrêtés

Besluit van de Vlaamse regering van 18 november 2005 tot vaststelling van de openbardienstverplichting, opgelegd aan de netbeheerder met betrekking tot het ter beschikking stellen van de mogelijkheid voor eindafnemers op laagspanning om te kunnen genieten van een elektriciteitstarief op basis van een dag-en een nachtmeter / **Arrêté** du Gouvernement flamand du 18 novembre 2005 fixant l'obligation de service public, imposée aux gestionnaires de réseau relative à la mise à la disposition des consommateurs finaux de basse tension la possibilité de bénéficier d'un tarif d'électricité sur la base d'un compteur de jour et de nuit, BS-MB, 18.09.2006 - Ed.2, p. 47408

Région wallonne / Waals Gewest

Arrêtés / Besluiten

Arrêté du Gouvernement wallon du 22 décembre 2005 modifiant l'arrêté du Gouvernement wallon du 14 octobre 2004 désignant l'intercommunale ALG en tant que gestionnaire de réseau de distribution de gaz / **Besluit** van de Waalse Regering tot wijziging van het besluit van de Waalse Regering van 14 oktober 2004 waarbij de intercommunale ALG als beheerder van gasdistributienetten aangewezen wordt, MB-BS, 09.01.2006, p. 1737

Arrêté du Gouvernement wallon du 23 février 2006 fixant la partie de la quantité totale de quotas d'émission de gaz à effet de serre allouée initialement à la station de compression de Fluxys pour l'année 2005 / **Besluit** van de Waalse Regering van 23 februari 2006 tot bepaling van het deel van de totale hoeveelheid broeikasgasemissierechten dat aanvankelijk aan het samendrukstation van Fluxys toegekend wordt voor het jaar 2005, MB-BS, 16.03.2006, p.15600

Arrêté du Gouvernement wallon du 11 mai 2006 relatif aux clients éligibles au 1er janvier 2007 dans les marchés de l'électricité et du gaz / **Besluit** van de Waalse Regering van 11 mei 2006 betreffende de afnemers die op 1 januari 2007 in aanmerking komen op de elektriciteits- en gasmarkt, MB-BS, 22.05.2006, p. 26018

Arrêté du Gouvernement wallon du 13 juillet 2006 modifiant les arrêtés du Gouvernement wallon du 21 mars 2002 relatif à la licence de fourniture d'électricité et du 16 octobre 2003 relatif à la licence de fourniture de gaz / **Besluit** van de Waalse Regering van 13 juli 2006 tot wijziging van de besluiten van de Waalse Regering van 21 maart 2002 betreffende de vergunning voor de levering van elektriciteit en van 16 oktober 2003 betreffende de vergunning voor gaslevering, MB-BS, 06.09.2006 - Ed. 3, p. 45377

Arrêté du Gouvernement wallon du 6 decembre 2006 modifiant les arrêtés du Gouvernement wallon du 30 mars 2006 relatif aux obligations de service public dans le marché du gaz et de l'électricité et du 17 juillet 2003 relatif à la commission locale d'avis de coupure / **Besluit** van de Waalse Regering van 6 december 2006 tot wijziging van de besluiten van de Waalse Regering van 30 maart 2006 betreffende de openbare dienstverplichtingen op de gasmarkt en op de elektriciteitsmarkt en van 17 juli 2003 betreffende de plaatselijke commissie inzake bericht van onderbreking, MB-BS, 20.12.2006 - Ed.2, p. 73300

AM du 16 mars 2006 prolongeant la période d'interdiction de coupure de la fourniture de gaz / **MB** van 16 maart 2006 tot verlenging van de periode waarin onderbreking van gaslevering verboden is, MB-BS, 22.03.2006, p. 16588

AM du 23 juin 2006 définissant le modèle de formulaires à fournir au fournisseur d'électricité ou de gaz par le client protégé / **MB** van 23 juni 2006 tot bepaling van het model van de formulieren die de beschermde afnemer aan de gas- of elektriciteitsleverancier moet overmaken, MB-BS, 07.08.2006, p. 38633

AM du 23 juin 2006 déterminant les procédures de placement d'un compteur à budget gaz et d'activation de la fonction à prépaiement / **MB** van 23 juni 2006 tot bepaling van de procedures tot plaatsing van een budgetmeter (gas) en tot activering van de voorafbetalingsfunctie, MB-BS, 07.08.2006, p. 38642

AM du 22 november 2006 déterminant la durée et les modalités du plan de paiement lors du placement d'un compteur à budget gaz chez un client résidentiel qui en fait la demande / **MB** van 22 november 2006 tot bepaling van de duur en de modaliteiten van het afbetalingsplan voorzien bij de plaatsing van een gasbudgetmeter bij een residentiële afnemer die erom verzoekt, MB-BS, 13.12.2006, p. 69426

Belgische wetgeving 2007 / Législation belge 2007

ELEKTRICITEIT / ELECTRICITE

Federale Wetgeving / Législation fédérale

Wetten / Lois

Wet van 1 juli 2006 tot wijziging van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen en de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt / **Loi** du 1er juillet 2006 portant modification de la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations et de la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité, BS-MB, 12.01.2007 - Ed. 2, p. 1333

Wet van 1 juli 2006 tot wijziging van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen en de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt. Erratum / **Loi** du 1er juillet 2006 portant modification de la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations et de la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité. - Erratum, BS-MB, 02.02.2007, p. 5514

Wet van 21 december 2007 houdende diverse bepalingen – Wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt - Wijziging van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen / **Loi** du 21 décembre 2007 portant des dispositions diverses - Modification de la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité, BS-MB, 31.12.2007 - Ed. 3, p. 66163

Programmawet van 27 april 2007 houdende wijziging van de wet van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen - automatische toepassing van de maximumprijzen voor levering van elektriciteit en aardgas aan beschermde residentiële afnemers met een laag inkomen of in een onzekere situatie / **Loi-programme** du 27 avril 2007 portant modification de la loi du 27 décembre 2006 portant des dispositions diverses - application automatique de prix maximaux pour la fourniture d'électricité et de gaz naturel aux clients protégés résidentiels à revenus modestes ou à situation précaire, BS-MB, 08.05.2007 - Ed. 3, p. 25153

Koninklijke Besluiten / Arrêtés Royaux

KB van 15 januari 2007 tot benoeming van de directeur van de administratieve directie van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas / **AR** du 15 janvier 2007 portant nomination du directeur de la direction administrative de la Commission de Régulation de l'Electricité et du Gaz, BS-MB, 31.01.2007, p. 5065

KB van 15 januari 2007 tot benoeming van de directeur van de directie voor de controle op de prijzen en de rekeningen van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas / **AR** du 15 janvier 2007 portant nomination du directeur de la direction du contrôle des prix et des comptes de la Commission de Régulation de l'Electricité et du Gaz, BS-MB, 31.01.2007, p. 5067

KB van 15 januari 2007 tot benoeming van de directeur van de directie voor de technische werking van de gasmarkt en de elektriciteitsmarkt van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas / **AR** du 15 janvier 2007 portant nomination du directeur de la direction du fonctionnement technique du marché de l'électricité et du gaz de la Commission de Régulation de l'Electricité et du Gaz, BS-MB, 31.01.2007, p. 5069

KB van 15 januari 2007 tot benoeming van de voorzitter van het directiecomité van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas / **AR** du 15 janvier 2007 portant nomination du président du comité de direction de la Commission de Régulation de l'Electricité et du Gaz, BS-MB, 31.01.2007, p. 5070

KB van 26 april 2007 tot vaststelling van de bedragen voor 2007 van de fondsen die bestemd zijn voor de financiering van de werkelijke kostprijs ingevolge de toepassing van maximumprijzen voor de levering van elektriciteit en aardgas aan beschermde residentiële afnemers / **AR** du 26 avril 2007 déterminant les montants pour 2007 des fonds destinés au financement du coût réel résultat de l'application de prix maximaux pour la fourniture d'électricité et de gaz naturel aux clients protégés résidentiels, BS-MB, 13.06.2007, p. 31925

KB van 7 juni 2007 tot wijziging van de datum van inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 1 april 2006 tot wijziging van het koninklijk besluit van 10 maart 1981 waarbij het Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties voor de huishoudelijke installaties en sommige lijnen van transport en verdeling van elektrische energie bindend wordt verklaard en tot wijziging van artikel 276 van het Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties / **AR** du 7 juin 2007 modifiant la date d'entrée en vigueur de l'arrêté royal du 1er avril 2006 modifiant l'arrêté royal du 10 mars 1981 rendant obligatoire le Règlement général sur les Installations électriques pour les installations domestiques et certaines lignes de transport et de distribution d'énergie électrique et modifiant l'article 276 du Règlement général sur les Installations électriques, BS-MB, 19.06.2007, p. 33417

KB van 8 juni 2007 tot vaststelling van de bedragen die bestemd zijn voor de financiering van de werkingskosten van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas voor het jaar 2007 / **AR** du 8 juin 2007 fixant les montants destinés au financement des frais de fonctionnement de la Commission de Régulation de l'Electricité et du Gaz pour l'année 2007, BS-MB, 19.06.2007, p. 33458

KB van 8 juni 2007 betreffende de methodologie voor het vaststellen van het totale inkomen dat de billijke marge bevat, betreffende de algemene tariefstructuur, de basisprincipes en procedures inzake tarieven, de procedures, de bekendmaking van de tarieven, de jaarverslagen, de boekhouding, de kostenbeheersing, betreffende de inkomensverschillen van de beheerders en de objectieve indexeringsformule bedoeld in de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen / **AR** du 8 juin 2007 relatif à la méthodologie pour déterminer le revenu total comprenant la marge équitable, à la structure tarifaire générale, aux principes de base en matière de tarifs, aux procédures, à la publication des tarifs, aux rapports annuels, à la comptabilité, à la maîtrise des coûts, aux écarts de revenu des gestionnaires et à la formule objective d'indexation visés par la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisation, BS-MB, 29.06.2007 - Ed. 4, p. 36099

KB van 8 juni 2007 betreffende de regels met betrekking tot de vaststelling van en de controle op het totaal inkomen en de billijke winstmarge, de algemene tariefstructuur, het saldo tussen kosten en ontvangsten en de basisprincipes en procedures inzake het voorstel en de goedkeuring van de tarieven, van de rapportering en kostenbeheersing door de beheerder van het nationaal transmissienet / **AR** du 8 juin 2007 relatif aux règles en matière de fixation et de contrôle du revenu total et de la marge bénéficiaire équitable, de la structure tarifaire générale, du solde entre les coûts et les recettes et des principes de base et procédures en matière de proposition et d'approbation des tarifs, du rapport et de la maîtrise des coûts par le gestionnaire du réseau national de transport d'électricité, BS-MB, 29.06.2007 - Ed. 2, p. 35705

Ministeriële Besluiten / Arrêtés Ministériels

MB van 26 januari 2007 houdende de principes inzake de vergoeding van de voorzitter en de leden van het directiecomité van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas en tot bepaling van de vergoeding voorzien in artikel 2 van het koninklijk besluit van 3 mei 1999 tot vaststelling van de regels toepasselijk op de voorzitter en de leden van het directiecomité van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas inzake onverenigbaarheden en belangenconflicten / **AM** du 26 janvier 2007 déterminant les principes relatifs à la rémunération du président et des membres du comité de direction de la Commission de Régularisation de l'Electricité et du gaz et fixant la rémunération prévue à l'article 2 de l'arrêté royal du 3 mai 1999 fixant les règles applicables au président et aux membres du comité de direction de la Commission de Régulation de l'Electricité et du Gaz en matière d'incompatibilités et de conflits d'intérêts, BS-MB, 31.01.2007, p. 4973

MB van 23 februari 2007 tot verlenging van het ministerieel besluit van 13 februari 2004 houdende toekenning aan de NV C-POWER van een vergunning voor de aanleg van twee elektriciteitskabels van 150 kV voor de aansluiting op het elektriciteitsnet van de installaties voor productie van elektriciteit uit wind die het voorwerp uitmaken van de domeinconcessie (Thorntonbank) afgeleverd bij ministerieel besluit van 27 juni 2003 alsook van elektriciteitskabels van 36 kV tussen deze installaties / **AM** du 23 février 2007 prorogeant l'arrêté ministériel du 13 février 2004 portant octroi à la SA C-POWER d'une autorisation de pose de deux câbles d'énergie électrique de 150 kV pour le raccordement au réseau électrique des installations de production d'électricité à partir des vents faisant l'objet de la concession domaniale (Thorntonbank) délivrée par l'arrêté ministériel du 27 juin 2003, ainsi que des câbles d'énergie électrique de 36 kV entre ces installations, BS-MB, 14.03.2007, p. 13714

MB van 21 mei 2007 tot goedkeuring van de wijziging marktreglement voor de uitwisseling van energieblokken / **AM** du 21 mai 2007 portant approbation des modifications au règlement de marché d'échange de blocs d'énergie, BS-MB, 05.06.2007, p. 30225

MB van 30 maart 2007 houdende vaststelling van sociale maximumprijzen voor de levering van elektriciteit aan de beschermde residentiële klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie. / **AM** du 30 mars 2007 portant fixation de prix maximaux sociaux pour la fourniture d'électricité aux clients résidentiels protégés à revenus modestes ou à situation précaire, BS-MB, 06.07.2007, p. 37232

MB van 27 augustus 2007 houdende de bekendmaking van de sociale maximumprijzen van toepassing op de periode vanaf 1 augustus 2007 tot en met 31 januari 2008 voor de levering van elektriciteit aan beschermde residentiële klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie / **AM** du 27 août 2007 portant publication des prix sociaux maximaux applicable du 1er août 2007 au 31 janvier 2008 pour la fourniture d'électricité aux clients résidentiels protégés à revenus modestes ou à situation précaire, BS-MB, 30.08.2007 - Ed. 2, p. 45072

Brussels Hoofdstedelijk Gewest / Région de Bruxelles-Capitale**Ordonnanties / Ordonnances**

Ordonnantie van 21 december 2006 houdende goedkeuring van het samenwerkingsakkoord tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende de sociale hulp aan de gezinnen in het kader van de liberalisatie van de elektriciteits- en gasmarkten, ondertekend te Brussel op 21 september 2006 / **Ordonnance** du 21 décembre 2006 portant approbation de l'accord de coopération entre la Région de Bruxelles-Capitale et la Commission communautaire commune relatif à l'aide sociale aux ménages dans le cadre de la libéralisation des marchés de l'électricité et du gaz, signé à Bruxelles le 21 septembre 2006, BS-MB, 09.01.2007, p. 569

Besluiten / Arrêtés

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 december 2006 houdende vaststelling van de quota voor groenstroomcertificaten voor het jaar 2007 en de volgende genomen in toepassing van artikel 28, § 2, derde lid, van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 21 décembre 2006 fixant les quotas de certificats verts pour l'année 2007 et suivantes pris en application de l'article 28, § 2, troisième alinéa, de l'ordonnance du 19 juillet 2001 relative à l'organisation du marché de l'électricité en Région de Bruxelles-Capitale, BS-MB, 17.01.2007, p. 1971

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 22 maart 2007 houdende toekenning van een leveringsvergunning voor elektriciteit aan de naamloze vennootschap ENDESA ENERGIA / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 22 mars 2007 octroyant une licence de fourniture d'électricité à la société anonyme ENDESA ENERGIA, BS-MB, 24.04.2007, p. 21962

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 19 april 2007 houdende toekenning van een leveringsvergunning voor elektriciteit aan de naamloze vennootschap REIBEL / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 22 mars 2007 octroyant une licence de fourniture d'électricité à la société anonyme REIBEL, BS-MB, 24.04.2007, p. 25332

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 19 april 2007 houdende vaststelling van de quota voor groenstroomcertificaten voor het jaar 2008 en de volgende genomen in toepassing van artikel 28 § 2, derde lid van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 29 mars 2007 fixant les quotas de certificats verts pour l'année 2008 et suivantes pris en application de l'article 28 § 2, troisième alinéa de l'ordonnance du 19 juillet 2001 relative à l'organisation du marché de l'électricité en Région de Bruxelles-Capitale, BS-MB, 30.05.2007- Ed.2, p. 29159

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 19 juli 2007 houdende vaststelling van de modaliteiten voor de toekenning van labels van garantie van oorsprong, houdende bepaling van de plichten opgelegd aan de leveranciers, en houdende wijziging van het besluit van 6 mei 2004 betreffende de promotie van groene elektriciteit en van kwaliteits-warmtekrachtkoppeling / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 19 juillet 2007 déterminant les modalités d'octroi des labels de garantie d'origine, précisant les obligations incombant aux fournisseurs, et modifiant l'arrêté du 6 mai 2004 relatif à la promotion de l'électricité verte et de la cogénération de qualité, BS-MB, 06.09.2007 - Ed. 2, p. 46762

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 19 juli 2007 houdende bepaling van de regels voor de toekenning en de intrekking van de vergunning voor groene levering, alsook van de nadere regels betreffende deze levering, en houdende wijziging van het besluit van 18 juli 2002 houdende de criteria en de procedure tot toekenning, hernieuwing, overdracht en intrekking van een leveringsvergunning voor elektriciteit / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale précisant les modalités d'octroi et de retrait de la licence de fourniture verte, ainsi que les modalités relatives à cette fourniture, et modifiant l'arrêté du 18 juillet 2002 fixant les critères et la procédure d'octroi, de renouvellement, de cession et de retrait d'une licence de fourniture d'électricité, BS-MB, 06.09.2007 - Ed.2, p. 46768

Vlaams Gewest / Région flamande

Decreten / Décrets

Decreet van 25 mei 2007 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu, energie en openbare werken / **Décret** portant des dispositions diverses concernant l'environnement, l'énergie et les travaux publics, BS-MB, 19.06.2007, p. 33519

Decreet van 25 mei 2007 tot wijziging van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water, wat betreft elektriciteit en gas, van het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, wat betreft de openbaredienstverplichtingen, en van het decreet van 6 juli 2001 houdende de organisatie van de gasmarkt, wat betreft de openbaredienstverplichtingen / **Décret** du 25 mai 2007 modifiant le décret du 20 décembre 1996 réglant le droit à la fourniture minimale d'électricité, de gaz et d'eau, en ce qui concerne l'électricité et le gaz, du décret du 17 juillet 2000 relatif à l'organisation du marché de l'électricité, en ce qui concerne les obligations de service public, et du décret du 6 juillet 2001 relatif à l'organisation du marché du gaz, en ce qui concerne les obligations de service public, BS-MB, 10.07.2007, p. 37630

Decreet van 23 november 2007 houdende wijziging van het Aardgasdecreet van 6 juli 2001 en van het decreet van 25 mei 2007 tot wijziging van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water, wat betreft elektriciteit en gas, van het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, wat betreft de openbaredienstverplichtingen, en van het decreet van 6 juli 2001 houdende de organisatie van de gasmarkt, wat betreft de openbaredienstverplichtingen / **Décret** du 23 novembre 2007 modifiant le décret sur le gaz naturel du 6 juillet 2001 et le décret du 25 mai 2007 modifiant le décret du 20 décembre 1996 réglant le droit à la fourniture minimale d'électricité, de gaz et d'eau, en ce qui concerne l'électricité et le gaz, le décret du 17 juillet 2000 relatif à l'organisation du marché de l'électricité, en ce qui concerne les obligations de service public, et le décret du 6 juillet 2001 relatif à l'organisation du marché du gaz, en ce qui concerne les obligations de service public, BS-MB, 06.12.2007, p. 60203

Besluiten/Arrêtés

Besluit van de Vlaamse regering van 22 december 2006 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 31 januari 2003 met betrekking tot de sociale openbaredienstverplichtingen in de vrijgemaakte elektriciteitsmarkt en van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juni 2003 met betrekking tot de sociale openbaredienstverplichtingen in de vrijgemaakte aardgasmarkt / **Arrêté** du Gouvernement flamand du 22 décembre 2006 modifiant l'arrêté du Gouvernement flamand du 31 janvier 2003 relatif aux obligations sociales de service public dans le marché libéré de l'électricité et l'arrêté du Gouvernement flamand du 20 juin 2003 relatif aux obligations sociales de service public dans le marché libéré du gaz naturel , BS-MB, 31.01.2007 p. 4975

Besluit van de Vlaamse regering van 2 maart 2007 inzake de openbaredienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik / **Arrêté** du Gouvernement flamand du 2 mars 2007 relatif aux obligations de service public en vue de promouvoir l'utilisation rationnelle de l'énergie, BS-MB, 20.04.2007 - Ed. 2, p. 21360

Besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 2007 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 maart 2004 inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen / **Arrêté** du Gouvernement flamand du 20 avril 2007 modifiant l'arrêté du Gouvernement flamand du 5 mars 2004 favorisant la production d'électricité à partir des sources d'énergie renouvelables, BS-MB, 18.06.2007 - Ed. 2, p. 33244

Besluit van de Vlaamse Regering van 6 juli 2007 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juni 2001 met betrekking tot de distributienetbeheerders voor elektriciteit en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 oktober 2002 houdende de organisatie van de aardgasmarkt / **Arrêté** du Gouvernement flamand du 6 juillet 2007 modifiant l'arrêté du Gouvernement flamand du 15 juin 2001 relatif aux gestionnaires des réseaux de distribution d'électricité et modifiant l'arrêté du Gouvernement flamand du 11 octobre 2002 relatif à l'organisation du marché du gaz naturel, BS-MB, 11.09.2007, p. 48145

Besluit van de Vlaamse Regering van 23 november 2007 tot vrijstelling van de federale bijdrage ter compensatie van de inkomstenderving van de gemeenten ingevolge de liberalisering van de elektriciteitsmarkt / **Arrêté** du Gouvernement flamand du 23 novembre 2007 portant exonération de la cotisation fédérale afin de compenser la perte de revenus des communes résultant de la libéralisation du marché de l'électricité, BS-MB, 27.12.2007, p. 65498

MB van 4 april 2007 houdende goedkeuring van het technisch reglement elektriciteit Vlaams Gewest, BS-MB, 04.05.2007, p. 23883

MB van 1 juni 2007 inzake de rapportering van de elektriciteitsdistributienetbeheerders betreffende de uitvoering van hun REG-actieplannen 2006 en 2007, BS-MB, 20.06.2007 - Ed.3, p. 24130

MB van 21 november 2007 inzake de opsplitsing van het bestaande besparingsoverschot op laagspanning in het kader van de REG-openbaredienstverplichtingen van de netbeheerders, BS-MB, 11.12.2007, p. 60999

Région wallonne / Waals Gewest

Décrets / Decreten

Décret du 4 octobre 2007 modifiant le décret du 12 avril 2001 relatif au marché régional de l'électricité / **Decreet** van 4 oktober 2007 tot wijziging van het decreet van 12 april 2001 betreffende de gewestelijke elektriciteitsmarkt, MB-BS, 26.10.2007 - Ed. 2 p. 55517

Arrêtés / Besluiten

Arrêté du Gouvernement wallon du 30 novembre 2006 relatif à la promotion de l'électricité verte. - Erratum / **Besluit** van de Waalse Regering van 30 november 2006 betreffende de bevordering van groene elektriciteit. - Erratum, MB-BS, 30.01.2007, p. 4773

Arrêté du Gouvernement wallon du 21 décembre 2006 déterminant les conditions intégrales relatives aux transformateurs statiques d'électricité d'une puissance nominale égale ou supérieure à 100 kVA et inférieure à 1500 kVA / **Besluit** van de Waalse Regering van 21 december 2006 tot bepaling van de integrale voorwaarden betreffende statische transformatoren van elektriciteit met een nominaal vermogen gelijk aan 100 kVA of meer en lager dan 1500 kVA, MB-BS, 31.01.2007, p. 4977

Arrêté du Gouvernement wallon du 25 janvier 2007 modifiant l'arrêté du Gouvernement wallon du 17 juillet 2003 relatif à la commission locale d'avis de coupure modifié par l'arrêté du 6 décembre 2006 / **Besluit** van de Waalse Regering tot wijziging van het besluit van de Waalse Regering van 17 juli 2003 betreffende de plaatselijke commissie inzake bericht van onderbreking, gewijzigd bij besluit van de Waalse Regering van 6 december 2006 , MB-BS, 06.02.2007, p. 5909

Arrêté du Gouvernement wallon du 25 janvier 2007 rectifiant l'arrêté du 30 novembre 2006 relatif à la promotion de l'électricité verte / **Besluit** van de Waalse Regering tot wijziging van het besluit van de Waalse Regering van 30 november 2006 tot bevordering van de groene elektriciteit, MB-BS, 06.02.2007, p. 5910

Arrêté du Gouvernement wallon du 29 mars 2007 portant création d'un Comité de concertation de base pour la Commission wallonne pour la Commission wallonne pour l'Energie / **Besluit** van de Waalse Regering tot oprichting van een basisoverlegcomité voor de 'Commission wallonne pour l'Energie' (Waalse Energiecommissie), MB-BS, 06.04.2007, p. 19638

Arrêté du Gouvernement wallon du 29 mars 2007 fixant la composition de la délégation de l'autorité dans le Comité de concertation de base pour la Commission wallonne pour l'Energie / **Besluit** van de Waalse Regering tot samenstelling van de afvaardiging van de overheid binnen het basisoverlegcomité voor de 'Commission wallonne pour l'Energie' (Waalse Energiecommissie), MB-BS, 06.04.2007, p. 19692

Arrêté du Gouvernement wallon du 21 juin 2007 désignant l'intercommunale ALE en tant que gestionnaire de réseau de distribution d'électricité sur le territoire de la ville de Malmedy et de la commune de Waimès / **Besluit** van de Waalse Regering waarbij de intercommunale ALE als elektriciteitsdistributienetbeheerder aangewezen wordt voor het grondgebied van de stad Malmedy en van de gemeente Waimès, MB-BS, 20.07.2007 - Ed. 2, p. 39190

Arrêté du Gouvernement wallon du 21 juin 2007 désignant l'intercommunale IDEG en tant que gestionnaire de réseau de distribution d'électricité sur le territoire de la ville de Couvin (Boussu-en-Fagnes, Couvin, Frasnes-lez-Couvin, Mariembourg et Petigny) / **Besluit** van de Waalse Regering van 21 juni 2007 waarbij de intercommunale IDEG als elektriciteitsdistributienetbeheerder aangewezen wordt voor het grondgebied van de stad Couvin (Boussu-en-Fagnes, Couvin, Frasnes-lez-Couvin, Mariembourg en Petigny), MB-BS, 20.07.2007 - Ed. 2, p.39194

Arrêté du Gouvernement wallon du 21 juin 2007 désignant l'intercommunale PBE en tant que gestionnaire de réseau de distribution d'électricité sur les territoires des communes de Chastre, Incourt, Perwez et Villers-la-Ville / **Besluit** van de Waalse Regering van 21 juni 2007 waarbij de intercommunale PBE als elektriciteitsdistributienetbeheerder voor het grondgebied van de gemeenten Chastre, Incourt, Perwijs en Villers-la-Ville aangewezen wordt, MB-BS, 20.07.2007 - Ed. 2, p. 39198

Arrêté du Gouvernement du 21 juin 2007 wallon désignant l'intercommunale IEH en tant que gestionnaire de réseau de distribution d'électricité sur le territoire de la commune de Pecq (exclusivement les anciennes communes d'Esquelmes, Hérimmes et Obigies) / **Besluit** van de Waalse Regering van 21 juni 2007 waarbij de intercommunale IEH als elektriciteitsdistributienetbeheerder voor het grondgebied van de gemeente Pecq (uitsluitend de voormalige gemeenten Esquelmes, Hérimmes en Obigies) aangewezen wordt, MB-BS, 20.07.2007 - Ed. 2, p. 39201

Arrêté du Gouvernement wallon du 21 juin 2007 désignant l'intercommunale IEH en tant que gestionnaire de réseau de distribution d'électricité sur le territoire des communes de Celles (pour les anciennes communes de Molenbaix, Popuelles et Velaines), Ellezelles (exclusivement les anciennes communes de Lahamaide, Wodecq) et Frasnes-lez-Anvaing (exclusivement les anciennes communes de Buissenal, Cordes, Forest, Frasnes-lez-Buissenal, Hercuegies, Hacquegnies, Montroeuil-au-Bois, Moustier et OEudeghien) / **Besluit** van de Waalse Regering van 21 juni 2007 waarbij de intercommunale IEH als elektriciteitsdistributienetbeheerder voor het grondgebied van de gemeenten Celles (voor de voormalige gemeenten Molenbaix, Popuelles en Velaines), Elzele (uitsluitend de voormalige gemeenten Lahamaide, Wodecq) en Frasnes-lez-Anvaing (uitsluitend de voormalige gemeenten Buissenal, Cordes, Forest, Frasnes-lez-Buissenal, Hercuegies, Hacquegnies, Montroeuil-au-Bois, Moustier en OEudeghien) aangewezen wordt, MB-BS, 20.07.2007 - Ed. 2, p.39205

Arrêté du Gouvernement wallon du 21 juin 2007 désignant l'intercommunale IDEG en tant que gestionnaire de réseau de distribution d'électricité sur le territoire de la ville de Namur et la commune Les Bons Villers / **Besluit** van de Waalse Regering van 21 juni 2007 waarbij de intercommunale IDEG als elektriciteitsdistributienetbeheerder voor het grondgebied van de stad Namen en van de gemeente Les Bons Villers aangewezen wordt, MB-BS, 20.07.2007 - Ed.2, p.39209

Arrêté du Gouvernement wallon du 21 juin 2007 désignant l'intercommunale AIEG en tant que gestionnaire de réseau de distribution d'électricité sur le territoire des communes de Rumes, Andenne, Gesves, Ohey et Viroinval / **Besluit** van de Waalse Regering van 21 juni 2007 waarbij de intercommunale AIEG als elektriciteitsdistributienetbeheerder voor het grondgebied van de gemeenten Rumes, Andenne, Gesves, Ohey en Viroinval aangewezen wordt, MB-BS, 20.07.2007 - Ed. 2, p.39212

Arrêté du Gouvernement wallon du 21 juin 2007 désignant l'intercommunale INTEREST en tant que gestionnaire de réseau de distribution d'électricité sur les territoires des communes d'Amel, Büllingen, Burg-Reuland, Bütgenbach, Eupen, Kelmis, Lontzen, Plombières et Raeren / **Besluit** van de Waalse Regering van 21 juni 2007 waarbij de intercommunale INTEREST als elektriciteitsdistributienetbeheerder aangewezen wordt voor het grondgebied van de gemeenten Amel, Büllingen, Burg-Reuland, Bütgenbach, Eupen, Kelmis, Lontzen, Plombières en Raeren, MB-BS, 23.07.2007, p. 39380

Arrêté du Gouvernement wallon du 21 juin 2007 désignant l'intercommunale AIESH en tant que gestionnaire de réseau de distribution d'électricité sur le territoire de la commune de Froidchapelle et de la ville de Couvin (exclusivement les anciennes communes d'Aublain, Brûly-de-Pesche, Cul-des-Sarts, Dailly, Gonrioux, Brûly-de-Couvin, Pesche, Petite-Chapelle, Presgaux) / **Besluit** van de Waalse Regering waarbij de intercommunale AIESH als elektriciteitsdistributienetbeheerder voor het grondgebied van de gemeente Froidchapelle en van de stad Couvin (Aublain, Brûly-de-Pesche, Cul-des-Sarts, Dailly, Gonrioux, Brûly-de-Couvin, Pesche, Petite-Chapelle, Presgaux) aangewezen wordt, MB-BS 23.07.2007, p. 39384

Arrêté du Gouvernement wallon du 21 juin 2007 désignant l'intercommunale INTERMOSANE en tant que gestionnaire de réseau de distribution d'électricité sur le territoire de la ville de Verviers et des communes d'Herve et Limbourg / **Besluit** van de Waalse Regering van 21 juni 2007 waarbij de intercommunale INTERMOSANE als elektriciteitsdistributienetbeheerder aangewezen wordt voor het grondgebied van de stad Verviers en van de gemeenten Herve en Limburg, MB-BS 23.07.2007, p. 39388

Arrêté du Gouvernement wallon du 21 juin 2007 désignant l'intercommunale GASELWEST en tant que gestionnaire de réseau de distribution de gaz sur les territoires de Celles (sections de Celles, Escanaffles, Pottes), Comines-Warneton et Mont-de-l'Enclus / **Besluit** van de Waalse Regering van 21 juni 2007 waarbij de intercommunale GASELWEST als gasdistributienetbeheerder aangewezen wordt voor het grondgebied van Celles (secties Celles, escanaffles, Pottes), Komen-Waasten en Mont-de-l'Enclus, MB-BS 23.07.2007, p. 39391

Arrêté du Gouvernement wallon du 21 juin 2007 désignant l'intercommunale SIMOGEL en tant que gestionnaire de réseau de distribution d'électricité sur le territoire de la commune de Pecq (exclusivement les anciennes communes de Pecq et Warcoing) / **Besluit** van de Waalse Regering van 21 juni 2007 waarbij de intercommunale SIMOGEL als elektriciteitsdistributienetbeheerder voor het grondgebied van de gemeente Pecq (uitsluitend de voormalige gemeenten Pecq en Warcoing) aangewezen wordt, MB-BS 23.07.2007, p. 39395

Arrêté du Gouvernement wallon du 21 juin 2007 désignant l'intercommunale GASELWEST en tant que gestionnaire de réseau de distribution d'électricité sur le territoire des communes de Celles (exclusivement les anciennes communes de Celles, escanaffles et Pottes), Comines-Warneton, Ellezelles (exclusivement pour l'ancienne commune d'Ellezelles) Frasnes-lez-Anvaing (exclusivement les anciennes communes d'Anvaing, Arc-Wattripont, Dergneau et Saint-Sauveur) et Mont-de-l'Enclus / **Besluit** van de Waalse Regering van 21 juni 2007 waarbij de intercommunale GASELWEST als elektriciteitsdistributienetbeheerder aangewezen wordt voor het grondgebied van de gemeenten Celles (voor de voormalige gemeenten Celles, Escanaffles en Pottes), Komen-Waasten, Elzele (uitsluitend voor de voormalige gemeente Elzele), Frasnes-lez-Anvaing (uitsluitend de voormalige gemeenten Anvaing, Arc-Wattripont, Dergneau en Saint-Sauveur) en Mont-de-l'Enclus, MB-BS 23.07.2007, p. 39400

Arrêté du Gouvernement wallon du 21 juin 2007 désignant l'intercommunale ALE en tant que gestionnaire de réseau de distribution d'électricité sur le territoire de la ville de Liège (à l'exception du centre-ville) et de la commune de Neupré / **Besluit** van de Waalse regering van 21 juni 2007 waarbij de intercommunale ALE als elektriciteitsdistributienetbeheerder aangewezen wordt voor het grondgebied van de stad Luik (met uitzondering van het stadscentrum) en van de gemeente Neupré, MB-BS 23.07.2007, p. 39404

Arrêté du Gouvernement wallon du 21 juin 2007 désignant l'intercommunale ALE en tant que gestionnaire de réseau de distribution d'électricité sur le territoire du centre-ville de Liège / **Besluit** van de Waalse Regering van 21 juni 2007 waarbij de intercommunale ALE als elektriciteitsdistributienetbeheerder voor het grondgebied van het stadscentrum van Luik aangewezen wordt, MB-BS 23.07.2007, p. 39408

Arrêté du Gouvernement wallon du 24 mai 2007 relatif à la révision du règlement technique pour la gestion du réseau de transport local d'électricité en région wallonne et l'accès à celui-ci / **Besluit** van de Waalse Regering van 24 mei 2007 betreffende de herziening van het technisch reglement voor het beheer van het lokale elektriciteitsnet in het Waalse Gewest en de toegang ertoe, MB-BS 24.07.2007, p. 39584

Arrêté du Gouvernement wallon du 24 mai 2007 relatif à la révision du règlement technique pour la gestion des réseaux de distribution d'électricité en région wallonne et l'accès à ceux-ci / **Besluit** van de Waalse Regering van 24 mei 2007 betreffende de herziening van het technisch reglement voor het beheer van de elektriciteitsdistributienetten in het Waalse Gewest alsook de toegang daartoe, MB-BS 24.07.2007, p. 39708

Arrêté du Gouvernement wallon du 12 juillet 2007 déterminant les tronçons du réseau électrique considérés comme 'réseau de transport local' et abrogeant l'arrêté du Gouvernement wallon du 27 février 2003 / **Besluit** van de Waalse Regering van 12 juli 2007 tot bepaling van de gedeelten van het elektriciteitsnet die als 'plaatselijk transmissienet' beschouwd worden en tot opheffing van het besluit van de Waalse Regering van 27 februari 2003, MB-BS 16.08.2007, p. 43264

AM du 27 février 2007 définissant le modèle de formulaires à fournir au fournisseur d'électricité ou de gaz par le client protégé / **MB** van 27 februari 2007 tot bepaling van het model van de formulieren die de beschermde afnemer aan de gas-of elektriciteitsleverancier moet overmaken, MB-BS, 20.03.2007 - Ed. 2, p. 15178

AM du 12 mars 2007 déterminant les procédures et le Code de comptage de l'électricité produite à partir de sources d'énergie renouvelables et/ou de cogénération / **MB** van 12 maart 2007 tot bepaling van de procedures en de meetcode voor elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen en/of warmtekrachtkoppeling, MB-BS, 20.04.2007 - Ed. 3, p. 21601

AM du 24 avril 2007 définissant le modèle de rapport de réunion de la Commission locale d'avis de coupure de gaz et d'électricité / **MB** van 24 april 2007 tot bepaling van het model van vergaderingsverslag van de Plaatselijke Commissie inzake bericht van gs-en stroomonderbreking, MB-BS, 04.05.2007, p. 23853

AM du 20 décembre 2007 modifiant l'arrêté ministériel du 13 décembre 2006 établissant la méthode de détermination des sources d'énergie primaire utilisées pour produire de l'électricité / **MB** van 20 december 2007 tot wijziging van het ministerieel besluit van 13 december 2006 tot vastlegging van de methode tot bepaling van de primaire energiebronnen die gebruikt worden om elektriciteit te produceren, MB-BS 31.12.2007 - Ed. 3, p. 66181

Gas / Gaz

Federale wetgeving / Législation fédérale

Koninklijke Besluiten / Arrêtés Royaux

KB van 8 juni 2007 betreffende de methodologie voor het vaststellen van het totale inkomen dat de billijke marge bevat, betreffende de algemene tariefstructuur, de basisprincipes en procedures inzake tarieven, de procedures, de bekendmaking van de tarieven, de jaarverslagen, de boekhouding, de kostenbeheersing, betreffende de inkomensverschillen van de beheerders en de objectieve indexeringsformule bedoeld in de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen / **AR** du 8 juin 2007 relatif à la méthodologie pour déterminer le revenu total comprenant la marge équitable, à la structure tarifaire générale, aux principes de base en matière de tarifs, aux procédures, à la publication des tarifs, aux rapports annuels, à la comptabilité, à la maîtrise des coûts, aux écarts de revenu des gestionnaires et à la formule objective d'indexation visés par la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisation, BS-MB 19.06.2007, p. 33419

KB van 8 juni 2007 betreffende de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de tarieven en de boekhouding van de beheerders bedoeld in de wet van 12 april 1965 actief op het Belgisch grondgebied voor hun uitbreidingen van installaties of nieuwe aardgasvervoerinstallaties voor opslag van aardgas en voor hun uitbreidingen van installaties of nieuwe aardgasvervoersnetten voor de capaciteit bestemd voor doorvoer, noodzakelijk om de ontwikkeling op lange termijn van deze installaties toe te laten / **AR** du 8 juin 2007 relatif à la structure tarifaire générale et aux principes de base et procédures en matière de tarifs et de comptabilité des gestionnaires visés à la loi du 12 avril 1965 et actifs sur le territoire belge, pour leurs extensions d'installations ou leurs nouvelles installations de transport de gaz naturel pour le stockage de gaz naturel et leurs extensions d'installations ou leurs nouvelles installations de trans-

port de gaz naturel de GNL, ainsi que par leurs extensions d'installations ou leurs nouvelles installations de transport de gaz naturel pour la capacité destinée au transit et nécessaires pour permettre le développement à long terme de ces installations, BS-MB 19.06.2007, p. 33443

KB van 20 juni 2007 tot wijziging van het koninklijk besluit van 21 september 1988 betreffende de voorschriften en de verplichtingen van raadpleging en informatie bij het uitvoeren van werken in de nabijheid van installaties van vervoer van gasachtige en andere producten door middel van leidingen / **AR** du 20 juin 2007 modifiant l'arrêté royal du 21 septembre 1988 relatif aux prescriptions et obligations et obligations de consultation et d'information à respecter lors de l'exécution de travaux à proximité d'installations de transport de produits gazeux et autres par canalisations, BS-MB, 10.07.2007, p. 37610

Ministeriële Besluiten / Arrêtés Ministériels

MB van 30 maart 2007 houdende vaststelling van sociale maximumprijzen voor de levering van aardgas aan de beschermde residentiële klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie / **AM** du 30 mars 2007 portant fixation de prix maximaux sociaux pour la fourniture de gaz aux clients résidentiels protégés à revenus modestes ou à situation précaire, BS-MB, 19.06.2007, p. 33459

MB van 27 augustus 2007 houdende de bekendmaking van de sociale maximumprijs van toepassing op de periode vanaf 1 augustus 2007 tot en met 31 januari 2008 voor de levering van aardgas aan de beschermde residentiële klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie / **AM** du 27 août 2007 portant publication du prix social maximal applicable du 1er août 2007 au 31 janvier 2008 inclus pour la fourniture de gaz aux clients résidentiels protégés à revenus modestes ou à situation précaire, BS-MB, 30.08.2007 - Ed. 2, p. 45070

Bericht van de Minister van Economie en Energie van 16 juli 2007 betreffende het koninklijk besluit van 8 juni 2007 betreffende de methodologie voor het vaststellen van het totale inkomen dat de billijke marge beva, betreffende de algemene tariefstructuur, de basisprincipes, de procedures inzake tarieven, de procedures, de bekendmaking van de tarieven, de jaarverslagen, de boekhouding, de kostenbeheersing, betreffende de inkomensverschillen van de beheerders en de objectieve indexeringsformule bedoeld in de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen / **Avis** du Ministre de l'Economie et de l'Energie du 16 juillet 2007 concernant l'arrêté royal du 8 juin 2007 relatif à la méthodologie pour déterminer le revenu total comprenant la marge équitable, à la structure tarifaire générale, aux principes de base en matière de tarifs, aux procédures, à la publication des tarifs, aux rapports annuels, à la comptabilité, à la maîtrise des coûts, aux écarts de revenu des gestionnaires et à la formule objective d'indexation visés par la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisation, BS-MB 01.08.2007, p. 40662

Brussels Hoofdstedelijk Gewest / Région de Bruxelles-Capitale

Ordonnanties / Ordonnances

Ordonnantie van 14 december 2006 tot wijziging van de ordonnances van 19 juli 2001 en van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en tot opheffing van de ordonnantie van 11 juli 1991 met betrekking tot het recht op een minimumlevering van elektriciteit en de ordonnantie van 11 maart 1999 tot vaststelling van de maatregelen ter voorkoming van de schorsingen van de gaslevering voor huishoudelijk gebruik / **Ordonnance** du 14 décembre modifiant les ordonnances du 19 juillet 2001 et du 1er avril 2004 relatives à l'organisation du marché de l'électricité et du gaz en Région de Bruxelles-Capitale et abrogeant l'ordonnance du 11 juillet 1991 relative au droit à la fourniture minimale d'électricité et l'ordonnance du 11 mars 1999 établissant des mesures de prévention des coupures de gaz à usage domestique, BS-MB, 09.01.2007, p. 537

Vlaams Gewest / Région flamande

Decreet van 22 december 2006 houdende wijziging van het Aardgasdecreet van 6 juli 2001, wat de uitbreiding van de dekkingsgraad van het aardgasdistributienetwerk betreft / **Décret** du 22 décembre 2006 modifiant le décret sur le Gaz naturel du 6 juillet 2001, en ce qui concerne l'extension du degré de couverture du réseau de distribution de gaz naturel, BS-MB, 09.03.2007, Ed. 2. p. 12318

Decreet van 25 mei 2007 tot wijziging van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water, wat betreft elektriciteit en gas, van het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, wat betreft de openbaredienstverplichtingen, en van het decreet van 6 juli 2001 houdende de organisatie van de gasmarkt, wat betreft de openbaredienstverplichtingen / **Décret** du 25 mai 2007 modifiant le décret du 20 décembre 1996 réglant le droit à la fourniture minimale d'électricité, de gaz et d'eau, en ce qui concerne l'électricité et le gaz, du décret du 17 juillet 2000 relatif à l'organisation du marché de l'électricité, en ce qui concerne les obligations de service public, et du décret du 6 juillet 2001 relatif à l'organisation du marché du gaz, en ce qui concerne les obligations de service public, BS-MB, 10.07.2007, p. 37630

Decreet van 23 november 2007 houdende wijziging van het Aardgasdecreet van 6 juli 2001 en van het decreet van 25 mei 2007 tot wijziging van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water, wat betreft elektriciteit en gas, van het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, wat betreft de openbaredienstverplichtingen, en van het decreet van 6 juli 2001 houdende de organisatie van de gasmarkt, wat betreft de openbaredienstverplichtingen / **Décret** du 23 novembre 2007 modifiant le décret sur le gaz naturel du 6 juillet 2001 et le décret du 25 mai 2007 modifiant le décret du 20 décembre 1996 réglant le droit à la fourniture minimale d'électricité, de gaz et d'eau, en ce qui concerne l'électricité et le gaz, le décret du 17 juillet 2000 relatif à l'organisation du marché de l'électricité, en ce qui concerne les obligations de service public, et le décret du 6 juillet 2001 relatif à l'organisation du marché du gaz, en ce qui concerne les obligations de service public, BS-MB, 06.12.2007, p. 60203

Besluiten / Arrêtés

Besluit van de Vlaamse Regering van 6 juli 2007 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juni 2001 met betrekking tot de distributienetbeheerders voor elektriciteit en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 oktober 2002 houdende de organisatie van de aardgasmarkt / **Arrêté** du Gouvernement flamand du 6 juillet 2007 modifiant l'arrêté du Gouvernement flamand du 15 juin 2001 relatif aux gestionnaires des réseaux de distribution d'électricité et modifiant l'arrêté du Gouvernement flamand du 11 octobre 2002 relatif à l'organisation du marché du gaz naturel, BS-MB, 11.09.2007, p. 48145

MB van 4 april 2007 houdende goedkeuring van het technisch reglement gas Vlaams Gewest / **AM** du 4 avril 2007 portant approbation du règlement technique gaz Région flamande, BS-MB, 30.04.2007 p. 23079

Région wallonne / Waals Gewest

Arrêtés / Besluiten

Arrêté du Gouvernement wallon du 1er février 2007 modifiant l'arrêté du 14 octobre 2004 désignant l'intercommunale IGH en tant que gestionnaire de réseau de distribution de gaz / **Besluit** van de Waalse Regering tot wijziging van het besluit van de Waalse Regering van 14 oktober 2004 waarbij de intercommunale IGH als beheerder van gasdistributienetten aangewezen wordt, MB-BS, 01.02.2007, p. 6915

Arrêté du Gouvernement wallon du 21 juin 2007 désignant l'intercommunale IDEG en tant que gestionnaire de réseau de distribution de gaz pour le territoire de la commune de Les Bons Villers / **Besluit** van de Waalse Regering van 21 juni 2007 waarbij de intercommunale IDEG als gasdistributienetbeheerder voor het grondgebied van de gemeente Les Bons Villers aangewezen wordt, MB-BS 23.07.2007, p. 39413

Arrêté du Gouvernement wallon du 12 juillet 2007 relatif à la révision du règlement technique pour la gestion des réseaux de distribution de gaz et l'accès à ceux-ci / **Besluit** van de Waalse Regering van 12 juli 2007 tot herziening van het technisch reglement voor het beheer van de gasdistributienetten en de toegang daartoe, MB-BS 21.08.2007, p. 43787

Arrêté du Gouvernement wallon du 6 septembre 2007 approuvant le plan d'adaptation 2008-2012 du réseau de distribution de gaz de ALG / **Besluit** van de Waalse Regering van 6 september 2007 tot goedkeuring van het aanpassingsplan 2008-2012 voor het gasdistributienet van ALG, MB-BS, 18.09.2007 - Ed. 2, p. 49381

Arrêté du Gouvernement wallon du 6 septembre 2007 approuvant le plan d'adaptation 2008-2012 du réseau de distribution de gaz de GASELWEST / **Besluit** van de Waalse Regering van 6 september 2007 tot goedkeuring van het aanpassingsplan 2008-2012 voor het gasdistributienet van GASELWEST, MB-BS, 18.09.2007 - Ed. 2, p. 49382

Arrêté du Gouvernement wallon du 6 septembre 2007 approuvant le plan d'adaptation 2008-2012 du réseau de distribution de gaz de IDEG / **Besluit** van de Waalse Regering van 6 september 2007 tot goedkeuring van het aanpassingsplan 2008-2012 voor het gasdistributienet van IDEG, MB-BS, 18.09.2007 - Ed. 2, p. 49384

Arrêté du Gouvernement wallon du 6 septembre 2007 approuvant le plan d'adaptation 2008-2012 du réseau de distribution de gaz de IGH / **Besluit** van de Waalse Regering van 6 september 2007 tot goedkeuring van het aanpassingsplan 2008-2012 voor het gasdistributienet van IGH, MB-BS, 18.09.2007 - Ed. 2, p. 49385

Arrêté du Gouvernement wallon du 6 septembre 2007 approuvant le plan d'adaptation 2008-2012 du réseau de distribution de gaz de INTERLUX / **Besluit** van de Waalse Regering van 6 september 2007 tot goedkeuring van het aanpassingsplan 2008-2012 voor het gasdistributienet van INTERLUX, MB-BS, 18.09.2007 - Ed. 2, p. 49387

Arrêté du Gouvernement wallon du 6 septembre 2007 approuvant le plan d'adaptation 2008-2012 du réseau de distribution de gaz de SEDILEC / **Besluit** van de Waalse Regering van 6 september 2007 tot goedkeuring van het aanpassingsplan 2008-2012 voor het gasdistributienet van SEDILEC, MB-BS, 18.09.2007 - Ed. 2, p. 49388

Arrêté du Gouvernement wallon du 6 septembre 2007 approuvant le plan d'adaptation 2008-2012 du réseau de distribution de gaz de SIMOGEL / **Besluit** van de Waalse Regering van 6 september 2007 tot goedkeuring van het aanpassingsplan 2008-2012 voor het gasdistributienet van SIMOGEL, MB-BS, 18.09.2007 - Ed. 2, p. 49390

Arrêté du Gouvernement wallon du 6 septembre 2007 approuvant le plan d'extension 2008-2010 du réseau de distribution de gaz de ALG / **Besluit** van de Waalse Regering van 6 september 2007 tot goedkeuring van het uitbreidingsplan 2008-2010 voor het gasdistributienet van ALG, MB-BS, 18.09.2007 - Ed. 2, p. 49391

Arrêté du Gouvernement wallon du 6 septembre 2007 approuvant le plan d'extension 2008-2012 du réseau de distribution de gaz de GASELWEST / **Besluit** van de Waalse Regering van 6 september 2007 tot goedkeuring van het uitbreidingsplan 2008-2012 voor het gasdistributienet van GASELWEST, MB-BS, 18.09.2007 - Ed. 2, p. 49393

Arrêté du Gouvernement wallon du 6 septembre 2007 approuvant le plan d'extension 2008-2012 du réseau de distribution de gaz de IDEG / **Besluit** van de Waalse Regering van 6 september 2007 tot goedkeuring van het uitbreidingsplan 2008-2012 voor het gasdistributienet van IDEG, MB-BS, 18.09.2007 - Ed. 2, p. 49394

Arrêté du Gouvernement wallon du 6 septembre 2007 approuvant le plan d'extension 2008-2012 du réseau de distribution de gaz de IGH / **Besluit** van de Waalse Regering van 6 september 2007 tot goedkeuring van het uitbreidingsplan 2008-2012 voor het gasdistributienet van IGH, MB-BS, 18.09.2007 - Ed. 2, p. 49396

Arrêté du Gouvernement wallon du 6 septembre 2007 approuvant le plan d'extension 2008-2012 du réseau de distribution de gaz de INTERLUX / **Besluit** van de Waalse Regering van 6 september 2007 tot goedkeuring van het uitbreidingsplan 2008-2012 voor het gasdistributienet van INTERLUX, MB-BS, 18.09.2007 - Ed. 2, p. 49397

Arrêté du Gouvernement wallon du 6 septembre 2007 approuvant le plan d'extension 2008-2012 du réseau de distribution de gaz de SEDILEC / **Besluit** van de Waalse Regering van 6 september 2007 tot goedkeuring van het uitbreidingsplan 2008-2012 voor het gasdistributienet van SEDILEC, MB-BS, 18.09.2007 - Ed. 2, p. 49399

Arrêté du Gouvernement wallon du 6 septembre 2007 approuvant le plan d'extension 2008-2012 du réseau de distribution de gaz de SIMOGEL / **Besluit** van de Waalse Regering van 6 september 2007 tot goedkeuring van het uitbreidingsplan 2008-2012 voor het gasdistributienet van SIMOGEL, MB-BS, 18.09.2007 - Ed. 2, p. 49400

AM du 15 mars 2007 prolongeant la période d'interdiction de coupure de la fourniture de gaz / **MB** van 15 maart 2007 tot verlenging van de periode waarin de onderbreking van de gaslevering verboden is, MB-BS, 19.03.2007 - Ed. 2, p. 15003

AM du 27 février 2007 définissant le modèle de formulaires à fournir au fournisseur d'électricité ou de gaz par le client protégé / **MB** van 27 februari 2007 tot bepaling van het model van de formulieren die de beschermde afnemer aan de gas-of elektriciteitsleverancier moet overmaken, MB-BS, 20.03.2007 - Ed. 2, p. 15178

AM du 24 avril 2007 définissant le modèle de rapport de réunion de la Commission locale d'avis de coupure de gaz et d'électricité / **MB** van 24 april 2007 tot bepaling van het model van vergaderingsverslag van de Plaatselijke Commissie inzake bericht van gas-en stroomonderbreking, MB-BS, 04.05.2007, p. 23853

Belgische wetgeving 2008/Législation belge 2008

ELEKTRICITEIT / ELECTRICITE

Federale Wetgeving / Législation fédérale

Wetten / Lois

Programmawet van 8 juni 2008 - Wijziging van de wet van 8 december 2006 tot vaststelling van een heffing ter bestrijding van het niet benutten van een site voor de productie van elektriciteit door een producent - Forfaitaire verminderingen voor de leveringen van gas en elektriciteit / **Loi-programme** du 8 juin 2008 - Modification de la loi du 8 décembre 2006 établissant un prélèvement visant à lutter contre la non-utilisation d'un site de production d'électricité par un producteur - Réductions forfaitaires pour les fournitures de gaz et d'électricité, BS-MB, 16.06.2008 - Ed. 2, p. 30513

Koninklijke Besluiten/Arrêts Royaux

KB van 20 december 2007 betreffende de procedure voor uitwerking, goedkeuring en bekendmaking van het plan inzake ontwikkeling van het transmissienet voor elektriciteit / **AR** du 20 décembre 2007 relatif à la procédure d'élaboration, d'approbation et de publication du plan de développement du réseau d'électricité, BS-MB, 01.02.2008, p. 5547

KB van 20 december 2007 betreffende de procedure voor uitwerking, goedkeuring en bekendmaking van het plan inzake ontwikkeling van het transmissienet voor elektriciteit. - Errata / **AR** du 20 décembre 2007 relatif à la procédure d'élaboration, d'approbation et de publication du plan de développement du réseau d'électricité - Errata, BS-MB, 06.02.2008 - Ed. 2, p. 7777

KB van 18 december 2007 betreffende de waarde van de gedurende de regulatoire periode 2008-2011 door de beheerder van het nationaal transmissienet voor elektriciteit toe te passen factor voor productiviteits- en efficiëntieverbetering / **AR** du 18 décembre 2007 relatif à la valeur du facteur d'amélioration de la productivité et de l'efficacité applicable pendant la période régulatoire 2008-2011 par la gestionnaire du réseau national de transport d'électricité, BS-MB, 11.02.2008, p. 8958

KB van 20 december 2007 tot wijziging van de aanslagvoet van de federale bijdrage die strekt tot compensatie van de inkomensderving van de gemeenten ingevolge de liberalisering van de elektriciteitsmarkt / **AR** du 20 décembre 2007 portant modification du taux d'imposition de la cotisation fédérale destinée à compenser la perte de revenus des communes résultant de la libéralisation du marché de l'électricité, BS-MB, 12.02.2008, p. 9136

KB van 18 januari 2008 betreffende de ombudsdienst voor energie / **AR** du 18 janvier 2008 relatif au service de médiation pour l'énergie, BS-MB, 12.02.2008, p. 9136

KB van 15 mei 2008 tot wijziging van het koninklijk besluit van 3 mei 1999 betreffende de samenstelling en de werking van de algemene raad van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas / **AR** du 15 mai 2008 modifiant l'arrêté royal du 3 mai 1999 relatif à la composition et au fonctionnement du conseil général de la Commission de Régulation de l'Electricité et du Gaz, BS-MB, 16.05.2008, p. 25652

KB van 25 juni 2008 tot wijziging van het koninklijk besluit van 10 maart 1981 waarbij het Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties voor de huishoudelijke installaties en sommige lijnen van transport en verdeling van elektrische energie bindend wordt verklaard, tot wijziging van artikel 276 van het Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties en tot invoeging van een artikel 276bis in het Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties / **AR** du 25 juin 2008 modifiant l'arrêté royal du 10 mars 1981 rendant obligatoire le Règlement général sur les Installations électriques pour les installations domestiques et certaines lignes de transport et de distribution d'énergie électrique, modifiant l'article 276 du Règlement général sur les Installations électriques et insérant un article 276bis dans le Règlement général sur les Installations électriques, BS-MB, 30.06.2008, p. 33309

Ministeriële Besluiten / Arrêtés Ministériels

MB van 20 december 2007 tot goedkeuring van de wijzigingen aan het marktreglement voor de uitwisseling van energieblokken / **AM** du 20 décembre 2007 portant approbation des modifications au règlement de marché d'échange de blocs d'énergie, BS-MB, 15.02.2008 - Ed. 2, p. 10005

MB van 13 mei 2008 tot wijziging van het ministerieel besluit van 13 februari 2001 tot benoeming van de leden van de algemene raad van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas / **AM** du 13 mai 2008 modifiant l'arrêté ministériel du 13 février 2001 portant nomination des membres du conseil général de la Commission de Régulation de l'Electricité et du Gaz, BS-MB, 23.05.2008, p. 26695

MB van 6 mei 2008 tot wijziging van het ministerieel besluit van 27 oktober 2005 betreffende de belasting van energieproducten en elektriciteit / **AM** modifiant l'arrêté ministériel du 27 octobre 2005 concernant la taxation des produits énergétiques et de l'électricité, BS-MB, 28.05.2008, p. 27206

MB van 8 mei 2008 houdende aanstelling van ambtenaren bedoeld in artikel 25 van het koninklijk besluit van 12 maart 2002 betreffende de nadere regels voor het leggen van elektriciteitskabels die in de territoriale zee of het nationaal grondgebied binnenkomen of die geplaatst of gebruikt worden in het kader van de exploitatie van het continentaal plat, de exploitatie van de minerale rijkdommen en andere niet-levende rijkdommen daarvan of van de werkzaamheden van kunstmatige eilanden, installaties of inrichtingen die onder Belgische rechtsmacht vallen / **AM** du 8 mai 2008 portant désignation des fonctionnaires visés à l'article 25 de l'arrêté royal du 12 mars 2002 relatif aux modalités de pose de câbles d'énergie électrique qui pénètrent dans la mer territoriale ou dans le territoire national ou qui sont installés ou utilisés dans le cadre de l'exploration du plateau continental, de l'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes ou de l'exploitation d'îles artificielles, d'installations ou d'ouvrages relevant de la juridiction belge, BS-MB, 09.06.2008, p. 28946

Brussels Hoofdstedelijk Gewest / Région de Bruxelles-Capitale

Besluiten / Arrêtés

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 december 2007 houdende goedkeuring van het investeringsplan voorgesteld door de CVBA Sibelga, distributienetbeheerder voor elektriciteit, voor de periode 2008-2012 / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 21 décembre 2007 portant approbation du plan d'investissements proposé par la SCRL Sibelga, gestionnaire du réseau de distribution d'électricité, pour la période 2008-2012, BS-MB, 30.01.2008, p. 5326

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 17 april 2008 houdende goedkeuring van het huishoudelijk reglement van de Reguleringscommissie voor energie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 17 avril 2008 portant approbation du règlement d'ordre intérieur de la Commission de régulation pour l'énergie en Région de Bruxelles-Capitale, BS-MB, 16.05.2008, p. 25678

MB van 16 september 2008 houdende bepaling van de rendementsreferentiewaarden voor de gescheiden productie van warmte en elektriciteit bedoeld in de bijlage III, deel 3, b), van het besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 6 mei 2004 betreffende de promotie van groene elektriciteit en van kwaliteitswarmtekrachtkoppeling / **AM** du 16 septembre 2008 portant précision des valeurs de rendement de référence pour la production séparée de chaleur et d'électricité visés à l'annexe III, partie 3, b), de l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 6 mai 2004 relatif à la promotion de l'électricité verte et de la cogénération de qualité, BS-MB, 22.09.2008, p. 49202

Vlaams Gewest / Région flamande

Decreten / Décrets

Decreet van 18 juli 2008 houdende wijziging van het Elektriciteitsdecreet van 17 juli 2000, wat betreft de hoeveelheid gratis ontvangen elektriciteit, van het Aardgasdecreet van 6 juli 2001, wat betreft de uitbreiding van de dekkingsgraad van het aardgasdistributienetwerk, van het REG-decreet van 2 april 2004, wat betreft de Autonome Commissie Energiebeleid Vlaanderen, van het EPB-decreet van 22 december 2006, wat betreft de controles, en van het decreet van 25 mei 2007 tot wijziging van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water, wat betreft de openbardienstverplichtingen, en van het decreet van 6 juli 2001 houdende de

organisatie van de gasmarkt, wat betreft de openbaredienstverplichtingen / **Décret** modifiant le décret sur l'Electricité du 17 juillet 2000, pour ce qui concerne la quantité d'électricité gratuite, le décret sur le Gaz naturel du 6 juillet 2001, pour ce qui concerne l'extension du degré de couverture du réseau de distribution du gaz naturel, le décret REG du 2 avril 2004, pour ce qui concerne la Commission autonome de la Politique énergétique en Flandre, le décret EPB du 22 décembre 2006, pour ce qui concerne les contrôles et le décret du 25 mai 2007 modifiant le décret du 20 décembre 1996 réglant le droit à la fourniture minimale d'électricité, de gaz et d'eau, en ce qui concerne l'électricité et le gaz, le décret du 17 juillet 2000 relatif à l'organisation du marché de l'électricité, en ce qui concerne les obligations de service public et le décret du 6 juillet 2001 relatif à l'organisation du marché du gaz, en ce qui concerne les obligations de service public, BS-MB, 22.08.2008, p. 44190

Besluiten / Arrêtés

Besluit van de Vlaamse regering van 11 april 2008 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 november 2003 tot vaststelling van de nadere regels voor de toekenning en de verrekening van de gratis elektriciteit voor huishoudelijke afnemers / **Arrêté** du Gouvernement flamand modifiant l'arrêté du Gouvernement flamand du 14 novembre 2003 fixant les règles détaillées en vue de l'attribution et des décomptes d'électricité gratuite au profit de clients domestiques, BS-MB, 18.04.2008 - Ed. 2, p. 20992

MB van 13 juni 2008 tot vastlegging van de vorm en de inhoud van het ontwerp-REG-actieplan van de netbeheerders, BS-MB, 26.06.2008, p. 32987

Région wallonne / Waals Gewest

Décrets / Decreten

Décret du 5 mars 2008 modifiant le décret du 12 avril 2001 relatif à l'organisation du marché régional de l'électricité / **Decreet** van 5 maart 2008 tot wijziging van het decreet van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de gewestelijke elektriciteitsmarkt, MB-BS, 19.03.2008, p. 15972

Décret du 5 mars 2008 modifiant le décret du 12 avril 2001 relatif à l'organisation du marché régional de l'électricité / **Decreet** van 5 maart 2008 tot wijziging van het decreet van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de gewestelijke elektriciteitsmarkt, MB-BS, 19.03.2008, p. 15975

Décret du 5 mars 2008 modifiant le décret du 12 avril 2001 relatif à l'organisation du marché régional de l'électricité / **Decreet** van 5 maart 2008 tot wijziging van het decreet van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de gewestelijke elektriciteitsmarkt, MB-BS, 19.03.2008, p. 15977

Décret du 17 juillet 2008 modifiant le décret du 12 avril 2001 relatif à l'organisation du marché régional de l'électricité / **Decreet** van 17 juli 2008 tot wijziging van het decreet van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de gewestelijke elektriciteitsmarkt, MB-BS, 07.08.2008, p. 41321

Arrêtés/Besluiten

Arrêté du Gouvernement wallon du 20 décembre 2007 portant diverses mesures en matière de promotion de l'électricité produite à partir de sources d'énergie renouvelables ou de cogénération / **Besluit** van de Waalse Regering van 20 december 2007 houdende verschillende maatregelen ter bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen of warmtekrachtkoppeling, MB-BS, 31.01.2008, p. 5421

Arrêté du Gouvernement wallon du 28 février 2008 modifiant les arêtes du Gouvernement wallon du 30 mars 2006 relatifs aux obligations de service public dans le marché de l'électricité et dans le marché du gaz et du 17 juillet 2003 relatif à la commission locale d'avis de coupure / **Besluit** van de Waalse Regering tot wijziging van de besluiten van 30 maart 2006 betreffende de openbare dienstverplichtingen op de elektriciteitsmarkt en op de gasmarkt en van 17 juli 2003 betreffende de plaatselijke commissie inzake bericht van onderbreking, MB-BS, 10.03.2008, p. 13926

Arrêté du Gouvernement wallon du 5 mars 2008 approuvant le plan d'adaptation 2008-2015 du réseau de transport local d'électricité d'ELIA / **Besluit** van de Waalse Regering van 5 maart 2008 tot goedkeuring van het aanpassingsplan 2008-2015 van het lokale elektriciteitstransmissienet van ELIA, MB-BS, 25.03.2008, p. 16526

Arrêté du Gouvernement wallon du 19 juin 2008 approuvant la modification au plan d'adaptation 2007-2011 du réseau de distribution d'électricité d'AIEG / **Besluit** van de Waalse Regering tot goedkeuring van de wijziging van het aanpassingsplan 2007-2011 van het stroomdistributienet van AIEG, MB-BS, 11.07.2008, p. 36654

AM du 3 mars 2008 déterminant les procédures de placement d'un compteur à budget électricité et d'activation de la fonction à prépaiement et abrogeant l'arrêté du 23 juin 2006 / **MB** van 3 maart 2008 tot bepaling van de procedures tot plaatsing van een budgetmeter voor elektriciteit en activering van de voorafbetalingsfunctie en tot intrekking van het besluit van 23 juni 2006, MB-MB, 18.03.2008, p. 15818

AM du 21 mai 2008 définissant le modèle de rapport de réunion de la Commission locale d'avis de coupure de gaz et d'électricité et abrogeant l'arrêté ministériel du 24 avril 2007 / **MB** van 21 mei 2008 tot bepaling van het model van vergaderingsverslag betreffende de plaatselijke commissie inzake bericht van gas- en stroomonderbreking en tot opheffing van het ministerieel besluit van 24 april 2007, MB-BS, 20.06.2008 - Ed. 2, p. 31893

Gas / Gaz

Federale wetgeving / Législation fédérale

Koninklijke Besluiten / Arrêtés Royaux

KB van 20 december 2007 betreffende de procedure voor uitwerking en de publicatie van de prospectieve studie betreffende de zekerheid van de aardgasbevoorrading / **AR** du 20 décembre 2007 relatif à la procédure d'élaboration et de publication de l'étude prospective concernant la sécurité d'approvisionnement en gaz naturel, BS-MB, 01.02.2008, p. 5545

KB van 18 januari 2008 betreffende de ombudsdienst voor energie / **AR** du 18 janvier 2008 relatif au service de médiation pour l'énergie, BS-MB, 12.02.2008, p. 9136

KB van 10 maart 2008 tot wijziging van het koninklijk besluit van 7 februari 1992 waarbij vergunning wordt verleend tot verzaking van een exploitatievergunning van een ondergrondse bergruimte in situ bestemd voor het opslaan van gas / **AR** du 10 mars 2008 modifiant l'arrêté royal du 7 février 1992 octroyant l'autorisation de renonciation à un permis d'exploitation d'un site-réservoir souterrain destiné au stockage de gaz, BS-MB, 02.04.2008, p. 17925

KB van 29 april 2008 tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 september 2006 waarbij aan de NV Fluxys, Kunstlaan 31, 1040 Brussel, een verlenging van de vergunningen verleend wordt voor het opsporen en exploiteren van een ondergrondse bergruimte in situ bestemd voor het opslaan van gas, in de streek van Loenhout / **AR** du 29 avril 2008 modifiant l'arrêté royal du 28 septembre 2006 octroyant à la SA Fluxys, avenue des Arts 31, 1040 Bruxelles, une prorogation des permis pour la recherche et l'exploitation d'un site-réservoir souterrain destiné au stockage de gaz, dans la région de Loenhout, BS-MB, 30.05.2008 - Ed. 2, p. 27687

KB van 27 mei 2008 tot opschorting van de uitvoering van de beslissing (B)080515-CDC-656G/07 van 15 mei 2008 van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas / **AR** du 27 mai 2008 relatif à la suspension de l'exécution de la décision (B)080515-CDC-656G/07 du 15 mai 2008 de la Commission de Régulation de l'Electricité et du Gaz, BS-MB, 06.06.2008, p. 28718

Ministeriële Besluiten / Arrêtés Ministériels

MB van 18 februari 2008 tot toekenning van een individuele vergunning voor aardgaslevering ten gunste van Conocophillips (U.K.) Limited / **AM** du 18 février 2008 octroyant une autorisation individuelle de fourniture de gaz naturel au bénéfice de Conocophillips (U.K.) Limited, BS-MB, 10.04.2008, p. 19371

MB van 18 april 2008 tot toekenning van een individuele vergunning voor aardgaslevering ten gunste van GAZPROM MARKETING & TRADING LIMITED / **AM** du 18 avril 2008 octroyant une autorisation individuelle de fourniture de gaz naturel au bénéfice de GAZPROM MARKETING & TRADING LIMITED, BS-MB, 22.05.2008, p. 26590

MB van 8 mei 2008 betreffende de aanduiding van de ambtenaren die belast zijn met het toezicht op de installaties voor het vervoer en de distributie van gasachtige producten en andere door middel van leidingen / **AM** du 8 mai 2008 portant désignation des fonctionnaires chargés de la surveillance des installations de transport et de distribution de produits gazeux et autres par canalisations, BS-MB, 28.05.2008, p. 27263

Brussels Hoofdstedelijk Gewest / Région de Bruxelles-Capitale

Ordonnanties / Ordonnances

Besluiten / Arrêtés

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 december 2007 houdende goedkeuring van het investeringsplan voorgesteld door de NV Elia System Operator, beheerder van het gewestelijk transmissienet voor elektriciteit, voor de periode 2008-2015 / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 21 décembre 2007 portant approbation du plan d'investissements proposé par la SA Elia System Operator, gestionnaire du réseau de transport régional d'électricité pour la période 2008-2015, BS-MB, 29.01.2008, p. 5124

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 december 2007 houdende goedkeuring van het investeringsplan voorgesteld door de CVBA Sibelga, distributienetbeheerder voor gas, voor de periode 2008-2012 / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 21 décembre 2007 portant approbation du plan d'investissements proposé par la SCRL Sibelga, gestionnaire du réseau de distribution de gaz, pour la période 2008-2012, BS-MB, 29.01.2008, p. 5125

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 17 april 2008 houdende goedkeuring van het huishoudelijk reglement van de Reguleringscommissie voor energie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest / **Arrêté** du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 17 avril 2008 portant approbation du règlement d'ordre intérieur de la Commission de régulation pour l'énergie en Région de Bruxelles-Capitale, BS-MB, 16.05.2008, p. 25678

Vlaams Gewest / Région flamande

Decreten / Décrets

Decreet van 18 juli 2008 houdende wijziging van het Elektriciteitsdecreet van 17 juli 2000, wat betreft de hoeveelheid gratis ontvangen elektriciteit, van het Aardgasdecreet van 6 juli 2001, wat betreft de uitbreiding van de dekkingsgraad van het aardgasdistributienetwerk, van het REG-decreet van 2 april 2004, wat betreft de Autonome Commissie Energiebeleid Vlaanderen, van het EPB-decreet van 22 december 2006, wat betreft de controles, en van het decreet van 25 mei 2007 tot wijziging van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water, wat betreft de openbaredienstverplichtingen, en van het decreet van 6 juli 2001 houdende de organisatie van de gasmarkt, wat betreft de openbaredienstverplichtingen / **Décret** modifiant le décret sur l'Electricité du 17 juillet 2000, pour ce qui concerne la quantité d'électricité gratuite, le décret sur le Gaz naturel du 6 juillet 2001, pour ce qui concerne l'extension du degré de couverture du réseau de distribution du gaz naturel, le décret REG du 2 avril 2004, pour ce qui concerne la Commission autonome de la Politique énergétique en Flandre, le décret EPB du 22 décembre 2006, pour ce qui concerne les contrôles et le décret du 25 mai 2007 modifiant le décret du 20 décembre 1996 réglant le droit à la fourniture minimale d'électricité, de gaz et d'eau, en ce qui concerne l'électricité et le gaz, le décret du 17 juillet 2000 relatif à l'organisation du marché de l'électricité, en ce qui concerne les obligations de service public et le décret du 6 juillet 2001 relatif à l'organisation du marché du gaz, en ce qui concerne les obligations de service public, BS-MB, 22.08.2008, p. 44190

Région wallonne / Waals Gewest

Décrets / Decreten

Décret du 17 juillet 2008 modifiant le décret du 19 décembre 2002 relatif à l'organisation du marché régional du gaz / **Decreet** van 17 juli 2008 tot wijziging van het decreet van 19 december 2002 betreffende de organisatie van de gewestelijke gasmarkt, MB-BS, 07.08.2008, p. 41262

Décret du 17 juillet 2008 modifiant le décret du 19 décembre 2002 relatif à l'organisation du marché régional du gaz - Erratum / **Decreet** van 17 juli 2008 tot wijziging van het decreet van 19 december 2002 betreffende de organisatie van de gewestelijke gasmarkt - Erratum , MB-BS, 15.09.2008, p. 47823

Arrêtés / Besluiten

Arrêté du Gouvernement wallon du 28 février 2008 modifiant les arêtes du Gouvernement wallon du 30 mars 2006 relatifs aux obligations de service public dans le marché de l'électricité et dans le marché du gaz et du 17 juillet 2003 relatif à la commission locale d'avis de coupure / **Besluit** van de Waalse Regering tot wijziging van de besluiten van 30 maart 2006 betreffende de openbare dienstverplichtingen op de elektriciteitsmarkt en op de gasmarkt en van 17 juli 2003 betreffende de plaatselijke commissie inzake bericht van onderbreking, MB-BS, 10.03.2008, p. 13926

Arrêté du Gouvernement wallon du 17 juillet 2008 approuvant le plan d'extension 2009-2011 du réseau de distribution de gaz d'IDEG / **Besluit** van de Waalse Regering van 17 juli 2008 tot goedkeuring van het uitbreidingsplan 2009-2011 van het gasdistributienet van IDEG, MB-BS, 04.08.2008, p. 40822

Arrêté du Gouvernement wallon du 17 juillet 2008 approuvant le plan d'adaptation 2009-2013 du réseau de distribution de gaz d'IDEG / **Besluit** van de Waalse Regering van 17 juli 2008 tot goedkeuring van het aanpassingsplan 2009-2013 van het gasdistributienet van IDEG, MB-BS, 04.08.2008, p. 40823

Arrêté du Gouvernement wallon du 17 juillet 2008 approuvant le plan d'extension 2009-2011 du réseau de distribution de gaz de GASELWEST / **Besluit** van de Waalse Regering van 17 juli 2008 tot goedkeuring van het uitbreidingsplan 2009-2011 van het gasdistributienet van GASELWEST, MB-BS, 04.08.2008, p. 40825

Arrêté du Gouvernement wallon du 17 juillet 2008 approuvant le plan d'adaptation 2009-2013 du réseau de distribution de gaz de GASELWEST / **Besluit** van de Waalse Regering tot goedkeuring van het aanpassingsplan 2009-2013 van het gasdistributienet van GASELWEST, MB-BS, 04.08.2008, p. 40826

Arrêté du Gouvernement wallon du 17 juillet 2008 approuvant le plan d'extension 2009-2011 du réseau de distribution de gaz d'ALG / **Besluit** van de Waalse Regering van 17 juli 2008 tot goedkeuring van het uitbreidingsplan 2009-2011 van het gasdistributienet van ALG, MB-BS, 04.08.2008, p. 40828

Arrêté du Gouvernement wallon du 17 juillet 2008 approuvant le plan d'adaptation 2009-2013 du réseau de distribution de gaz d'ALG / **Besluit** van de Waalse Regering tot goedkeuring van het aanpassingsplan 2009-2013 van het gasdistributienet van ALG, MB-BS, 04.08.2008, p. 40829

Arrêté du Gouvernement wallon du 17 juillet 2008 approuvant le plan d'extension 2009-2011 du réseau de distribution de gaz de SIMOGEL / **Besluit** van de Waalse Regering van 17 juli 2008 tot goedkeuring van het uitbreidingsplan 2009-2011 van het gasdistributienet van SIMOGEL, MB-BS, 04.08.2008, p. 40831

Arrêté du Gouvernement wallon du 17 juillet 2008 approuvant le plan d'adaptation 2009-2013 du réseau de distribution de gaz de SIMOGEL / **Besluit** van de Waalse Regering van 17 juli 2008 tot goedkeuring van het aanpassingsplan 2009-2013 van het gasdistributienet van SIMOGEL, MB-BS, 04.08.2008, p. 40832

Arrêté du Gouvernement wallon du 17 juillet 2008 approuvant le plan d'extension 2009-2011 du réseau de distribution de gaz de SEDILEC / **Besluit** van de Waalse Regering van 17 juli 2008 tot goedkeuring van het uitbreidingsplan 2009-2011 van het gasdistributienet van SEDILEC, MB-BS, 04.08.2008, p. 40834

Arrêté du Gouvernement wallon du 17 juillet 2008 approuvant le plan d'adaptation 2009-2013 du réseau de distribution de gaz de SEDILEC / **Besluit** van de Waalse Regering van 17 juli 2008 tot goedkeuring van het aanpassingsplan 2009-2013 van het gasdistributienet van SEDILEC, MB-BS, 04.08.2008, p. 40835

Arrêté du Gouvernement wallon du 17 juillet 2008 approuvant le plan d'extension 2009-2011 du réseau de distribution de gaz d'IGH / **Besluit** van de Waalse Regering van 17 juli 2008 tot goedkeuring van het uitbreidingsplan 2009-2011 van het gasdistributienet van IGH, MB-BS, 04.08.2008, p. 40837

Arrêté du Gouvernement wallon du 17 juillet 2008 approuvant le plan d'adaptation 2009-2013 du réseau de distribution de gaz d'IGH / **Besluit** van de Waalse Regering van 17 juli 2008 tot goedkeuring van het aanpassingsplan 2009-2013 van het gasdistributienet van IGH, MB-BS, 04.08.2008, p. 40838

Arrêté du Gouvernement wallon du 17 juillet 2008 approuvant le plan d'extension 2009-2011 du réseau de distribution de gaz d'INTERLUX / **Besluit** van de Waalse Regering van 17 juli 2008 tot goedkeuring van het uitbreidingsplan 2009-2011 van het gasdistributienet van INTERLUX, MB-BS, 04.08.2008, p. 40840

Arrêté du Gouvernement wallon du 17 juillet 2008 approuvant le plan d'adaptation 2009-2013 du réseau de distribution de gaz d'INTERLUX / **Besluit** van de Waalse Regering van 17 juli 2008 tot goedkeuring van het aanpassingsplan 2009-2013 van het gasdistributienet van INTERLUX, MB-BS, 04.08.2008, p. 40841

AM du 3 mars 2008 déterminant les procédures de placement d'un compteur à budget gaz et d'activation de la fonction à prépaiement / **MB** van 3 maart 2008 tot bepaling van de procedures voor de plaatsing van een budgetmeter voor gas en activering van de voorafbetalingsfunctie, MB-BS, 18.03.2008, p. 15813

AM du 21 mai 2008 définissant le modèle de rapport de réunion de la Commission locale d'avis de coupure de gaz et d'électricité et abrogeant l'arrêté ministériel du 24 avril 2007 / **MB** van 21 mei 2008 tot bepaling van het model van vergaderingsverslag betreffende de plaatselijke commissie inzake bericht van gas- en stroomonderbreking en tot opheffing van het ministerieel besluit van 24 april 2007, MB-BS, 20.06.2008 - Ed. 2, p. 31893

30

iuvis

